

वीर सेवा मन्दिर
दिल्ली

८१८

क्रम संख्या

काल नं०

मार्ग

५१८१

ક
લઘુ

જિનવાણી સંગ્રહ.

સમ્પાદકર્તા—

શ્રી ૧૦૫ કુલ્લક આદિસાગરજી મહારાજ
(ભોલોદા નિવાસી)

આવૃત્તિ ત્રીથી]

વીર સં ૨૪૭૫

[પ્રત ૧૦૦૦

“ જૈન વિજય ” પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ, અપાટિયા ચકલા-મુરતમા
સુલચક કસનદાસ કાપડિયાએ છાપ્યું

કિંમત — અઢી રૂપિયા.

પ્રસ્તાવના.

એકજ પુસ્તકમાં નિત્યપાઠ, અનેક પૂજ્ઞઓ, અભિષેક, સ્તોત્રો (અર્થ સાથે), ભાષા પાઠો, કલ્યાણકો, આરતીઓ, ગાયનો, ગરબાઓ, સ્તુતિઓ, વિનતિઓ, જૈનધર્મનું સામાન્ય જ્ઞાન થાય તેવા વિષયો, નિત્ય દર્શન, સામાયિક પાઠ, નિત્ય ક્રિયા વગેરે વિષયો હોય તેવાં પુસ્તક હિન્દીમાં તે જૈન સિદ્ધાંત સંગ્રહ, જિનવાણી સંગ્રહ, જૈન-વાણી સંગ્રહ, જૈનાર્જુન વગેરે બહાર પડી ચુક્યા છે પણ ગુજરાતીમાં એક એવા સંગ્રહની જરૂર હતી તે આશરે ૧૭ વર્ષ ઉપર બિલોડા નિવાસી શ્રી. શ્રી. આદિસાગરજી મહારાજ જેઓ હાલ શુદ્ધિક પદે છે તેમણે સંગ્રહ કરી પોતાની સ્વર્ગસ્થ પત્નીના સ્મરણાર્થે છપાવી પોતાનાં તરફથી 'દિગંબર જૈન'ના આદ્યકોને તેમજ ગુજરાતમાં ભેટ વહેંચી હતી તથા અમુક પ્રતો વેચણ માટે પણ અમે કદાહી હતી તે બધી પ્રતો ખપી જવાથી સાત વર્ષ ઉપર અમે તેની બીજી આવૃત્તિ અને ચાર વર્ષ ઉપર ત્રીજી આવૃત્તિ પ્રકટ કરી હતી તે પણ બધા ખપી જવાથી અને માર્ગણી ધણીજ હોવાથી છપાઈ કાગળની સખ્ત મોંઘવારી ને છાપવાની અગવડ હોવા છતાં પણ એની આ ચોથી આવૃત્તિ ૧૨ ચિત્રો સહિત પ્રકટ કરતાં અમને હર્ષ થાય છે. કુલે ૧૩૬ વિષયોનો સંગ્રહ આ લઘુ જિનવાણી સંગ્રહમાં છે; જેમા સંકટ દરજી વિનતિ ને ત્રેપન ક્રિયા વિનતિ ને બાર ભાવના ખાસ ઉમેરવામાં આવી છે.

આશા છે કે આ ચોથા આવૃત્તિનો પણ તાર્કિક પ્રચાર થશેજ.

સૂરત.
વીર સે ૨૪૭૫
અર્ધ સુદ ૧૫
તા. ૧૦-૭-૪૬

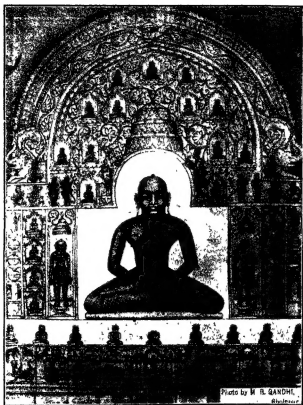
નિવેદક,—
શ્રીમદ્ કલ્પદાસ કાપડિયા
—પ્રકાશક.

વિષયાનુક્રમણિકા.

નં.	વિષય	પૃષ્ઠ.	નં.	વિષય	પૃષ્ઠ.
૧-	ભક્તામર સ્તોત્ર (સાર્થ)	૧	૩૩-	લઘુ અભિષેક પાઠ સં.	૧૨૬
૨-	કલ્યાણમંદિર સ્તોત્ર ભાષા	૧૮	૩૪-	સ્વસ્તિ મંગળ વિધાન	૧૩૨
૩-	વિષાપહાર સ્તોત્ર ભાષા	૨૫	૩૫-	સિદ્ધ પૂજા (ભાષા)	૧૩૫
૪-	સ્વયંભૂ સ્તોત્ર ભાષા	૨૯	૩૬-	નિર્વાણ ક્ષેત્ર પૂજા	૧૩૯
૫-	એકીઆવ ભાષા	૩૧	૩૭-	શ્રી શાંતિનાથ પૂજા	૧૪૨
૬-	સામાયિક ભ.પા પાઠ	૩૬	૩૮-	શ્રી મહાવીર પૂજા	૧૪૬
૭-	તત્ત્વાર્થસૂત્ર (મોક્ષશાસ્ત્ર)	૫૦	૩૯-	સિદ્ધક્ષેત્ર પૂજા	૧૫૧
૮-	મંત્રમુદ્રામિ દુષ્કૃતમ્	૬૫	૪૦-	લઘુ તત્ત્વાર્થ સૂત્ર	૧૫૫
૯-	સામાયિકની વિધિ	૬૮	૪૧-	જૈન તત્ત્વ દિગ્દર્શન	૧૫૯
૧૦-	સામાયિક સાર્થ (સંસ્કૃત)	૭૨	૪૨-	પાણી આગવાની વિધિ	૧૬૩
૧૧-	આલોચના પાઠ	૮૨	૪૩-	દર્શનની વિધિ	૧૬૪
૧૨-	શ્રી ગર્ભકલ્યાણિક (સાર્થ)	૮૫	૪૪-	ચૈત્યાલય વંદના	૧૬૭
૧૩-	શ્રીજન્મકલ્યાણિક (સાર્થ)	૮૯	૪૫-	વિનતિ	૧૬૯
૧૪-	નિર્વાણકોટ ભાષા	૯૪	૪૬-	સંસારની અનિત્યતા	૧૬૯
૧૫-	દર્શન સ્તુતિ (દોહતરામ)	૯૬	૪૭-	સાત વારનું મીત	૧૭૦
૧૬-	સ્તુતિ (લુધજન કૃત)	૯૯	૪૮-	કાષાણ્ડી રેલની ગરમી	૧૭૧
૧૭-	લઘુ દર્શન	૧૦૦	૪૯-	માતાના ૧૬ સ્વર્ના	૧૭૨
૧૮-	આગ ભાવના (ભૂધરદાસ)	૧૦૨	૫૦-	પ્રાતઃકાળની પ્રાર્થના	૧૭૫
૧૯-	અભિષેક પાઠ ભાષા	૧૦૩	૫૧-	સંસારની અનિત્યતા	૧૭૬
૨૦-	પંચામૃત અભિષેક પાઠ	૧૦૬	૫૨-	વૈરાગ્ય ભાવના	૧૭૭
૨૧-	દેવશાસ્ત્ર ગુરુપૂજા ભાષા	૧૦૮	૫૩-	શાંતિનાથ સ્તુતિ	૧૭૭
૨૨-	ચૌવીસ જિનપૂજા	૧૧૪	૫૪-	સીમંધર સ્વામીનું સ્તવન	૧૭૮
૨૩-	૨૪ તર્થકરની આરતી	૧૧૭	૫૫-	મેરુશિખરજિરિ સ્તવન	૧૭૮
૨૪-	૩૫બહેવના આરતી	૧૧૮	૫૬-	સીમંધરસ્વામીનું સ્તવન	૧૭૯
૨૫-	પંચ પરમેશ્વરની આરતી	૧૧૯	૫૭-	મનોરથ માળા	૧૮૦
૨૬-	પાશ્વનાથની આરતી	૧૧૯	૫૮-	રાત્રિભોજન ત્યાગ સ્તવન	૧૮૧
૨૭-	નંદીશ્વરની આરતી	૧૨૦	૫૯-	જિન ચૈત્યાલય વંદના	૧૮૨
૨૮-	દશ ધર્મની આરતી	૧૨૧	૬૦-	તીર્થંકર સ્તવન	૧૮૨
૨૯-	પંચ કલ્યાણિકની આરતી	૧૨૧	૬૧-	શ્રીશાંતિનાથજીને અર્જન	૧૮૩
૩૦-	મંગળ આગતી	૧૨૨	૬૨-	પશુ પૂજાની વંદના	૧૮૪
૩૧-	શાંતિપાઠ-વિસર્જન	૧૨૩	૬૩-	શીયળ સંજ્ઞાપ	૧૮૫
૩૨-	ભાષા સ્તુતિ પાઠ	૧૨૫	૬૪-	રાત્રિવ્રમતીના સાત વાર	૧૮૬

નં.	વિષય	પૃષ્ઠ.
૬૫-	નેમરાણુલના બાર માસ	૧૮૭
૬૬-	સંસારની અસારતા	૧૮૮
૬૭-	અમે વખત નહિ આવે	૧૮૮
૬૮-	સ્તુતિનું ગાયન	૧૮૯
૬૯-	જિનરાજની લાવણી	૧૮૯
૭૦-	ઓઝવ લાવણી	૧૯૦
૭૧-	મુનિના ગુણ વિષે	૧૯૦
૭૨-	લાવણી	૧૯૧
૭૩-	રૂપભદ્રેનું પ્રભાતીકૃતિ	૧૯૧
૭૪-	રૂપભદ્રેનું શક્તોકો	૧૯૨
૭૫-	પરનારીની સજ્જાથ	૧૯૩
૭૬-	સગરવતિની આરતી	૧૯૪
૭૭-	દર્શન ભાવના	૧૯૪
૭૮-	ચોવીસ જિન સ્તવન	૧૯૪
૭૯-	દેવ દર્શન વિધિ	૧૯૫
૮૦-	શુભોકાર મંત્ર વિધિ	૧૯૬
૮૧-	રૂપભનાથ સ્તવન	૧૯૬
૮૨-	દર્શન વિનતિ	૧૯૭
૮૩-	પાર્શ્વપ્રભુ સ્તવન	૧૯૯
૮૪-	મંગળ આરતી	૧૯૯
૮૫-	પદ્મધી બન આજકી)	૧૯૯
૮૬-	ઓંકાર (મગલાચરણ)	૨૦૦
૮૭-	આવળના નિત્ય પટ્ટકર્મ	૨૦૧
૮૮-	શુભોકાર મહામંત્ર	૨૦૨
૮૯-	ચોવીસ તીર્થંકર નામ	૨૦૨
૯૦-	ચોવીસ તીર્થંકર ચિહ્ન	૨૦૩
૯૧-	સાત વ્યસન	૨૦૩
૯૨-	જનોષ પહેરવાનો મંત્ર	૨૦૪
૯૩-	ચંદન લગાવવાનો મંત્ર	૨૦૪
૯૪-	શુભોકાર મંત્ર મહિમા	૨૦૪
૯૫-	નેત્રી પોકાર	૨૦૬
૯૬-	મૌનના સાત પ્રકાર	૨૦૬
૯૭-	દાન-શીલ-તપ-ભાવના	૨૦૬
૯૮-	નવ ગુપ્ત વાત	૨૦૭
૯૯-	સ્તુતિ	૨૦૭

નં.	વિષય	પૃષ્ઠ.
૧૦૦-૦૧-	સ્તુતિ, પ્રાર્થના	૨૦૭-૮
૧૦૨-	આવિકાની નિત્ય ક્રિયા	૨૦૮
૧૦૩-	પચ પરમેશીની આરતી	૨૦૯
૧૦૪-	આઠ કર્મનું પદ	૨૧૧
૧૦૫-	સામંજાળની પ્રાર્થના	૨૧૧
૧૦૬-	ગઝલ (રાષ્ટ્રીય)	૨૧૨
૧૦૭-	દિવાળીનું ગીત	૨૧૩
૧૦૮-	શારદા સ્તવન	૨૧૩
૧૦૯-	શાસ્ત્ર ભક્તિ	૨૧૪
૧૧૦-	પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર	૨૧૫
૧૧૧-	જિન ચેત્યાલય વંદના	૨૧૬
૧૧૨-	દોહરા	૨૧૬
૧૧૩-	જિનરાજની સ્તુતિ	૨૧૭
૧૧૪-	સુતકની વિધિ	૨૧૭
૧૧૫-	મેરી ભાવના	૨૧૯
૧૧૬-	જૈન ઝંડા ગાયન	૨૨૨
૧૧૭-	જિનજીની વાણી	૨૨૪
૧૧૮-	લઘુ સદસનામ સ્તોત્ર	૨૨૫
૧૧૯-	પ્રાતઃકાળની પ્રાર્થના	૨૨૬
૧૨૦-	વિનતિ	૨૩૦
૧૨૧-	અઘાષ્ટક સ્તોત્ર	૨૩૧
૧૨૨-	દર્શન સ્તોત્ર	૨૩૩
૧૨૩-	મહાવીરાષ્ટક સ્તોત્ર	૨૩૫
૧૨૪-	નેમજીના બાર મહિના	૨૩૭
૧૨૫-	કુળજીસનો-સવૈયો	૨૩૮
૧૨૬-	કુળતિ બાપાર-સવૈયો	૨૩૮
૧૨૭-	કાયાનગરીનું પદ	૨૩૯
૧૨૮-	ગુરૂજીના સાત વાર	૨૩૯
૧૨૯-	સીમંધગસ્ત્રામીનું સ્તવન	૨૪૦
૧૩૦-	શ્રી રૂપભનાથનું સ્તવન	૨૪૨
૧૩૧-	લઘુ પ્રતિક્રમણ	૨૪૩
૧૩૨-	શીલ માહાત્મ્ય	૨૪૫
૧૩૩-	ત્રેપન ક્રિયા વિનતિ	૨૪૬
૧૩૪-	સંકટ દરણ વિનતિ	૨૪૧
૧૩૫-	પાર્શ્વનાથ જિન પૂજા	૨૪૭
૧૩૬-	બાર ભાવના	૨૬૪

શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી રૂપભદ્રેવજી
(કેશરિયાજી મહારાજ, રૂપભદ્રેવ)

શ્રી ૧૦૫ છુલ્લકે શ્રી આદિસાગરજી મહારાજ (બીલોડા)

(આ લઘુજિનવાણીના સંગ્રહકર્તા તથા ગુજરાત-મેવાડમાં
દિ. જૈન ધર્મ અને સાહિત્યના મહાન પ્રચારક)

શ્રીવીતરાગાય નમઃ ।

લઘુ જિનવાણીસંગ્રહ ।

શ્રી ભક્તામર સ્તોત્ર ।

ભક્તામરપ્રણતમૌલિમણિપ્રમાણા—

મુદ્યોતકં દલિતપાપતમોવિતાનમ્ ।

સમ્યક્ પ્રણમ્ય જિનપાદયુગં યુગાદા—

વાલંબનં મવજલે પતતાં જનાનામ્ ॥ ૧ ॥

ભક્તામરે લચ્ચીત તાજ મહિ પ્રભાના,

ઉદ્યોતકાર હર પાપતમો જથાના;

આધાર રૂપ ભવસાગરના જનોને,

એવા યુગાદિ પ્રભુ પાદયુગે નમીને. ૧.

યઃ સંસ્તુતઃ સકલવાક્કમયસ્વવોધા—

દુદ્ધતબુદ્ધિપદુભિઃ સુગ્લોકનાથૈઃ ।

સ્તાંત્રૈર્જગન્નિતયચિત્તહરૈરુદારૈઃ

સ્તોષ્યે કિલાદમપિ તં પ્રથમં જિનેન્દ્રમ્ ॥ (યુગમમ્)

ક્રીધી ક્તુતિ સકલ શાસ્ત્રજ તત્વબોધે,—

પામેલ બુદ્ધિ પદુથી સુરલોકનાથે;

ત્રૈલોક ચિત્તહર આર ઉદાર સ્તોત્રે.

હું એ ખરે સ્તવીશ આદિ જિનેન્દ્રને તે. ૨.

બુદ્ધ્યા વિનાઽપિ વિબુધાચિત્તપાદપીઠ !

સ્તોતું સમુદ્યતમતિર્વિગતત્રપોઽહમ્ ।

બાલં વિહાય જલસંસ્થિતમિન્દુબિમ્બ—

મન્યઃ ક ઇચ્છતિ જનઃ સહસા ગ્રહીતુમ્ ॥૩॥

બુદ્ધિ વિનાય સુરપૂજીતપાદપીઠ !

મેં પ્રેરી બુદ્ધિ સ્તુતિમાં તજી લાજ શુદ્ધ !

લેવા શિશુ વિષ્ણુ જળે સ્થિત ચંદ્રબિંબ,

ઇચ્છા કરેજ સહસા જણ કેાણ અન્ય ? ૩.

ચક્તું ગુણાન્ ગુણમમુદ્ર શશાંકકાંતાન્

કસ્તે ક્ષમઃ સુગુરુપ્રતિમોઽપિ બુદ્ધ્યા ।

કલ્પાન્તકાલપવનોદ્વતનકચક્રં

કો વા તરીતુમલમ્બુનિધિ મુજામ્યામ્ ॥ ૪ ॥

કે'વા ગુણો ગુણુનિધિ ! તુજ ચંદ્રકાન્ત,

છે બુદ્ધિથી સુર ગુરુ સમ કેા સમર્થ ?

જ્યા ઉછળે મગરમચ્છ મહાન વાતે.

રે કેાણ તે તરી શકેજ સમુદ્ર હાથે ? ૪.

સોઽહં તથાપિ તવ ભક્તિવશાન્મુનીશ

કર્તું સ્તવં વિગતશક્તિરપિ પ્રવૃત્તઃ ।

ગ્રીન્યાત્મવીર્યમવિચાર્ય મૃગો મૃગેન્દ્રમ્

નામ્યેતિ કિં નિજશિશોઃ પરિપાલનાર્થમ્ ॥૫॥

તેવો તથાપિ તુજ ભક્તિવડે મુનાશ !

શક્તિ રહિત પણ હું સ્તુતિને કરીશ;

પ્રોતે વિચાર જળનો તજી સિંહ સામે,

ના થાય શું મૃગી, શિશુ નિજ રક્ષકને. ૫.

અલ્પશ્રુતં શ્રુતવતાં પરિદાસધામ
ત્વદ્ભક્તિરેવ મુખરી કુરુતે બલાન્મામ્ ।
યત્કોકિલઃ કિલ મધૌ મધુરં વિરોતિ
તદ્વાગ્રચારુકલિકાનિકૈરકહેતુ ॥ ૬ ॥

શાસ્ત્રસં અસં ગણીને હસતાં છતાં એ,
બક્તિ તમારીજ મને બળથી વઢાવે !
જે કોકિલા મધુર ચૈત્ર વિષે ઉચારે,
તે માત્ર આત્મતરંગે તથા પ્રભાવે !

૬.

ત્વત્સંસ્તવેન મવમન્તતિસંનિવદ્ધં
પાપં ક્ષણાત્ક્ષયમુપૈતિ શરીરમાજામ્ ।
આક્રાન્તલોકમલિનીલમશેષમાશુ
સૂર્યાશુભિન્નમિવ શાર્વરમન્ધકારમ્ ॥ ૭ ॥

બાધેલ પાપ જનનાં બલ સર્વ જેહ,
ત્હારી સ્તુતિથી ક્ષણમાં ક્ષય થાય તેહ;
આલોક વ્યાપ્ત નિશિનું ભમરા સમાન,
અધાર, સૂર્ય કિરણેથી હરાય જેમ.

૭.

મત્વેતિ નાથ તવ સંસ્તવનં મયેદ-
મારમ્પતે તનુધિયાઽપિ તવ પ્રમાવાત્ ।
ચેતો હરિષ્યતિ સતાં નલિનીદલેષુ
મુક્તાફલદ્યુતિમુપૈતિ નનૂદ્ભિન્દુઃ ॥ ૮ ॥

માનોજ તેમ સ્તુતિ નાથ ! તમારી આ મેં,
આરંભી અલ્પમતિથી પ્રભુના પ્રભાવે,
તે ચિત્ત સજ્જન હરે જ્યમ બિંદુ પામે,
ચેતીતણી કમળપત્ર વિષે પ્રભાને !

૮.

આસ્તાં તવ સ્તવનમસ્તસમસ્તદોષં
ત્વત્સંકથાપિ જગતાં દુરિતાનિ હન્તિ ।
દૂરે સહસ્રકિરણઃ કુરુતે પ્રભૈવ

પદ્માકરેષુ જલજાનિ વિકાસમાઙ્ગિ ॥ ૯ ॥

હરે રહે રહિત દોષ સ્તુતિ તમારી !
તહારી કથા પણ અહા ! જન-પાપહારી !
હરે રહે રવિ કદી તહાપિ પ્રભાએ,
ખીલે સરોવર વિષે કમળો ધણાએ ! ૯.

નાત્યદ્વૃતં ભુવનભૂષણ ! ભૂતનાથ !

ભૂતૈર્ગુણૈર્ભુવિ ભવન્તમભિષ્ટુવન્તઃ ।

તુલ્યા ભવન્તિ ભવતો નનુ તેન કિં વા

ભૂત્યાશ્રિતં ચ યદ્ નાત્મસમં કરોતિ ॥ ૧૦ ॥

આશ્ચર્ય ના ભુવન ભૂષણ ! ભૂતનાથ !
રૂપે ગુણે તુજ સ્તુતિ કરનાર અત્ર ?
તે તુલ્ય થાય તુજના, ધનોકો શું પોતે,
પૈસે સમાન કરતા નથી આશ્રિતોને ! ૧૦.

દૃષ્ટ્વા ભવન્તમનિમેષવિલોકનીયં

નાન્યત્ર તોષમુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુઃ

પોત્વા પયઃ શશિકરદ્યુતિદુગ્ધસિન્ધોઃ

સ્થારં જલં જલનિધે રસિતું ક ઇચ્છેત્ ॥ ૧૧ ॥

જો દર્શનીય પ્રભુ એક ટશેથી દેખે !
સંતોષથી નહિ ખીજે જન-નેત્ર પેખે;
પી અંદકા-ત પણ ક્ષીરસમુદ્ર કેરું,
પીશે પછી જળ-નિધિ-જળ કોણ ખાડું ? ૧૧.

યૈઃ શાન્તરાગરુચિમિઃ પરમાણુમિસ્ત્વં
નિર્માપિતસ્ત્રિભુવનૈકલલામમૃત !

તાવંત એવ સ્વલુ તેડપ્પણવઃ પૃથિવ્યાં
યત્તે સમાનમપરં ન હિ રૂપમસ્તિ ॥ ૧૨ મે

જે શાંતરાગ રૂચિના પરમાણુ માત્ર,
તે તેટલાજ ભુવિ આપ થયેલ ગાત્ર !
એ હેતુથી ત્રિભુવને શબ્દગાર રૂપ !
તહારા સમાન નહિ અન્યતણું સ્વરૂપ ! ૧૨.

વક્રં ક્વ તે સુરનરોરગનેત્રદારિ
નિઃશેષનિર્જિતજગત્ત્રિતયોપમાનમ્ ।
વિંશં કલંકમાલિનં ક્વ નિશાકરસ્ય
યદ્વાસરે ભવતિ પાંચુપલાશકલ્પમ્ ॥ ૧૩ ॥

ત્રૈલોક સર્વ ઉપમાનજ છતનારૂં-
ને નેત્ર, દેવ નર ઊરગ હારી તારૂં-
કયાં મુખ ? કયાં વળી કલંકિત ચંદ્રબિંબ ?
જે દિવસે પીળચટું પડી બાધ ખૂળ ! ૧૩.

સંપૂર્ણમંડલશશાંકકલાકલાપ-
શુભ્રા ગુણાસ્ત્રિભુવનં તવ લંબયન્તિ ।
યે સંશ્રિતાસ્ત્રિજગદીશ્વરનાથમેકં
ક્વસ્તાન્નિવારયતિ સચ્ચરતો યથેષ્ટમ્ ॥ ૧૪ ॥

સંપૂર્ણ ચંદ્રતણી કાન્તિ સમાન તહારા,
રૂડા ગુણો ભુવન ત્રૈલુ ઉલંઘનારા !
ત્રૈલોકનાથ ! તુજ આશ્રિત એક તેને,
સ્વેચ્છા થકી વિચરતાં કહી કાણુ રોકે ? ૧૪.

ચિત્રં કિમત્ર યદિ તે ત્રિદશાઙ્ગાનાનિ-
ર્નીતં મનાગપિ મનો ન વિકારમાર્ગમ્ ।

કલ્પાન્તકાલમરુતા ચલિતાચલેન

કિં મંદરાદ્રિશિખરં ચલિતં કદાચિત્ ॥૧૫॥

આશ્ચર્યં શું પ્રભુતણા મનમાં વિકાર,

દેવાંગના ન ઠઢી લાવી શકી લગાર;

સંહારકાળ પવને ગિરિ સર્વ ડાલે !

મેરૂ ગિરિ શિખર શું ઠઢી તોય ડાલે ? ૧૫-

નિર્ધૂમવર્તિરપર્વર્જિતતૈલપૂરઃ

કૃત્સ્નં જગત્ત્રયમિદં પ્રકટીકરોષિ ।

ગમ્યો ન જાતુ મરુતાં ચલિતાચલાનાં

દીપોઽપરસ્ત્વમસિ નાથ જગત્પ્રકાશઃ ॥૧૬॥

ધૂમ્રે રહિત નહિ વાટ, ન તેલવાળો !

ને આ સમગ્ર ત્રણ લોક પ્રકાશનારો !

ડાલાવનાર ગિરિ વાયુ ન જાય પાસે !

તું નાથ ! છું અપર દીપ જગત્પ્રકાશે ! ૧૬-

નાસ્તં કદાચિદુપયાસિ ન રાહુગમ્યઃ

સ્પષ્ટીકરોષિ સહસ્રા યુગપજ્જગન્તિ ।

નાંમોધરોદરનિરુદ્ધમહાપ્રભાવઃ

સૂર્યાતિશાયિ મદિમાસિ મુર્નીદ્ર ! લોકે ॥૧૭॥

ઘેરી શકે ઠઢી ન રાહુ ન અસ્ત થાય !

આથે પ્રકાશ ત્રણ લોક વિષે કરાય !

તું હે મુર્નીદ્ર ! નહિ મેઘવડે છવાય !

લોકે પ્રભાવ રવિશી અઢકો અણાય ! ૧૭-

નિત્યોદયં દલિતમોદમહાંધકારમ
ગમ્યં ન રાહુવદનસ્ય ન વારિદાનામ્ ।
વિભ્રાજતે તવ મુખાન્નમનસ્પ્રકાન્તિ
વિદ્યોતયજ્જગદર્પૂર્વશશાઙ્કુચિમ્બમ્ ॥ ૧૮ ॥

મોહાંધકાર હળનાર સદા પ્રકાશી !
રાહુ-મુખે અસિત ના, નહિ મેઘ-રાશી !
શોભે તમારું મુખ-પદ્મ અપાર રૂપે !
જેવો અપૂર્વ શશિ લોક વિષે પ્રકાશે ! ૧૮.

કિં સર્વરીપુ શશિનાઽહિ વિવસ્તા વા
યુષ્મન્મુખેંદુદલિતેષુ તમસ્તુ નાથ ।
નિષ્પન્નશાલિવનશાલિનિ જીવલોકે
કાર્ય કિયજ્જલધરૈર્જલમારનમ્રે; ॥ ૧૯ ॥
શું રાત્રિમાં શશિ થકી દિવસે રવિથી ?
અંધારું તુજ મુખ-ચંદ્ર હરે પછોથી !
શાલિ મુશોભિત રહી નિપજી ધરામાં !
શી મેઘની ગરજ હોયજ આભલામાં ? ૧૯.

જ્ઞાનં યથા ત્વયિ વિભાતિ કૃતાવકાશં
નૈવં તથા હરિહરાદિષુ નાયકેષુ ।
તેજો મહામણિષુ યાતિ યથા મહત્ત્વં
નૈવં તુ કાચશકલે કિરણાકુલેઽપિ ॥ ૨૦ ॥
શોભે પ્રકાશ કરી જ્ઞાન તમે વિષે જે,
તેવું નહીં હરિહરાદિકના વિષે તે;
રત્નો વિષે રકુરતિ તેજ મહત્ત્વ ભાસે,
તેવું ન કાચ કડકે લજળે જણાશે. ૨૦.

મન્યે વરં હરિહરાદય એવ દૃષ્ટા
 દૃષ્ટેષુ યેષુ હૃદયં ત્વયિ તોષમેતિ ।
 કિં વીક્ષિતેન મવતા મુવિ યેન નાન્યઃ
 કશ્ચિન્મનો હરતિ નાથ મવાંતરેઽપિ ॥ ૨૧ ॥

માતું રૂડું હરિહરાદિકને દીઠા તે !
 દીઠે છતે હૃદય આપ વિષે ઠરે છે;
 જોવા થકી જગતમાં પ્રભુનો પ્રકાશ,
 જન્માન્તરે ન હરશે મન કોઈ નાથ ! ૨૧.

સ્ત્રીणां शतानि शतशो जनयन्ति पुत्रान्
 नान्या सुतं त्वदुपमं जननी प्रसूता ।
 सर्वा दिशो दधति भानि सहस्ररश्मिं
 प्राच्येव दिग्जनयति स्फुरदशुजालम् ॥ २२ ॥

સ્ત્રી સેંકડો પ્રસવતી કદી પુત્ર ઝાઝા,
 ના અન્ય આપ સમ કો પ્રસવે જનેતા !
 તારા અનેક ધરતીજ દિશા બધીય,
 તેજે સ્ફુરીત રવિને પ્રસવેજ પૂર્વે ॥ ૨૨.

त्वामामनन्ति मुनयः परमं पुमांष-
 मादित्यवर्णममलं तमसः पुःस्नात् ।
 त्वामेव सम्यगुपलभ्य जयन्ति मृत्युं
 नान्यं शिवः शिवपदस्य मुनीन्द्रपथाः ॥ २३ ॥

માને પરપુરૂષ સર્વ મુનિ તમોને,
 ને અધિકાર સમીપે રવિ શુદ્ધ બાણે !
 પામી તને સુરીત મૃત્યુ-છતે મુનીંદ્ર !
 છે ના, બીજે કુશળ મોક્ષ તથાજ પંથ. ૨૩.

ત્વામવ્યયં વિશ્વમર્ચિત્યમસંસ્વદાદ્યં

બ્રહ્માણમીશ્વરમનંતમનંગકેતુમ્ ॥

યોગીશ્વરં વિદિતયોગમનેકમંકં

જ્ઞાનસ્વરૂપમમલં પ્રવદન્તિ સન્તઃ ॥૨૪॥

તું આદ્ય, અવ્યય, અચિંત્ય, અસંગ્ય, વિભુ,
છે, બ્રહ્મ, ઇશ્વર, અનંત, અનંગ કેતુ,
યોગીશ્વરં, વિદિતયોગ અનેક, એક,
કે'છે, તને વિમળ જ્ઞાનસ્વરૂપ સંત. ૨૪.

બુદ્ધસ્ત્વમેવ વિબુધાર્ચિતબુદ્ધિબોધાત

ત્વં શંકરોસિ ભુવનત્રયશંકરત્વાત્ ।

ધાતાસિ ધીર શિવમાર્ગવિધેર્વિધાનાત

વ્યક્તં ત્વમેવ મમવન્ પુરુષોત્તમોઽસિ ॥૨૫॥

છો બુદ્ધિ-બોધ થકી હે સુરપૂજ્ય બુદ્ધ !
છો લોકને સુખદ-શંકર તેથી શુદ્ધ !
છો મોક્ષ-માર્ગ-વિધિ-ધારણથીજ ધાતા !
છો સ્વયં આપ પુરુષોત્તમ સ્વામિ ત્રાતા ! ૨૫.

તુમ્યં નમસ્ત્રિભુવનાર્તિહરાય નાથ

તુમ્યં નમઃ ક્ષિતિતલામલભૂષણાય ।

તુમ્યં નમસ્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરાય

તુમ્યં નમો જિન મવોદધિશોષણાય ॥૨૬॥

ત્રૈલોક્ય-હર નાથ ! તને નમોસ્તુ !
તું ભૂતળે અમલ ભૂષણને નમોસ્તુ !
ત્રૈલોકનાજ પરમેશ્વરને નમોસ્તુ !
હે જિન ! શોષક જવાળાંધ તને નમોસ્તુ ! ૨૬.

કો વિસ્મયોઽત્ર યદિ નામ ગુણેશેષૈ-

સ્ત્વં સંશ્રિતો નિરવકાશ્વતયા મુનીશ ।

દોષૈરુપાત્તવિબુધાશ્રયજાતગર્વઃ

સ્વપ્નાન્તરેઽપિ ન કદાહિદપીશ્વિતોઽસિ ॥૨૭॥

આશ્રય' શું ગુણજ સર્વ ઠહી મુનીશ !

ત્હારોજ આશ્રય કરી વસતા હમેશ !

દોષો ધરી વિવિધ આશ્રય ઊપજેલા !

ગર્વાહિરેન તમને સ્વપને ઢીઠેલા ! ૨૭.

ઉચ્ચૈરશોકતરુસંશ્રિતમુન્મયૂઃ-

મામાતિ રૂપમમલં ભવતો નિતાન્તમ્ ।

સ્પષ્ટોલ્લમત્ કિરણમસ્તતમોવિતાનં

વિંબં રવેરિવ પયોધરપાર્શ્વવર્તિ ॥ ૨૮ ॥

ઊંચા અશોકતરૂ આશ્રિત કીર્ણ ઊંચ,

અત્યંત નિર્મળ હીશે પ્રભુ આપ રૂપ;

તે જેમ મેઘ સમીપે રહી સૂર્ય-ગિંબ-

શેલે પ્રસારી કિરણો હજીને તિમિર. ૨૮.

સિંહાસને મણિમયૂઃશિખાવિચિત્રે

વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કનકાવદાતમ્ ।

વિંબં વિચદ્વિલસદંશુલતાવિતાનં

તુંગોદયાદ્રિશિસીવ સહસ્રઘ્નમે ॥૨૯॥

સિંહાસને મણિમયુ આકિરણે વિચિત્ર,

શેલે સુવર્ણ-સમ આપ શરીર ગૌર;

તે સૂર્ય-ગિંબ ઉદયાચળ શિર ટોચે,

આકાશમાં કિરણ જેમ પ્રસારી શેલે. ૨૯.

કુંદાવદાતચલચામરચારુશોભં

વિભ્રાજતે તવ વપુઃ કલધૌતકાંતમ્ ।

ઉચ્છ્વશાંકશુચિનિર્ઝરવારિધાર-

મુચૈસ્તટં સુરગિરેરિવ શાતકૌમમ્ ॥ ૩૦ ॥

ધોળા ઢળે ચમર કુંદ-સમાન એવું,

શોભે મુવણું-સમ રમ્ય શરીર ત્હારું;

તે જિગતા શશિસમા જળ ઝલ્લું-ધારે,
મેરૂતણા કનકના શિર પેઠ શોભે ! ૩૦.

છત્રત્રયં તવ વિભાતિ શશાંકકાન્ત-

મુચૈઃ સ્થિતં સ્થગિતમાનુકરપ્રતાપમ્ ।

મુક્તાફલપ્રકરજાલવિષ્ટદ્વશોભં

પ્રસ્થાપયત્ ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરન્વમ્ ॥ ૩૧ ॥

ઢાંકે પ્રકાશ રવિનો શશિતુલ્ય રમ્ય !

મોતી-સમૂહ-રચનાથી હીપાયમાન !

એવાં પ્રભુછ તમને ત્રણ છત્ર શોભે,

ત્રૈલોક્યનું અધિપતિપણું તે જણાવે ! ૩૧.

ગંધીરતારસ્વપૂરિતદિગ્વિભાગ-

સ્ત્રીલોક્યલોકશુભસંગમમૃતિદક્ષઃ ।

સદ્ધર્મરાજજયઘોષણઘોષકઃ સન્

સ્વે દુન્દુભિર્ધ્વનતિ તે યશસઃ પ્રવાદી ॥ ૩૨ ॥

ગંભીર જિંથ સ્વરથી ભરી છે દિશાઓ,

ત્રૈલોક્યને સરસ સંપદ આપનારો;

સદ્ધર્મરાજ જયને કરનાર મુલ્લો !

વાગેછ ઢુંડુબિ નભે ચશવાહી ત્હારો. ૩૨.

મંદારસુંદરનમેરુપારિજાત—

સન્તાનકાદિકુસુમોત્કરવૃષ્ટિરુદ્ધા ।

ગંધોદચિન્દુશુભમંદમરુત્પ્રયાતા

દિવ્યા દિવઃ પતતિ તે વયસાં તતિર્વા ॥ ૩૩ ॥

મંદાર, સુંદર નમેરૂ, જ પારિજાતે,

સંતાનકાદિ કુલની બહુ વૃષ્ટિ બારે;

પાણીકણે મુરલિ મંદ સમોર ગ્રેરે,

શું દિવ્ય વાણી તુજ સ્વર્ગ થકી પડે તે. ૩૩

શુંમત્પ્રભાવલયભૂરિવિમા વિમોસ્તે

લોકત્રયે ઘુતિમતાં ઘુતિમાક્ષિપન્તી ।

પ્રોઘદિવાકરનિરંતર ભૂરિસંસ્થા

દીપ્ત્યા જયત્યપિ નિશ્ચામપિ સોમસૌમ્યાં ॥ ૩૪ ॥

શોભે વિભો ! પ્રસરતી તુજ કાંતિ બારે,

ત્રૈલોકના ઘુતિ-સમૂહની કાંતિ હારે !

તે ઉગતા રવિસમી બહુ છે, છતાંએ,

વાત્રિ છતે શીતલ અંદ્ર સમાન તેજે ! ૩૪.

સ્વર્ગાપવર્ગગમમાર્ગવિમાર્ગણેષ્ટઃ

સદ્ધમેતત્ત્વકથનૈકપટુસ્ત્રિલોકયા

દિવ્યઘ્વનિર્ભવતિ તે વિશદાર્થસર્વ—

ભાષાસ્વભાવપરિણામગુણપ્રયોજ્યઃ ॥ ૩૫ ॥

જે સ્વર્ગ મોક્ષ શુભ માર્ગજ શોધી આપે,

સદ્ધર્મ—તત્ત્વ કથવે પટુ ત્રૈલુ લોકે;

દિવ્યઘ્વનિ તુજ થતો વિશદાર્થ સર્વ,—

ભાષા-સ્વભાવ પરિણામ ગુણેથી શુક્ત. ૩૫.

ઉભિદ્રહેમનવપંજ્રપુંજકાન્તી-

પર્યુલ્લસન્નમયૂલશિલાભિરામૌ ।

પાદૌ પદાનિ તવ યત્ર જિનેન્દ્ર ધત્તઃ

પદ્માનિ તત્ર વિવુધાઃ પરિકલ્પયન્તિ ॥ ૩૬ ॥

ખીલેલ હેમ-કમળેા સમ કાંતિ વાળા,

ફેલે રહેલ નશ-તેજ થકી રૂપાળા,-

એવા જિનેન્દ્ર તુમ પાદ ડગેા ભરે છે !

ત્યાં કલ્પના કમળની વિબુધા કરે છે ! ૩૬.

इत्थं यथा तव विभूतिर्भृज्जिनेन्द्र

ધર્મોપદેશનવિધૌ ન તથા પરસ્ય ।

यादृक् प्रमा दिनकृतः प्रहतांधकारा

તાદૃક્કૃતો ગ્રહગણસ્ય વિકાસિનોઽપિ ॥ ૩૭ ॥

એવી જિનેન્દ્ર થઇ જે વિભૂતિ તમોને,

ધર્મોપદેશ સમયે, નહિ તે ખોળને ?

જેવી પ્રભા તિમિર હારી રવિતણી છે,

તેવી પ્રકાશિત અહોની કદી બની છે ? ૩૭.

श्च्योतन्मदाविलाविलोलकपोलमूल-

મત્તભ્રમદ્ભ્રમરનાદવિવૃદ્ધકોપમ્ ।

एरावताममिभमुद्धतमापतन्तं

દટ્ટવા મયં મવતિ નો મવદાશ્રિતાનામ્ ॥ ૩૮ ॥

ઠહેતા મહે મલિન ચંચળ શિર તેવો,

ગુંબરવે ભ્રમરના બહુ ક્રોધી એવો;

ઐશવતે તુલિત વિદ્યત હાથી સામે;
આવેલ જોઈ તુમ આશ્રિત ભો ન પામે ! ૩૮.

મિન્નેમકુંમગલદુજ્વલશોણિતાક્ત—

મુક્તાફલપ્રકરધ્રુવતથુમિમાગઃ

સદ્વ્રક્રપઃ ક્રમગતં હરિનાધિપોઽપિ

નાક્રામતિ ક્રમયુગાચલસંશ્રિતં તે ॥ ૩૯ ॥

ભેદી ગજેન્દ્ર-શિર સ્થેત, રૂધિરવાળા,-

ભાતી સમૂહયકી ભૂમિ દિપાવા એવા,-

દોડેલ સિંહતણી દોટ વિષે પડે જે,

ના તુજ પાદ ગિરિ આશ્રયથી મરે તે ! ૩૯.

કલ્પાંતકાલપવનોદ્વતવહ્નિકલ્પં

દાવાનલં ઝ્વલિતમુજ્વલમુત્ત્ફુલિગમ્ ।

વિશ્વં ત્રિઘત્સુમિવ સન્મુખમાપતન્તં

ત્વન્નામકીર્તનજલં શમયત્પ્રશેષમ્ ॥ ૪૦ ॥

જે જોરમાં પ્રલયના પવને થયેલો,

ઓઢા ઉડે બહુજ અગ્નિ હવે ધીકેલો;

સંહારશે જગત સન્મુખ તેમ આવે,

તે તુજ કીર્તન રૂપી જળ શાંત પાડે. ૪૦.

રક્તેક્ષણં સમંદર્કોકિલકંઠનીલં ।

ક્રોધોદ્વતં ફણિનમુત્ફળમાપતન્તમ્ ।

આક્રામતિ ક્રમયુગેન નિરસ્તશ્ચંક—

સ્વન્નામનાગદમની હૃદિ યસ્ય પુંસઃ ॥ ૪૧ ॥

જે રક્ત નેત્ર, પિક-કંઠ સમાન કાળો,
 ઊંચી ક્ષેત્રે સરપ સન્મુખ આવનારો;
 તેને નિશંક જન તેહ ઉલંઘી ચાલે,
 ત્વં નામ નાગદમની દીલ જેહ ધારે ! ૪૧.

વલગતુરંગગજગર્જિતમીમનાદ-
 માર્જી બલં બલવતામપિ શ્રુપતીનામ્ ।
 ઉદ્યદિવાકરમયૂલશિસ્ત્રાપવિદ્ધ ।
 ત્વત્કીર્તનાત્તમ દ્વાશુ મિદામુપૈતિ ॥૪૨॥

નાચે તુરંગ ગજ શબ્દ કરે મહાન !
 એવું રણે નૃપતિનું બળવાન સૈન્ય,
 ભેદાય છે તિમિર જેમ રવિ-કરેથી,
 છેદાય શીઘ્ર ત્યમ તે તુજ કીર્તનેથી. ૪૨.

કુંતાગ્રભિન્નગજશોણિતવારિવાહ-
 વંગાવતારતરણાતુરંગ્યાંધમીમં ।
 યુદ્ધે જયં વિજિતદુર્જયજેષપક્ષા-
 સ્ત્વત્પાદપંકજવનાશ્રયિણો લમન્તે ॥૪૩॥

બછીં થકી હણીત હસ્તિ રૂધિર વ્હે છે,
 ચોઢા પ્રવાહથકી આતુર જ્યાં તરે છે;
 એવા યુધે અજીત શત્રુ જીતે, જનો તે,
 ત્વત્પાદ પંકજ રૂપી વન શબ્દ લે જે. ૪૩.

અંમોનિધૌ ક્ષુમિતમીષણનક્રચક્ર-
 પાઠીનપીઠમયદોલ્લવણવાહવાગ્રૌ ।

રંગસરંગશિસ્ત્રસ્થિતયાનપાત્રા—

સ્નાતં વિહાય ભવતઃ સ્મરણાદ્વ્રજન્તિ ॥૪૪॥

જ્યાં છિછળે મગરમચ્છ તરંગ ઝાઝા,
ને વાડવાંઝિ બચકારી થકી ભરેલા;
એવાજ સાપર વિષે સ્થિત નાવ જે છે,
તે નિર્ભયે તુજતણા સ્મરણે તરે છે. ૪૪-

ઉદૂતમીષણજલોદરમારમુગ્ધાઃ

શોચ્યાં દશામુપગતાશ્ચ્યુતજીવિતાશ્ચાઃ ।

ત્વત્પાદપંકજરજોઽમૃતદિગ્ધદેહા

મર્ત્યા ભવન્તિ મકરધ્વજતુલ્યરૂપાઃ ॥૪૫॥

જે છે નમ્યા બચદ રોગ જળોદરેથી,
પામ્યા દશા દુઃખદ આશ ન દેહ તેથી;
ત્વત્પાદ-પદ્મ-રજ અમૃત નીજ દેહે-
ચોળે, અને મનુજ કામ સમાન રૂપે! ૪૫

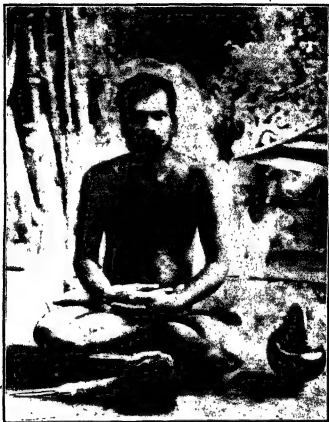
આપાદકંઠમુરુશૃંખલવેષિતાંગા

માઠં બ્રહ્મિગઢકોટિનિષ્ઠૃષ્ટજ્ઞાઃ ॥

ત્વન્નામમંત્રમનિશં મનુજાઃ સ્મરન્તઃ

સદ્યઃ સ્વયં વિગતચન્ધમયા ભવન્તિ ॥૪૬॥

બેડી જડી પગથી છેક ગળા સુધીની,
તેની ઝીણી અણીથી બાંગ ધસાય જેની;
એવા અહોનિશ જપે તુજ નામ મંત્ર,
તા તે જનો તુરત થાય રહીત બંધ! ૪૬.

પરમપૂજ્ય પ્રાતાઃસ્મરણીય, વિદ્વશ્ચિરોમણિ, જગદુદ્ધારક,
નરેન્દ્રવંધ, વ્યાખ્યાનવાચસ્પતિ, વાદીલકેશરી—

સ્વ. શ્રી ૧૦૮ આચાર્ય શ્રી કુંથુસાગરજી મહારાજ.

જન્મ:—વીર સં. ૨૪૨૦

ઐનાપુર (દક્ષિણ)

સ્વર્ગવાસ:—વીર સં. ૨૪૭૧

ધરિયાવઢ (મેવાડ)

શ્રી ૧૦૦૮ ભગવાન શ્રી પાર્શ્વનાથસ્વામી.
(મુડબિદ્રીના પ્રાચીન પ્રતિમાજી)

મત્તદ્વિપેદ્રમૃગરાજદવાનલાદિ ।

સંગ્રામવારિધિમહોદયબંધનોત્થમ ॥

તસ્યાશુ નાશમુપયાતિ મયં મિથેવ ।

યસ્તાવર્કં સ્તવમિમં મતિમાનધીતે ॥ ૪૭ ॥

જે મત્ત હસ્તિ, અહિ સિંહ દવાનલાદિ,

સંગ્રામ સાગર, જજોદર બંધનોથી—

પેદા થએલ લય, તે ઝટ નાશ પામે !

તહાઈ કરે સ્તવન આ, મતિમાન પાઠે ! ૪૭.

સ્તોત્રસ્ત્રજં તવ જિનેંદ્ર ગુણૈર્નિબદ્ધાં ।

મત્તયા મયા વિવિધવર્ણવિચિત્રપુષ્પામ્ ॥

ધત્તે જનો ય દ્દઃ વઠગતામજસ્રં ।

તં માનતુંગમવશા સમુપૈતિ લક્ષ્મીઃ ॥ ૪૮ ॥

આ સ્તોત્ર માળ તુજના ગુણથી ગુંથી મેં,

ભક્તિ થકી વિવિધ વર્ણ રૂપીજ પુષ્પે;

તેને જિનેંદ્ર ! જન જે નિત કંઠ નામે,

તે માનતુંગ અવશા શુભ લક્ષ્મી પામે. + ૪૮.

ધૃતિશ્રી માનતુંગાચાર્યવિરચિતમ્ ભક્તામરજોતમ્ સંપૂર્ણમ્.

+ આ ગુજરાતી પદ્ય ભાષાંતર આમેદ નિવાસી સ્વર્ગસ્થ શેઠ
હરજીવન રાયચંદ શાહ કૃત છે.

શ્રીકલ્યાણમંદિર સ્તોત્ર ।

(૨૫. હરજીવન રાયચંદ કૃત ગુજરાતી પદ્યમાં.)

ઠહ્યાણુનું મંદિર અને બિહાર ઇચ્છિત આપવે,
 હાતા અભય લયભીતને, સમર્થ દુરિત કાપવે;
 સંસાર હરિયે દૂષતાને, નાવ રૂપે જે વળી,
 નિર્દોષ પ્રભુના પદકમળને, પ્રથમ હું ગ્રેમે નમી. ૧.
 સાગર સમા જેના મહિમાની સ્તુતિ કરવા વિષે,
 વિશાળ બુદ્ધિ સુન્દર તે છેક શક્તિ હીણ હીસે;
 વળી કમઠ કેરા ગર્વને જે બાળવે અગ્નિ અરે,
 તીર્થેશની સ્તુતિ કનીશજ તેમની હું તો ખરે. ૨.
 સામાન્ય રીતે પણ તમારા રૂપને વિસ્તારવા,
 જિનરાજ ! શક્તિમાન હર્લંબ મૂઠ મુજ સમ છે થવા;
 દિન આંધ ધીરજવાન બચ્ચું ધૂડનું જે તેહથી,
 નહિ સૂચે કેરા રૂપને વર્ણી શકાશે સ્નેહથી. ૩.
 અનુભવ કરે તુજ ગુણતણે જન મોહના ટળવા થકી,
 નહિ પાર પામે નાથ તે પણ આપ ગુણ ગણતાં કહી,
 જ્યમ પ્રલયકાળ વડે ખસેલા જળચક્રોજ સમુદ્રના,
 ખુદલા થયેલા રત્ન ઢગલા કૌથી માપી શકાય ના. ૪.
 દેહીપ્યમાન અસંખ્ય ગુણની ખાણ નાથ તમારી હું,
 આરંભતો કરવા સ્તુતિ પણ મંદ બુદ્ધિમાન છું !!!
 શું બાળ પણ કે'તું નથી ? લંબાવી બેઠે હાથને,
 નિજબુદ્ધિના અનુસારથી ઉદ્ધણિતણા વિસ્તારને. ૫.
 હે ઇંશ ! યોગી પણ તમારા ગુણ જે ન કહી શકે,
 સામર્થ્ય મારું કયાંથી વર્ણન મુજથી તેનું થઈ શકે;

વિચાર વિણતું કાર્ય આ, દેખાય માફ તેહથી,
પણ પક્ષા શું પોતાતણી ભાષા કહો વહતાં નથી ? ૬.

અતિશય મહિમાવાન સ્તુતિ આપની હો જિનરે,
પણ આપ નામ ત્રિલોકની સંસારથી રક્ષા કરે;
જ્યમ ગ્રીષ્મકેરા તીવ્ર તાપ વડે મુકાફર જે દુઃખી,
તે થાય પન્નનળાવના શીતલ સમીર થકી સુખો. ૭.

અંતર વિષે હે નાથ આવો આપ જવ પ્રાણીતણા,
દહ કર્મબંધન પણ શિથિલ ક્ષણમાંજ થાયજ તેમનાં;
ચંદનતણા વૃક્ષોની મધ્યે વનમયૂરો આવતા,
વિંટાયલા સર્પો શિથિલ તત્કાલ જે રીતે થતા. ૮.

દર્શન અહોં જિનેંદ્ર ! માત્ર મનુષ્યને જો થાય છે,
તો સેંકડો દુઃખ ભય ભરેલાં રહેજમાં ટળી જાય છે;
ગોવળ કિંવા સૂર્ય તેજસ્વી તણા હીઠા થકી,
પશુઓ મૂકાયે સઘ જેવાં નહાસતા ચોરો થકી. ૯.

તારક તમે જિનરાજ ! કેવી રીતથી સંસારીના ?
તમને હૃદયમાં ધારો દલદા તારતા સંસારીઆ !!
આશ્ચર્ય છે પણ ચમકેરી મસકથી સાચું ઠરે,
અંદર ભરેલા વાયુના આધારથી જળને તરે !! ૧૦.

હરિ, હર પ્રહ્લાદિનાજ પ્રભાવને જેણે હણ્યો,
દણુમાત્રમાં તે રતિપતિને, રહેજમાં આપે હણ્યો;
જે પાણી અગ્નિ અન્યને, યુગાવતું પળવારમાં,
તે પાણીને વડવાનજે, પીધું ન શું ક્ષણવારમાં ? ૧૧.

હે સ્વામિ અતિશય ભારવાળા, આપને પામ્યા પછી,
કેવી રીતે પ્રાણી અહો, નિજ હૃદયમાં ધાર્યા થકી;

અતિ લઘુપણે ભવરૂપ દરિયો સ્હેજમાં તરી જાય છે,
અથવા મહાનજનો તણા મહિમા અચિત્ય ગણાય છે. ૧૨
હે પ્રભુ જ્યારે પ્રથમથી આપે હણ્યો'તો ક્રોધને,
આશ્ચર્ય ત્યારે કેમ બાળ્યા કર્મરૂપી ચોરને ?
અથવા નહીં આ અવીનમાં શું, દેખવામાં આવતું ?
શીતળ પડે જે હિમ તે લીલાં વનોને બાળતું !! ૧૩.

હે જિન ! યોગી આપને પરમાત્મ રૂપેથી સદા,
નિજ હૃદય કમળે જ્ઞાનરૂપી ચક્ષુથી અવલોકતા;
શું પુનિત નિર્મળ કાંતિવાળા કમળનું બી સંભવે,
કદી કમળ કેરી કર્ણીકાના મધ્યવિષ્ટ બીજે સ્થળે ? ૧૪.

ક્ષણમાત્રમાં જિનરાજ ! ભવિજન આપ કેરા ધ્યાનથી,
પામે દશા પરમાત્મની તણ દેહને પ્રભુ જ્ઞાનથી;
જ્યમ તીવ્ર અગ્નિ તાપથી મિશ્રિત ધાતુ હોય તે,
પથઘરપણાને ત્યાગીને તત્કાળ સાતું થાય છે !! ૧૫.
હે જિન ! હૃદયમાં ભવ્યજન જે દેહના અંતર વિષે,
ધરતા તમારું ધ્યાન તેનો નાશ કરતા કેમ તે ?
અથવા સ્વભાવ મહાનજન મધ્યસ્થનો એવો સદા,
વિગ્રહતણા કરી નાશ ને શાંતિ પ્રસારે ઉભયથા. ૧૬.

નહિ ભેદ હે પ્રભુ, આપને આત્મા વિષે એ યુદ્ધિથી,
ચિંતન કરે પાંડિત અહીં તે, આપ સમ થાયે નહી;
જે જળ વિશે શ્રદ્ધા થકી, અમૃતતણું ચિંતન કરે,
તે જળ ખરેખર વિષના, વિકારને શું ના હરે ? ૧૭.

તમનેજ અજ્ઞાને રહિત પરધર્મી પણ નામાંતરે,
વિષુ હરિહરાદિક યુદ્ધિથી નિશ્ચય કરી પામે ખરે;

કમળાતણા રોગેથી જેનાં નેત્ર પ્રભુ પીળાં રહે,
 તે સાફ ધોળા ચંપને ગણી, અન્ય વર્ણી નહીં ગ્રહે ? ૧૮.
 ધર્મેપડેશતણા સમયમાં આપના સહવાસથી,
 તરૂં પણ અશોકજ હોય, માનવી હો ભલે તેવાં પછી;
 પ્રાતઃસમય રણિયામણે દિનરાય જગમાં ઊગતાં,
 વૃક્ષો સહિત છત્ર લોક સર્વે થાય નહિ શું જગતાં. ૧૯.
 ચારે તરફ જે ગાઠ દેવી પુષ્પની વૃષ્ટિ પડે;
 આશ્ચર્ય શાનું તેમનાં ડીંટો નીચે મોઢે રહે,
 કયમકે સુનીશ્વર આપનું સામિધ્ય જળ પામાય છે;
 પાંડિત અને પુષ્પોતણાં બંધન અધોમુખ થાય છે !! ૨૦.
 જે આપના ગંભીર હૃદય-સમુદ્રમાંથી ઉપજે;
 તે વાણીમાં અમૃતપણું, લોકો કહે તે સત્ય છે;
 કાંકે પરમ આનંદ સંગ ભણે અને તેને પીતાં,
 છત્ર ભવ્ય અતિશય શીઘ્ર અજરામરપણાને પામતા. ૨૧.
 દેવો વીંઝે જે પવિત્ર ચામર સ્વામિ, આપ સમીપ તે,
 હું ધારું છું નીચા નમી ઊંચા જતા એમજ કહે;
 મુનિશ્રેષ્ઠ એવા પાર્શ્વને જે નમન કરશે સ્નેહથી,
 તે શુદ્ધભાવી ઉર્ધ્વગતિને પામશે નિશ્ચય થકી. ૨૨.
 સુવર્ણ રત્નોથી બનેલા ઊજળા સિંહાસને,
 ગંભીર વાણીવાન રૂપે શ્યામ સ્વામી આપને;
 ઉત્સુક થઈને ભવ્યજન રૂપી મયૂરો નિરખે,
 મેરૂશિરે અતિ ગાજતા નવમેઘ સમ પ્રીતિ વડે !! ૨૩.
 જાણે જતી તુમ શ્યામ, લાભડળતણી કાંતિ વડે,
 લોપાય રંગ અશોક ઠેરા પાનનો સ્વામી ખરે;

પ્રાણી સચેતન તો પછી, વીતરાગ આપ સમાગમે,
 રે કાણુ આ સંસારમાં રાગે રહિત નહીં અને ? ૨૪.
 “રેરે પ્રમાદ તણ અને આવી ભજે આ નાથને,
 એ મોક્ષપુરિ પ્રત્યે જતા વ્યાપારી શ્રી જિનરાજ છે !”
 સુરદુંડુભિનો શબ્દ જે આકાશમાં વ્યાપી રહે,
 હું માનું છું હે દેવ ! તે ત્રિલોકને એમજ કહે. ૨૫.
 હે નાથ ! આ ત્રિલોક્યમાં ઉદ્યોત આપ તણે થયો,
 તારા સહિત આ ચંદ્રમા, તવ હીણુ અધિકારી કર્યો;
 મોતી સમૂહે શોભતાં ત્રણ છત્રના મીશે કરી.
 (તે) આવ્યો પ્રભુની પાસ નહીં રૂપ ત્રણ જાણે ધરી !! ૨૬.
 કીર્તિ, પ્રતાપજ, કાંતિ કેરા સમૂહથી ત્રિલોક્ય આ.
 શોળારૂપે ભગવાન ! જયમ આપે પૂરેલાં હોય ના !
 રૂપું, સુવર્ણ અને વળી માણિક્યથી નિર્મિત ખરે,
 ચોપાસથી શોભી રહ્યા ત્યમ આપ ત્રણ કિલ્લા વડે !! ૨૭.
 દેવેન્દ્ર નમતા તેમના રતને રચિત પણ સુગટને,
 તણને પડે છે, દિવ્યમાળા, આપના પગ ઉપર એ;
 અથવા સમાગમ સુમનસોને આપનો મળતે છતે,
 બીજે સ્થળે રમતાજ નથી જિનરાજ તે બહુ યોગ્ય છે. ૨૮.
 હે નાથ ! આ સંસાર-સાગરથી તમે વિમુખ છતે,
 નિજ આશ્રિતોને તારતા, વિશ્વેશ તે તો યોગ્ય છે;
 લોકો તરે માટીતણા ઘટ કર્મ પાક સહિતથી,
 આશ્રય વિભુ ! પણ આપ તો છો રહિત કર્મવિપાકથી. ૨૯-
 વિશ્વેશ, જનપાલક ! છતાં પણ આપ દુર્ગત દીસતા,
 હે ઇશ ! અક્ષર છો, તથાપિ રહિત લીપ્તિ સર્વથા !

વળી દેવ ! છે અજ્ઞાનીને પણ તારનાર સદૈવ જે !
 વિચિત્ર તે ત્રિકોઠ યોધક જ્ઞાન આપવિષે સ્ફુરે !! ૩૦.
 આકાશ આન્ધ્રાદિત કરે એવી અતિશય ધૂળ જે,
 શઠ કમઠ દૈત્યે ક્રોધથી ઉરાડી સ્વામિ આપને;
 છાયા પરંતુ નાથ ! તેથી આપની ઢંઢઈ નથી !!
 ઉલટો છવાયો દુષ્ટ પોતે કૃત્ય પોતાના થકી !! ૩૧.
 વિજળી સહિત ઘનધોર મૂશળધારથી વળી વર્ષતો,
 વર્ષાદ દુસ્તર કમઠ દૈત્યે, છોડિયો પ્રભુ ગાજતો;
 તેણે અહો જિનરાજ ! ઉલટું રૂપ ત્યાં સ્થેજે ધયુ",
 તિલ્લણુ છુસી તલવાર કેરું, કામ તે સામું કયું !! ૩૨.
 વિકાળ ઊંચા ઠેશ લટકે માળ શખના શિરની,
 ભયકારી અગ્નિ મુખ વિષેથી નીકળે જેના વળી;
 એવો સમુદ્ધ પિશાચનો જે આપ પ્રત્યે પ્રેરિયો,
 હે દેવ ! પ્રતિભવ દુઃખકારી તેહને તે તો થયો. ૩૩.
 હે ત્રણ ભુવનના નાથ ! જેઓ અન્ય કાર્યો છોડીને,
 ત્રિકાળ વિધિવત પૂજતા તુજ ચરણને ચિત્ત જોડીને;
 વળી ભક્તિના ઉલ્લાસથી રામાંચવાળો દેહ છે,
 આ પૃથ્વીમાં તે ભવજનને હે પ્રભુજી ! ધન્ય છે. ૩૪.
 હે મુનીશ આ સંસારરૂપ અપાર સાગરને વિષે,
 હું માનું છું તુમ નામ નહિ મુજ શ્રવણમાં આંચું હશે;
 શુદ્ધા છતાંય પવિત્ર મંત્ર રૂપી તમારા નામને,
 આપત્તિ રૂપી સર્પિણી શું સમીપમાં આવી શકે ? ૩૫.
 હે દેવ જન્માંતર વિષે પણ આપના બે ચરણ જે,
 બળવાન ઇચ્છિત આપવે તે, મેં નહીં પૂજ્યા હશે;

હે સુનીશ હું તેથી કરીને જરૂર આ ભવને વિષે,
 સ્થળ હૃદયવેષક પરાભવનું તે થયો બને દીસે. ૩૬.
 નિશ્ચય અરે ! મોહાંધકારે વ્યાપ્ત એવા નેત્રથી,
 પૂવે કદી મેં એક વેળા પણ પ્રભુ જોયા નથી;
 ઠેવી રીતે થઇ હૃદયભેદક અન્યથા પીડે મને ?
 બળવાન બંધનની ગતિ વાળા અનર્થો શરીરને. ૩૭.
 કદી સાંભળ્યા, પૂજ્યા ખરેખર, આપને નિરખ્યા હશે,
 પણ પ્રીતિથી ભક્તિવડે નહિ હૃદયમાં ધાર્યા હશે;
 જન બધું ! તેથી દુઃખપાત્ર થયેલ છું ભવને વિષે,
 કાંકે ક્રિયા ભાવેરહિત નહિ આપતી કૃણ કાંઈએ. ૩૮.
 સુખકારી શરણાગત પ્રભુ, હિતકારી જન દુખિયા તણા,
 હે યોગિયોમાં શ્રેષ્ઠ સ્થળ કરૂણા અને પુણ્યજ તણા;
 ભક્તિ થકી નમતો હું તે માહેશ મારા ઉપરે,
 તત્પર થશે દુઃખ અંકુરોને ટાળવા કરૂણા વડે. ૩૯.
 અગણિતબળનું શરણુ ને વળી શરણુ કરવા યોગ્ય જે,
 અરિ નાશકો થઈ કાંતિ એવા આપના પગ કમળને;
 શરણુ છતાં પણ ભુવન પાવન, ધ્યાનથી કદી દીણતો,
 છું પ્રથમથીજ હણાયલો હણવાજ માટે યોગ્ય જો. ૪૦.
 હે અખિલ વસ્તુ બ્રહ્માનારા ! વંદ્ય ! હે દેવેન્દ્રને,
 સંસારના તારક ! અને ભુવનાધિનાથ ! પ્રભુ ! તમે;
 ભયકારી દુઃખ હરિયા થકા આજે પવિત્ર કરો અને;
 કરૂણાતણા હે સિંધુ ! તારો દેવ ! દુખિયાને મને. ૪૧.
 હે નાથ ! આપ ચરણકમળની નિત્ય સંચિત જે કરી,
 તે ભક્તિ કેરી સંતતિનું હોય કૃણ કહો જો જરી,

તો શરણ કરવા યોગ્ય ! માત્રજ, આપને શરણે રહ્યો,
તે અહીં અને ભવ અન્યમાં પોતેજ સુજ સ્વામી થજો! ૪૨
એ રીતથી રૂડે પ્રકારે સ્થીર બુદ્ધિવાન ને,
અતિ હૃદયથી શેમાંથી જેના શરીર ફેરાં અંજ તે,
તુજમુખકમળ નિર્મળ વિષે જિનેન્દ્ર ! બાંધી દૃષ્ટીને,
જે ભવ્યજન હે પ્રભુ ! રચે છે, આપ કેરી સ્તુતિને. ૪૩.

પુષ્પિતાગ્રા છંદ.

જન નયન કુમુદચંદ્ર સ્વામી,
ચળકતી સંપદ સ્વર્ગનીજ પામી;
નિરમળ મનના થવા થકી એ,
તુરત જશે જન મોક્ષને વિષે તે. ૪૪.

વિષાપહારસ્તોત્ર માળા ।

દોહા.

આત્મ લોન અનન્ત શુભ, સ્વામી ઋષભ જિનેન્દ્ર,
નિત પ્રતિ બન્દત ચરણ સુગ, સુર નાગેન્દ્ર નરેન્દ્ર. ૧.

ચોપાઈ.

વિશ્વ સુનાય વિમલ શુભ ઇશ, વિહર વન્દો જિન વીસ,
ગણધર ગૌતમ શારદ માય, વરુદો જીવ બુદ્ધિ સહાય-૨
સિદ્ધ સાધુ સત શુર આપ, ૪૩ં કૃષિ આત્મ ઉપકાર,
વિષાપહાર સ્તવન ઉદાર, સુકમ આપણે અમૃતસાર-૩
મેરા મંત્ર તુમહારા નામ, તુમહારે જીવ ગરૂડ સમાન,
તુમસમ વૈદ્ય નહીં સંસાર તુમ સ્વામી તિહું લોક મોહાર-૪

તુમ વિષહરણ કરન જગ સન્ત, નમોં નમોં તુમ દેવ અનંત,
તુમ-ગુણ મહિમા અગમ અપાર, મુરચુર શેષ લ હે નહિ પાર-૫
તુમ પરમાતમ પરમાનંદ, કંદપદ્મ મહ મુખકે કંદ,
મુદિત મેરૂ નય મંડિત ધીર; વિદ્યાસાગર ગુણ ગંભીર-૬

તુમ હધિ મયન મહાળરણીર, સંકટ વિકટ ભય ભંજન ભીર,
તુમ જગ તારણ તુમ જગદીશ, પતિત ઉધારણ વિશ્વે વીશ-૭
તુમ ગુણમણિ ચિન્તામણિ રાશિ. ચિત્રમેલિ ચિતહરણ ચિતાસ,
વિન્ન હરણ તુમ નામ અનૂપ, મન્ત્ર યન્ત્ર તુમ હી મણિરૂપ-૮
જેસે વજ્ર પર્વત પરિહાર, ત્યોં તુમ નામ જી વિદ્યાપહાર,
નાગ હમન તુમ નામ સહાય, વિષહર વિષ નાશક ક્ષણમાય-૯
તુમ સુમરણ ચિન્તે મનમાહિ, વિષ પીવે અમૃત હોજાહિ,
નામ મુધા રસ વર્ષે જહાં પાપ પંક મલ રહે ન તહાં -૧૦
જ્યોં પારસકે પરસે લોહ, નિજગુણ તજ કંચન સુમ હોહિ,
ત્યોં તુમ સુમરણ સાધે સૂચ, નીચ જો પાવે પદવી જીચ-૧૧
તુમહિ નામ ઔષધિ અતુકૂલ, મહામન્ત સરણવન મૂલ,
મૂરખ મર્મ ન જાને ભેવ, કર્મ-કલંક હહન તુમ દેવ-૧૨
તુમહી નામ ગારૂડ ગહગઢૈ, કાલ બુજંગમ કેસે રહૈ,
તુમહી ધનંતર હો જિનરાય, મરણ ન પાવે કેા તુમઠાય-૧૩
તુમ સૂરજ ઉદ્યાષ્ટ જાસ, સંશય શીત ન વ્યાપે તાસ,
જીવે હાહર વર્ષે તોય, મુન મુણ જાણી સરણવન હોય-૧૪
તુમ જિન કોન કરે મુઝ સાર, તુમ જિન કોન ઉતારે પાર,
દયાવન્ત તુમ હીનદયાલ, તુમ કર્તા હર્તા કિરપાલ-૧૫
શરણ આયો તુમહરી જિનરાજ, અળ મો કાજ મુધારો આજ,
મેરે યહ ધન પૂંજ પૂત, સાહ કરે ઘર રાખો સૂત-૧૬

કરે વિનતી વારંવાર, તુમ વિન કૌન ઉતારે પાર,
 તુમજિન જિનવર જગમેં ધીર, તુમવિન કે મેટે મમ પીર-૧૭
 વિગ્રહ ગ્રહ દુખવિપતિ યોગ, ઔર જી ઘોર જલંધર રોગ,
 ચરણ કમલ રજ દુક તન લાય કુષ્ટ વ્યાધિ દીરઘ મિટ જાય-૧૮
 મેં અનાથ તુમ ત્રિભુવન નાથ, માતપિતા તુમ સજ્જન સાથ,
 તુમસા દાતા કેઈ ન આન, ઔર કહાં જઈ ભગવાન-૧૯
 પ્રભુજી પતિત ઉધારન આહ, વાંહ ગહે ઠી લાજ નિખાહ,
 જહાં દેખો તહાં તૂ હી આય, ઘટ ઘટ જ્યોતિ રહી કંહરાય-૨૦
 બાટ સુધાટ વિષમ ભય જહાં, તુમ જિન કૌન સહાઈ તહાં,
 યિકટ વ્યાધિ વ્યંતર જલ દાહ, નામ લેત ક્ષણ માંહિ વિલાહ-૨૧
 આચાર્ય માનતુંગ અવસાન, સંકટ સુમિરે નામ નિધાન,
 ભકતામરદી ભક્તિ સહાય, પ્રભુ રાખે પ્રગટે તિસ ઠાય-૨૨
 સુગલ એક નૃપ વિગ્રહ ઠયો, વાહિરાજ નૃપ દેખન ગયો,
 એદી ભાવ કિયો નિસંદેહ, કુળ ગયો કંચન સમ દેહ-૨૩
 કલ્યાણ મંદિર કુમુદચન્દ્ર ઠયો, રાજા વિક્રમ વિરમય ભયો,
 સેવક જાન તુમ કરી સહાય, પાર્શ્વનાથ પ્રગટે તિસ ઠાય-૨૪
 ગઈ વ્યાધિ વિમલ મતિ લહી, તહાં કુનિ સંનિધિ તુમહી કહી,
 ભવસુહૃત શ્રીપાલ નરેશ, સાગર જલ સંકટ સુ વિશેષ-૨૫
 તહાં પુનિ તુમહી ભયે સહાય, આનન્દસે ઘર પહુંચે જાય,
 સભા દુઃશાસન પકડો ચીર, દ્રૌપદી પ્રભુ રાખો કર ધોર-૨૬
 સીતા લક્ષ્મણ દીનો સાજ, રાવણ જીત વિભીષણ રાજ,
 શેઠ સુદર્શન સાહસ દિયો, શૂલીસે સિંહાસન કિયો-૨૭
 વારિષેજી નૃપ ધરિયો ધ્યાન, તતક્ષણ ઉપજો કેવલજ્ઞાન,
 સિંહ સર્પાદિક જીવ અનેક, જિન સુમિરે તિન રાખી ટેક-૨૮

એસી કીરતિ જિનકી કહું, સાહ કહે શરણાગત રહું,
 ઈસ અવસર જીવે થઈ બાલ, મુઝ સંદેહ મિટે તત્કાલ-૨૯
 બન્દી છોડ વિરહ મહારાજ, અપના વિરહ નિબાહો આજ,
 ઔર આલંબન મેરે નાહિં, મેં નિશ્ચય કીનો મન માંહિં-૩૦
 ચરણ કમલ છોડો ના સેવ. મેરે તો તુમ સતગુરુ દેવ,
 તુમ હી સૂરજ તુમ હી ચંદ, મિથ્યા મોહ નિકનન કન-૩૧
 ધમ્મ ચક્ર તમ ધારણ ધીર, વિપદર ચક્ર બિહારન વીર,
 ઔર અગ્નિ જલ ભૂત પિશાચ, જલ જંધમ અટવી ઉદવાસ-૩૨
 હર હુશમન રાજ હોય, તુમ પ્રસાદ ગર્જે નહીં કોય,
 હય ગય યુદ્ધ સવલ સામંત, સિંહ શાર્દૂલ મહા ભયવંત-૩૩
 દહ બંધન વિગ્રહ વિકરાલ, તુમ સુમરત જીટે તત્કાલ,
 પાંચન પનહી નમ્રક ન નાજ, તાકો તુમ દાતા ગજરાજ-૩૪
 એક ઉદ્યાપ ધર્યો પુન રાજ, તુમ પ્રભુ બડે ગરીબ નિવાજ,
 પાનીસે પેદા સજ કરો, ભરી ડાલ પુનઃ મીઠી ભરો-૩૫
 હતાં કતાં તુમ કિરપાલ, કીડી કુંજર કરત નિહાલ,
 તુમ અનંત અદ્વય મો જ્ઞાન, કહું લગ પ્રભુજી કરો બખાન-૩૬
 આગમ પંથ ન સૂજે મોહિ, તુમ્હરે ચરણ વિના કિમ હોહિ,
 ભયે પ્રસન્ન તુમ સાહસ કિયો, દયાવંત તબ દર્શન દિયો-૩૭
 સાહ પુત્ર જબ ચેતન ભયો, હંસત હસત વહુ ઘર તબ ગયો,
 ધન્ય દર્શન પાયો ભગવંત, આજ અંગ સુંખ નયન લસત-૩૮
 પ્રભુકે ચરણ કમલ મેં નયો, જન્મ કુતારથ મેરો ભયો,
 કર ધુગ જોડ નવાઈ શીસ, મુજ અપરાધ ક્ષમા જગદીશ-૩૯
 સત્ત્વસૌ પન્દ્રહ શુભ ધાન, નારનાલ તિથિ ચૌદસ જાન,
 પદે સુને તહાં પરમાનન્દ, કલ્પવૃક્ષ ગહા સુખ કંદ-૪૦

અષ્ટ સિદ્ધિ નવ નિધિ સો લઈ, અચલકીર્તિ આચાર્ય કહૈ,
યાસે પઠો સુનો સખ કોઈ, મન વાંછિત ફલ સહજે હોઈ-૪૧.
દોહા.

ભય ભંજન રંજન જગત, વિષાપહાર અભિરામ;
સંશય તજ સુમરે સદા, શ્રી જિનવરકો નામ-૪૨

સ્વયંભૂસ્તોત્ર માળા ।

ચોપાઈ.

રાજ્યવિષે જીગલન સુખ ક્રિયા, રાજ્યત્યાગ ભવિ શિવપદ દિયા,
સ્વયંબોધ સ્વયંભૂ ભગવાન, બંદો આદિનાથ ગુનખાન-૧
ઈંદ્રધીર સાગર જલ લાય, મેરૂ નહુલાએ ગાય બબાય,
મદન વિનાશક સુખકરતાર, વદો અજિત અજિત પદ ધાર-૨
શુકલ ધ્યાનકરિ કરમ વિનાશ, ધાતિ અધાતિ સકલદુખરાસ,
લલ્યા મુક્તિપદ સુખ અવિકાર, બંદો સંજવ ભવદુખ દાર-૩
માતા પશ્ચિમ રથનમઝાર, સુપને સોલે દેખે સાર,
ભૂપ પૂછિ ફલ સુન હરખાય બદો અભિનંદન મન લાય-૪
સખ કુવાદવાદી સિરદાર, છોતે સ્થાદવાદ ધુનિ ધારિ,
જૈન ધરમ પરકાશક સ્વામ, સુમતિદેવ પદ કરૈ પ્રણામ-૫
ગરજ અગાઉ ધનપતિ આય, કરી નગરશોભા અધિકાય,
બરખે રતન પંચદશ માસ, નમો પદમ પ્રભુ સુખકી રાસ-૬
ઈંદ્ર ફનિંદ્ર નરિંદ્ર ત્રિકાલ, બાની સુનિ સુનિ હોહિં ખુશાલ,
બારહ સભા જ્ઞાનદાતા, નમો સુપારસનાથ નિહાર-૭

મુશુન છિયાલિસ હે તુમ માહિં, દોષ અઠારહ કોડિ નહિં,
 મોહ મહાતમ નાશક દીપ, નમોં ચંદ્રપ્રભુ રાખ સમીપ-૮
 બારહ વિધ તપ કરમ વિનાસ, તેરહ ભેદ ચરિત પરકાસ,
 નિજ અનિચ્છ ભવિ ઇચ્છક દાન, બંદો પહુપદંત મન આન-૯
 ભવિ મુખદાય મુરગતેં આય, દસબિધ ધર્મ કહ્યાં જિનરાય,
 આપ સમાન શવનિ મુખદેહ, બંદો શીતલ ધરિ મન નેહ-૧૦
 સમતા મુધા કોપવિષનાશ, દ્વાદશાંગ બાની પરકાશ,
 ચારિ સંધ આનંદદાતાર, નમોં શ્રેયાંસ જિનેસુર સાર-૧૧
 રતનત્રય સિર મુકુટ વિશાલ, શોભે કંઠ મુશુન મનિમાલ,
 મુક્ત-નારિ-ભરતા ભગવાન, વાસુપૂજ્ય બંદો ધરિ ક્યાન-૧૨
 પરમ સમાધિ સરૂપ જિનેશ, શાની ક્યાની હિત ઉપદેશ,
 કરમનાશ શિવગુપ્ત વિલસંત, વંદોં વિમલનાથ ભગવત-૧૩
 અંતર બાહર પરિચહ ડાર, પરમ દિગંબર વ્રતકો ધાર,
 સરવ જીવ હિન રાહ દિખાય, નમોં અનંત વચન મન કાય-૧૪
 સાત તત્વ પંચાસ્તિ કાય, અરથ નવોં છે દરવ બહુ ભાય,
 લોક અલોક સકલ પરકાશ, બંદોં ધર્મનાથ અધ નાશ-૧૫
 પંચમયકવર્તિ નિધિ ભોગ, કામદેવ દ્વાદસમ મનોગ,
 શાંતિકરન સોલમ જિનરાય, શાંતિનાથ બંદોં હરખાય-૧૬
 બહુ શુતિ કરે હરખ નહિ હોય, નિદે દોષ અહં નહિ સોય,
 શીલવાન પરબ્રહ્મસ્વરૂપ, બંદો કુંથુનાથ શિવ ભૂપ-૧૭
 બાહર ગન પૂજે મુખદાય, શુભ વંદના કરેં અધિકાય,
 બકી નિજ શુતિ કબહુ ન હોય, બંદો અર જિનવર પદ દોય-૧૮
 પરભો રતનત્રય અનુરાગ, ઈસ ભો વ્યાહ સમે વૈરાગ,
 બાલબ્રહ્મ પૂરન વ્રત ધાર, વંદોં મહિનાથ જિતમાર-૧૯

વિન ઉપદેશ સ્વયં વૈરાગ, મુતિ લોકાંત કરે પગ લાગ,
 'નમઃસિદ્ધ' કહિ સખ પ્રત લેહિ, બંદો મુનિમુવ્રતપ્રત દેહિ-૨૦
 શ્રાવક વિદ્યાવંત નિહાર, ભગતભાવસોં દિયો અહાર,
 વરખે રતનરાશિ તતકાલ, વંદો નમિ પ્રભુ હીનદયાલ-૨૧
 સખ જીવનકો વંદી છોર. રાગ દોષ દોહિ બંધન તોર,
 રજમતિ તજિ શિવતિયસોં મિલે નેમિનાથ બંદો મુખનિલે-૨૨
 દૈત્ય કિયો ઉપસર્ગ અપાર, ધ્યાન દેખિ આયો ફનિધાર,
 ગયો કમઠ શઠ મુખકરિ કયામ, નર્મોં મૈત્રમ પારસ સ્વામ-૨૩
 ભવસાગરતે જીવ અપાર, ધરમપોતમેં ધરે નિહાર,
 ડુળત કાઢે દયા વિચાર, વર્ધમાન બંદો બહુ બાર-૨૪
 દોહા.

આર્પણે પદકમલ જીગ, બંદો મન વચ કાય,
 ધાનત પદે મુન સદા, સો પ્રભુ કયોં ન સહાય-૨૫

એકીભાવ માપા.

દોહા.

વાહિરાજ મુનિરાજકે, વહયો મુહિત ઉદ્ધાર,
 સ્વપરરૂપ અનુભવ કથા, કહત સ્વપર હિતકાર.

ચોપાઈ.

એકીભાવ ભયો મુઝ માહિ, કરમ પ્રબંધ આદિ કહું નાહિ,
 સો ભવભવગત અતિ દુઃખ કરે, દુર્નિવાર વાર્યો નહિં પરે-૧
 તાકેં અર દુઃખકેં જિન સૂર, દૂર કરે તુઝ ભગતિ વચૂર,
 તો અખ કૌન તાપકરિ ભૂરિ, જો ન ભગતિ દુઃખ કર હૈ દૂરિ-૨

બેતીરૂપ પાપતમ નાસ, તૂ જિનરવિ ચિર મુનિવર ભાસ,
 મેરે ચિતમંદિરમેં આય, પ્રગટ વિલાસમાન સુખદાય-૩
 તો કહુ તા હૃદિ કેસે બને, પાપ અંધાર વસતું જો ભને,
 નાશે ઇહ નિહચે પરમાન, આપ આપ પર પર પદ આન-૪
 આનંદ આંસુ ધોય સુખ નૈન. જો ગદગદ ભાવે જિનજૈન,
 સ્તોત્ર મંત્ર કરિ દહતા ધરે, શ્રી જિનરાજ રૂપ અનુસરે-૫
 તાકે બ્યાસ કરત ચિરકાલ, દેહરૂપ જાંબઠકે વ્યાલ,
 વ્યાધિરૂપ જો વસહિં અનાદિ, તે ભજી જાહિ ન ઉપજો સાદિ-૬
 મુરગ લોકતોં પણ્ગમાસાવ, પહલહિં ભૂમિ હોત વરસાવ,
 અથવા સકલ કનકમય હોય, જિન આગમન કાહે સખ કૌય-૭
 મેરે હૃદય કમલ પ્રાસાદ, રચિતર ધ્યાનદાર આહ્વાદ,
 વસત દેવ તુહ કૌન કહાવ, જો સેવન વપુ હોય લખાય-૮
 સકલ લોકકા તૂ ભગવાન, વિના પ્રયોજન અંધુ મુજન,
 સકલ પદારથ ભાસકભાસ, તુજમેં વસે અખાધ વિલાસ-૯
 ભગતિરચિત સજ્યા મો હૃદય, તાર્મે તૂ અધિવાસી સદય,
 તો તહં કહાં કલેસ કરે, વસતુ સહારિ સર્ક જિનસૂર-૧૦
 જનમ મરન અટવી સંસાર, જ્રમત જ્રમત ગત કાલ અપાર,
 તાર્મે તુવ નયકથા સરૂપ, અમૃતવાપિકા લેસે અનૂપ-૧૧
 ભગતિભાવ સીતલ જર ભરી, સ્વાદવાદ નિરમલતા કરી,
 તાર્મે મગન લયો હું આય, કયોં મુઝ હુઃખદાવા ન મિટા-૧૨
 પ્રભુ તુવ પાવન ઉદયવિહાર, પદકમલનિતરિ કમલ સમાર,
 તાર્મે હેમ કમલ આવાસ, લસેં મુરખિ તરૂકમલાવાસ-૧૩
 મેં પ્રભુ સર્વ અંગકરિ ધરયો, પ્રભુ કુનિ સકલ અળ અવતરયો,
 તો કહુ કૌન શ્રેય મુઝ રહ્યો, જો દિન દિન હોઈ ન લહલહ્યો-૧૪

દુરનિવાર મહ મહનિકંઠ, ત્રિભુવનપતિ બાંધિત સુખકંઠ,
 જો તુવ દર્શનધારી જીવ, તુવ વચનામૃત ધરે સદીવ-૧૫
 અરૂં કુનિ કરમ કુવનમેં રહે, પરમ આનંદ ધામ સંગ્રહે;
 તાકેં કૂરાકાર ઉપાધિ, કંટકરૂપ કહાં હૈ બ્યાધિ-૧૬
 પાપાણ્ણાતમ ઇતર સમાન, માનસ્તાંભ રતન પરધાન;
 પુદ્ગલ પુજદષ્ટિ જો પરે, માન રોગ માની પરિહરૈ-૧૭
 તો થહ માનથંભકો હેતુ, પ્રભુ સમીપતા પરગટ હેતુ,
 ચાતૈ હમ અવધારી જાનિ, પરમાતમ પદ સખ સુખખાનિ-૧૮
 જિનતનુ શૈલ પરસિ જો વાકિ, વહે સકલ જન સુખ ઉપજાઉં;
 થહપિ હિયેમહિ પૈંઠિ ન વહે, તહપિ રૂઝરજ રંચ ન રહે-૧૯
 જાકે હિયે કમલ જિનદેવ, ધ્યાનાહુત, વિરાજિત એવ;
 તાકે કોન રહા ઉપગાર, જિન આતમનિધિ પાઈ સાર-૨૦
 તુમ જાનત હો હીનકયાલ, જો મુઝ ભવભવ દુઃખ વિકરાલ;
 જળજળ વહ દુખ હું ચિતિ કરો, તખ તખ શસ્ત્રધાત અનુસરો-૨૧
 તૂ સરવસ સકૃપ જિનરાજ, તેરો સરન ગહ્યો હમ આજ;
 અખ જો જો કુછ કરણા હોઈ, સો પ્રમાણુ કરિયે અખ લોઈ-૨૨
 જીવકસેઠિ પઠે નવકાર, મરન સમય કૂકર અવધાર;
 પાપાચારી તિરજગ જૌનિ, દેવલોક સુખ પાથો તૌનિ-૨૩
 જો માનુષમનિ નિરમલ જાપ, નુતિપદ જપે વિગત ભવતાપ;
 દેવરાજ શ્રી પ્રભુતા લહે, તો સંદેહ કવન નિરવહે-૨૪
 સુધાજ્ઞાન સુવિચારિત દોષ, અરૂં જો શ્રીજિન ભગતિ ન હોય;
 જો અનવધિ સુખ પ્રગટન હાર, મુક્તિદારકી કુંજ સાર-૨૫
 તો કહું કેસૈ મુક્તિ કપાટ, મોહ મુહરિ ખુલિ પાવૈ વાટ;
 ચાતૈ સખ જન મુક અભિલાપિ, શ્રીજિનભક્તિ કરો જિનસાખિ-૨૬

અધમય અંધકાર કરિ જરી, મુક્તિપંથભૂ વિષમા ખરી;
 મરતે લસેં કલેસ અગાધ, ચલિ કરિ સકે મહામુની સાધ-૨૭
 તો મારગ ખુબ ચલિ હેં કોન, જિનવાની કરકોપક જોન;
 તિનકે સકલ મનોરથ ફેલેં, સ્યાદવાદ મારગ જો ચલેં-૨૮
 અધ અનવધિ નીધિઆતમ જોતિ, દ્રષ્ટા કહું અનમિતિ મુખહોતિ;
 કરમ પહલ ભૂમહિંં દવિ રહી, મિથ્યાદ્રષ્ટિ કબહું લહી-૨૯
 જો તુવ ભગતિવંત પરવીન, તિન વહ નીધિ ખિનકર કરિ લીન;
 સ્તોત્ર કુઠાલ ભૂમિકા ખોદિ, ખંધ પુરૂષ કઠિનાઇ નોદિ-૩૦
 નય હિમગિરતે ઉપજિ સુભાય, મોખ મુધાનીધિ પહૂંચી જાય;
 ભગતિ નામ ગંગા મુરસરી, શ્રીજિન ચરણ કમલ અનુચરી-૩૧
 તામેં મેં ચેતન રચિવંત, ન્હાય ધેય કીનો અધ અંત;
 તા કહું કલમય મુઝ કહું રહા, જો સંશ ભાસેં હુખ દહા-૩૨
 પ્રગટ ભયે ધરપદ મુલ સાર, શ્રીજિનવર પદ અગમ અપાર,
 જખ તુવ ધ્યાન ધરેં મન લાય, તખાહું તુમ ઇતિ હવિષા જાય-૩૩
 મિથ્યારૂપ યદપિ ઇહુ ભાવ, તાહૂ ત્રિપતિ અવિચલ ઉપજવ;
 દોષાતમ વાંછિત ફલ લહેં, તુમ પ્રસાદતેં મુનિ જન કહે-૩૪
 શ્રીજિનવાની ઉઠધિ અગાધ, સપ્તભંગ લહરી વિનળાધ;
 મિથ્યાવાદ મેલ અપહરે, તોનિ ભવનમેં જો વિસ્તરે-૩૫
 વાની ઉઠધિ સુવિધિ અવગાહ, કરેં વિખુધ મન અચલ નિવાહ;
 બહુત સેવકરિ પાવેં સોઇ, અમૃત મુધા પુનિ જનમ ન હોઇ-૩૬
 જો મુલાવ તહિં હેં અમનોગિ, સો મનોગિતા ચાહેં જોગિ;
 જો વૈરિ કરિ સંક્રિત રહેં, સો નિત શસ્ત્રપાણિ સંગ્રહે-૩૭
 તૂ નિજ સહજ મુભગ સરવંગ, સકલ વૈરિ વિસરેં તુવ સંગ;
 તાર્તેં ભૂષણ વસન બનાવ, શસ્ત્ર અહણ કયોં ઉપજૈ ચાવ-૩૮
 ઇંદ્ર સેવ તુવ કરેં મુભાય, ન કહું બકાઇ તુવ અધિકાય;
 તાહીકી પ્રભુતા અતિ બહા, એકી ભવતારી ગુન મહા-૩૯

તૂ તારક ભવજલ નિધિ નીર, સિદ્ધિવિલાસિનિપતિ વરવીર,
સકલલોક પ્રભુ તૂ ભગવાન, ઇહ વિધિ તુવ થુતિ અનુભવ માન-૪૦
વચનવરગના પુરૂષરૂપ, તૂ ચેતન આતમા અનૂપ,
ચાતૈ હમકૃત થુતિ ઉદગાર, કયેં કરિ તુમ મહિ વ્યાપનહાર-૪૧
પૈ તથાપિ તુમ વચનવિલાસ, ભગતિમુખા પૂરન પ્રતિભાસ,
ભવ્ય જીવકેં વાંછિત ફલૈ, કમ કમ પાપપુંજમલ ગલૈ-૪૨
નહિં જિન તુવ કરૂં કેાપ કલેસ, નહિ પ્રસન્નતાકેા પરવેસ,
અરૂ તુવ ચિત અતિપરમ ઉદાસ, નિરપેછક સખ જગતવિકાસ-૪૩
તદપિ ભવન સખ આજ્ઞાધીન, તુમ સમીપતા વૈરવિહીન,
ભુવનતિલક ચહ પ્રભુતામાલ, તુવ વિન ઓર ન કહૂં ત્રિકાલ-૪૪
ભવ ત્રિદશગણિકા મંડલી, ગાવત તુવ કીરતિ મન રલી,
સકલ ચરાચર રાયક જ્ઞાન, ઇહુ પ્રભુથુતિ જો કરે પ્રમાન-૪૫
તાકેં ખેમપંથકે જાત, કેા મારગ નવિ કરિ હૈ ઘાત,
અરૂવહ તત્ત્વગરંધિનિ વિખૈ, મોહ ગહલતા રંચ ન દિખૈ-૪૬
નિરવધિ મુખદગળીરજખોધ, ઇહુ પરમાતમપદ અવખોધ;
સમય સમય જો જિન અનુભવૈ, પરમાદર મનવચકરિ નવૈ-૪૭
સો મુકૃત સિવ મારગ ઓર, તિતનેકરિ પુરવૈ મુખ ઠૌર,
પંચકલ્યાનક રચના માંડિ, શુદ્ધ હોય કરમનિકેં છાંડિ-૪૮
ભગતીમિત ઇંદ્રાદિક દેવ, પૂજિત પદ ત્રિભુવનકૃત સેવ,
તુવ થુતિ કરત ન પાવૈ અંત, સૂક્ષ્મજ્ઞાન ચરન દગવંત-૪૯
હમ મતિમંદ કહા થુતિ કરૈં, પર થુતિ છલ આદર વિસ્તરૈં,
સો આદર કલ્પદ્રુમ હોઇ, આતમીક મુખ કરિ હૈ સોઈ-૫૫
દોહા.

વાહિરાજ જિનરાજ અનુ, શાખિદક તાર્કિક લોક,
કાવ્યકાર સહકાર જગિ, જીવન 'હીર' મુષોક.

સામાયિક માષાપાઠ.

પ્રથમ પ્રતિક્રમણ કર્મ.

કાલ અનંત જન્મેં જગમેં સહિયે દુઃખ ભારી,
જન્મ મરણ નિત કિયે પાપકો વહે અધિકારી;
કોડિ ભવાંતરમાંહિ મિલન દુર્લભ સામાયિક,
ધન્ય આજ મેં ભયો યોગ મિલિયો સુખદાયક—૧

અર્થ:—અનંત કાળ સંસારમાં જન્મણ કરી ધણાં મોટાં દુઃખો સહન કર્યાં, સદેવ પારંપાર જન્મ ધર્યો, મરણ પામ્યો, અને ધણાં મોટાં પાપો ઉત્પન્ન કર્યાં, તેમજ કરોડો ભવમા મદા ઉત્તમ ન મળી શકે એવું સામાયિક મળ્યું તેથી આજે હું ભાગ્યવાન થયો કે મને આવો સુખદાયક અવસર આવ્યો.

હે સર્વજ્ઞ! જિનેશ! કિયે જે પાપ જુ મેં અખ,
તે સખ મન વચ કાય યોગકી ગુપ્તિ વિના લભ;
આપ સમીપ હજૂંર માંહિ મેં ખડો ખડો સખ,
દોષ કર્હુ સો મુનાં કરો નહ દુઃખ દેહિં જખ—૨

અર્થ:—હે પરમપૂજ્ય સર્વજ્ઞ દેવ! (ત્રિલોકના સમસ્ત પદાર્થ જાણુવાવાળા) ગણધર્મદિક-વન્દનીય જિનેન્દ્ર તીર્થ કર ભગવાન! મેં જે પાપો ઉત્પન્ન કર્યાં છે, તે સંપૂર્ણ પાપો મન, વચન અને કાયા (દેહ)ને કળને રાખ્યા વગર કર્યાં છે, તેથી હું આપની સામે ઉભો થઈને જે હાથ જોડીને માગ દોષોની આલોચના કરું છું, તે આપ દેવાનિધિ-ગુણસાગર સામ્રાજ્ય અને તે પાપોને દૂર કરો કારણકે તે ખતું દુઃખ દે છે. ૨.

કોધ માન મદ લોભ મોહ માયાવશિ પ્રાણી,
દુઃખસહિત જે કિયે દયા તિતકી નહિ આણી;

વિના પ્રયોજન એક દોષ તથા અઠિ પંચ ઇન્દ્રિય,
આપ પ્રસાદહિ મિટૈં દોષ જો લગ્યો મોહિ જિથ—૩

અર્થ—મેં ક્રોધ કર્યો, માન કર્યો, મદ (અહંકાર) કર્યો, લોભ કર્યો, મોહને વશ થયો, માયાને વશ થયો, જીવોને દુઃખ થાય તેવી રીતે વર્ત્યો અને જીવોની ઉપર જરાએ પણ દયા કરી નહિ તથા ઉપયોગ વિના એકેન્દ્રિય—બેઇન્દ્રિય—ત્રણેન્દ્રિય—ચારેન્દ્રિય—પાંચેન્દ્રિય જાતિના જીવોની વિરાધનાથી જે દોષો મારા ઉપર લાગ્યા છે, તે આપના પ્રસાદથી જલદીથી મટી જશે. ૩.

આપસમેં ઇક ઠીર થાપિ કરિ જે દુઃખ દીને,
પેલિ દિયે પગતલે દાખિકરિ પ્રાણુ હરિને;
આપ જગતકે જીવ જિતે તિન સળકે નાથક,
અરજ કરેં મેં સુનોં દોષ મેટો દુઃખદાયક—૪

અર્થ—ભેમા થઇને આપસઆપસમા (અરસપરસ) જે દુઃખો કીધાં છે, અને પગની નીચે દાખીને જીવોના પ્રાણુ લીધા છે, તો આપ આ દુનિયાના સર્વ જીવોના સ્વામી ત્રણુ લોકના નાથ છો. એથી આપ શ્રીમાન પ્રભુજીની સામે અરજ કરેં છું, તો આપ એવાં દુઃખ દેવાવાળા પાપોને દૂર કરશો. ૪.

અંજન આદિક ચોર મહાધનધોર પાપમય,
તિનકે જે અપરાધ ભયે તે ક્ષમા ક્ષમા કિય;
મેરે જે અળ દોષ ભયે તે ક્ષમા દયાનિધિ,
ચહ પડિકેણો કિયો આદિ પટકર્મમાંહિ વિધિ—૫

અર્થ—હે જિનેશ્વર ભગવાન! અંજનચોર જેવા અધમ અને ન કહી શકાય તેવા ચોર પાપીના જે પાપમય અપરાધ તે આપ શ્રીમાને ક્ષમાવી દીધા તો હવે મારાં જે પાપો થયાં છે તે, દયાના ભંડાર પ્રભુ! આપ ક્ષમા કરો. આ પ્રમાણે આવકના આવરણ પટકર્મમાં આ પ્રથમ પ્રતિક્રમણ કર્યું. ૫.

ઈતિ પ્રથમ પ્રતિક્રમણ કર્મ.

દ્વિતીય પ્રત્યાખ્યાન કર્મ.

જે પ્રમાદવશિ હોય વિસધે જીવ ધનેરે,
તિનકો જે અપરાધ ભયો મેરે અઘ ઠેર;
સો સખ જૂઠો હોઉ જગત પતિકે પરસાદે,
જા પ્રસાદતે મિલે સર્વ સુખ દુઃખ ન લાધે—૬

અર્થ—પ્રમાદને વશ થઈને જે ધણા જીવોને માર્યા તેનાથી જે અપરાધ થયો અને મારા ઉપર પાપ લાગ્યાં, તે બધાં પાપો આપ ત્રિલોકનાથના પ્રસાદથી દૂર થાઓ, સર્વ સુખ મળે અને દુઃખ કદિ પણ ન થાઓ. ૬.

મેં પાપી નિર્લજ્જ દયા કરિ હીન મહાશક,
કિયે પાપ અઘ ઠેર પાપમતિ હોય ચિત્ત દુઃક;
નિન્દુ' હું મેં વાર વાર નિજ જિયકો ગરહું,
સખવિધિ ધર્મ ઉપાય પાય ફિર પાપહિ કરહું—૭

અર્થ—હું પાપી લગ્ન વગરનો છું, વળી દયા વગરનો છુઝ્યો. માણસ છુ, મેં ધણા મોટાં પાપોના દગલા કર્યા. વળી પાપભુક્તિથી ચિત્તમાં સાવધાન થતો નથી. હું મારા પાપોને ધડી ધડીમાં નિન્દુ છું અને માગ આત્માને પણ નિન્દુ છું, છતાં સર્વ પ્રકારે ધર્મને ગણીને ફરીથી પાપજ કરું છું. ૭.

ફલેભ હૈ નરજન્મ તથા આવકકુલ ભારી,
સતસંગતિ સંયોગ ધર્મ જિન શ્રદ્ધા ધારી;
જિનવચનામૃત ધાર સમાવર્તે જિનવાણી,
તોફુ જીવ સંધારે ધિરે ધિરે ધિરે હમ જાણી—૮

અર્થ—અનેક યોનિસંપન્ન આ સંસારમાં મનુષ્ય (માણસ) જીવ પામવો અતિ દુર્લભ છે, માણસ શરીરમાં આવક કુલ મળતું અને દુર્લભ છે, તેમાં સારી સંગતિ, સારું ઉત્તમ કૃપ સૌથી દુર્લભ

છે, અને જૈનધર્મની શ્રદ્ધા રાખવી એ સર્વોત્કૃષ્ટ અનુપમ રત્ન મારફત દુર્લભ છે. વળી જૈનધર્મ જ્ઞાતા તથા ધાર્મિક થઈને સરસ્વતી (જિનવાણી) ને જાણવી ધણી દુર્લભ છે, તોપણ જીવનો ધાત કરે છું, તેથી મને પિછાર છે ॥ ૮.

ઇન્દ્રિયલંપટ હોય ખોય નિજ જ્ઞાન જમા સળ,
અજ્ઞાની જિમ કરે તિસીવિધિ હિંસક ઠહે અળ;
ગમનાગમન કરતો જીવ વિરાધે ભોલે,
તે સળ દોષ કિયે નિન્દુ અળ મન વચ તોલે—૯

અર્થ—પાંચ ઇન્દ્રિયોને વશ થઈને મારું અમૂલ્ય જ્ઞાન ખોયું, અજ્ઞાની પુરૂષની મારફત હિંસકવિધિ કરી આગમન, ગમન, માલવા કરવામાં દીન પ્રાણીઓનો ધાત કર્યો, તે બધા દોષોની હું મન વચનથી નિન્દા કરું છું.

ભાવાર્થ—રસનેન્દ્રિય, રસનેન્દ્રિય, ઘ્રાણેન્દ્રિય, ચક્ષુરિન્દ્રિય, નેત્રેન્દ્રિયને વશ થઈ મારું જ્ઞાન ખોયું અને અજ્ઞાની પુરૂષની મારફત હિંસા કરી, તેની મન વચન કાપાથી આલોચના કરું છું અને તેથી હું બધા પામ્યો છું. ૯.

આલોચનવિધિ થકી દોષ લાગે જીવ ધનેરે,
તે સળ દોષ વિનાશ હોઈ તુમતે જિન મેરે;
ખારખાર ઈસ બાંતિ મોહ મદ દોષ કુટીલતા,
ઈર્ષાદિક તે બધે નિન્દિયે જે બચલીતા—૧૦

અર્થ—લાગેલા દોષોનું વર્ણન કરવાથી જે પાપો થયેલાં છે તે પાપો આપ શ્રીમાન્ જિનરાજના પ્રસાદથી નાશ થાઓ. ધડી ધડી (વખતો વખત) મોહ, મદ, અહંકાર, વંચકતા, ઠગાઇ, ઈર્ષા, વગેરેથી ધણી બચાવ કર ત્રાસદાયક દોષો થયા છે, તેની હું બધાથી નિન્દા કરું છું. ૧૦.

ઈતિ દ્વિતીય પ્રત્યાખ્યાન કર્મ.

તૃતીય સામાયિક કર્મ.

સખ જીવનમે' મેરે સમતા ભાવ જગ્યો હૈ,
સખ જિય મો સમ સમતા રાખો ભાવ લગ્યો હૈ;
આત' રૌદ્ર દ્રવ ધ્યાન છાંડિ કરિહું સામાયિક,
સંયમ મો કળ શુદ્ધ હોય ચહ ભાવ બધાયક—૧૧

અર્થ—હવે મને જ્ઞાન્તિભાવ ઉત્પન્ન થયો છે, તેથી હું સર્વ જીવો ઉપર સમતાભાવ રાખું છું. આત', રૌદ્ર બે ધ્યાનને છોડીને સામાયિક કરું છું. અને ઉત્તમ ભાવના તથા ઉત્પાદક સંયમ શુદ્ધ કષારે થાય એવી ભાવના બાતું છું. આત'-ગૌર ધ્યાન ત્યાગ કરીને શુભ સંયમમાં દૃઢ-ચિત્ત થઈને સર્વે જીવો ઉપર સમતા ભાવ રાખવો, તે સામાયિક છે. કષાયાદિ અશુભ પરિણામ ત્યાગ કરીને શુભ આત્મ પરિણામમાં લવલીન થતું એ સામાયિક છે ૧૧.

પૃથિવી જલ અગ્નિ વાયુ ચક્રિકાય વનસ્પતિ,
પંચહિ ધાવરમાંહિ' તથા ત્રસ જીવ વસેં જિત;
બેઇન્દ્રિય તિય ચક્ર પંચેન્દ્રિયમાંહિ' જીવ સખ,
તિનસે ક્ષમા કરાઉં મુજપર ક્ષમા કરો અખ—૧૨

અર્થ—પૃથ્વીકાય, જલકાય, અગ્નિકાય, વાયુકાય, વનસ્પતિકાય, એવા પાંચ સ્થાવર જીવોથી, તથા બે ઇન્દ્રિય, ત્રણ ઇન્દ્રિય, ચાર ઇન્દ્રિય, પાંચ ઇન્દ્રિય, એવા સ્થાવર તથા ત્રસજીવોથી ક્ષમા કરાઉં છું. અને તે જીવો મારા ઉપર ક્ષમા કરો. ૧૨.

ઇસ અવસરમે' મેરે સખ સમ કંચન અગ્નિ તૃણ,
મહલ મસાન સમાન શત્રુ અગ્નિ મિત્ર હી સમ ગણ;
જમન મરણ સમાન બાણી હમ સમતા ફીની,
સામાયિકકા કાલ જિતે ચહ ભાવ નવીની—૧૩

અર્થ—આ વખતમાં મારે સર્વે મીઠો, ઉત્તમ બંધલા, સમજાન,

હિતકારી મિત્ર, શત્રુ, જન્મ-મરણ વગેરે તુણ (ધાસ)ની મારક છે; તથા સોનું, ચાંદી પણ ધાસની સમાન છે. આ માટે સર્વે સ્ત્રીને ઉપર ઉદાસીન પરિણામથી બધું સગળું છે. જ્યાંસુધી આ પવિત્ર દુર્લભ સામાયિક પુરું નહિ થાય ત્યાંસુધી સમતા ધારણ કરે છું.

ભાવાર્થ—બાલ પદાર્થોથી રાગદ્વેષ છોડીને આત્મામાં લવલીન થાઉં છું, મારા આત્માનું ચિંતવન કરું છું. ૧૩.

મેરો હૈ ઈક આતમ તામે મમત જી કીનો,

ઐર સખે મમ ભિલ જાનિ સમતા રસ ભીનો;

માત પિતા મુત બંધુ મિત્ર તિય આદિ સખે ચહ,

મોતે ન્યારે જાનિ ચથારથ રૂપ કર્યો ગહ—૧૪

અર્થ—હું આત્મામાં લવલીન થઈને મમતા અને મોહ-મમત્વ પરિણામ તજું છું તેમજ અંથી બાકીના મારાથી ભિલ સોનું, રૂપું માતા, પિતા, પુત્ર, પરિવાર, ભાઈ, મિત્ર, શત્રુ આદિ સર્વ સ્ત્રીને ઉપર સમતાભાવ રાખીને આ ચથારથ રૂપ પવિત્ર જાણીને હું મારા આત્મામાં લવલીન થાઉં છું. ૧૪.

મેં અનાદિ જગજાળમાંહિ ફસિ રૂપ ન જાણ્યો,

એકેંદ્રિય દે આદિ જ-તુકો પ્રાણુ હરાણ્યો;

તે સખ જીવ સમૂહ સુનેા મેરી ચહ અરજ,

ભવભવકો અપરાધ ક્ષમા કીજ્યો કરિ અરજ—૧૫

અર્થ—મેં અનાદિ અનન્તકાળથી સંસારરૂપી જાળમાં ફસીને મારું પોતાનું સ્વરૂપ ન જાણ્યું અને એકેન્દ્રિય, બેષન્દ્રિય, ત્રિષન્દ્રિય, ચતુરિન્દ્રિય, પંચેન્દ્રિય જીવોના દશ પ્રાણોનો નાશ કર્યો, તે બધા જીવો મારી આ નાશ વિનાંતિ સાંભળો અને ભવાન્તરોમાં કીધેલા સર્વ અપરાધોને ક્ષમા કરો. ૧૫.

ધૃતિ તૃતીય સામાયિક કર્મ.

ચતુર્થ સ્તવન કર્મ.

નમૂં ઋષભ જિનદેવ અજિતજિન છતિ કર્મકો,
સમ્ભવ ભવદુઃખહરણ કરણ અભિનન્દ શર્મકો,
સુમતિ સુમતિહાતાર તાર ભવસિન્ધુ પાર કર,
પદ્મપ્રભ પ્રધાભ જાનિ ભવ જીતિ પ્રીતિ ધર—૧૬

અર્થ—હવે હું ચતુર્થ સ્તવન કર્મમાં પૂજ્ય યોગીસ તીર્થ કરોનું સ્તવન કરું છું. હું તણ લોકના સ્વામી, સર્વજ્ઞ (ત્રિકાળજાની), દયાના ભંડાર, અણકર્મને નાશ કરવાવાળા શ્રી જિનેન્દ્ર ભગવાન દેવાધિદેવ ઋષભદેવ પ્રથમ તીર્થ કરને મન, વચન કાષાથી નમસ્કાર કરું છું.

હું અજન્મ (જતાપ નહિ તેવા), અણકર્મને (જાનાવરણીય) દર્શનાવરણીય, વેદનીય, મોહનીય, અન્તરાય, નામ, ગોત્રને જીતવાવાળા સર્વશદેવ અજિતનાથને નમસ્કાર કરું છું.

હું સંસારના અસભ્ય દુઃખોના નાશ કરવાવાળા દયાના ભંડાર શ્રી સભવનાથ તીર્થ કરને નમસ્કાર કરું છું.

હું અવિનાશિક, આનંદહાતા, ત્રિલોકનાથ, અભિનન્દન ભગવાનને નમસ્કાર કરું છું.

હું શ્રેષ્ઠમતિ (સારી જુદી) દાના, સંસાર-સમુદ્રમાંથી કાઢનાર સુમતિનાથ તીર્થ કરને નમસ્કાર કરું છું.

હું ભવકર્મજાને સૂર્યસમાન, સંસારની બીતિ કાઢનાર, પ્રીતી વધારનાર પ્રભપ્રભુ તીર્થ કર ભગવાનને નમસ્કાર કરું છું. ૧૬.

શ્રીસુપાત્થ કૃતપાશનાશ ભવજાસ શુદ્ધકર,

શ્રીચંદ્રપ્રભ ચંદ્રકાન્તિસમ દેહકાન્તિ ધર;

પુષ્પહંત હમિ દોષકોષ ભવિયોષ રોષહર,

શીતલ શીતલકરણ હરણ ભવતાપ દોષહર—૧૭.

અર્થ—અપાર સંસારની માંડ નાશ કરનાર, શુદ્ધજુદી આપનાર, શ્રી સુપાત્થ તીર્થ કર ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું.

નિર્મળ, અખંડિત, દોષરહિત, રમ્યક્રાંતિયુક્ત ચંદ્ર સમાન દેહના સ્વામી શ્રી ચંદ્રપ્રભુ તીર્થ કરને હું નમસ્કાર કરું છું.

અષ્ટ દુષ્ટકર્મભંજરહિત, અનંત સંસારમાંથી કાઢનાર, દોષ હરનાર અને શાન્તિ આપનાર શ્રીપુષ્પદંત તીર્થ કર ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું.

સર્વ કર્મેભિ શીતળ કરનાર, સંસારના તાપ દૂર કરનાર, અષ્ટાદશ (૧૮) દોષોને હરનાર શ્રીશીતલનાથ ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું. ૧૭.

શ્રેષ્ઠરૂપ જિન શ્રેય દ્યૈય નિત સેય ભવ્યજન,
વાસુપૂજ્ય શતપૂજ્ય વાસવાદિક ભવભયહન;
વિમલ વિમલમતિ દેન અંતગત હૈ અનંતજિન,
ધર્મ શર્મ શિવકરણ શાન્તિજિન શાન્તિવિધાયિન—૧૮

અર્થ—હમેશાં આનંદ મંગલદાતા મુનિઓને પણ ધ્યાન ધરવા માટે ભવ્ય સમૃદ્ધથી ચરણકમલ વંદનીય શ્રી શ્રેયાંસનાથ તીર્થ કર ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું.

શત (સો) ઈંદ્રોથી પૂજનીય (૪૦ ભવનવાસી દેવોના ઈંદ્ર ૩૨ બ્યંતર જાતિના દેવોના ઈંદ્ર, ૨૪ કલ્પવાસી દેવોના ઈંદ્ર, ૧ ચંદ્રમા ઈંદ્ર, ૧ સૂર્ય, ૧ મનુષ્યોનો ચક્રવર્તી ઈંદ્ર, ૧ પશુઓના સિંહ ઈંદ્રથી વંદનીય) સંસારના ભયથી છોડાવનાર શ્રી વાસુપૂજ્ય તીર્થ કરને હું મન વચન કાયાથી નમસ્કાર કરું છું.

ઉત્તમ નિર્દોષયુદ્ધિ આપનાર, દયાના ભંડાર, ત્રણલોકના નાથ શ્રી વિમળનાથ તીર્થ કરને હું મન વચન કાયાથી નમસ્કાર કરું છું.

અવિનાશી મોક્ષનું પરમસુખ આપનાર, દેવાધિદેવ સર્વશ્રી શ્રી અનંતનાથ તીર્થ કરને હું ત્રણ કાળ નમસ્કાર કરું છું.

ઉત્તમ ધર્મરૂપી નાવથી સંસાર-સમુદ્રમાંથી પાર ઉતારનાર, સર્વે સુખોના સિન્ધુ શ્રી ધર્મનાથ તીર્થ કરને હું નમસ્કાર કરું છું.

સર્વે કર્મેભિ શાન્તિ કરનાર, સંપૂર્ણ છવો ઉપર શાન્તિ આપનાર, શ્રી શાંતિનાથ તીર્થ કરને હું નમસ્કાર કરું છું. ૧૮.

કુન્થુ કુન્થુ સુખ જીવપાલ અરનાથ જાલહર,
મણિ મહાસમ મોહમહમારણ પ્રચાર ધર;
મુનિસુવત વ્રતકરણ નમત સુરસંઘહિ નમિ જિન,
નમિનાથ જિન નેમિ ધર્મરથમાંહિ જ્ઞાનધન—૧૯

અર્થ—સર્વે જીવોના પ્રતિપાળક, દયાસિન્ધુ, દેવાધિદેવ શ્રી કુન્થુનાથ તીર્થ કરને હું ત્રણ કાળ નમસ્કાર કરું છું,
સંસારરૂપી જાળને હરનાર, કષાયોને જીતનાર, હું શ્રીઅરનાથ તીર્થ કરને નમસ્કાર કરું છું.

મોહરૂપી મહામણને (વીર યોદ્ધાને) જીતનાર, અતિ સાહસી પરાક્રમી મહા, શ્રી મણિનાથ તીર્થ કર ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું.

૧૦૦૮ મોટાં અનેક વ્રતોના ઉત્પાદક, સર્વે મુનિઓના સ્વામી શ્રીમુનિસુવતસ્વામી તીર્થ કર ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું.

સર્વે દેવતાઓના સમૂહથી વન્દનીય, મોક્ષના દાતા, ત્રણ લોકના નાથ, શ્રીનમિનાથ તીર્થ કર ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું.

ધર્મરૂપી રથમાં નેમિ (સોદાગરી કાંલ, ધુરી, જેના ઉપર પેંડા ફરે છે તે) જ્ઞાનના ખાતનારૂપ, દીનદયાળુ શ્રીનમિનાથ તીર્થ કર ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું. ૧૯.

પાર્શ્વનાથ જિન પાર્શ્વઉપલસમ મોક્ષરમાપતિ,
વર્દમાન જિન નમો વમો લવહુઃખ કર્મકૃત,
યા વિધિ મે જિનસંઘરૂપ ચક્રવીસ સંખ્યધર,
સ્તવું નમું હું ધારણાર બન્દું શિવસુખકર—૨૦

અર્થ—હું ભગવાન ! મોક્ષરૂપી સ્ત્રીના પતિ, પારસમણી સમાન કર્મરૂપી શત્રુઓને જીતનાર શ્રી પાર્શ્વનાથ તીર્થ કર ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું.

સંસારરૂપી સમુદ્રના દુઃખોને નગન કરું છું. ત્રણ લોકના સ્વામી, અષ્ટાદશ દોષ (જન્મ, જરા, વૃથા, શુષ્કા, વિરમ્ય, અરતિ, ખેદ, રોગ,

શોક, મદ, મોહ, ભય, નિદ્રા, ચિંતા, રવેદ, રાગ, દ્વેષ, મરણ) રહિત શ્રીમહાવીર (વર્જમાન) તીર્થંકર ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું.

આવી રીતે એવીસ તીર્થંકર ભગવાનનું સ્તવન કરું છું, નમસ્કાર કરું છું અને વારંવાર વંદના કરું છું, જેથી મને ઉત્કૃષ્ટ સુખની પ્રાપ્તિ થાય. ૨૦.

ઇતિ ચતુર્થ સ્તવન કર્મ.

*

*

*

પંચમ વંદના કર્મ.

વન્દું મૈં જિન વીર ધીર મહાવીર સુસન્મતિ,
વર્જમાન અતિવોર વન્દું હું મન વચ તનકૃત;
ત્રિશલાતનુજ મહેશ ધીશ વિદ્યાપતિ વન્દું,
વન્દૌં નિતપ્રતિ કનકરૂપ તનુ પાપનિકન્દું—૨૧

અર્થ—ખ્યાનમાં ધીર, આઠ કર્મેાં જીનવાણી વીર, અષ્ટાદશ દોષ તથા આઠ કર્મેાં જીનવાણી મહાવીર, દ્વાદશાંગરૂપી અમૃતમયી ખ્યાનન્દમયી દિવ્યધ્વનિદ્વારા નિર્મળ શુદ્ધિ આપનાર સન્મતિ, કેવલ-જ્ઞાનદ્વારા ઉચ્ચપદને પ્રાપ્ત થયાથી વર્જમાન, કામરૂપી પ્રત્યક્ક શત્રુએાંને જીતવાથી અતિવીર, એવા જિનેશ્વર સર્વજ વીતરાગ, દ્વિતોપદેશીને હું મનથી, વચનથી, ભાવથી, ભક્તિથી અને કાયાથી નમસ્કાર કરું છું. અને પવિત્ર ત્રિશલાદેવીના પ્રિય પુત્ર અખિલ વિદ્યાના આધિપતિ, ત્રણ લોકના સ્વામી દેવાધિદેવ દેવેન્દ્રજન્મવંદનીય, સુવર્ણમય શરીર, પાપને નાશ કરવાવાળા શ્રીમહાવીરસ્વામીને હું વંદના કરું છું. ૨૧.

સિદ્ધારથ નૃપનન્દ દ્વન્દુજ દોષ મિટાવન,
દુરિત દવાનલ જ્વલિત જ્વાલ જગજીવ ઉદ્ધારણ;
કુણ્ડલપુર કર જન્મ જગતજીવ આનંદકારણ,
વર્ષ બહત્તર આયુ પાપ સખહી દુઃખ દારન—૨૨

અર્થ—મહામણ્ડલીક, પ્રસિદ્ધ ઉચ્ચગોત્રીય પૂજ્ય મહારાજન-
ધિરાજ લોકમાન્ય સિદ્ધારથ મહારાજના પરમ પવિત્ર કુળકમળદિવાકર,
ત્રિલોકપૂજ્ય, દુઃખ-સમૂહનો નાશ કરવાવાળા, મહા વિપત્તિરૂપી
દાવાનળ (મહા ભથ્થકર અગ્નિ)માં ફસાયેલા જીવોનો ઉદ્ધાર કરવામાં
સમર્થ એવા પ્રસિદ્ધ શહેર કુંડલપુરમાં શ્રીમાને (મહાવીરસ્વામીએ)
જન્મ ધારણ કરી એ શહેર પવિત્ર કર્યું છે, એથી જગતના જીવોને
આનંદ મંગળદાયક છે. તેમજ માત્ર ૭૨ વર્ષની આયુમાં મોક્ષ પધાર્યા
તેથી પણ સર્વે જીવોનાં સર્વ દુઃખોને નાશ કરવામાં સમર્થ છે. ૨૨.

સપ્તહસ્ત તનુ તુંગ ભંગમૃત જન્મમરણભય,
બાલબ્રહ્મમય જ્ઞેય હેય આદેય જ્ઞાનમય;
દે ઉપદેશ ઉધારિ તારિ ભવસિન્ધુ જીવ ધન;
આપ બસે શિવભાહિં તાહિ વન્દું મન વચ તન—૨૩

અર્થ—આપે સાત હાથ આપનું ઉચ્ચ શરીર, સમયવૃત્ત રસ
સંસ્થાન, વજ્રવૃષભનારાયસંહનન, અને જન્મ, મરણ, ભય, અને
વ્યાધિઓથી રહિત, અનુપમ શરીર છતાં બાળબ્રહ્મચારી અને ૪૬
મૂળગુણ મંડિત, દિવ્યધ્વનિદ્વારા ઉપદેશ આપી આ મંસારસમુદ્રમાં
જીવોને તારનાર મુક્તિમાં વાસ કર્યો છે. આપના ગુણો દેવેન્દ્ર, નાગેન્દ્ર,
રાત્રીન્દ્ર, રૂપીન્દ્ર, વિદ્યા તેમજ સુગુરૂથી ઠીક શકાય નહિ તેથી હું
મન વચન કાપથી વન્દના કરું છું. ૨૩.

બાકે વંદન થકી દોષ દુઃખ દૂર હી બાવે,
બાકે વંદન થકી સુખિતિય સન્મુખ આવે;
બાકે વંદન થકી વધ હોવે સુરગણકે,
એસે વીર જિનેશ વંદિ હું કમસુખ તિનકે—૨૪

અર્થ—વીર, મહાવીર, અતિવીર, વર્દમાન, સન્મતિ જિનેશ્વરની
વન્દના (નમસ્કાર) બાવબક્ષિતથી કરવાથી સર્વે દુઃખ અને દોષ દૂર
થાય છે, જેની વન્દના (નમસ્કાર) કરવાથી મોક્ષરૂપી આંના પ્રાપ્ત-

વલ્લભ થવાય છે તથા જેની વન્દનાથી દેવતાઓના સમૂહથી વન્દના કરાય છે એવા મહાવીર જિનેન્દ્રના બે ચરણકમળને હું નમસ્કાર કરું છું. ૨૪.

સામાયિક ષટ્કર્મમાંહિં, વન્દન ચહ પંચમ,
વન્દે વીર જિનેન્દ્ર ઇન્દ્રશત વંદ્ય વંદ્ય મમ;
જન્મ મરણુ ભય હરો કરો અથ શાન્તિ શાન્તિમય,
મૈં અલ્લકોશ સુપોષ દોષકો દોષ વિનાયક—૨૫

અર્થ—સામાયિક આદિ ૬ કર્મોમાં આ પાંચમું વન્દન કર્મ છે. તેમાં શ્રી મહાવીર જિનેન્દ્ર ભગવાનને હું નમસ્કાર કરું છું, કે જે પૂજ્ય વીર ભગવાનને ૧૦૦ કર્ત્ત્વો નમસ્કાર કરે છે. મારા જન્મ મરણુરૂપી ભયને નાશ કરો, અને મારાં કરેલાં કર્મોને શાન્તિ આપો. હું ધણા દોષોનો ખગ્ગનો છું, માટે હે જિનેશ્વર ભગવાન! મારા સર્વ દોષોનો નાશ કરો ૨૫.

ઈતિ પંચમ વંદના કર્મ.

*

*

*

છઠ્ઠા કાયોત્સર્ગ કર્મ,

કાયોત્સર્ગ વિધાન કરું અન્તિમ સુખદાઇ,
કાયત્યજનમય હોય કાય સળકો દુઃખદાઇ;
પૂરવ દક્ષિણ નમૂં દિશા પશ્ચિમ ઉત્તરમૈં,
જિનગૃહવંદન કરું હરું ભવપાપતિમિર મૈં—૨૬

અર્થ—અન્તમાં સામાયિક પાઠ પુરો થવા આવ્યો છે, તેથી હવે અન્તમાં કાયોત્સર્ગ વિધાન કરું છું. કાયોત્સર્ગ—આજ પદાર્થમાં મમત્વભાવ છોડીને આત્મામાં લીન થઈ ખ્યાન કરવું તે કાયોત્સર્ગ છે, પણ રૂઢી પ્રમાણે જુઓકારમંત્રનો નામ્ય કરવો, તેની વિધિ-જુઓ અરિહંતાયું, જુઓ સિદ્ધાયું (એક શ્વાસમાં), જુઓ આયરિવાયું, જુઓ ઉવળઝાયાયું (બીજા શ્વાસમાં), જુઓ લોએ સંવસાદૈયું (તૃતીય

શાસ્ત્રમાં) એવીજ રીતે ૨૭ શાસ્ત્રમાં નવ વાર ભુમોક્ષાર મંત્ર કાયાથી મમત્વ ત્યાગીને જપવા. કારણકે કાયોત્સર્ગ શરીરાદિથી મમત્વ ત્યાગ કરવો સુખકારક છે. શરીરાદિમાં મમત્વભાવ અતિ દુઃખકારક છે. હવે સામાયિકની વિધિમાં પૂર્વ પશ્ચિમ ઉત્તર દક્ષિણ ચારે દિશાઓમાં તીર્થ, તીર્થ કર, ચૈત્ર ચૈત્યાલય, રૂપિ, મુનિ, આદિને નમસ્કાર કરે છું કે જેમના પ્રસાદથી સંસારના પાપરૂપી અંધકારનો નાશ થાય છે. ૨૬.

શિરોનતિ મૈં કરેં નમું મસ્તક કરે ધરિકે,
આવર્તાદિકે ક્રિયા કરેં મન વચ મદ હરિકે;
તીન લોકે જિનભવનમાહં જિન હું બે અકૃત્રિમ,
કૃતિમ હું દ્વય અદ્વૈતીપમાહં વન્દું જિમ—૨૭

અર્થ—હું બે હાથો કમળ આકારે જોડીને, મસ્તક નમાવીને ભાવથી, ભક્તિથી ચારે દિશાવર્તી જિન ચૈત્ર, ચૈત્યાલય, મંદિર તીર્થ નિર્વાણભૂમિ વિગેરેને નમસ્કાર કરેં છું અને મનના મદ (અહંકાર), વચનનો અહંકાર, કાયાનો અહંકાર, રાગ, દ્વેષ માત્સર્ય, પ્રમાદ વિગેરેને છોડું છું અને ચારે દિશાઓમાં ત્રણ ત્રણ વાર એવી રીતે ૧૨ આવર્ત કરેં છું. અદ્વૈતીપમાં (જમ્બૂદ્વીપ, ધાતકીદ્વીપ, પુષ્કરદ્વીપ અર્ધા) કૃત્રિમ અકૃત્રિમ જિનચૈત્યાલય મંદિર છે, તેને હું ભાવભક્તિથી નમસ્કાર કરે છું. ૨૭.

આઠ કેઠિ પર છપ્પન લાખ જુ સહસ્ર સત્યાણું,
ચાર શતક પરિ અસી એક જિનમંદિરે બાણું;
વ્યન્તર જ્યોતિષમાંહિ સંખ્ય રહતે જિનમંદિર,
તે સખ વંદન કરું હરું મમ પાપ સંધકર—૨૮

અર્થ—જિનેન્દ્ર ભગવાન આઠ કરોડ, છપ્પન લાખ, સત્તાવન હજાર, ચારસો એકચાસી [૮૫૬૫૭૪૮૧] વ્યન્તરદેવોના, જ્યોતિષદેવોના કદવવાસી દેવોના સંખ્યાત અસંખ્યાત જ્યાં જ્યાં જિનમંદિરો છે, તેમને મારાં સર્વે પાપો નાશ થવાને માટે હું નમસ્કાર કરેં છું. ૨૮

સામાયિકસમ નાહિં ઓર કોઈ વૈર-મિટાયક,
સામાયિકસમ નાહિં ઓર કોઈ મૈત્રી-દાયક;
શ્રાવક અણુવત આદિ અંત સમમ ગુણસ્થાનક,
મહં આવશ્યક કિયે હોય નિશ્ચય દુઃખહાનક.—૨૬

અર્થ—સામાયિકની બરાબર વૈર નાશ કરવાવાળો બીજો કોઈ પદાર્થ નથી. સામાયિક સમાન બીજા પદાર્થ-મૈત્રીદાયક નથી. કારણકે સામાયિક શાન્તિગુણોથી ભરેલું છે; સામાયિકના અન્તગુણોમાં સહનતા, ધીરતા, ગંભીરતા, ઉદારતા, વિશુદ્ધતા, ઈદ્રિયદમન વગેરે ગુણો આવી જાય છે, એ માટે શ્રાવક [અણુવતધારી] વગેરેએ આ આવશ્યક કર્મ—સામાયિક કરવું, જેથી દુઃખોનો નાશ થાય. ૨૬.

જે ભવિ આતમકાજ-કરણ ઉદ્ધમકે પારી,
તે સખ કાજ વિહાય કરો સામાયિક સારી;
રાગ દોષ મદ મોહ કોપ લોભાદિક જે સખ,
બુધ મહાચંદ્ર વિહાય જાય તોતે કીજે અખ—૩૦

અર્થ—જે પુરુષો સંસારથી જાય રાખીને પોતાના આત્માની સુધારણા માટે ઉદ્યોગ કરે છે, તે પુરુષો આ સામાયિકને નિત્ય કરે કે જેનાથી રાગ, દ્વેષ, મદ, મોહ, ક્રોધ, લોભ, માયા, માન વગેરે નાશ પામે, જેથી અનન્ત મુખ મળે. પંડિત મહાચંદ્રજી આ અન્ય રચીને મોક્ષમાર્ગમાં પ્રવર્તાવે છે.

છતિ જહ્ન કાયેદસર્ગ કર્મ.

श्रीमदुमास्वामि विरचितम्—

मोक्षशास्त्रम्-तत्त्वार्थसूत्रम् ।

[ॐ नमः सिद्धेभ्यः ३ ।]

त्रैकाल्यं द्रव्यषट्कं नवषट्महितं जीवषट्कायलेङ्गाः ।
 पञ्चान्ये चास्तिकाया व्रतममितिगतिज्ञानचारित्र्यमेदाः ॥
 इत्येतन्मोक्षमूलं त्रिभुवनमहितैः प्रोक्तमईद्विरीशैः ।
 प्रत्येति श्रद्धाति स्पृशति च मतिमान् यः स वै शुद्धदृष्टिः । १॥
 सिद्ध जयन्मिद्धे, चउविह आगहणा फलं पते ।
 षन्दिता अगहन्तं, वोच्छं आगहणा कमसो ॥ २ ॥
 उज्जोवणमुज्जोवणंणिज्जाणमाइणं चणिच्छरणं ।
 दंसणणाणचरित्तं तव्वाणमारुहणा मणिया ॥ ३ ॥
 मोक्षमार्गस्य नेतारं येत्तारं कर्मभृताम् ।

ज्ञातारं विश्वतश्चानां, वन्दे तद्गुणलब्धये ॥ १ ॥

सम्पददर्शनज्ञानचारित्राणि मोक्षमार्गः ॥ १ ॥ तत्त्वार्थश्रद्धानं
 सम्पददर्शनम् ॥ २ ॥ तन्निर्मादधिगमाद्वा ॥ ३ ॥ जीवाजीवा-
 स्रवन्धसंवरनिर्जरा मोक्षास्तत्त्वम् ॥ ४ ॥ नामस्थापनाद्रव्यभावत-
 स्तद्व्यासः ॥ ५ ॥ प्रमाणनयैरधिगमः ॥ ६ ॥ निर्देशस्वाभित्व-
 साधनाऽधिकरणस्थितिविधानतः । ७ ॥ सत्संस्थाक्षेत्रस्पर्शन-
 कालान्तरभावाल्पबहुत्वैश्च ॥ ८ ॥ मतिश्रुतावधिगमः पर्ययकेवलानि
 ज्ञानम् ॥ ९ ॥ तत्प्रमाणे ॥ १० ॥ आद्ये परोक्षम् ॥ ११ ॥
 प्रत्यक्षमन्यत ॥ १२ ॥ मतिःस्मृतिः संज्ञा चिन्ताऽभिनिबोध

इत्यनर्थान्तरम् ॥ १३ ॥ तदिन्द्रियानिन्द्रियनिमित्तम् ॥ १४ ॥
 अवग्रहेहाऽत्रायधारणाः ॥ १५ ॥ बहुबहुविधक्षिप्राऽनिसृताऽनुक्त-
 ध्रुवाणां सेतराणाम् ॥ १६ ॥ अर्थस्य ॥ १७ ॥ व्यञ्जनस्यावग्रहः
 ॥ १८ ॥ न चक्षुरनिन्द्रियाभ्याम् ॥ १९ ॥ श्रुतं मतिपूर्वं
 द्रव्यनेकत्वादशमेदम् ॥ २० ॥ भवप्रत्ययोऽवधिर्देवनारकाणाम् ॥ २१ ॥
 क्षयोपशमनिमित्तः षड्विकल्पः शेषाणाम् ॥ २२ ॥ ऋजुविपुलमती
 मनःपर्ययः ॥ २३ ॥ विशुद्ध्यप्रतिपाताभ्यां तद्विशेषः ॥ २४ ॥
 विशुद्धिसेत्रस्वामिविषयेभ्योऽवधिमनःपर्ययोः ॥ २५ ॥ मतिश्रुत-
 योर्निबन्धो द्रव्येष्वसर्वपर्यायेषु ॥ २६ ॥ रूपिष्वधेः ॥ २७ ॥
 तदनन्तभागे मनःपर्ययस्य ॥ २८ ॥ सर्वद्रव्यपर्यायेषु केवलस्य ॥ २९ ॥
 एकादीनि भाज्यानि युगपदेकस्मिन्नाचतुर्भ्यः ॥ ३० ॥ मति-
 श्रुतावधयो विपर्ययश्च ॥ ३१ ॥ सदसतोरविशेषाद्यदृच्छोपलब्धेरु-
 न्मत्तवत् ॥ ३२ ॥ नैगमसंग्रहव्यवहारजुस्तत्रशब्दसमभिरूढवभूता
 नयाः ॥ ३३ ॥

इति तत्त्वार्थाध्यायमे मोक्षशास्त्रे प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

औपशमिकध्यायिकौ मार्गौ मिश्रश्च जीवम्यस्वतत्त्वमौदयिक-
 पारिणामिकौ च ॥ १ ॥ द्विनवाष्टादशैकविंशतत्रिमेदा यथाक्रमम्
 ॥ २ ॥ सम्यक्त्वचारित्रे ॥ ३ ॥ ज्ञानदर्शनदानलामभोगोपमोष-
 चीर्याणि च ॥ ४ ॥ ज्ञानाज्ञानदर्शनलब्धयश्चतुस्त्रिपञ्चमेदाः
 सम्यक्त्वचारित्रसंयमासंयमाश्च ॥ ५ ॥ गतिकषायलिङ्गमिध्या-
 दर्शनाऽज्ञानाऽपंशताऽसिद्धलेश्याश्चतुस्तुसपेकैकैकैक षड्मेदाः ॥ ६ ॥

जीवमन्याऽमन्यत्वानि च ॥ ७ ॥ उपयोगो लक्षणम् ॥ ८ ॥ स
द्विविधोऽष्टचतुर्भेदः ॥ ९ ॥ संसारिणो मुक्ताश्च ॥ १० ॥ समन-
स्कामनस्काः ॥ ११ ॥ संसारिणस्त्रसस्थावराः ॥ १२ ॥ पृथिव्य-
प्तेजोवायुवनस्पतयः स्थावराः ॥ १३ ॥ द्वीन्द्रियादयस्त्रसाः ॥ १४ ॥
पञ्चेन्द्रियाणि ॥ १५ ॥ द्विविधानि ॥ १६ ॥ निर्वृत्युपकरणे
द्रव्येन्द्रियम् ॥ १७ ॥ लब्ध्वुपयोगौ भावेन्द्रियम् ॥ १८ ॥
स्पर्शनरसनघ्राणचक्षुः श्रोत्राणि ॥ १९ ॥ स्पर्शरसमन्धवर्णशब्दा-
स्तदर्थः ॥ २० ॥ श्रुतमनिन्द्रियस्य ॥ २१ ॥ वनस्पत्यन्ताना-
मेकम् ॥ २२ ॥ कृमिपिपीलिकाभ्रमरमनुष्यादीनामेकैकवृद्धानि
॥ २३ ॥ संज्ञिनः समनस्काः ॥ २४ ॥ विग्रहगती कर्मयोगः
॥ २५ ॥ अनुश्रेणि गतिः ॥ २६ ॥ अविग्रहा जीवस्य ॥ २७ ॥
विग्रहवती च संसारिणः प्राक्चतुर्भ्यः ॥ २८ ॥ एकसमयाऽविग्रहा
॥ २९ ॥ एकं द्वौ त्रीन्वाऽनाहारकः ॥ ३० ॥ सम्मूर्च्छनगर्भोपपादा
जन्म ॥ ३१ ॥ सचित्तशीतसंभृताः सेतरा मिश्राश्चैकशस्तद्योनयः
॥ ३४ ॥ शेषाणां सम्मूर्च्छनम् ॥ ३५ ॥ औदारिकवैक्रियिका-
हारकतैजसकर्मणानि शरीराणि ॥ ३६ ॥ परं परं सूक्ष्मम् ॥ ३७ ॥
प्रदेशतोऽसंख्येयगुणं प्राक् तैजसात् ॥ ३८ ॥ अनन्तगुणे परे
॥ ३९ ॥ अप्रतीचाते ॥ ४० ॥ अनादिसम्बन्धे च ॥ ४१ ॥
सर्वस्य ॥ ४२ ॥ तदादीनि भाज्यानि युगपदेकस्मिन्नाचतुर्भ्यः
॥ ४३ ॥ निरुपमोगमन्त्यम् ॥ ४४ ॥ गर्भसम्मूर्च्छनजमाद्यम्
॥ ४५ ॥ औपपादिकं वैक्रियकम् ॥ ४६ ॥ लब्धिप्रत्ययं च

॥ ४७ ॥ तैजसमपि ॥ ४८ ॥ शुभं विशुद्धमवावाति चाहारकं
प्रमत्तसंयतस्यैव ॥ ४९ ॥ नारकम्मूर्च्छिनो नपुंसकानि ॥ ५० ॥
न देवाः ॥ ५१ ॥ शेषास्त्रिवेदाः ॥ ५२ ॥ औषपादिकचरमो-
त्तमदेहाऽमंख्येयवर्षायुषोऽनपवर्त्यायुषः ॥ ५३ ॥

इति तत्त्वार्थाभिगमे मोक्षसाक्षे द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

रत्नशर्करावालुकापङ्कधूमतमोमहातमःप्रभाभूमयो घनाम्बु-
चाताकाशप्रतिष्ठाः सप्ताधोऽधः ॥ १ ॥ तासु त्रिशत्पञ्चविंशति-
पञ्चदशदशत्रिपञ्चोनेकनरकशतसहस्राणि पञ्च चैव यथाक्रमम्
॥ २ ॥ नारका नित्याऽशुभतरलेभ्यापरिणामदेहवेदनाविक्रियाः ॥
॥ ३ ॥ परस्परोदीरितदुःखाः ॥ ४ ॥ संक्लिष्टाऽसुरोदीरितदुःखाश्च
प्राक्चतुर्थ्याः ॥ ५ ॥ तेष्वेकत्रिसप्तदशसप्तदशद्वारविंशतित्रयस्त्रि-
शत्सामरोपमा मन्वानां परा स्थितिः ॥ ६ ॥ जम्बूद्वीपलवणो-
दादयः शुभनामानो द्वोपममुद्राः ॥ ७ ॥ द्विर्द्विर्विक्रमाः पूर्व-
पूर्वपरिक्षेपिणो बलयाकुतयः ॥ ८ ॥ तन्मध्ये मेरुनामिदृत्तो-
योजनशतसहस्रविक्रमो जम्बूद्वीपः ॥ ९ ॥ भरतहैमवतहरिवि-
देहरम्यकहैरण्यवतैरावतवर्षाः क्षेत्राणि ॥ १० ॥ तद्विमाजिनः पूर्वा-
परायता हिमवन्महाहिमवन्निषचनीलरुक्मिशिखरिणो वर्षधरपर्वताः
॥ ११ ॥ हेमार्जुनतपनीयवैदूर्यरजतहेममयाः ॥ १२ ॥ मणिविचित्र-
पार्श्वा उपरि मूले च तुल्यविस्ताराः ॥ १३ ॥ पद्ममहापद्मतिगिञ्ज-
केसरिमहापुण्डरीकपुण्डरीका हृदास्तेषामुपरि ॥ १४ ॥ प्रथमो
योजनसहस्रायामस्तदर्दविक्रमो हृदः ॥ १५ ॥ दशयोजनावगाहः

॥ १६ ॥ तन्मध्यं योजनं पुष्करम् ॥ १७ ॥ तद्द्विगुणद्विगुणा
 हृदाः पुष्कराणि च ॥ १८ ॥ तन्निवासिन्यो देव्यः श्रीहीधृति-
 कीर्तिबुद्धिलक्ष्म्यः पल्योपमस्थितयः ससामानिकपरिषत्काः ॥ १९ ॥
 गङ्गासिधुरोद्भिद्रोहितास्थाहरिन्दिरिकान्तासीतासीतोदानारीनरका-
 न्तासुवर्णरूपकूलारक्तोदाः सरितस्तन्मध्यगाः ॥ २० ॥ द्वयो-
 र्द्वयोः पूर्वाः पूर्वगाः ॥ २१ ॥ शेषास्त्वपरगाः ॥ २२ ॥
 चतुर्दशनदीसहस्रपरिवृत्ता गङ्गासिन्धवादयो नद्यः ॥ २३ ॥ भरतः
 षड्विंशतिपञ्चयोजनशतविस्तारः षट्चैकोनविंशतिभागयोजनस्य
 ॥ २४ ॥ तद्द्विगुणद्विगुणविस्तारा वर्षधरवर्षा विदेहान्ताः ॥ २५ ॥
 उत्तरा दक्षिणतुल्याः ॥ २६ ॥ भरतैरावतयोर्द्विद्विह्वासो षट्ममया-
 भ्यामुत्सर्पिण्यवसर्पिणीभ्याम् ॥ २७ ॥ ताभ्यामपरा भूमयोऽव-
 स्थिताः ॥ २८ ॥ एकद्वित्रिपल्योपमस्थितयो ह्रैमवतकहारिवर्षक-
 दैवकुरवकाः ॥ २९ ॥ तथोत्तराः ॥ ३० ॥ विदेहेषु सङ्ख्येयकालाः
 ॥ ३१ ॥ भरतस्य विष्कम्भो जम्बूद्वीपस्य नवतिशतभागः ॥ ३२ ॥
 द्विर्घातकीखण्डे ॥ ३३ ॥ पुष्करार्द्धे च ॥ ३४ ॥ प्राच्यानुषोत्तरा-
 न्मनुष्याः ॥ ३५ ॥ आर्याग्लेच्छाश्च ॥ ३६ ॥ भरतैरावतविदेहाः
 कर्मभूमयोऽन्यत्र देवकुरुत्तरकुरुभ्यः ॥ ३७ ॥ नृस्थिती परावरे
 त्रिपल्योपमान्तर्मुहूर्ते ॥ ३८ ॥ तिर्यग्योनिजानां च ॥ ३९ ॥

इति तत्पार्याधिगमे मोक्षशास्त्रे तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

देवाश्चतुर्णिकायाः ॥ १ ॥ आदितस्त्रिषु पीतान्तलेभ्याः
 ॥ २ ॥ दशाष्टपञ्चादशविकल्पाः कल्पोपपत्त्यन्ताः ॥ ३ ॥

इंद्रसामानिकत्रायस्त्रिंशत्पारिषदात्मखलोकपालानीकप्रकीर्णकामि-
योग्यकिल्बिषिकाश्चैकशः ॥४॥ त्रायस्त्रिंश्लोकपालवर्ज्या व्यन्त-
ज्योतिष्काः ॥५॥ पूर्वयोर्द्वीन्द्राः ॥६॥ कायप्रवीचारा भाषेष्वा-
नात् ॥७॥ शेषाः स्पर्शरूपशब्दमनः प्रवीचारा ॥८॥ परेऽप्रवीचाराः
॥ ९ ॥ भवनवासिनोऽसुरनागविद्युत्सुपर्णाग्निवातस्तनितोदधिद्वी-
पदिक्कुमाराः ॥ १० ॥ व्यन्तराः किम्बरकिम्पुरुषमहोगगन्धर्व-
यक्षराक्षसभृतपिशाचाः ॥ ११ ॥ ज्योतिष्काः सूर्याचन्द्रमौ
ग्रहक्षत्रप्रकीर्णकतारकाश्च ॥ १२ ॥ मेरुप्रदक्षिणा नित्यगतयो
नृलोके ॥ १३ ॥ तत्कृतः कालविभागः ॥१४॥ बहिरवस्थिताः
॥ १५ ॥ वैमानिकाः ॥ १६ ॥ कल्पोपपन्ना कल्पातीताश्च
॥ १७ ॥ उपर्युपगि ॥ १८ ॥ सौधर्म्मज्ञानमानत्कुमारमाहेन्द्रब्रह्म-
ब्रह्मोत्तरलान्तवकापिष्ठशुकमहाशुकशतारसहस्रारेष्वानतप्राणतयो-
रारणाव्युत्तयोर्नवशुग्रैवेयकेषु विजयवैजयन्तजयन्तापराजितेषु स-
र्वार्थसिद्धौ च ॥१९॥ स्थितिप्रभावसुखद्युतिलेख्या विशुद्धीन्द्र-
यावधिविषयतोऽधिकाः २० ॥ गतिशरीरपरिग्रहाऽभिमानतो हीनाः
॥२१॥ पीतपद्मशुक्ललेख्या द्वित्रिशेषेषु ॥२२॥ प्राग्रैवेयकेभ्यः
कल्पाः ॥२३॥ ब्रह्मलोकालया लौकान्तिकाः ॥२४॥ मारस्वता-
दित्यवह्न्यरुणमर्दतोयतुषिताव्याबाधारिष्टाश्च ॥२५॥ विजयादिषु
द्विचरमाः ॥२६॥ औपपादिकमनुष्येभ्यः शेषास्तिर्भूयोनयः ॥२७॥
स्थितिरसुग्नामसुपर्णद्वीपशेषाणां सागरोपमत्रिपल्पोपमार्द्धहीन-
मिताः ॥ २८ ॥ सौधर्म्मज्ञानयोः सागरोपमेऽधिके ॥ २९ ॥
सानत्कुमारमाहेन्द्रयोः सप्त ॥ ३० ॥ त्रिसप्तनवैकादशत्रयोदश-

पञ्चदशमिरविकानि तु ॥ ३१ ॥ आरणाच्युतादूर्ध्वमेकैकेन
नवसु श्रेष्येष्वेषु विजयादिषु सर्वार्थसिद्धौ च ॥ ३२ ॥ अपरा
पल्योपमधिकम् ॥ ३३ ॥ परतः परतः पूर्वापूर्वान्तराः ॥ ३४ ॥
नारकाणां च द्वितीयादिषु ॥ ३५ ॥ दशवर्षसहस्राणि प्रथमा-
याम् ॥ ३६ ॥ भवनेषु च ॥ ३७ ॥ व्यन्तराणां च ॥ ३८ ॥
परा पल्योपमधिकम् ॥ ३९ ॥ ज्योतिष्काणां च ॥ ४० ॥
सदृष्टमागोऽपरा ॥ ४१ ॥ लौकान्तिकानामर्था सागरोपमाणि
सर्वेषाम् ॥ ४२ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षसाधने चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

अजीवकाया धर्माधर्माकाशपुद्गलाः ॥ १ ॥ द्रव्याणि
॥ २ ॥ जीवाश्च ॥ ३ ॥ नित्यावस्थितान्यरूपाणि ॥ ४ ॥
रूपिणः पुद्गलाः ॥ ५ ॥ आ आकाशादेकद्रव्याणि ॥ ६ ॥
निष्क्रयाणि च ॥ ७ ॥ असंख्येयाः प्रदेशाः धर्माधर्मैकजीवा-
नाम् ॥ ८ ॥ आकाशस्यानन्ताः ॥ ९ ॥ संख्येयासंख्येयाश्च
पुद्गलानाम् ॥ १० ॥ नाणोः ॥ ११ ॥ लोकाकाशोऽवगाहः ॥ १२ ॥
धर्माधर्मयोः कृत्स्ने ॥ १३ ॥ एकप्रदेशादिषु भाज्यः पुद्गला-
नाम् ॥ १४ ॥ असंख्येयभागादिषु जीवानाम् ॥ १५ ॥ प्रदेश-
संहारविसर्गार्थां प्रदीपवत् ॥ १६ ॥ गतिस्थित्युपग्रहौ धर्मा-
धर्मयोरुपकारः ॥ १७ ॥ आकाशस्यावगाहः ॥ १८ ॥ शरीर-
वाङ्मनः प्राणापानाः पुद्गलानाम् ॥ १९ ॥ सुखदुःखजीवितमरणो-
पग्रहाश्च ॥ २० ॥ कस्मरोपग्रहो जीवानाम् ॥ २१ ॥ वर्तना-
परिणामक्रिया कर्त्तापरत्वे च कालस्य ॥ २२ ॥ स्पर्शरसमन्व-

वर्णवन्तः पुद्गलाः ॥ २३ ॥ शब्दबन्धसौक्ष्मस्वीकृत्यसंस्थानभेद-
तमच्छायाऽऽतपोद्योतवन्तश्च ॥ २४ ॥ अणवः स्कन्धाश्च ॥ २५ ॥
भेदसङ्घातेभ्यः उत्पद्यन्ते ॥ २६ ॥ भेदादणुः ॥ २७ ॥ भेद-
संघाताभ्यां चाक्षुषः ॥ २८ ॥ सद्वद्रव्यलक्षणम्. ॥ २९ ॥
उत्पादव्ययध्रौव्ययुक्तं सत् ॥ ३० ॥ तद्भावाव्ययं नित्यम् ॥ ३१ ॥
अर्पितानर्पितसिद्धेः ॥ ३२ ॥ स्त्रग्धरुक्षत्वाद्वन्धः ॥ ३३ ॥ न
जघन्यगुणानाम् ॥ ३४ ॥ गुणसाम्ये सदृशानाम् ॥ ३५ ॥
इत्यधिकादिगुणानां तु ॥ ३६ ॥ बन्धेऽधिकौ पारिणामिकौ च
॥ ३७ ॥ गुणपर्ययवद्व्ययम् ॥ ३८ ॥ कालश्च ॥ ३९ ॥ सोऽनन्त-
समयः । ४० ॥ द्रव्याश्रया निर्गुणाः गुणाः ॥ ४१ ॥ तद्भावाः
परिणामः ॥ ४२ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

कायवाङ्मनः कर्मयोगः ॥ १ ॥ स आस्रवः ॥ २ ॥
शुभः पुण्यस्याशुभः पापस्य ॥ ३ ॥ सकषायाकषाययोः साम्परा-
यिकेर्गोपययोः ॥ ४ ॥ इन्द्रियकषायाव्रतक्रियाः पञ्चचतुःपञ्चपञ्च-
विंशतिसंख्याः पूर्वस्य भेदाः ॥ ५ ॥ तीव्रमन्दज्ञाताज्ञातभावाधि-
करणवीर्यविशेषेभ्यस्तद्विशेषः ॥ ६ ॥ अधिकरणं जीवाजीवाः
॥ ७ ॥ आद्यं संरम्भसमारम्भारम्भयोगकृतकारितानुमतक-
षायविशेषैस्त्रिस्त्रिंशत्तुल्यैकश्च ॥ ८ ॥ निर्वर्तनानिक्षेपसंयोगनि-
सर्गा द्वित्रिभेदाः परम् ॥ ९ ॥ तत्प्रदोषनिह्वयमात्सर्यान्तरायासाद-
नोपघाता ज्ञानदर्शनावरणयोः ॥ १० ॥ दुःखशोकतापाक्रन्दनवध-
परिदेवनान्वात्मपरोभवस्थानान्यसद्देशस्य ॥ ११ ॥ भूतवृत्त्यनुकम्पा-

दानसरागसंयमादियोगः क्षान्तिः शीघ्रमिति सद्देवस्य ॥ १२ ॥
 केवलश्रुतसंचर्म्मदेवावर्णवादो दर्शनमोहस्य ॥ १२ ॥ कषायो-
 दयात्तीव्रपरिणामश्चारित्रमोहस्य ॥ १४ ॥ बह्वारम्भपरिग्रहत्वं
 नारकस्यायुषः ॥ १५ ॥ माया तैर्यग्योनस्य ॥ १६ ॥ अल्पार-
 म्भपरिग्रहत्वं मानुषस्य ॥ १७ ॥ स्वभावमार्दवं च ॥ १८ ॥
 निःशीलव्रतत्वं च सर्वेषाम् ॥ १९ ॥ सरागसंयमसंयमासंयमाऽका-
 मनिर्जराबालतपांसि देवस्य ॥ २० ॥ सम्यक्त्वं च ॥ २१ ॥
 योगवक्रता विसंवादनं चाशुभस्य नाम्नः ॥ २२ ॥ तद्विपरीतं
 शुभस्य ॥ २३ ॥ दर्शनविशुद्धिर्विनयसम्पन्नता शीलव्रतेष्वनती-
 चारोऽभीक्ष्णज्ञानोपयोगसंवेगो शक्तितस्त्यागतपत्नी साधुसमाधि-
 वैवाहिकप्रकरणमर्हदाचार्यबहुश्रुतप्रवचनभाक्तिगवश्यकपरिहाणिर्मा-
 र्गप्रभावनाप्रवचनवत्सलत्वमिति तीर्थकात्वस्य ॥ २४ ॥ परात्म-
 निन्दाप्रसंसे सदसद्गुणोच्छादनोद्भावने च नीचैर्गोत्रस्य ॥ २५ ॥
 तद्विपर्ययो नीचैर्वृत्त्यनुत्सेको चोत्तरस्य ॥ २६ ॥ विघ्नकरणमन्त-
 रायस्य ॥ २७ ॥

इति तत्त्वार्थाभिगमे मोक्षशास्त्रे षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

हिंसाऽनृतस्तेयाब्रह्मपरिग्रहेभ्यो विरतिर्व्रतम् ॥ १ ॥ देश-
 सर्वतोऽणुमहती ॥ २ ॥ तत्स्थैर्यार्थं भावनाः पञ्च पञ्च ॥ ३ ॥
 बाह्यनोगुप्तीर्षादाननिक्षेपणसमित्यालोकितपानभोजनानि पञ्च
 ॥ ४ ॥ क्रोचलोममीरुत्वहास्वप्रत्यख्यानान्यनुवीचिभाषणं च पञ्च
 ॥ ५ ॥ शून्यागारविमोचितावासपरोपरोचाकरणमैक्ष्यशुद्धिसधर्मा-
 ऽविसम्वादाः पञ्च ॥ ६ ॥ स्त्रीरागकषाश्रवणतन्मनोहराङ्गनिरीक्षण-

पूर्वतानुस्मरणवृत्त्येष्टरसस्वस्त्रीरसंस्कारत्यागाः पञ्च ॥७॥ मनो-
 ज्ञामनोज्ञेन्द्रियविषयरागद्वेषवर्जनानि पञ्च ॥ ८ ॥ हिंसादिष्विहा-
 मुत्रापायावघदर्शनम् ॥ ९ ॥ दुःखमेव वा ॥ १० ॥ मैत्रीप्रमो-
 दकारुण्यमाध्यस्थानि च सस्वगुणाधिकच्छिद्यमानाविनयेषु ॥ ११ ॥
 जगत्कायस्वभावौ वा संवेगवैराग्यार्थम् ॥ १२ ॥ प्रमत्तयोगत्प्रा-
 णव्यपरोपणं हिंसा ॥ १३ ॥ असदमिधानमनृतम् ॥ १४ ॥
 अदत्तादानं स्तेयम् ॥ १५ ॥ मैथुनमब्रह्म ॥ १६ ॥ मृच्छा
 परिग्रहः ॥ १७ ॥ निःशल्यो व्रती ॥ १८ ॥ अगार्यनगारश्च
 ॥ १९ ॥ अणुव्रतोऽगारी ॥ २० ॥ दिग्देशानर्थदण्डविरतिसा-
 मायिकप्रोषधोपवासोपभोगपरिभोगपरिमाणातिथिसंविभागव्रतस-
 म्पन्नश्च ॥ २१ ॥ मायान्तिकीं सल्लेखनां जोषिता ॥ २२ ॥
 शङ्काकांक्षाविचिकित्साऽन्यदृष्टिप्रश्रमासंस्तवाः सम्पददृष्टेतीचाराः
 ॥ २३ ॥ व्रतशीलेषु पञ्च पञ्च यथाक्रमम् ॥ २४ ॥ बन्धवध-
 च्छेदातिभारारोपणाभयाननिरोधाः ॥ २५ ॥ मिथ्योपदेशरदो-
 म्याख्यानकूटलेखक्रियान्यासापहारसाकारमन्त्रमेदाः ॥ २६ ॥
 स्तेनप्रयोगतदाहुतादानविरुद्धराज्यातिक्रमहीनाधिकमानोन्मानप्र-
 तिरूपकव्यवहाराः ॥ २७ ॥ परविवाहकरणेत्वरिकापरिगृहीताऽ-
 परिगृहीतागमनानङ्गक्रीडाकामतीव्रमिनिषेधाः ॥ २८ ॥ क्षेत्र-
 वास्तुद्विरण्यसुवर्णधनधान्यदासीदासकुप्यप्रमाणाऽतिक्रमाः ॥ २९ ॥
 ऊर्ध्वाधस्तिर्यग्व्यतिक्रमक्षेत्रवृद्धिस्मृत्यन्तराधानानि ॥ ३० ॥ आन-
 यनप्रेष्यप्रयोगशब्दरूपातुपातपुद्गलक्षेपाः ॥ ३१ ॥ कन्दर्पकौ-
 तुक्यमौखर्षासमीक्ष्याधिकरणोपभोगपरिभोगानर्थक्यानि ॥ ३२ ॥

योगदुःप्रणिधानानादरस्मृत्यनुपस्थानानि ॥ ३३ ॥ अप्रत्यवेक्षिताऽप्र-
मार्जितोत्सर्गादानसंस्तरोपक्रमणानादरस्मृत्यनुपस्थानानि ॥ ३४ ॥
सचित्तसम्बन्धसम्मिश्राभिषवदुःपकाहारा ॥ ३५ ॥ सचित्तनि-
क्षेपापिधानपरव्यपदेशमात्सर्यकालातिक्रमाः ॥ ३६ ॥ जीवित-
मरणाशंभामित्रानुरागसुखानुबन्धनिदानानि ॥ ३७ ॥ अनुग्रहार्थं
स्वस्थानिर्गो दानम् ॥ ३८ ॥ विधिद्रव्यदातृपात्रविशेषाच्चद्वि-
शेषः ॥ ३९ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षसाक्षे सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

मिथ्यादर्शनाविरतिप्रमादकषाययोगा बन्धहेतवः ॥ १ ॥
सकषायत्वाज्जीवः कर्मणोयोग्यानुपद्रलानादत्ते स बन्धः ॥ २ ॥
प्रकृतिस्थित्यनुभागप्रदेशास्तद्विधयः ॥ ३ ॥ आद्यो ज्ञानदर्शना-
वरणवेदनीयमाहनीयायुर्नामगोत्रान्तरायाः ॥ ४ ॥ पञ्चनवद्वयष्टा
विंशतिषतुर्द्विचत्वारिंशद्विपञ्चभेदा यथाक्रमम् ॥ ५ ॥ मतिश्रुता-
वधिमतःपर्ययकेवलानाम् ॥ ६ ॥ चक्षुरचक्षुरवधिकेवलानां निद्रा-
निद्रानिद्राप्रचलाप्रचलाप्रचलास्त्यानगृह्यथ ॥ ७ ॥ सदसदेधे
॥ ८ ॥ दर्शनचारित्रमोहनीयाकषायकषायोवेदनीयाख्यास्त्रिद्विनव-
षोडशभेदाः सम्यक्त्वमिथ्यात्वतदुभयान्यकषायकषायौ हास्यरत्य-
रतिशोकमयजुगुप्सास्त्रीपुंनपुंसकभेदाः अनन्तानुबन्धप्रत्याख्या-
नप्रत्याख्यानसंज्वलनविकल्पाश्चैकशः क्रोधमानमायालोभाः ॥ ९ ॥
नारकतैर्यग्योनमानुषदैवानि ॥ १० ॥ गतिजातिश्चरीराङ्गोपाङ्ग-
निर्माणबंधनसंचातसंस्थानसंहननस्पर्शरसगन्धवर्णानुपूर्व्यगुरुलघूप-
चातपरचातातपोद्योतोच्छ्वासविहायोगतयः प्रत्येकश्चरीरत्रसमुपग-

सुस्वरश्चमस्रस्मपर्षाप्तिस्थिरादेवयश्चःकीर्तिसेतराणि तीर्थकरत्वं च
॥ ११ ॥ उच्चैर्नीचैश्च ॥ १२ ॥ दानलाभभोगोपभोगवीर्याणाम्
॥ १३ ॥ आदितस्तिमृणामन्तरायस्य च त्रिंशत्सागरोपमकोटी-
कोट्यः परा स्थितिः ॥ १४ ॥ सप्ततिर्मोहनीयस्य ॥ १५ ॥
विंशतिर्नामगोत्रयोः ॥ १६ ॥ त्रयस्त्रिंशत्सागरोपमाण्यायुषः ॥ १७ ॥
अपरा द्वादशमुहूर्ता वेदनीयस्य ॥ १८ ॥ नामगोत्रयोरष्टौ ॥ १९ ॥
शेषाणामन्तर्मुहूर्ताः ॥ २० ॥ विपाकोऽनुभवः ॥ २१ ॥ स
यथानाम ॥ २२ ॥ ततश्च निर्जरा ॥ २३ ॥ नामप्रत्ययाः सर्वतो
योगविशेषात्सूक्ष्मैकक्षेत्रावगाहस्थिताः सर्वात्मप्रदेशेष्वनन्तानन्त-
प्रदेशाः ॥ २४ ॥ सद्देहशुभायुर्नामगोत्राणि पुण्यम् ॥ २५ ॥
अतोऽन्यत्पापम् ॥ २६ ॥

इति तत्त्वार्थविगमे मोक्षसाक्षेऽष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

आस्रवनिरोधः संवरः ॥ १ ॥ स गुप्तिसमितिधर्मानुप्रेक्षा-
परीषद्वज्रचारित्रैः ॥ २ ॥ तपसा निर्जरा च ॥ ३ ॥ सम्य-
ग्योगनिग्रहो गुप्तिः ॥ ४ ॥ ईर्याभाषैषणादाननिक्षेपोत्सर्गाः समितयः
॥ ५ ॥ उत्तमक्षमामार्द्वार्जवसत्यशौचसंयमतपस्त्यागाऽकिञ्चन्य-
ब्रह्मचर्याणि धर्माः ॥ ६ ॥ अनित्याश्चरणसंसारैकत्वान्यत्वाशुच्या-
स्रवसंवरनिर्जरालोकबोधिदुर्लभधर्मस्वाख्यातत्वानुचिन्तनमनुप्रेक्षाः
॥ ७ ॥ मार्गाच्चवननिर्जरार्थं परिषोढव्याः परीषदाः ॥ ८ ॥
क्षुत्पिपासाशीतोष्णदंशमशकनाभ्यारतिस्रीचर्यानिषद्याश्रयाक्रो-
श्ववधयाचनालाभरोगतृणस्पर्शमलसत्कारपुरस्कारप्रज्ञाज्ञानादर्श-
नानि ॥ ९ ॥ सूक्ष्मसाम्परायणस्यवीतरागयोश्चतुर्दश ॥ १० ॥

एकादश जिने ॥ ११ ॥ बादरसाम्पराये सर्वे ॥ १२ ॥ ज्ञाना-
 वरणे प्रज्ञाज्ञाने ॥ १३ ॥ दर्शनमोहान्तराययोर्दर्शनालामी ॥ १४ ॥
 चारित्रमोहे नाग्यारतिस्त्रीनिषद्याक्रोश्याचनासत्कारपुरस्काराः
 ॥ १५ ॥ वेदनीये शेषाः ॥ १६ ॥ एकादयो भाज्या युगपदे-
 कस्मिन्नेकोनविंशतेः ॥ १७ ॥ सामायिकछेदोपस्थापनापरि-
 हारविशुद्धिसूक्ष्मसाम्पराययथाख्यातमिति चारित्रम् ॥ १८ ॥
 अनश्ननावमौर्द्वयवृत्तिपरिमंखानरसपरित्यागविविक्तशय्यासनकाय-
 क्लेशा बाह्यं तपः ॥ १९ ॥ प्रायश्चित्तविनयवैधातुन्यस्वाध्याय-
 व्युत्सर्गध्यानान्युत्तरम् ॥ २० ॥ नवचतुर्दशपञ्चद्विमेदा यथाक्रमं
 प्राग्व्यानात् ॥ २१ ॥ आलोचनाप्रतिक्रमणतदुभयविवेकव्युत्सर्ग-
 तपश्छेदपरिहारोपस्थापनाः ॥ २२ ॥ ज्ञानदर्शनचारित्र्योपचाराः
 ॥ २३ ॥ आचार्योपाध्यायतपस्विशैक्ष्यग्लानगणकुलसंघसाधुम-
 नोज्ञानाम् ॥ २४ ॥ वाचनापृच्छनानुप्रेक्षाभ्यायधर्मोपदेशाः ॥ २५ ॥
 बाह्याभ्यन्तरोपधयोः ॥ २६ ॥ उत्तमसंहननस्यैकाग्रचिन्तानिरोधो
 ध्यानमान्तर्मुहूर्तात् ॥ २७ ॥ आतरोद्बन्धर्म्यशुक्लानि ॥ २८ ॥
 परे मोक्षहेतु ॥ २९ ॥ आर्तममनोज्ञस्य सम्प्रयोगे तद्विप्रयोगाय
 स्मृतिसमन्वाहारः ॥ ३० ॥ विपरीतं मनोज्ञस्य ॥ ३१ ॥ वेद-
 नायाश्च ॥ ३२ ॥ निदानं च ॥ ३३ ॥ तद्विरतदेशविरतप्रमत्त-
 संयतानाम् ॥ ३४ ॥ हिंसानृत्तस्तेयविषयसंरक्षणेभ्यो रौद्रमविरत-
 देशविरतयोः ॥ ३५ ॥ आज्ञापायविपाकसंस्थानविचयाय धर्म्यम्
 ॥ ३६ ॥ शुक्ले चाप्ये पूर्वविदः ॥ ३७ ॥ परे केवलिनः ॥ ३८ ॥ पृथक्त्वै-
 कत्वविवर्तकसूक्ष्मक्रियाप्रतिपातिन्युपरतक्रियानिर्वर्तिनि ॥ ३९ ॥ अथै-

कयोगकाययोगायोगानाम् ॥४०॥ एकाग्रये सवितर्कवीचारे पूर्वे
॥४१॥ अवीचारं द्वितीयम् ॥ ४२ ॥ वितर्कः श्रुतम् ॥ ४३ ॥
वीचारोऽर्थव्यञ्जनयोगसंक्रान्तिः ॥ ४४ ॥ सम्यग्दृष्टिआवकवि-
रतानंतवियोजकदर्शनमोहक्षपकोपशमकोपशान्तमोहक्षपकक्षीणमो-
हजिनाः क्रमशोऽसंख्येयगुणनिर्जराः ॥ ४५ ॥ पुलाकवकुञ्ज-
कुशीलनिर्ग्रन्थस्नातका निर्ग्रन्थाः ॥ ४६ ॥ संयमश्रुतप्रतिसेवना-
तीर्थलिंगलेश्योपपादस्थानविकल्पतः साध्याः ॥ ४७ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

मोहक्षयाज्ज्ञानदर्शनावरणान्तरायक्षयाच्च केवलम् ॥ १ ॥
बन्धहेत्वभावनिर्जराभ्यां कृत्स्नकर्मविप्रमोक्षो मोक्षः ॥ २ ॥
औपशमिकादिमव्यत्वानां च ॥३॥ अन्यत्र केवलसम्पक्त्वज्ञान-
दर्शनमिद्वत्वेभ्यः ॥४॥ तदनन्तरमूर्ध्वं गच्छत्यालोकान्तात् ॥५॥
पूर्वप्रयोगादसंगत्वाद्बन्धवच्छेदात्तथागतिपरिणामाच्च ॥६॥ आवि-
द्धकुलालचक्रवद्व्यपगतलेपालाबुवदेगण्डबीजवदग्निशिखावच्च ॥७॥
धर्मास्तिकायामावात् ॥८॥ क्षेत्रकालगतिलिङ्गतीर्थचारित्रप्रत्येक-
बुद्धबोधितज्ञानावगाढनांतरसंख्याल्पबहुत्वतः साध्याः ॥ ९ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

[मोक्षमार्गस्य नेतारं, मेचारं कर्मभूभृतां । ज्ञातारं विश्वत-
त्त्वानां, वन्दे तद्गुणलब्धये ॥ सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्राणि मोक्ष-
मार्गः श्रीभक्ति कायोत्सर्ग करोम्यहम् । णमो अरहंताणं इत्यादि
जाप्यं ॥९॥ आसोश्वास ॥ २७॥ बोसामित्पादि सिद्धा सिद्ध

मय दिसत्क । कोटिशतं द्वादशैव, कोट्यो लक्ष्वाण्यश्चीतिस्त्रय-
धिकानि चैव । पंचदशष्टौ च सदस्रसंख्यामेतदश्रुतं पंचपदं नमामि
॥ १ ॥ अरहंतभासित्वं गणहरदेवेहि गंधियं सत्त्वं । पणमामि
मत्तिजुत्तो, सुदणाणमहोवरं सिरसा ॥ २ ॥

अक्षरमात्रपदस्वरहीनं, व्यंजनसंधिविवर्जितरेफम् ।
साधुमित्र मम क्षमितव्यं, को न विमुह्यति शास्त्रसमुद्रे ॥ ३ ॥
दशाध्याये परिच्छिन्ने तत्त्वार्थे पठिते सति ।
फलं स्यादुपवासस्य भाषितं मुनिपुंगवैः ॥ ४ ॥
तत्त्वार्थमृत्रकर्तारं, गृह्यपिच्छोपलक्षितम् ।
वंदे गणीन्द्रसंयातमुमास्वामिमुनीश्वरम् ॥ ५ ॥
जं सक्खई ते कीरई, जं यण सक्खे तहेव सद्वणं ।
सद्वमाणो जीवो पावइ अजरामरं ठाणं ॥ ६ ॥
तव चरण वयणधरणं, संयमसरणम् जीवदयाकरणम् ।
अन्ते समाहिमरणं, चउविह दुक्खं णिवारेई ॥ ७ ॥]

इति तत्त्वार्थसूत्रम् सम्पूर्णम् ।

અથ મિચ્છામિ દુક્કડમ્.

પ્રભુમું શ્રી અરહિંતને, ભણું સરસ્વતિ ભાવે.
 જીવ અનંતા મેં બહુ હરયા, કહેતાં પાર ન આવે;
 તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડમ્, અરિહંતની સાખ—૧
 કે મેં જીવ વિરાધીઆ, ચોર્યાંશી લાખ,
 સાર સંભાળ નહિ કરી, કીધા છે બહુ ઘાત, તે મુજ—૨
 ઇતર નિત્ય નિગોઢના, સાત સાતજ લાખ,
 સાત લાખ પૃથ્વી તણા, સાત અપજ કાય, તે મુજ—૩
 દશ લાખ વનસ્પતિ, પ્રત્યક્ષ સાધારણ,
 સાત લાખ તેજ કાયાના, સાત વાયુજ જાણુ, તે મુજ—૪
 જે તી ચૌ ઇન્દ્રિ જીવના, બળે લાખ વિખ્યાત,
 દેવ પશુ વળી નકાના, ચાર ચાર ઉઘાત, તે મુજ—૫
 ચૌદ લાખ મનુષ્ય ગતિએ, લક્ષ ચોર્યાંશી ગણીયા,
 કૃતકારિતઅનુભોદના મનવચકાયથી હણીયા, તે મુજ—૬
 જોણી પેરે પરભવે મેં કર્યાં, કર્યાં પાપ અનંત,
 ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી હું ભર્યો, દુર્ગતિ ઢાતાર, તે મુજ—૭
 હિંસા કરી મેં જીવની, જોડ્યો જુઠા જોડ,
 દોષ અદક્તા દાનમું, મૈથુન હણુમાઢ, તે મુજ—૮
 પરિશ્રદ મેળવ્યો કારમો, કીધો ક્રોધ વિશેષ,
 માન માયા લોભ મેં કર્યાં, વળી રાગ ને દ્વેષ, તે મુજ—૯
 ચાડી કરી મેં ચોતરે, વેર ઝેર વધાર્યા,
 કુશુરે દેવ કુષર્મને, કરી પ્રતીત ને પાળ્યા તે મુજ—૧૦
 ક્રોધ કરી જીવ દુખવ્યાં, કીધાં કૂડાં કલંક,
 નિંદા કરી મેં પારકી, રાત દિવસ વસંત, તે મુજ—૧૧

ખાટકીના ભવ મેં કર્યા, જીવના વધ કીધ,
વાધરોને ભવ ચરકલી, મારો કંઈ અગણીત, તે મુજ—૧૨
કાજી મુલ્કાંને ભવે, પદી મંત્ર કઠોર,
જીવ અનંતા જે મેં કર્યા, પાપ લાગ્યાં અધોર, છે તે મુજ—૧૩
ઠોટવાલનો ભવ મેં કર્યો, કર્યા આકરા કંઠ
ભંધીવાન મરાવીઆ, પાડયા ઠોરડા અંગ, તે મુજ—૧૪
કુંભારનો ભવ મેં કર્યો, માર્યા ભટ્ટીને તાપે,
તેલી ભવે તલ પીલીયા, પેટ ભર્યું મેં પાપે, તે મુજ—૧૫
પરમાધામીને ભવે, દીધા નારકી દુઃખ,
છેલન લેલન વેલના, લેશ દીધું ન મુખ, તે મુજ—૧૬
ખેડુ ભવે હજ ખેડિયા, ફાડયાં, પૃથ્વિનાં પેટ,
આહુ સુરણુ ઘણાં કર્યાં, ખાધાં ખૂબ ચપેટ, તે મુજ—૧૭
માળીને ભવે રાપીયાં, નાના વિધિ વક્ષ,
મૂળ પાત્ર ફળ ફૂલના, પાપ લાગ્યાં એ લક્ષ, તે મુજ—૧૮
વજ્રાસનો ભવ મેં કર્યો, ભર્યો અધિક ભાર,
પોથી પૂંઠે કીડા પડયા, નહિ દયા લગાર, તે મુજ—૧૯
છીપાને ભવે છેતર્યા, કીધા રંજના પાસ,
અગ્નિ જળ કીધાં ઘણાં, જીવ પકળ્યા છે ખાસ, તે મુજ—૨૦
સૂરપથે રણુ ઝૂજતાં, માર્યા માણસ જંઠ,
મઢિરા માંસ મધુ ભખ્યાં, ખાધાં મૂળ ને કંઠ, તે મુજ—૨૧
ખાણુ ખોદાવી મેં અતિ ઘણી, તેનાં પાણી ઉલ્લેખ્યાં,
આરંભ કીધા અતિ ઘણા, નહીં પાપજ પેખ્યાં, તે મુજ—૨૨
અધોર કર્મ કર્યાં વળી, વનમાં ફવ દીધો,
જીવઅનંતાને ભરધીને, નહિં કર્મથી બીધો; તે મુજ—૨૩
અધોર કર્મ કર્યાં વળી, વનમાં ફવ દીધો,
જીવઅનંતાને ભરધીને, નહિં કર્મથી બીધો; તે મુજ—૨૪

ભાડભુંભનો ભવ મેં કર્યો, માર્યા ભટ્ટીમાં જીવ,
જીવાર ચણા બહુ સેકીયા, પડતા અતિ છું, તે મુજ—૨૫
ખિલ્લી ભવે ઉંદર હણ્યા, ગરોળીએ અંતારી,
મનુષ્ય ભવે મૂંડતા થકી, મેં જી લીખ મારી, તે મુજ—૨૬
મુવાવડ દ્રવ્ય ધણા, આણી ગર્ભ ગળાવ્યા,
જીવ અણી વિક્યા ધણા ભાંગ્યા શીયળ તત, તે મુજ—૨૭
લુહારનો ભવ મેં કર્યો, ઘડયાં શસ્ત્ર અનેક,
કેસ કુહાડા ને પાવડા, માર્યા મૂકી વિવેક, તે મુજ—૨૮
મુતારનો ભવ મેં કર્યો, લીલા વૃક્ષ વઢાવ્યાં,
આવળ બાવળ બોરડી, ઝાઝાં મૂળ કપાવ્યાં, તે મુજ—૨૯
હાથીના ભવ મેં કર્યા, જીવ પુંછે પછાડયા,
પંખા માળા તોડીયા, સૂંઢે કંઈકને ઝાડયા તે મુજ—૩૦
કડીઆના ભવ મેં કર્યા, કુવા વાવ ખોદાવ્યા,
ટાંકાં મેં બંધાવીઆ, જીવ અનંત પકાવ્યા, તે મુજ—૩૧
ધોળીના ભવ મેં કર્યા, જળના જીવ માર્યા,
ધૂજવતે કંઈક ઢાંકીયા, દાન હેતા વાર્યા; તે મુજ—૩૨
ગુજ્જરના ભવ મેં કર્યા, લીલા બારા વઢાવ્યા,
પાડા બલ ને જીંટના, નાક છેદી વીંધાવ્યા, તે મુજ—૩૩
વણિકના ભવ મેં કર્યા, ફૂડાં પાપજ કીધાં,
ઓછું આપી અઠકું લીધું, તેના દોષજ લીધા, તે મુજ—૩૪
વિકથા ચોરી કરી વળી, સેવ્યા પંચ પ્રમાદ,
ઇંટ વિયોગ પડાવીયા, રૂઢન વિખવાદ, તે મુજ—૩૫
રાંધણ, પીસણ, ગારણ, એવા આરંભ અનેક,
રાંધણ, ખાલણ, ઈંધણ, પાપ લાગ્યા વિશેષ, તે મુજ—૩૬

સાધુ ને શ્રાવક તણા, વ્રત લઈને લાંગ્યા,
 મૂળ અને ઉત્તર તણાં, મુઝ દોપજ લાગ્યા; તે મુજ—૩૭
 વૌહુ સિંહ ને ચીતરા, ગીધ સ્થાલ ને સમડી,
 એ હિંસકતણે ભવે, હિંસા ડીધી મેં અઢકી, તે મુજ—૩૮
 એણી પેરે પરભવે મેં કર્યાં, બાંધ્યાં કમં અનંત,
 ત્રિવિધત્રિવિધ કરી ઓચરૂં, કરૂં જન્મ પવિત્ર, તે મુજ—૩૯
 રાગ બેસાડી જે ભણે, ગાય હાલ સહિત,
 નરેન્દ્રકીર્તિ કહે તેહનાં, છૂટે પાપ ત્વરિત, તે મુજ—૪૦
 ઇતિ મિચ્છામિ દુક્કડં સંપૂર્ણં.

સામાયિક કરવાની વિધિ.

જેમ મુનિને માટે ત્રણ કાળ (પ્રાતઃકાળ, મધ્યાહ્નકાળ અને સાંઘકાળ) સામાયિક કરવું જરૂરનું છે, તેમ ગૃહસ્થી શ્રાવકને માટે પણ નિત્ય સામાયિક કરવું જરૂરનું છે. જે ત્રીજી પ્રતિમાધારી શ્રાવક છે તેમણે દરરોજ ત્રણે કાળ એટલે સવાર, બપોર અને સાંજે જલ્પ (ઓછામાં ઓછું) એક મુહૂર્ત એટલે જે ધડી (૪૮ મીનીટ) દરેક કાળે સામાયિક કરવું ઉચિત છે. સામાયિકનો મધ્યકાળ ચાર ધડીનો છે અને ઉત્કૃષ્ટ (વધુમાં વધુ) કાળ છ ધડીનો છે તથા જેઓ ત્રીજી પ્રતિમાથી નીચેની શ્રેણીના શ્રાવક છે, તેઓ પોતાની શક્તિ મુજબ અને ઇચ્છા પ્રમાણે સામાયિકનો પાઠ કરવાવાળા છે. એવા અભ્યાસ કરવાવાળા ઓછામાં ઓછો એક કાળ (વખત) પણ સાંમાયિક કરે છે તથા તેમને માટે ૪૮ મીનીટનો નિયમ નથી. તેઓ પોતાના અવકાશ (વખત) મુજબ વધારે અથવા ઓછો સમય સામાયિક કરી શકે છે.

સામાયિકનેા અભ્યાસ દરેક આવક અને આવિકાએ કરવો ઉચિત છે કેમકે આવકના જે નિત્યના પટ્ટકર્મ (દિવપૂજા, ગુરૂપૂજા, સ્વાધ્યાય, સંયમ, તપ અને દાન) છે તેમાં તપ કરવું સામાયિકને આધીનજ છે. સૌથી પ્રથમ શુદ્ધ વસ્ત્ર પહેરીને એવી એકાંત જગ્યામાં જવું, કે જ્યાં ડાંસ-મચ્છરની બાધા ન હોય, વધુ ઠંડી અથવા ગરમી ન હોય, સ્ત્રી અથવા પુનપુંસકનું આવવા જવાનું ન હોય અને ઘોષાટ ન હોય, એવું સ્થાન જિન મંદિર, ધર્મશાળા અથવા પોતાનાજ ઘરનો કોઇ એકાંત ભાગ હોવો જોઇએ. પ્રાતઃકાળનેા સમય સૌથી સારો છે. પયારીમાંથી ઉઠતાંની સાથેજ જે ગૃહસ્થ સ્ત્રી સંભોગથી મલીન ન હોય, તેમણે હાથપગ ધોઇ વસ્ત્ર અપવિત્ર હોય તો તેને બદલી નાંખી સુકા ધાસના અથવા દરબના બનાવેલા આસન ઉપર કે સાદડી ઉપર સામાયિક કરવા બેસવું. સામાયિક કરનારે પોતાના આસન ઉપર પૂર્વ અથવા ઉત્તર દિશા તરફ મુખ કરીને પ્રથમ બે હાથ લટકતા રાખીને પોતાના બન્ને પગોના આગળના ભાગોને ચાર આગળના આંતરાથી રાખી તેમજ છાતી અને મોઢું સીધું રાખી નાસિકા (નાક) સામે દૃષ્ટિ રાખીને કામોત્સર્ગે ઉભા રહેવું અને મનમાં પ્રતિજ્ઞા કરવી કે જ્યાંસુધી હું સામાયિકની ક્રિયા કરીશ, ત્યાં સુધી અથવા તેટલા વખત સુધી મને બીજા સ્થાન અને પરિવ્રહનો ત્યાગ છે.

પછી ૯ વખત અથવા ૩ વખત જુઓકાર મંત્ર ધીરેથી અથવા મનમાં બલ્લીને સાદૃશ્ય નમસ્કાર કરવા. (બે પગ, બે હાથ, પીઠ, કમર, માથું અને છાતિ આ આઠ અંગોને નમાવવાને માટે છુટ્છીએ બેસીને હાથ જોડીને અંગને જમીન સાથે વાળવું અને પગના તલીયતિ ઊંચા કરી માથું જમીન ઉપર રાખવું, જે વખતે માથું બે હાથોની વચમાંજ આવી જશે) પછી એજ પ્રમાણે ઉભા થઇ ૯ વખત અથવા ૩ વખત જુઓકાર મંત્ર બલ્લી પૂર્વ અથવા ઉત્તર દિશામાં બેને હાથ જોડી ત્રણ આવર્ત અને એક શિશોનતિ કરવી. આવર્તનો અર્થ એવો થાય છે કે બે હાથ જોડીને એ બંને

હાથેને જમણી તરફથી ડાબી તરફ ફેરવવા. આ ક્રિયા ત્રણ વખત કરવી.

પછી ઉભા રહીનેજ પોતાનું માથું નમાવીને બંને જોડેલા હાથ ઉપર રાખવું, એ ક્રિયાને શિરોનતિ કહે છે. આ બંને ક્રિયા કરવાની મતલબ એ છે કે હું મન, વચન અને કાયાથી સર્વે દિશામાં આવેલા સર્વે સિદ્ધક્ષેત્રો, અતિશય ક્ષેત્રો, અકૃત્રિમ તથા કૃત્રિમ જિન મંદિરોને નમસ્કાર કરું છું. પૂર્વ અથવા ઉત્તરની તરફ એ પ્રમાણે કરીને પછી તે દિશાથી જમણા હાથની દિશા તરફની બીજી દિશા તરફ ઉભા રહીને નમસ્કાર કરવા, એટલે જો પહેલાં પૂર્વ દિશા તરફ મોં કરીને ઉભા રહ્યા હો, તો દક્ષિણ તરફ ફરવું અને પહેલાંનાં માથેક નવ અથવા ત્રણ વખત છુમોકાર મંત્ર લાણી ત્રણ આવતી અને એક શિરોનતિ કરવી.

આ પ્રમાણે ચારે દિશાએ નમસ્કાર કર્યા પછી એટલે જો પ્રથમ પૂર્વ દિશા તરફ મોં કરીને ઉભા હોઈએ તો છેલ્લે ઉત્તર તરફ એ પ્રમાણે નમસ્કાર કર્યા પછી ફરીથી પૂર્વ દિશા તરફજ આવીને તેજ દિશા તરફ મોઢું રાખીને જે પ્રમાણે સૌથી પહેલાં મોઢું રાખ્યું હતું, તેજ દિશાએ પઠાસન આસન કરીને બેસી જવું. પઠાસનનો અર્થ એવો થાય છે કે પ્રથમ જમણી જાંઘ ઉપર ડાબો પગ રાખવો અને પછી તેના ઉપર જમણો પગ ડાબી જાંઘ ઉપર રાખવો અને પછી બાજામાં ડાબો હાથ નીચે રાખીને તે ઉપર જમણો હાથ એટલે ડાબી હથેલી ઉપર જમણી હથેલી રાખવી અને સીધા બેસવું. જો પઠાસને બેસી ન શકાય તો અર્ધ પઠાસને બેસવું, એ આસનમાં ડાબો પગ જાંઘની નીચે તથા જમણો ઉપર રાખવો અને હાથેને પઠાસને રાખવામાં આવે છે તેમજ રાખવા, એ પછી શાંત મન રાખીને સામાયિક પાઠ સંસ્કૃત અથવા લાખા જેનો અર્થ સારી રીતે સમજવામાં આવતો હોય, તે ધીમે ધીમે લાજુવો. જો મોઢે ન આવડતું હોય તો પુસ્તક એક હાથમાં લઈને અથવા સામે બાજુ ઉપર

વિરાજમાન કરીને લખ્યું. એ પછી જ્યોત્સના મંત્રની ઓઝામાં ઓઝી એક માળા ઓઝામ ચિત્તથી જપવી. હૃદયમાં આઠ પાંખડીના સફેદ કમળોના વિચાર કરીને તેની દરેક પાંખડી ઉપર પીળા રંમના બાર બાર જિંદુ (૭ એક બાબુ અને ૭ બીજી બાબુએ) વિચારવાં અને કમળના વચમાં બંને પાંતરાંની જડ આગળ તથ્ય તથ્ય જિંદુઓ એટલે બાર બિંદોઓ વિચારવાં, એ પ્રમાણે સર્વે મળી ૧૦૮ જિંદુ કાળા રંમના ધ્યાનમાં રાખીને પ્રથમ પૂર્વ દિશાથી શરૂ કરી દરેક પાંતરા પરના બાર બાર જિંદુઓ ઉપર દરેક વખત જ્યોત્સના મંત્ર લખતા જવો. એ પ્રમાણે ૧૦૮ વખત પુરા કરીને સમ્યગ્દર્શન, સમ્યગ્જ્ઞાન અને સમ્યક્ચારિત્રના સ્મરણ માટે વધુ તથ્ય વખત લખવા. આ કમળના જપ છે. જે એ ન બની શકે તો હાથની આંગળીઓદ્વારા જપ કરવા. જે એમ પશ્ય ન બની શકે તો સફેદ મુતરની અથવા બીજી હલકી માળા જમણા હાથમાં લઈને અંગુઠા ઉપર માળા રાખી અનામિકા (છેલ્લી આંગળીની જોડેની આંગળી) થી એકેક મણકે મુક્તા જપ જપ કરવા અને ડાબે હાથ આસન (પલાહી) ઉપરજ રાખવો. એ પછી સ્થિર થઈને બાર ભાવના, પોડશ કારણ ભાવના, દશ લક્ષણિક ધર્મનું અથવા પીડરથ વગેરે ધ્યાન અથવા પોતાના આત્માનું ચિંતવન કરવું. પછી છેલ્લે ઉભા થઈને કાયોત્સર્ગ કરી શરીરથી આત્માને જુદો જાણવો અને ઓઝામાં ઓઝા નવ વખત જ્યોત્સના મંત્ર લખી જેમ પ્રથમ સાઢાંગ નમસ્કાર કર્યા હતા તે પ્રમાણે સાઢાંગ નમસ્કાર કરવા. એટલે સુધી સામાયિકની વિધિ છે. પછી ૧૭ પ્રકારના નિયમોના વિચાર કરવો હોય તો કરવો અને પછી રાત્રિ અને દિનમાં લાગેલા દોષોના વિચાર કરવા પ્રતિકંભણ અથવા આલોચના પાઠ કે મિચ્છામિ દુઃકરમ લખીને પ્રાપ્તિ લેવું.

શ્રી અમિતગતિ આચાર્યચિરવિષ્ણુ-

સામાયિક પાઠ.

સત્ત્વેષુ મૈત્રી ગુણિષુ પ્રમોદં, ક્ષિપ્તેષુ જીવેષુ કૃપાપરત્વમ્ ।
માધ્યમ્યમાયં વિપરીતવૃત્તૌ, સદા મમાત્મા વિદધાતુ દેવ ॥૧॥

ભાવર્થ:—હે જિનેન્દ્ર દેવ! હું એવું ધન્ય હું કે મારા આત્મામાં કેાઇપણ દિવસ નહારો ભાવ ન હો. નહર્ગ પરિણામેને હોડી દઈ મારા એવા ભાવ રહે કે જગતના સર્વ જીવોનું દિત થાઓ-ભણું થાઓ, અને જેમ એક મિત્રનો બીજા મિત્ર પ્રત્યે જેવો ભાવ રહે છે, તેવો ભાવ રહે, કારણ કે નિશ્ચયથી વિચાર કરતાં સર્વે જીવો મારા આત્માની સમાનજ છે, સર્વે ચેતન્ય ગુણધારી છે; તેથી જાતિ અપેક્ષાએ એક છે. વળી હું એવું પણ ધન્ય હું કે-જે ગુણવાન પુરુષ છે અર્થાત્ જે સમ્યગ્દર્શન, જ્ઞાન, ચારિત્ર અને એના સહકારી ગુણોથી વિભૂષિત છે, અથવા જે રત્નત્રય માર્ગની પ્રાપ્તિમાં પોતાના ગુણોને વધારી રક્ષા છે, એવા મહાન પુરુષોની તરફ હું હર્ષનેા ભાવ ઉત્પન્ન કરું. તેવાઓને જોઈ મને એવો આનંદ થાય કે જેવો આનંદ પ્રતિવ્રતા સ્ત્રીને પોતાના સ્વામીને જોવાથી થાય છે, કારણ કે જગતમાં માત્ર ગુણની પૂજા અને મહિમા છે. ગુણોથીજ આત્મા પોતાનું અને પારકાનું કલ્યાણ કરી શકે છે. હે પ્રભુ! મારી એવી પણ ઈચ્છા છે કે-જે જીવો આ જગતમાં પોતાનાં શરીરનાં અથવા મનનાં દુઃખોથી દુઃખી છે, જેને રોગ, શોક, તૃષ્ણા, વગેરેનું દુઃખ છે; તે જીવો પ્રત્યે મારા અંતઃકરણમાં પ્રબળ દયાભાવ ઉત્પન્ન થાઓ અર્થાત્ તેવાઓને જોતાંજ માત્ર હૃદય કંપી ઉઠે, અને તેવા જીવનું દુઃખ દૂર કરવા યથાશક્તિ મદદકરવાનો નિશ્ચય વિચાર મને થાઓ. વળી મારી એવી પણ ઈચ્છા છે કે જે જીવોનેા ધર્મથી વિપરીત સ્વભાવ છે, અર્થાત્

જે મિથ્યાત્વી, અથવા અધર્મી છે અથવા જે મારો અવિનય કરે છે, અને મારા ઉપર દ્વેષ રાખે છે, તેઓના તરફ હું માધ્યસ્થ બાવ (સમબાવ) કરું, અર્થાત્ તેમની સાથે રાગ કે દ્વેષ ન કરું, કારણ કે તેમના ઉપર દ્વેષ કરીને નિર્ધારક પાપ બાંધવું એ મારા જેવા સમજદારને યોગ્ય નથી. ૧.

શરીરતઃ કત્તુમનન્તશક્તિ, વિમિત્તમાત્માનમવાસ્તદોષમ્ ।

જિનેન્દ્રકોવાદિવ સ્વદ્ગયદિ, તથ પ્રસાદેન મમાસ્તુ શક્તિઃ ॥૨॥

બાવાર્થ—હે જિનેન્દ્ર દેવ ! આપની કૃપાથી મારા આત્મામાં એવું બળ પ્રકટ થાયો કે હું મારા આત્માની સાથે સંબંધ રાખનાર કાર્મણ, તેજસ અને આ રથૂલ ઔદારિક શરીરને, જેમ મ્યાનમાંથી તરવાર જુદી કરે છે તેમ જુદાં કરી શકું કારણ કે મારો આત્મા નિશ્ચયથી અનંત શક્તિનો ધારી અને સર્વે દોષોથી રહિત નિર્દોષ વીતરાગ સર્વજ્ઞ છે. જે કે આ સૂક્ષ્મ અને રથૂલ શરીરમાં મારો આત્મા ફેલાયેલો છે, તેપણુ જેમ કમળ જળથી અલગ રહે છે, તથા પાણી ઉપર પડેલું તેલ જુદું રહે છે તેમ એથી અલગ રહે છે. ૨.

દુઃસ્વે સુસ્વે વૈરિણિ બન્ધુવર્ગે, યોગે વિયોગે ભવને વને વા ।

નિરાકૃતાશેષમમત્ત્વબુદ્ધેઃ, સમં મનો મેઽસ્તુ સદાપિ નાથ ॥૩॥

બાવાર્થ—હે નાથ ! સર્વે મમતા છુદ્ધિને દૂર કરીને મારું મન દુઃખ કે સુખની અવસ્થામાં, વેરો કે બંધુના સમુદ્ધમાં, યોગ કે વિયાગમાં, ધર કે વનમાં રાગ અને દ્વેષને છોડી દઈ સમબાવરૂપ થાયો. ૩,

મુનીન્દ્ર લીનાવિવ કોલિતાવિવ, સ્થિરૌ નિવાતાવિવ વિમ્બિતાવિવ ।

પાદૌ ત્વદીયૌ મમ તિષ્ઠતાં સદા, ત્રમોધુનાન્તૌ હદિ દીપકાવિવ ।૪

ભાવાર્થ—હે સુનિઓના સ્વામી! અઝાનરૂપી અંધકારને દૂર કરવા-વાળા આપના બને ચરણ કમળ દીવાની માફક નિરંતર મારા હૃદયમાં એવી રીતે વસતા રહો કે જાણે હું તેમાં લીન થયો હોઉં, બંધાઈ ગયો હોઉં, સ્થિર થયો હોઉં અથવા છાંયીની સમાન સ્તબ્ધ થયો હોઉં. ૪.

एकेन्द्रियाद्या यदि देव वेद्मिनः, प्रमादतः संचरता इतस्ततः ।

क्षताविमिश्रामिलितानिषोडिता, तदस्तુ मिथ्यादुरनुष्ठितं तदा । ૫ ।

ભાવાર્થ—હે જિનેંદ દેવ! અહીં તહીં પ્રમાદપૂર્વક ચાલતાં મારા વડે એકેન્દ્રિય આદિ જીવો નાશ થયા હોય, કપાઈ ગયા હોય, કોઈ એકમાં મેળવાઈ ગયા હોય, દુઃખી કરાયા હોય, તો એ સર્વ મારું ખોટું આચારણુ મિથ્યા થાઓ. ૫.

विमुक्तिमार्गप्रतिकूलवर्तिना, मया कषायाक्षवशेन दुर्धिया ।

चारित्रशुद्ध्येदकारि लोपनं, तदस्तु मिथ्या मम दुष्कृतं प्रमो ॥ ૬ ॥

ભાવાર્થ—હે પ્રભુ! હું દુર્બુદ્ધિ છું, મોક્ષ માર્ગથી વિરૂદ્ધ ચાલવાળો છું, મેં ચાર કષાયો (ક્રોધ, માન, માયા, લોભ) અને પાંચ દન્દ્રિયોને વધ થઈ જે કોઈ મારા ચારિત્રની નિર્મળતા લોપી હોય, તે સર્વ મારું દુષ્ટ (નહારું) કાર્ય મિથ્યા થાઓ. ૬.

विनिन्दनालोचनगर्हणैरहं, मनोवचकायकषायनिर्मितम् ।

निहन्मि पापं भवदुःखकारणं, भिषग्विषं मन्त्रगुणैरिवाखिलम् ॥ ૭ ॥

ભાવાર્થ—મન, વચન, કાયા અને કષાયોદ્ધારા સંસારનાં દુઃખોત્તર કરણ જે કોઈ પાપ મેં કર્યું હોય, તે સર્વને હું મારી

નિંદા, આલોચના અને પહાંએ કરીને, જેમ વેલ મંત્રના પ્રભાવવડે સપળા એરેના નાચ કરી દે છે, તેમ નાચ કરે' છું. ૭.

અતિક્રમં યં વિમતેર્વ્યતિક્રમં, જિનાતિચારં સુચરિત્રકર્મ્મણઃ ।

વ્યધાદનાચારમપિ પ્રમાદતઃ, પ્રતિક્રમં તસ્ય કરોમિ શુદ્ધયે ॥૮॥

ભાવાર્થ—હે જિનદેવ ! મેં વિકાર બુદ્ધિથી મારાં ઉત્કૃષ્ટ ચારિત્રમાં પ્રમાદને લીધે જે, અતિક્રમ, વ્યતિક્રમ, અતિચાર અને અનાચાર કર્યો હોય, તેની શુદ્ધિને માટે હું પ્રતિક્રમથી કરે' છું, અર્થાત્ પશ્ચાત્તાપ કરે' છું. ૮.

ક્ષતિ મનઃશુદ્ધિવિધેરતિક્રમં વ્યતિક્રમં શીલવ્રતેર્વિલંબનમ્ ।

પ્રમોડતિચારં વિષયેષુ વર્તનં, વદન્ત્યનાચારમિદ્ધાતિશક્તિતામ્ ॥૯॥

ભાવાર્થ—હે પ્રભુ ! આચાર્ય કહે છે કે મનની શુદ્ધિમાં ક્ષતિ થવી એટલે વિકાર ભાવ ઉત્પન્ન થવો તે અતિક્રમ છે શીલવૃત્તિનું અર્થાત્ પ્રત્યર્થાનું ઉલ્લંઘન કરવું, તે વ્યતિક્રમ છે, વિષયોમાં પ્રવૃત્તિ કરવી તે અતિચાર છે, અને એ વિષયોમાં અતિશય આસક્ત (તસ્ક્હીન) થઈ જવું તે અનાચાર છે. ૯.

યદર્થમાત્રાપદવાક્યહીનં, મયા પ્રમાદાદ્યદિ કિચ્ચનોક્તમ્ ।

તન્મે ક્ષમિત્વા ત્રિદધાતુ દેવી, સરસ્વતી કેવલબોધલબ્ધિમ્ ॥૧૦॥

ભાવાર્થ—જે મેં પ્રમાદથી અર્થ, માત્રા, પદ અથવા વાક્યથી એાણું વધતું કંઈ પણ વચન કહ્યું હોય, તો તેને સરસ્વતી દેવી એટલે જિનવાણી માતા ક્ષમા કરે અને મને કેવલજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ કરાવે. ૧૦.

બોધિઃ સમાધિઃ પરિણામશુદ્ધિઃ સ્વાત્મોપલબ્ધિઃ શિવસૌખ્યતિદ્ધિઃ
ચિન્તામણિ ચિન્તિતવસ્તુદાને, ત્વાં બંધમાનસ્ય મમાસ્તુ દેવિ॥૧૧॥

ભાવાર્થ—હે દેવી ! ઇચ્છિત પદાર્થોનું જ્ઞાન કરવાને માટે તું ચિંતામણી રત્ન સમાન છે. હું તને નમસ્કાર કરું છું. તારી કૃપાથી મને રત્નત્રય રૂપ બોધ, આત્મલીનતા રૂપ સમાધિ, પરિણામોની શુદ્ધતા અને પોતાના આત્મ-સ્વરૂપનો લાભ તથા મોક્ષ-સુખની સિદ્ધિ થાઓ.

યઃ સ્મર્યતે સર્વમુનીન્દ્રવૃન્દૈઃ, યઃ સ્તુયતે સર્વનરામરેન્દ્રૈઃ ।

યો ગીયતે વેદપુરાણશાસ્ત્રૈઃ, સ દેવદેવો હૃદયે મમાસ્તામ્ ॥૧૨॥

ભાવાર્થ—જે પરમાત્માને સર્વે મુનિઓનો સમૂહ સમરણ કરે છે. જેની સર્વે અકવર્તા અને ઈંદ્ર સ્તુતિ કરે છે તથા જેનો મહિમા દ્વાદશાંગ રૂપ વેદ, મહાપુરાણ અને શાસ્ત્રોમાં વર્ણવેલો છે, તે દેવાધિદેવ મારા હૃદયમાં આવીને વિરાજમાન થાઓ. ૧૨.

યો દર્શનજ્ઞાનસુખસ્વમાવઃ, સમસ્તસંસારવિકારબાહ્યઃ ।

સમાધિગમ્યઃ પરમાત્મસંજ્ઞઃ, સ દેવદેવો હૃદયે મમાસ્તામ્ ॥૧૩॥

ભાવાર્થ—જે અનંત દર્શન, અનંત જ્ઞાન અને અનંત સુખરૂપી સ્વભાવનો ધારણ કરનાર છે, જે સમસ્ત સંસારના વિકારી પરિણામોથી બહાર છે, જે અબેદ રત્નત્રયરૂપ, નિર્વિકલ્પ સમાધિ (ધ્યાનની નિઃશ્ચયતા) દ્વારા અનુભવ કરવા લાયક છે તથા જેનું નામ પરમાત્મા અર્થાત્ ઉત્કૃષ્ટ આત્મા છે તે દેવાધિદેવ મારા હૃદયમાં આવીને વિરાજમાન થાઓ. ૧૩

નિષ્પદતે યો મવદુઃસ્વજાલમ્. નિરીક્ષતે યો જગદન્તરાલમ્ ।
યોઽન્તર્ગતો યોગિનિરીક્ષણીયઃ, સ દેવદેવો હૃદયે મમાસ્તામ્ ॥૧૪॥

ભાવાર્થ—જે સંસારનાં દુઃખોના સમૂહને નાશ કરે છે, જે આ જન્મભાંતી સર્વે વસ્તુઓને જુએ છે, જે અંતરંગમાં પ્રાપ્ત છે અને યોગીદ્વારા જોવા યોગ્ય છે, તે દેવોના દેવ મારા હૃદયમાં આવીને વિરાજમાન થાઓ. ૧૪.

વિમુક્તિમાર્ગપ્રતિપાદકો યો, યો જન્મમૃત્યુવ્યસનાવ્યતીતઃ ।
ત્રિલોકલોકી વિકલોઽકલઙ્કઃ, સ દેવદેવો હૃદયે મમાસ્તામ્ ॥૧૫॥

ભાવાર્થ—જે મોક્ષ-માર્ગને બતાવવાવાળો છે, જે જન્મ મરણરૂપ આપત્તિઓથી દૂર છે, જે ત્રણ લોકને જોવાવાળો, શરીર રહિત અને કલંકોથી રહિત છે.—તે દેવાધિ દેવ મારા હૃદયમાં આવીને વિરાજમાન થાઓ. ૧૫.

ક્રોડીકૃતાશેષશરીરવર્ગાઃ, રાગાદયો यस્ય ન સન્તિ દોષાઃ ।
નિરિન્દ્રિયો જ્ઞાનમયોઽનપાયઃ, સ દેવદેવો હૃદયો મમાસ્તામ્ ॥૧૬॥

ભાવાર્થ—સમસ્ત પ્રાણીઓને જેમણે ક્રોડીકૃત કરી લીધા અર્થાત્ પેતાના કરી લીધા છે એવા રાગાદિ દોષ જેમને નથી, જેઓ પાંચ ઇન્દ્રિયો અને મનથી રહિત જ્ઞાનમય અને અવિનાશી છે. તે દેવોના દેવ મારા હૃદયમાં આવીને વિરાજમાન થાઓ. ૧૬.

યો વ્યાપકો વિશ્વજનીનવૃત્તેઃ, સિદ્ધો વિબુદ્ધો ધૃતકર્મબન્ધઃ ।
ઘ્વાતો ધુનીતે સકલં વિકારં, સ દેવદેવો હૃદયે મમાસ્તામ્ ॥૧૭॥

ભાવાર્થ—જેઓ સંપૂર્ણ જગતના પદાર્થોમાં પોતાના જ્ઞાનની અપેક્ષાએ વ્યાપક છે, જેઓ સિદ્ધ છે, ભુદ્ધ છે અને કર્મબંધનો જેમણે નષ્ટ કરી દીધા છે તથા જેમનું ભવ્ય જીવધ્યાન કરે છે અને જેઓ સંપૂર્ણ વિકારોને દૂર કરી દે છે તે દેવોના દેવ મારા દ્વંદ્વમાં આવીને વિરાજમાન થાઓ. ૧૭.

ન સ્પૃહ્યતે કર્મકણ્ઠક્રુદોષૈઃ, યો હ્વાન્તસંઘૈરિવ તિગમરદ્ધિમઃ ।

નિરશ્ચનં નિત્યમનેકમેકં, તં દેવમાત્મ શરણં પ્રપદ્યે ॥ ૧૮ ॥

ભાવાર્થ—જેવી રીતે સૂર્યનાં કિરણોનો સમૂહ અંધકારના સમૂહથી રૂપરૂપ કરાતો નથી, તેવી રીતે જે પરમાત્મા કર્મ-કલંકરૂપી દોષોથી તેજ મુજબ રૂપરૂપ કરાતો નથી. જે પરમાત્મા કર્મરૂપી અંજનથી રહિત, વસ્તુની અપેક્ષાએ નિત્ય, પર્યાય અને ગુણોની અપેક્ષાએ અનેક અને દ્રવ્ય અપેક્ષાએ એક છે, તે આત્મદેવની શરણુમાં હું પ્રાપ્ત થાઉં છું. ૧૮.

વિમાસતે યત્ર મરીચિમાલી, ન વિદ્યમાને શ્રુવનાંવમાસી ।

સ્વત્મસ્થિતં બોધમયપ્રકાશં, તં દેવમાત્મ શરણં પ્રપદ્યે ॥ ૧૯ ॥

ભાવાર્થ—જેમાં વ્યવહારિક સૂર્ય ન હોવા છતાં પણ ત્રણ લોકોને પ્રગટ કરવાવાળું જ્ઞાનસૂર્ય પ્રકાશમાન યદ્ય રહ્યું છે અને જે નિશ્ચય નયથી પોતાના આત્મામાંજ રિથર છે, એવા આત્મદેવની શરણુમાં હું પ્રાપ્ત થાઉં છું. ૧૯

વિલોક્યમાને સતિ યત્ર વિશ્વં, વિલોક્યતે સ્પષ્ટમિદં વિવિક્તમ્ ।

શુદ્ધં શિવં જ્ઞાન્તમનાઘનન્તં, તં દેવમાત્મ શરણં પ્રપદ્યે ॥ ૨૦ ॥

ભાવાર્થ—જેના જ્ઞાનમાં જેવાથી આ જગતના દરેક પદાર્થ ભુદા ભુદા સાથે દેખાઇ જાય છે એવા શુદ્ધ કલ્યાણરૂપ

શાંત તથા આદિ અને અંતરદિત જે આત્મ દેવ છે તેમની શરણુર્મા હું પ્રાપ્ત થાઉં છું. ૨૦.

येन क्षता मन्मथमानयुच्छां, विषादनिद्रामयशोकचिन्ता ।

क्षयोऽनलेनेव तरुप्रपञ्च, स्तं देवमाप्तं शरणं प्रपद्ये ॥ ૨૧ ॥

આવાર્થ—જેમ અગ્નિ વૃક્ષોના સમૂહને ભસ્મ કરી નાંખે છે તેમ જે પરમાત્માએ કામ, માન, મૂર્છા, વિષાદ, નિદ્રા, ભય, શોક અને ચિંતાનો નાશ કરી દીધેલો છે તે આત્મ દેવની શરણુર્મા હું પ્રાપ્ત થાઉં છું. ૨૧.

न संस्तरोऽस्मा न तृणं न मेदिनी, विधानतो न फलको विनिर्मितम् ।

यतो निरस्ताक्षकषायविट्पिषः, सुधीमिरात्मैव सु निर्मलो मतः ॥ ૨૨ ॥

આવાર્થ—સામાયિકને માટે જેમણે વિધાનથી ચિલાને, પાસને, મૃથ્વીને કે લાકડાના પાટલાને આસન માન્યું નથી, જે આત્માએ ઈન્દ્રિય અને કષાયરૂપ શત્રુ નષ્ટ કરી દીધા છે, તેજ નિર્માળ આત્માને વિદ્વાનોએ પોતાનું આસન માનેલું છે. ૨૨.

न संस्तरो भद्रसमाधिसाधनं, न लोकपूजा न च संवमेलनम् ।

यतस्तेतोऽध्यात्मरतो भवानिष्टं विमुच्य सर्वामपि बाह्यवासनाम् ॥ ૨૩ ॥

આવાર્થ—હે ભદ્ર! ખરી રીતે જેતાં સમાધિનું અથવા સામાયિકનું સાધન સાંથરો, લોકોની પૂજા કે ચારે સંધની સંગતિ નથી, એ માટે તું બહારની સર્વે વાસનાઓને છોડીને આત્મામાં નિરંતર લવલીન થા. ૨૩.

न सन्ति बाह्या मम केचनार्थाः भवामि तेषां न कदाचनाहम् ।

इत्थं विनिश्चित्य विमुच्य बाह्यं स्वस्थः सदा त्वं भव भद्रमुक्त्यै ॥ ૨૪ ॥

આવાર્થ—મારા આત્માની બહાર જે કોઇપણ પદાર્થ છે તે મારા નથી, તેમ હું પણ તેનો થઇ શકું નહિ, એવો નિશ્ચય કરીને હે બાઈ ! તું બહારની વાતોનો ત્યાગ કરીને મુક્તિ મેળવવાને માટે હમેશાંજ પોતાના આત્મિક સ્વભાવમાં સ્થિર થા. ૨૪.

આત્માનમાત્મન્યવિલોક્યમાનસ્તવં દર્શનજ્ઞાનમયો વિશુદ્ધઃ ।

एकाग्रचित्ता खलु यत्र तत्र, स्थितोपि साधुर्लभते समाधिम् ॥ ૨૫॥

આવાર્થ—તું પોતામાંજ પોતાને જોવાવાળો, દર્શન જ્ઞાનમય અને વિશુદ્ધ છે. જ્યાં કોઈ સાધુ પોતાના મનને એકાગ્ર કરીને ધ્યાનમાં સ્થિર થઈ જાય છે ત્યાંજ સમાધિ એટલે સમતા બાવને પ્રાપ્ત કરે છે. ૨૫.

एकः सदा शश्वति को ममात्मा, विनिर्मलः साधिगमस्वभावः ।

बहिर्भवाः सन्न्यपरे समस्ताः न शश्वताः कर्मभावाः स्वकीयाः॥ ૨૬॥

આવાર્થ—મારો આત્મા નિઃતર એક, અવિનાશી, નિર્મળ અને કેવળજ્ઞાનના સ્વભાવવાળો છે. મારા આત્માથી બહાર રહેવાવાળા સંપૂર્ણ પદાર્થો પોતાનાજ ઉપાદાન કાગ્યથી કર્મોના નિમિત્તથી થયેલા છે તથા અવિનાશી નથી, પણ તેની અવસ્થા બદલાવાવાળી છે. ૨૬.

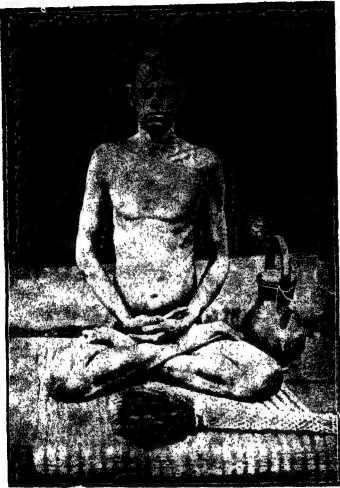
यस्यास्ति नैक्यं वपुषापि साद, तस्यास्ति किं पुत्रकलत्रमित्रैः ।

पृथक्कृते चर्मणि रोमकृषाः, कुतो हि तिष्ठन्ति शरीरमण्ये ॥ ૨૭॥

આવાર્થ—જે આત્માની એકતા શરીરની સહિ પણ નથી તે આત્માનો સાથી પુત્ર, સ્ત્રી અને મિત્ર વગેરે કેવી રીતે થઈ શકે? જે શરીરની ઉપરથી ચામડી ઉતારી નાખવામા આવે તો શામનાં છિદ્રો તેમાં કેવી રીતે રહી શકે? કેમકે તે છિદ્રો તો ચામડીને આશ્રયેજ છે. ૨૭.

श्री १००८ जगन्नाथ महावीरस्वामी (अ तीन अव्य प्रतिम ७)

સ્વૈ શ્રી ૧૦૮ આચાર્યશ્રી શાંતિસાગરજી મહારાજ (છાણી)

જન્મ- છાણી ગં. ૧૯૪૫]

[સ્વર્ગવાસ:-સાગવાડા ગં. ૨૦૦૦

વામાં આવે તો શયોના છિદ્રો તેમાં ઢેલી રીતે રહી શકે ?
કેમકે તે છિદ્રો તો ચામડીને આશ્રયેજ છે. ૨૭.

સંયોગતો દુઃસ્થમનેકમેદં, યતોડશ્રુતે જન્મ વને શરીરી ।

તત્સિધાસૌ પરિવર્જનીયો, યિયાસુના નિર્વૃત્તિમાત્મનીનામ્ ॥૨૮॥

ભાવાર્થ—સંસારરૂપી વનમાં આ જીવ બાહ્ય પદાર્થોના સંયોગથી અનેક પ્રકારનાં દુઃખો ભોગવે છે. એથી જોઓ પોતાની મુક્તિ ચાહે છે તેમથે આ સંયોગને મન વચન કાયાપૂર્વક છોડી દેવો જોઈએ. ૨૮.

સર્વે નિરાકૃત્ય વિકલ્પજાલં, સંમારકાન્તારનિપાતહેતુમ્ ।

વિવિક્તમાત્નાનવેદ્યમાનો, નિલીયસે ત્વં પરમાત્મતત્ત્વે ॥ ૨૯ ॥

ભાવાર્થ—સંસારરૂપી વનમાં નાંખવાવાળી એવી સર્વે વિકલ્પ જાળોને હઠાવીને તું પોતાના આત્માને સૌથી જુદો દેખતો સતો પરમાત્મ તત્ત્વના વિચારમાં લીન થા.

સ્વયં કૃતં કર્મ યદાત્મના પુરા, ફલં તદીયં લમતે શુભાશુભમ્ ।

પરેણ દત્તં યદિ લભ્યતે સ્ફુટં, સ્વયં કૃતં કર્મ નિર્ઘર્કં તદા ॥૩૦॥

ભાવાર્થ—પૂર્વ કાળમાં આત્મા જે કાંઈ કર્મ કરે છે તેનુંજ શુભ અથવા અશુભ ફળ પામે છે. જો બીજાનું આપેલું ફળ પ્રાપ્ત કરે તો આપણાં કરેલાં કર્મો મતલબ વગરનાજ થાય. ૩૦.

નિર્જાર્જિતં કર્મ વિદાય દેહિનો, ન કોપિ કસ્યાપિ દદાતિ કિંચન ।

વિચારયન્નેવમનન્યમાનમઃ પરો દદાતીતિ વિમુચ્ય શેમુવીમ્ ॥૩૧॥

ભાવાર્થ—સંસારી જીવ પોતાનાજ બાધેલા કર્મોનું ફળ પામે છે, એ સિવાય બીજાનું કોઈ કોઈને પણ કાંઈ

આપણું નથી, એવો વિચાર કરીને અને બીજા આપે છે એની ભુદ્ધિનો ત્યાગ કરીને એકાગ્ર ચિત્ત થવું થોડું છે. ૩૧.

યૈઃ પરમાત્માઽમિતગતિવન્ધ, સર્વવિવિક્તો મૃશ્મનવદ્યઃ ।

જ્યક્ષદધીતે મનસિ લમન્તે, મુક્તિનિકેતં ત્રિમવર્ષરં તે ॥૩૨॥

ભાવાર્થ—જે ભવ્ય જીવ અમિતગતિ એટલે અપાર જ્ઞાનવાળા ગણધરા વગેરેને અથવા અમિતગતિ આચાર્યને (અધ્યકતાને) વંદનીય સર્વેથી જુદા અને અતિશયે કરીને પ્રશંસનીય પરમાત્માતું નિરંતર ધ્યાન કરે છે, તે જીવ મોક્ષની શ્રેષ્ઠ લક્ષિમને પામે છે. ૩૨.

इति द्वात्रिंशतावृत्तैः, परमात्मानमीक्षते ।

याऽनन्यगतचेतस्का, यात्पसौ पदमव्ययम् ॥૩૩॥

ભાવાર્થ—જે કોઈ ભવ્ય જીવ ઉપર કહેલા ૩૨ શ્લોકોદ્વારા એક-ચિત્ત થઈને પરમાત્માનો અનુભવ કરે છે. તે જીવ અવિનાશી પદને પ્રાપ્ત કરે છે. ૩૩.

इति साમાयिक पाठं संपूर्णम्.

आलेचना पाठ ।

દોહા.

વહો પાયો પરમ શુર, ચૌવીસાં જિનરાજ,

કરું શુદ્ધ આલોચના, શુદ્ધ કરનકે કાજ.-૧

સપ્તી છન્દ (૧૪ માત્રા)

મુનિયે જિન અરજ હમારી, હમ દોષ કિયે અતિ ભારી,

તિનહી અબ નિવૃત્તિકાજ, તુમ શરન લહી જિનરાજ-૨

ઈક બે તે ચક્ર ઇંદ્રી વા' મનરહિત સહિત જો જીવા,
 તિનકી નહિ કરજી પારી, નિરહઈ હવે ધાત વિચારી-૩
 સમરંભ સમારંભ આરંભ, મનવચ્ચતન કીને પ્રારંભ,
 કૃત કારિત મોહન કરિકૈ, કોષાદિ ચતુષ્ઠય ધરિકૈ-૪
 શત આઠ જી ઇંદ્રી બેઠનતૈ, અથ કીને પરછેઠનતૈ,
 તિનકી કહું કોલો' કહાની, તુમ જાનત કેવલજ્ઞાની-૫
 વિપરીત જોકાંત વિનયકે, સંશય અજ્ઞાન કુનયકે,
 વશ હોય ધોર અથ કાને, વચતૈ' નહિ' જાત કહીને-૬
 કુશુરનકી સેવા કીની, કેવલ અદયાકરિ ભીની,
 યા વિધ મિચ્યાત જમાયો, ચર્હુગતિમધિ દોષ ઉપાયો-૭
 હિંસા પુનિ જુઠ જી ચોરા, પરવનિતાસો' દગ જોરી,
 આરંભ પરિશ્રદ્ધ ભાનો, પુન પાપ જી યાવિધિ કીનો-૮
 સપરસ રસના પ્રાનનકો, ચખ કાન વિષય સેવનકો,
 બહુ કરમ કિયે મનમાને, કષ્ટ ન્યાય અન્યાય ન જાને-૯
 ફલ પંચ ઉદંબર ખાચે, મધુ માંસ મદ્ય ચિત્ત ચાહે,
 નહિ અષ્ટ મૂલ શુભધારી, સેચે જી વિસન દુષ્કારી-૧૦
 હૃદય ખીસ અભખ જિન ગાયે, સો લી નિશદિન જી'જાયે,
 કષ્ટ ભેડાભેડ ન પાયો, જ્યોં ત્યો કરિ ઉદર ભરાયો-૧૧
 અનતાનુ જી ખંધો જાનો, પ્રત્યાખ્યાન અપ્રત્યાખ્યાનો,
 સંજ્વલન ચોકરી જીનિયે, સખ ભેડ જી ધોડશ મુનિયે-૧૨
 પરિહાસ અરતિ રતિ શોગ, ભય ગ્લાનિ તિવેડ સંજોગ,
 પનવીસ જી ભેડ જાયે ઇંદ્રી, ઇંદ્રી વશ પાપ કિયે હમ-૧૩
 નિદ્રાવશ શયન કરાઈ, મુપનેમધિ દોષ લગાઈ,
 ફિર જી વિષય વન પાયો, નાના વિધ વિપદ લગાયો-૧૪

કિયે આહાર નિહાર વિહારા, ઇનમેં નહિં જતન વિચારા,
 વિન દેખીં ધરી ઉઠાઇ, વિન શોધીં લોજન ખાઇ-૧૫
 તબ હી પરમાદ સતાયો, બહું વિષ વિકલપ ઉપજાયો,
 કુછ સુધિ ભુધિ નાહિ રહી હે, મિથ્યામતિ છાય ગઇ હે-૧૬
 મરનાદા તુમ દિગ દીની, તાહુમેં દોષ જુ દીની,
 જિન જિન અબ કૈસેં કહિયે, તુમ જ્ઞાનવિષે સજ પઇયે-૧૭
 હા હા મેં હઠ અપરાધી, ત્રસ જીવનરાશિ વિરાધિ,
 જાવરકી જતન ન દીની, ઉરમેં કરૂણા નહિ દીની-૧૮
 પૃથિવી બહું ખોદ કરાઇ, મહલાદિક જાગાં ચિનાઇ,
 પુન વિન ગાજયો, જલ ઢોજયો, પંખ તૈ પવન વિલોહયો-૧૯
 હા હા મેં અદયાચારી, બહું હરિત કામ જુ વિહારી,
 ચા મધિ જીવનિકે ખડા, હમ ખાયે ધરિ આનંદા-૨૦
 હા મેં પરમાદ બસાઇ, વિન દેખે અગનિ જલાઇ,
 તામધિ જે જીવ જુ આયે, તે હુ પરલોક સિધાયે-૨૧
 જીધો અન રાતિ પિસાયો, ઈધન વિન સોધ જલાયો,
 જાહુ લે જાગાં જુહારી, ચિંટી આદિક જીવ વિહારી-૨૨
 જલ છાનિ જીવાની કીની, સોહુ પુનિ ડારિ જુ દીની,
 નહિં જલધાનક પહુંચાઇ, કિરિયા વિન પાપ ઉપાઇ-૨૩
 જલ મલ મોરિનમેં ગિરાયો, મૃમિ કુલ બહું માત કરાયો,
 નદિયનિ ખિચ ચીર ધુવાયે, ઠોસનકે જીવ મરાયે-૨૪
 અન્નાદિક શોધ કરાઇ, તામેં જુ જીવ નિસરાઇ,
 તિનકા નહિં જતન કરાયા, અસ્થિલૈ ધૂપ ડરાયા-૨૫
 પુનિ દ્રવ્ય કમાવન કાજ, બહું આરંભ હિંસા સાજ,
 ક્રીયે તિસનાવશ જારી, કરૂણા નહિં રંચ વિચારી-૨૬

ઇત્યાદિક પાપ અનંતા, હમ સ્ત્રીને શ્રી ભગવંતા,
સંતતિ ચિરકાલ ઉપાધ, બાનીતૈં કહિય ન બાધ-૨૭
તાકો જી ઉદય જળ આયો, નાનાવિધ મોહિ સતાયો,
ફલ જીજંત જિય દુઃખ પાવૈ, વચતૈં કેસૈં કરિ આવૈ-૨૮
તુમ જાનત કેવલજાની, દુઃખ ફર કરો શિવજાની,
હમ તો તુમ શરણ લહી હૈ, જિન તારન વિરહ સહી હૈ-૨૯
જો ગાંવપતિ ઇક હોવૈ, સો બી દુખિયા દુખ ખોવૈ,
તુમ તીન જીવનકે સ્વામી, દુઃખ મેટો અંતરજામી-૩૦
દ્રોપદિકો ચીર બઢાયો, સીતા પ્રતિ કલમ રચાયો,
અંજનસે કિયે અકામી, દુખ મેટો અંતરજામી-૩૧
મેરે અવગુણ ન ચિતારો, પ્રભુ અપનો વિરહ નિહારો,
સખ દોષ રહિત કરિ સ્વામી, દુખ મેટુ અંતરજામી-૩૨
ઈંદ્રાદિક પદવી ન બાહું, વિષયનિર્મૈં નાહિં લુભાહી,
રાગાદિક દોષ હરી જે, પરમાતમ નિજપદ દીજો-૩૩
ફાલો.

દોષરહિત જિનદેવજી, નિજપદ દીજ્યો મોહિ,
સખ જીવનકે મુખ બઢે, આનંદ મંગલ હોય-૩૪
અનુભવ માણિક પારખી, બેંહરી આપ જિનંદ,
યેહી વર મોહિ દીજિયે, ચરણ શરણ આનંદ-૩૫

શ્રી ગર્ભ કલ્યાણક ।

પણવિવિ પંચ પરમગુરૂ, ગુરૂ જિનશાસનો,
સકલસિદ્ધિ હાતાર મુ. વિધન બિનાસનો;
સારહ અરૂ ગુરૂ ગૌતમ મુમતિ પ્રભસનો,
અંગલ કરહો ચક્ર-ચંદ્ર, પાપપણાસનો.

અર્થ—પરમ પૂજ્ય, અરહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય અને સર્વ-સાધુ એવા પાંચ ઉત્કૃષ્ટ ગુરુઓને (પંચ પરમેષ્ઠીને) તથા જિનેન્દ્ર ભગવાનના શાસન (આગમ) માં પ્રસિદ્ધ ગુરુઓ કે જેમને નમસ્કાર કરવાથી વિદ્યો નાશ થાય છે તેમને સર્વ સિદ્ધિ માટે નમસ્કાર કરે' છું.

જિનેન્દ્ર ભગવાનના મુખ્ય કમળથી ઉત્પન્ન, ઉપકારિણી સરસ્વતિ (જિનવાણી) ને તથા મહર્ષિ ગૌતમ ગધણુર દેવ કે જેમની કૃપાથી સારી બુદ્ધિનો પ્રકાશ થાય છે તેમને પણ નમસ્કાર કરે' છું.

પાપે પણાસન ગુણુહિં ગરુવા દોવ અઘાદશ રહે,
ધરિ ધ્યાન કર્મવિનાશિ કેવલ, - જ્ઞાન અવિચલ જિન લહે;
પ્રભુ પંચકલ્યાણુક-વિરાજિત, સકલ સુર નર ધ્યાવર્હી,
ત્રૈલોક્યનાથ સુ દેવ જિનવર, જગત મંગલ આવર્હી-૧.

અર્થ—૪૬ ગુણો તથા અનંત ગુણોથી ત્રણ લોકમાં પૂજ્ય, ૧૮ દોષ રહિત, પરમ શુકલ ધ્યાનથી અષ્ટ કર્મોને નાશ કરી અવિનાશિક કેવળજ્ઞાનના ધારક, પંચ કલ્યાણુક (૧-ગર્ભ કલ્યાણુક, ૨-જન્મ કલ્યાણુક, ૩-તપ કલ્યાણુક, ૪-કેવળજ્ઞાન કલ્યાણુક, ૫-મોક્ષ કલ્યાણુક) સુકત સર્વે દેવ મનુષ્યો (શતૃષ્ઠો) શ્રી વંદનાંક, ત્રણ લોકના નાથ દેવાધિદેવ શ્રી જિનેન્દ્ર ભગવાનનું ત્રણ જગતના જીવો મંગળ ગાય છે. ૧.

બૈકે ગરજકલ્યાણુક, ધનપતિ આધર્યો,
અવધિજ્ઞાન-પરવાન, સુ ઇંદ્ર પઠાધર્યો;
રૂચિ નવ બારહુ ચોજન, નયરિ સુહાવની,
કનથરથજીમણિમંડિત, મંદિર અતિ વની.

અર્થ—શ્રી જિનેન્દ્ર ભગવાનના પંચ કલ્યાણુકમાંજ ઇંદ્ર અવધિ-જ્ઞાનથી ક્રમેર નામના ઈંદ્રને મોકલીને અતિ સુશોભિત ૯ ચોજન વસ્ત્રાજ અને ૧૨ ચોજન લાંબી મહાસુંદર રત્નમણીઓથી વિજિત.

ત્રણ જગતના જીવોના મનને હરણ કરનાર બધા મદિરે (મહેલો)
વિભૂષિત એવી સુદર નમરીની રચના કરી.

અતિ વની પોરિ પચારિ પરિખા, મુવન ઉપવન મોહિએ,
નર નારિ સુંદર ચતુરભેખ સુ દેખ જનમન મોહિએ;
તહાં જનકચૂડ છહ માસ પ્રથમહિં, રતનધારા વરવિયો,
પુનિ રુચિકવાસિનિ જનનિ-સેવા, કરહિં સખ વિધિ હરવિયો-૨

અર્થ—જે નગરી વિશાળ કોટ, ખાઈ, વન, બગીચા, વાડી,
અંદર, કોટ, કૂવા વગેરેથી સ્વર્ગ સમાન બધી સુદર હતી અને જે
નમરીમા ચોપડના બગ્ગર, વિશાળ બધા મદિર, રત્નોથી ચીતરેલા
મણીઓના તોરણથી શણગારેલા વિશાળ મહેલો તથા ધ્વજ, પતાકા-
ઓથી દિવ્ય શોભાપમાન જિનમદિરો હતા, વળી જે નગરી જોઈ
જગત જીવોના મન મુગ્ધ થયા હતાં અને જે સમસ્તજનોને આનંદ
આપતી હતી, તે નગરીમા શ્રી જિનેન્દ્ર ભગવાનના માતા પિતાના
મેહેલોમા શ્રી પરમ પૂજ્ય તીર્થંકરોના પુણ્યથી ગર્ભના છ માસ
પહેલાથીજ રત્નોની મહાવૃષ્ટિ (દરોજ સાડાત્રણ કરોડ રત્નોની
વૃષ્ટિ) થઈ હતી અને તીર્થંકરોની પૂજ્ય માતૃશ્રીની છપ્પન કુમારીકા
દેવીઓ સેવા કરી પોતાને ધન્ય માનતી હતી અને પુણ્યનો ભંડાર
ભરી પોતાનો જન્મ રૂઝ કરતી હતી. ૨

સુરકુજરસમ કુંજર ધવલ ધુરધરો,
કેહરિ કેશર શોભિત, નખશિખ સુદરો;
કમલાકલશ-હવન, દોષ ઢામ મુહાવની,
રવિ શશિ મંઠલમધુર, મીન જુમ પાવની;

પાવની કનક લટ યુગમ પૂરણ, કમલકલિત સરોવરો,
કલ્લોલમાલાકુલિત સાગર, સિંહધીક મનોહરો;
રમણીક અમરવિમાન રૂઝિપતિ, ભુવન ભુવિહવિહાજએ,
રુચિ રતનશશિ દિપંત કહન સુ, તેજપુંજ વિરાજએ-૩

અર્થ—ઈંદના હાથી (ઐરાવત) સમાન વિશાળ હાથી (૧), બળદ (૨), કેશરીઆ વાજોથી અને નખોથી મનોહર સિંહ (૩), સોનાના કળશોથી અભિષેક કરતી લક્ષ્મી, (૪) સુંદર પુલના હારની જોડ (૫), સૂર્ય (૬), ચંદ્ર મંડળ (૭), માછલીની જોડી (૮), પાણીથી ભરેલા અને માળા (હાર), ચંદન, પુષ્પોથી સુશોભિત સોનાના કળશની જોડી (૯), કમળોથી રમણીય અને નિર્મળ જળથી પૂર્ણ સરોવર (૧૦), તરંગોથી વ્યાકુળ થનો સમુદ્ર (૧૧), મનોહર સિંહાસન (૧૨) કેવલું બધ્ધ વિમાન (૧૩) નાગદેવનું વિશાળ મનોહર ભવન (૧૪), દિવ્ય ગ્લોભો દગ્લો (૧૫), અને સળગતો અગ્નિ (૧૬), [આ પ્રમાણેનાં ૧૬ સ્વપ્ને] ૩.

થે સખિ સોલહ સુપને, સૂતી સચનમેં,
દેખે માય મનોહર, પવિત્રમ-રચનમેં;
હઠી પ્રભાત પિય પૂછિયો, અવધિ પ્રકાસિયો,
ત્રિભુવનપતિ મુત હોસી, ફલ તિહિં ભાસિયો.

અર્થ—આ પ્રમાણેના ૧૬ સ્વપ્ને શ્રી તર્થકર્તા મહાશ્રીએ રાત્રિના હેઠલા પહેરમા રાચનમા (પધારીમા) જોવાં. અને પછી પ્રાતઃકાળની ક્રિયા (જિન પ્રગ્ન, સ્નાન દાનસ કન્નું વગેરે) ક્રિયા કરી પોતાના બહાલા પતિની પામે જાને સ્વપ્ને દેખાવાનું વર્ણન કર્યું. અને ૧૬ સ્વપ્નેનું ફળ પૂછ્યું. મહારાજને તીર્થકરના પિતાશ્રીએ અવધિસાગરથી સ્વપ્નેનું ફળ “ત્રણ લોકના સ્વામી એવા તીર્થકર દિવ્ય પુત્ર થશે” એવું કહ્યું.

ભાસિયો ફલ તિહિં ચિંતિ હંપતિ, પરમ આનંદિત બએ,
છહમાસપરિ નવમાસ પુનિ તહ્ક, રચન દિનમુખસૂં ગએ;
ગર્ભાવતાર મહંત મહિમા, મુનત સખ મુખ પ્રાવહી,
જન ‘રૂપચંદ્ર’ સુદેવ જિનવર, જગત મંગલ આવહી-૪

અર્થ—તીર્થકરના પિતાએ પોતાની પટરાણીને સ્વપ્નેનું ફળ

કથું, તે સાંભળીને ખાંને પતિ પત્નીને પરમ આનંદ પ્રાપ્ત થયો અને દેવોએ ૧૫ મહિના (૭ મહીના ગર્ભ પહેલાં અને ૮ મહિના ગર્ભના) સુધી રત્ન વૃષ્ટિ કરી, તથા છાપન કુમારિકા દેવીઓએ માતૃશ્રીની સેવા કરી. ગર્ભાવતારનો મહિમા સાંભળતા સર્વે સુખ પ્રાપ્ત થાય છે. શ્રી રૂપચંદ્ર કવિ કહે છે કે આ જગત શ્રી જિનેન્દ્ર દેવનું મંગળ ગાય છે. ૪.

શ્રી જન્મ કલ્યાણક.

મતિશ્રુતઅવધિવિરાજિત, જિન જળ જનમિયો,
તિહું લોક ભયો છોભિત, મુરગણુ ભરમિયો;
કલ્પવાસિધર ધંટ, અનાહલ બજિજયો,
જોતિષધર હરિ નાહ, સહજ ગલ ગજિજયો.

અર્થ—મતિ જ્ઞાન, શ્રુતિ જ્ઞાન અને અવધિજ્ઞાન સહિત જિનેન્દ્ર ભગવાનનો જન્મ થયો ત્યારે ગ્રણુ લોક વિરમય પામ્યા અને દેવતાઓ આશ્ચર્ય થયા. કલ્પવાસી દેવોના વિમાનોમાં ધટો પોતાની મેજે અપાર અવાજથી વાગવા લાગ્યા અને જ્યોતિષ દેવોના દિવ્ય મંદિરોમાં સિંહધ્વનિ ગંભીરતાથી પોતાની મેજે થયો.

બજિજયો સહજ હિ સંખ ભાવન, -ભુવન સખલ મુહાવને,
વિંતરનિલય પટુ પટહિ વજિજય, કહત મહિમા કથોં વને;
કંપિત મુરાસન અવધિગલ જિન, -જનમ નિહયે બનિયો,
ધનરાજ તખ ગજરાજ માયા-મયી નિરમય આનિયો-પ

અર્થ—ભવનવાસી દેવોના મંદિરોમાં મધુર સંખધ્વનિ થયો, અને વ્યંતર દેવોના મંદિરોમાં નગારાં એકદમ વાગવા લાગ્યાં. આ મહિમાનું કોણ વર્ણન કરી શકે ? સર્વે દેવોના સિંહાસનો કંપાયમાન થયા અને મુકુટો નગી પડ્યા, ત્યારે દેવતાઓએ અનવસર ઓર્ધ્વતા

આશ્વપર્વનું કારણ જાણવાનો જન્મ અવધિગાનથી નિશ્ચય કર્યો અને ધનરાજ, હિંદની આશાથી માયામયી ઐરાવત હાથી રાજામરીને પ્રભુની એવા (અભિષેક) માટે લઇને આવ્યા.

ચોજન લાખ ગચ્છ, વહન-સૌ નિરમચ્છે,

વહન વહન વસુ હંત, હંત સર સંઠચે;

સર સર સૌ-પણવીસ કમલિની છાજહીં,

કમલિની કમલિની કમલ, પચીસ વિરાજહીં.

અર્થ—એક લાખ ચોજનના શરીરના વિસ્તારવાળો અને ૧૦૦ મોદાં સહિત ઐરાવત હાથી માયા (વિક્રિયા)થી નિર્માણ કર્યો અને એકેક મુખ ઉપર સુંદર આઠ આઠ દાંતો અને એકેક દાંતના ઉપર મુશોભિત એકેક સરોસર અને એકેક સરોવરમાં ૧૨૫ કમલીનીઓ છે અને કમલીનીમાં પચીસ પચીસ મનોહર કમળ શોભે છે.

રાજહીં કમલિની કમલ અઠોતર—સૌ મનોહર ફલ બને,
ફલ ફલહિં અપછર નટહિં નવરસ, હાવભાવ મુહાવને;
મણિ કનકકણ વર વિચિત્ર, સુ અમરમંડપ સોહચે,
જન ધંટ ચૈવર ધુળ પતાકા, દેખિ ત્રિભુવન મોહચે.—૬

અર્થ—પ્રત્યેક કમળ ઉપર ૧૦૮ પાંદડાં મનોહર રીતે શોભે છે અને પ્રત્યેક પાંદડાં ઉપર દિવ્ય અપસરાઓ હાવભાવથી નવરસ યુક્ત તાનમાં મગ્ન થઈને જલ્મ કરે છે. (ઐરાવત હાથીના ૧૦૦ મુખ, પ્રત્યેક મુખ ઉપર ૮ દાંત=૮૦૦ દાંત. પ્રત્યેક દાંત ઉપર એકેક સરોવર=૮૦૦ સરોવર. એકેક સરોવર ઉપર ૧૨૫ કમલિની=૮૦૦×૧૨૫=૧૦૦૦૦૦ કમલિની. પ્રત્યેક કમલિનીમાં ૨૫ કમળો=૧૦૦૦૦૦×૨૫=૨૫૦૦૦૦૦ કમળ. દરેક કમળ ઉપર ૧૦૮ પાંદડાં=૨૫૦૦૦૦૦×૧૦૮=૨૭૦૦૦૦૦૦૦ પાંદડાંઓ ઉપર અપસરાઓ જલ્મ કરે છે.) અને તે ઐરાવત હાથી ઉપર અભિમય દિવ્ય સિંહાસન તોરણ સહિત શોભે છે. ધંટ, ખવળ, ચમર, પતાકા (વાવટા)થી મુશોભિત કરેલો તે હાથી ત્રણ લોકના જીવોના મનને મોહિત કરતો હતો. ૬.

તિહિં કરી હરિ ચહિ આમઉ, સુરપરિવારિયો,
પુરહિં પ્રદયછના હેત સુ. જિન જયકારિયો;
અપત બચ જિન-જનનિહિં, સુખનિદ્રા રચી,
માયામયીશિશુ રાખિ તો, જિન આન્યો સચી.

અર્થ—તે દિવ્ય મનોહર ઐરાવત હાથી ઉપર વિરાજમાન થઈને ઈંદ્ર પોતાના પરિવાર તથા સૈન્ય, વાહન તેમજ દેવગણ સહિત જિન ભગવાનના જન્મસ્થાનની નગરીમાં આન્યા અને નગરની ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરી મહોત્સવનો પ્રારંભ કર્યો અને જય જય કરી દેવો આનંદિત થયા. ઇંદ્રાણી જિનમાતાના પ્રસુતિ મૃદુ (ધર) માં જઈને માતૃશ્રીને સુખ નિંદ્રામાં લીન કરી - માયામયી કૃત્રિમ (જનાવટી) પુત્રને મુકીને શ્રી પરમપૂજ્ય ત્રિલોક પ્રભુ જિનેન્દ્ર ભગવાનને ઈંદ્રની સમીપ લાવી.

આન્યો સચી જિનરૂપ નિરખત, નયન ત્રિપતિ ન હૂંજિયે,
તળ પરમહરષિત હૃદય હરિને, સહસ્ર લોચન પૂજિયે;
કુનિ કરિ પ્રજ્ઞામ જી પ્રથમ ઈંદ્ર ઉછંગ ધરિ પ્રભુ લીનઉ,
ઈશાન ઈંદ્ર સુ ચંદ્રછવિ શિર, છત્ર પ્રભુકે દીનઉ-૭

અર્થ—ઇંદ્રાણી જિનેન્દ્ર ભગવાનને ઈંદ્ર સમીપ લાવી. ઈંદ્ર, ભગવાનનું દિવ્ય અનુપમ રૂપ જોઈ બે નેત્રો (આંખો) થી તૂટેલ ન થયા અને પ્રવૃક્ષિત મનથી હર્ષિત થઈ સહગત (તત્કાળ જન્મેલા બાળક) ભગવાનને જોવા માટે પોતાના ૧૦૦૦ નેત્રો નિર્માણ કરી ભગવાનની પૂજા કરીને અને વારંવાર ભક્તિથી નમસ્કાર કરીને દિવ્ય પુષ્પોથી પૂજા કરીને સ્તુતિ કરી અને અત્યંત ઉત્સાહથી ઐરાવત ઉપર વિરાજમાન કર્યા અને ઈશાનના (ખીંગ સ્વર્ગના) ઈંદ્રે જિનેન્દ્ર ભગવાનના મરતક ઉપર છત્ર ધારણ કર્યું. ૭.

સનતકુમાર મહોંદ્ર ચમર દુહિ હારહી

શેષ શક જયકાર શગદ ઉચ્ચારહી;

ઉચ્છવસહિત ચતુર્વિંધિ, સુર હરવિત ભગ્ને,

યોજન સહસ્ર નિન્યાણુવે, ગગન ઉલ્લંધિ ગગ્ને.

અર્થ—સનતકુમાર અને મહેન્દ્ર એવા ઈંદ્રો ભગવાનના ઉપર ચમર ઢાળતા હતા અને બાહીના ઈંદ્ર તથા દેવાએ જ્યાં જ્યાં શબ્દથી આકાશ ગળવી દીધું. આવી રીતે અત્યંત ઉત્સાહથી ચાર પ્રકારના (ભવનવાસી, બાંસવાસી જ્યોતિષી અને કલ્પવાસી) દેવો આનંદ આનંદમાં મગન થઈ હતાં યોજન આકાશ ઓળંગીને મેરૂપર્વતની સમીપ જવા માંડયા.

લંધિ ગગ્ને સુરગિરિ જહાં પાંડુક, વન વિચિત્ર વિરાજહી,

પાંડુકશિલા તહાં અર્ધચંદ્રસમાન, મણિ છવિ છાજહિં;

યોજન પચાસ વિશાલ દુગુણ્યામ, વસુ ઊંચી ગણી,

વર અષ્ટ મંગલ કનક કલશનિ, સિંહાપીઠ સુહાવની-૮

અર્થ—દેવગણ તથા ઈંદ્ર જિનેન્દ્ર ભગવાનને મેરૂ પર્વતની પાંડુક શિલા ઉપર લઈ ગયા. તે પાંડુક દિશા ૫૦ યોજન પહોળી, ૧૦૦ યોજન લાંબી અને ૮ યોજન ઊંચી રેક્ટિકનળી પથ્થરના સ્વયં સિદ્ધ મણિ અને રત્નોથી સુશોભિત મહારમણીય અર્ધ ચંદ્ર સમાન હતી. વળી તે પાંડુક શિલા ઉપર આઠ મંગળ દ્રવ્ય અને રત્નમયી સિંહાસન અનાદિ નિધન શોભિત છે. ૮

રચિ મણિમંડપ શોભિત, મધ્ય સિંહાસનો,

ચાપ્યા પૂરવ-મુખ તહાં, પ્રભુ કમલાસનો;

બાજહિં તાલ મૃદંગ, વેણુ વીણા બને,

દુંદુભિ પ્રમુખ મધુરધૂનિ, ઔર જી બાજને.

અર્થ—મણિ અને રત્નોનો ભવ્ય મંડપ બનાવ્યો અને સહજાત (તરતના જન્મેલા) જિનેન્દ્ર ભગવાનને પૂર્વ દિશા તરફ મુખ કરીને વિરાજમાન કર્યા. દેવાએ દિવ્ય ઝાઘર, ધંટ, મૃદંગ, વીણા, દુંદુભી વગેરે અનેક વાજાંત્રો વગાડ્યાં અને અત્યંત હર્ષથી જિનેન્દ્ર અભિષેકનો આરંભ કર્યો.

બાજને બાજહિં સચીં સળ મિલિ, ધવલ મંગળ ગાવહી,
કર કરહિં નૃત્ય સુરાંગના સળ, દેવ કૌતુક ધાવહી;
ભરિ છીરસાગર-જલ જી હાથહિં, હાથ સુરગિરિ દયાવહી,
સૌધમં અરૂં ઐશાન ઈંદ્ર સુ, કલશ લે પ્રભુ ન્હાવહી—૬

અર્થ—જિનેંદ્ર ભગવાનના અભિષેક સમયમાં દેવો દિવ્ય વાજ્રત્રાથી મહોત્સવ કરના હતા અને અપ્સરા તથા ઈંદ્રાણી ભગવાનની રત્નુતિ ગાતી હતી અને મંગલ પાઠ બણીને આનંદથી નૃત્ય કરી પુષ્પ ભંડાર ભરતી હતી. દેવો અત્યંત હર્ષથી છીર સમુદ્રનું પરમ પવિત્ર જળ સુમેરૂ પર્વત ઉપર હાથે હાથ લાગ્યા અને પ્રથમ દ્વિતીય સ્વર્ગના સૌધમં અને અને ઐશાન ઈંદ્રોએ કળશોથી ત્રિલોક પ્રભુ જિનેંદ્ર ભગવાનના અભિષેકનો આરભ કર્યો. ૬.

વદન-ઉદર-અવગાહ, કલશગત જાનિયે,
એક ચાર વચ્ચુ યોજન, માન પ્રમાનિયે;
સહસ્ર-અઠોતર કલશા, પ્રભુકે સિર હરે,
કુનિ શૃંગાર પ્રમુખ આ, ચાર સળેં કરે.

અર્થ—જિનાભિષેકમાં કમળોનો વિસ્તાર-૧ યોજનનું મુખ ૪ યોજનનું પેદું અને ૮ યોજન ઊંડાઈના પ્રમાણુના ૧૦૦૮ કળશોથી ઈંદ્રોએ સઘનત જિનેંદ્ર ભગવાનનો અભિષેક કર્યો અને દિવ્ય અલંકારો (ધરણી) થી શૃંગાર (શણુગાર) કરીને મંગળ, રત્નુતિ, વંદના કરી જય જય, જીવ જીવ, નંદ નંદ વગેરે આશીર્વાદ પૂર્વક અત્યંત હર્ષથી જિનેંદ્ર ભગવાનને વધાવ્યા.

કરિ પ્રગટ પ્રભુ મહિમા મહોત્સવ, આનિ કુન માતહિં દયો,
ધનપતિહિં સેવા રાણિ સુરપતિ, આપ સુરલોકહિં ગયો;
જનમાભિષેક મહંત મહિમા, સુનત સળ સુખ પાવહી,
જન 'રૂપચંદ્ર' મુદેવ જિનવર, જગત મંગલ ગાવહી-૧૦

અર્થ—આવી રીતે દેવો તથા ઈંદ્રોએ મહાન મહોત્સવ કરી

પુણ્ય ભાંડાર ભરીને ત્રિલોક જિનેન્દ્ર ભગવાનને તેમની માતૃશ્રીને
અમર્ષિત કર્યાં (સોંપ્યા) અને દેવગણો પોત પોતાને સ્થાનકે ગયા.
ઇંદ્રે જિન ભગવાનની રક્ષાને માટે કુબેર ઇંદ્રને તથા દેવોને નિયમીત
રાખ્યા. દેવાધિદેવ ત્રિલોક પ્રભુ જિનેન્દ્ર ભગવાનનો મહિમા (મહાત્મ્ય)
શ્રવણ કરતાં ત્રિલોકના જીવોને પરમસુખ થાય છે. ૩૫અંદ્ર કવિ કહે
છે કે હે ભગ્ય જીવો! જગત, મંગળમૂર્તિ મંગળમય મંગળકર્તા
જિનેન્દ્ર ભગવાનનું મંગળ ગાય છે.

નિર્વાણકાંડ માષા ।

ટોહા.

વીતરાગ વહોં સહા, ભાવસહિત સિર નાય,
કહૂં કાંડ નિર્વાણકી, ભાષા સુગમ ગનાય—૧

ચાંપાઈ ૧૫ માત્રા.

અષ્ટાષઠ આદીશુર સ્વામિ, વાસુપુત્ર્ય ચંપાપુરિ નામિ,
નેમિનાથ સ્વામી ગિરનાર, વહોં ભાવભગતિ ઉર ધાર.-૨
ચરમ તીર્થ કર ચરમશરીર, પાવાપુરિ સ્વામી મહાવીર,
શિખરસમેઠ જિનેશુર ણીસ, ભાવસહિત બંદો જગદીસ.-૩
વરહતરાય રૂં ઇંદ્ર મુનિન્દ્ર, સાયરહત્ત આદિ ગુણુદંઢ,
નગર તારવર મુનિ ઉઠકોડિ, વંદોં ભાવસહિત કર નેદિ-૪
શ્રી ગિરનાર શિખર વિખ્યાત, કોડિ બહત્તર અરૂં સૌ સાત,
સંખુ પ્રદુમ્ન કુમરદે ભાષ, અનિરૂધ આદિ નમૂં તસુ પાથ-૫
સમચંદ્રકે મુત દે વીર, લાડ નરિંદ આદિ ગુણુધીર,
ખાંચ કોડિ મુનિ મુકિત મહાર, પાવાગિરિ વંદોં નિરધાર.-૬

પાંડવ ત્રીન દ્રવિડ રાજન, આઠ કોડિ મુનિ મુક્તિ પધાન,
 શ્રીશત્રુંજયગિરિકે સીસ, લાવ સહિત વંદો નિશ દીસ-૭
 જે બલિભદ્ર મુકિતમેં ગયે, આઠ કોડિ મુનિ ઔરહિ લયે,
 શ્રીગજપંથશિખર મુવિચાલ, તિનકે ચરણ નમૂં તિહું કાલ-૮
 રામ હનૂ સુગ્રીવ મુડીલ, ગવયગવાખ્ય નીલ મહાનીલ,
 કોડિ નિન્યાણુવૈ મુક્તિ પધાન, તુંગીગિરિ વંદો ધરિ ધ્યાન-૯
 નંગ અનંગ કુમાર સુ જાન, પંચકોડિ અરૂ અર્ધપ્રમાણુ,
 મુક્તિ ગયે સિહુનાગિર સીસ, તેં વંદો ત્રિભુવનપતિ ઇસ-૧૦
 રાવણુકે મુત આદિ કુમાર, મુક્તિ ગયે રૈવાતટ સાર,
 કોડિ પંચ અરૂ લાખ પચાસ, તે વંદો ધરિ પરમ હુલાસ-૧૧
 રૈવાનદી સિદ્ધવરકૂટ, પશ્ચિમદિશા દેહ જહું છૂટ,
 દ્વૈ ચક્રી હશ કામકુમાર, ઉઠ કોડિ વંદો ભવપાર-૧૨
 બડવાણી બડનયર મુચંગ, દક્ષિણ દિશ ગિરિ ચૂલ ઉતંગ,
 ઇંદ્રજીત અરૂ કુંભ જી કણું, તે વંદો ભવસાયરતરણ-૧૩
 મુવરણુભદ્રઆદિ મુનિ ચાર, પાવાગિરિવર શિખરમજાર,
 ચેલના નદી તીરકે પાસ, મુક્તિ ગયે વંદો નિત તાસ-૧૪
 ફલહોડી બડ ગામ અનૂપ, પશ્ચિમદિશા દ્રેણુગિરિરૂપ,
 ગુરૂદત્તાદિ મુગીશ્વર જહું, મુક્તિ ગયે વંદો નિત તહું-૧૫
 બાલિ મહાબાલિ મુની હોય, નાગકુમાર મિલેં ત્રય હોય,
 શ્રીઅષ્ટાપદ મુકિતમજાર, તે વંદો નિત મુરત સંભાર-૧૬
 અચલાપુરકી દિશા ઇશાન, તહું મેઢગિરિ નામ પ્રધાન,
 સાદેતીન કોડિ મુનિરાય, તિનકે ચરણ નમૂં ચિત લાય-૧૭
 વંશસ્થલ વનકે ઢિંગ હોય, પશ્ચિમદિશા કુંથુગિરિ સોય,
 કુલભૂષણ દેશભૂષણ નામ, તિનકે ચરણુનિ કરૂં પ્રણામ-૧૮

દશરથ ફાળકે મુત કહે, દેશ કલિંગ પાંચસો લહે,
 કોટિ શિલા મુનિ કોટિ પ્રમાન, વંદન કરું જોર જુગપાન-૧૬
 સ્થમવસરજી ઓપાશ્વજિનંદ, રેસંદીગિરિ નયનાનંદ,
 વરદત્તાદિ પંચ ઝવિરાજ, તે વંદૌ નિત ધરમજિહાજ-૨૦
 ત્રીન લોકકે તીરથ જહાં, નિતપ્રતિ વંદન કાજે તહાં,
 મન વચ કાયસહિત સિરનાય, વંદન કરહિ ભવિક શુભુગાય-૨૧
 સંવત સતરહસૌ ઇકતાલ, અશ્વિનમુહૂર્ત દશમી સુવિશાલ,
 ભૈયા વંદન કરહિ ત્રિકાલ, જય નિર્વાણકાંડ શુભમાલ-૨૨
 ઇતિ નિર્વાણકાંડ ભાષા.

પં૦ દૌલતરામજી કૃત સ્તુતિ ।

હોહો.

સકલ-જ્ઞેય જ્ઞાયક તદપિ, નિબનંદરસહીન,
 સો જિનેંદ્ર જયવંત નિન, અરિરજરહસવિહીન.

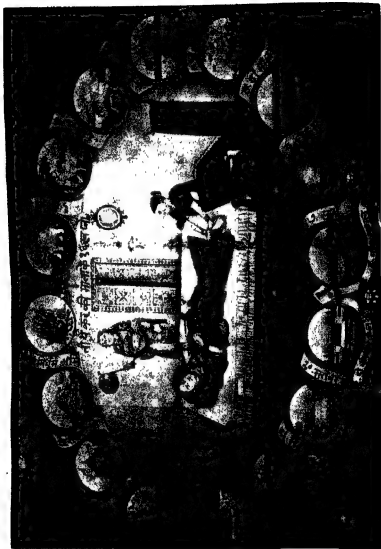
પદ્ધરિછંદ.

જય વીતરાગ વિજ્ઞાનપૂર,
 જય મોહતિભરકો હરન મુર,
 જય જ્ઞાન અનંતાનંતધાર,
 હગમુખ વીરજ મંડિત અપાર—૧
 જય પરમ શાંતિ મુદ્રા સમેત,
 ભવિજનકો નિજ અનુભૂતિ હેત,
 ભવિ ભાગનવશ ભોમે વશાય,
 વ્રુમ ધુનિ હૈ મુનિ વિભ્રમ નશાય—૨

परमपूज्य निवेदन—

श्री १०५ मुद्रक श्री गणेशप्रसाद वर्मा
न्यायायाय महाराज.

તુમ ગુણ ચિંતત નિજ પર ।વવેક,
 પ્રગટૈ વિઘટૈ આપઠ અનેક;
 તુમ જગદૂષણ દૂષણ વિયુક્ત,
 સખ મહિમા યુક્ત-વિકલપ મુક્ત—૨
 અવિરુદ્ધ શુદ્ધ ચેતન સ્વરૂપ,
 પરમાત્મ પરમ પાવન અનૂપ,
 શુભ અશુભ વિભાવ અભાવ કાન,
 સ્વાભાવિક પરિણતિમય અછીન.—૩
 અઘટાદશ દોષ વિમુક્ત ધીર,
 મુ ચતુષ્ટયમય રાજત ગંભીર;
 મુનિ મહાધરાદિ સેવત મહત,
 નવ કેવલ-લિપિ રમા ધરંત.—૪
 તુમ શાસન સેવ અમેય જીવ,
 શિવ ગયે જાહિ જૈ હૈં સદીવ;
 ભવ-સાગરમૈ દુઃખ છાર વારી,
 તારનકો ઔર ન આપ ટારિ.—૫
 યહ લખિ નિજ દુઃખગઢ હરણ કાજ,
 તુમ હી નિમિત્ત કારણ ઇલાજ;
 જાનૈ, તારૈ મૈં ચરણ આથ,
 ઉચરૌ નિજ દુઃખ જો ચિર લહાય.—૬
 મૈં જ્ઞાયૌ અપનપૌ વિસરિ આપ,
 અપનાયૌ વિધિક્ષલ પુણ્ય પાપ,
 નિજકો પરકો કરતા પિછાન,
 પરમેં અનિષ્ટતા ઇષ્ટ કાન.—૭

આકુલિત જાયો અજ્ઞાન ધારિ,
 જ્યોં મૃગ મૃગનૃષ્ણા જાનિ વારિ;
 તન પરજીતિમેં આપો ચિતારી,
 કળહું ન અનુજયો ક્વપદ સાર.—૮
 તુમકો વિન જાને જો કલેશ,
 પાયે સો તુમ જાનત વિનેશ;
 પશુ નારક નર મુર ગતિ મંઝાર,
 જાવ ધર ધર મર્યો અનંત વાર.—૯
 અખ કાલલિખિ ખલનૈં દયાલ
 તુમ દર્શન પાય જયો ખુશાલ;
 મન શાંત જયો મિટ સકલ દદ,
 આજયો ક્વાતમ રસ કુખ-નિકંદ.—૧૦
 તાતૈં અખ ઐસી કરહુ નાય,
 વિષ્ણુરૈ ન કબી તુવ ચરણ સાય;
 તુમ ગુણગણકો નાંહં છેવ દેવ,
 જગ તારનકો તુમ વિરદ એવ.—૧૧
 આતમકે અહિત વિપય કષાય,
 ઇનમૈં મેરી પરિજીતિ ન જાય;
 મૈં રહું આપમેં આપ લીન,
 સો કરો હોહું જ્યોં નિજાધીન.—૧૨
 મેર ન ચાહ કછુ ઝાર ઇંશ,
 રતનત્રયનિધિ દીજો મુનીશ;
 મુઝ કારજકે કારન સુ આપ,
 શિવ કરહું કરહું મમ મોહતાપ.—૧૩

શશિ શાંતકરન તપકરન હેત,
સ્વયમેવ તથા તુમ કુશલ દેત;
પીવત પિયૂષ જ્યોં રોગ જાય,
ત્યો તુમ અનુભવતે જાવ નસાય.—૧૪
ત્રિભુવન તિર્હુકાલ મંઝાર કોય,
નહિં તુમ વિન નિજ સુખદાય કોય;
મો ઉર યહ નિશ્ચય જાયો આજ,
કુખજલધિ ઉતારન તુમ જિહાજ.—૧૫
દોહા.

તુમ ગુણગણમણિ ગણપતિ, ગણત ન પાવહિં પાર,
'દોહ' સ્વરૂપમતિ કિમ કહે, નમૂં ત્રિયોગ સમ્હાર.

બુધજનકૃત સ્તુતિ ।

પ્રભુ પતિતપાવન મૈં અપાવન, ચરન આયો શરનજી,
યો વિરહ આપ નિહાર સ્વામી, મેટ જામન મરનજી;
તુમ ના પિછાન્યા આન માન્યા, દેવ વિવિધ પ્રકારજી,
યા ભુદિનેતી નિજ ન જાણ્યા, જામ ગિણ્યા હિતકારજી—૧
જાવ વિકટ વનમેં કરમ વેરી, જ્ઞાન ધન્ય મેરો હરયો,
તબ ઈષ્ટ ભૂલ્યો છાટ હોય, અનિષ્ટમતિ મરતો કિરયો;
ધન ધડી યો ધન દિવસ યો હી, ધન જનમ મેરો જાયો,
અખ ભાગ મેરો ઉદય આયો, દરશ પ્રભુકો લખ લયો.—૨
છબિ વીતરાગી નમન ગુદા, દષ્ટિ નાસાપૈ ધરૈં,
વસુ પ્રાતિહાર્ય અનન્ત ગુણ યુત, કોટિ રવિછબિકો હરૈં;

મિટગયો તિમિરમિઠ્ઠાત મેરો, ઉઠ્ય રવિ આતમ ભયો,
 મો ઉર હરખ ઐસો ભયો, મનુ રંક ચિંતામણિ લયો.-૩
 મેં હાથ જોડ નવાય મસ્તક, વીનઉં તુવ ચરનજી,
 શ્વેતોત્કૃષ્ટ ત્રિલોકપતિ જિન, મુનો તારન તરનજી;
 ભયું નહીં મુરવાસ પુનિ નર, રાજ પરિજન સાથજી,
 ‘બુધ’ ભયહૂં તુવ ભક્તિ ભવ ભવ, દીજિયે શિવનાથજી.-૪

લઘુદર્શન ।

શ્રીજિન સમરંતા સહસ્રેશ્વ, લક્ષાશ્વ ગમણેહ,
 કોડા કોડી અનંતેશ્વ, જળ જિનવર વહેહ;
 શ્રીજિન ચૈતાલે પેસતાં, હરખ્યા શ્રેણીકરાય,
 કરજોડીને વિનવું, લાગુ જિનજીકે પાય.
 તુમ દેવ માણેક મણી, ઔર દેવ સળ કાચ,
 જીવદયા પ્રતિ પાળવા, વચન બોલીએ સાચ;
 ભાવે જિનવર પૂછએ, ભાવે હીજે દાન,
 ભાવે ભાવના ભાવીએ, ભાવે કેવળજ્ઞાન.
 શ્રી અરિહંત દેવકો નામસે, સળ સંકટ મિટભય,
 મનશુદ્ધે સેવા કરે, તે ઘેર લચ્છ સોહાય;
 દેવ જપું અરિહંતકું, ગુરૂ સેવું નિર્ઝંચ,
 દયાધરમ પ્રાણું સદા, જોહ મુક્તિકો પંચ.
 મુખ દેવો દુઃખ મેટવો, જોહ હમારી વાણ,
 મુજ ગરીબકી વિનતિ, મુણ લેજ્યો ભગવાન;
 દર્શન દેજો દેવકો, આલ મધ્ય અવસાન,
 સ્વર્ગના મુખ ભોગકે, યામે મોક્ષ નિધાન.

ઐસી મહિમા તુમ ધરી, અવર ધરે નહિ હોય,
જિમ મુરજમે' જ્યોતિ હૈ, નહિ તારામે' શુષ્ક હોય;
સોરઠ તારા દેશમાં, બડો ગઢ ગિરનાર,
નિતપ્રતિ સાધુ વંદિએ, સ્વામી નેમકુમાર.

ચોપાઇ.

મૈં તુમ ચરણકમલ શુષ્ક ગાઉ, બહુવિધિ ભકિત કરું મન લાઉ,
જનમ જનમ પ્રભુ પાઉ તોય, ચહ સેવા ફલ લીજ્યો મોય.
કૃપા તમારી ઐસી હોય, જનમ મરણ મિટાવો મોય,
વારંવાર હું વિનતિ કરું, તુમ દર્શન ભવસાગર તરું.
નામ લેતાં સખ દુઃખ મિટ જાય મૈં તુમ દર્શન દેખો આય.
તુમ છો પ્રભુ કલ્પવૃક્ષ સાદશ. તુમ પ્રભુ કામધેતુ તાદશ.
તુમ પ્રભુ રત્ન હો ચિંતામણી, ભવ્યજીવ સમરૈં તવ શુભી,
અશરણ શરણ જગતકે માંય, તાતે શરણ લ્યો જિનરાય.
દયા કરો અરિહંત જિનેશ, ભવસાગરમાં કાઢો મહેશ,
મન વચ તન કર વંદન કરું, જય જય મુખે સદા ઉચ્ચરું.

પ્રણામ કરતાં ઠહેવું તે.

મન વચન કાયાકી શુદ્ધતા કરકે વંદો હો, મસ્તક
નમાયકે, પૃથિવીસો લગાયકે, ખુશાલીસો, પ્રકૃલ્લીતતાસો,
મગનતાસો, બડા હર્ષ સહિત મૈં વંદોહો, કંઠવત કરોહો,
નમસ્કાર કરોહો, જય જોલો અરહંત દેવ વા પંચ પરમેષ્ઠિ
મહારાજકી જય. હુજો, દયાળ હુજો, કૃપા કીજો, મો ઉપર
સંસારતે છોડાયકે મોક્ષપદ લીજો, એસો કૃપા કીજો, જય
જોલો પંચ પરમેષ્ઠી મહારાજકી જય.

મૂઘરદાસજીકૃત બારહ માવના ।

દોહા.

રાબા રાણા છત્રપતિ, હાથિનકે અસવાર,
મરના સળકેા જોકે દિન, અપની અપની વાર. ૧
હલખલ દેઈ દેવતા, માત પિતા પરિવાર,
મરતી બિરિયાં જીવકેા, કોઈ ન રાખનહાર. ૨
હામ વિના નિરધન હુ ખી, તૃષ્ણાવશ ધનવાન,
કાટું ન મુખ સંસારમેં, સળ જગ દેખ્યેા છાન. ૩
આપ અઠેલા અવતરે, મરે અઠેલા હોય,
યો કળટું યા જીવકેા, સાધી સગા ન કોય. ૪
જહાં દેહ અપની નહીં, તહાં ન અપના કોય,
ધર સંપત્તિ પર પ્રગટ થે; પર હ પરિજન લોય. ૫
દિપે આમ ચાદર મઢી, હાડ પીજરા દેહ,
લીતર યા સમ જગતમેં, ઝોર નહીં ધિતગેહ. ૬

સોરઠા.

મોહનીદકે જોર, જગવાસી ધૂમૈં સદા,
કમં ચોર ચહું ચોર, સરખસ લૂંટ મુધિ નહીં. ૭
સતગુરુ દેય જગાય, મોહ નીંદ જળ ઉપશમેં,
તમ કુછ ખનૈ ઉપાય, કમં ચોર આવત રૂકે. ૮

દોહા.

જ્ઞાનદીપ તપ તેલજર, ધર શોધૈ જામ છોર,
ચાવિધ વિન નિકસૈ નહીં, પૈઠે પૂરવ ચોર. ૯
પચમહાવ્રત સચરન, સમિતિ પંચ પરકાર,
પ્રખલ પંચ ઇન્દ્રિયવિજય, ધાર નિજરા સાર. ૧૦

ચાહજી રાજુ ઉતંગ નલ, લોક પુરુષ સંકાન,
તામે છવ આનાદિત્તે, ભરમત હૈં વિન જ્ઞાન. ૧૧
જાંચે મુર તરૂ દેથ મુખ, ચિંતત ચિંતા રૈન,
વિન જાંચે વિન ચિંતયે, ધર્મ સકલ મુખદૈન. ૧૨
ધન કન કંચન રાજમુખ, સળહિ મુલભકર જાન,
હલભ હૈં સંસારમેં, એક જથારથ જ્ઞાન. ૧૩

અમિષેક પાઠ ।

દાહા.

જય જય જયવંતે સદા, મંગલ મૂલ મહાન,
વીતરાગ સર્વજ પ્રભુ, નર્મમાં જોરિ જીમ પાન.
હાલ મંગલની ૭૬ ગીતા.

શ્રીજિન જગમેં ઐસો, કેા જુધવંત જૂ,
જો તુમ શુભવરનનિ કરિ પાવે અંત જૂ;
ઇંદ્રાદિક મુર ચાર,—જ્ઞાનધારી મુની,
કહિ ન શકે તુમ શુભજણ, હે ત્રિભુવનધની.

અનુપમ અમિત તુમ શુભનિ વારિધિ જહાં અલોકાકાશ હૈ,
કિમિ ધરેં હમ ઉરકોશમેં સો અકથ શુભમણિરાશ હૈ;
પૈ નિજ પ્રયોજન સિદ્ધિકી તુમ નામ હીમેં શકિત હૈ,
ચહ ચિતમેં સરધાન યાતૈં, નામહીમેં ભકિત હૈ. ૧

જ્ઞાનાવરણ દર્શનઆવરણી ભને,
કર્મમોહની અંતસય ચારૈ હને;
લોકાલોક વિલોકો કેવલજ્ઞાનમેં,
ઇંદ્રાદિકકે સુકુટ નમે મુર ધાનમેં.

તળ ઈંદ્ર બન્યો અવધિતૈં. ઉઠિ સુરનયુત બંદત બયો,
તુમ પુન્યકો પ્રેરયો હરી હવે, મુદિત ધનપતિસાં ચયો;
અળ વેગિ બાય રચા સમવસૃતિ, સફલ સુરપદકૌં કરૌ,
સાક્ષાત્ શ્રી અરહંતકે, દર્શન કરૌ કલ્મષ હરૌ. ૨

ઐસે વચન મુને સુરપતિકે ધનપતી,
ચલ આયો તતકાલ, મોહ ધારે અતી;
વીતરાગ છવિ દેખિ, શબ્દ જય જય ચયા,
દે પ્રલેક્ષણા બાર બાર વંદત બયો.

અતિ ભક્તિભીનો નમ્રચિત હવે, સમવસરણુ રચ્યો સહી,
તાકી અનુપમ શુભગતિકો, કહન સમરથ કોઉ નહી;
પ્રાકાર તોરણુ સભામંડપ કનક મણિમય છાજહિ,
નગ-જહિત ગંધકુટી મનોહર મધ્યભાગ વિરાજહી. ૩

સિંહાસન તામધ્ય બન્યો અદ્ભુત દિપૈં,
તાપર ચારિજ રચ્યો પ્રભા દિનકર છિપૈં;
તીન છત્ર સિર શોભિત, ચોસઠ ચમરજી,
મહાભક્તિ યુકત દોરત હૈ. તહાં અમરજી

પ્રભુ તરન તારન કમલ ઉપર, અંતરીચ્છ વિરાજિયા,
ચહ વીતરાગદયા પ્રતચ્છ, વિલોકિ ભવિજન મુખ લિયા;
મુનિ આદિ દ્રાહશ સભાકે, ભવિ જીવ મસ્તક નાયકૈં,
બહુ જાંતિ વારંવાર પૂજૈં, નમૈં ગુણગણુ ગાયકૈં. ૪

પરમૌદારિક દિવ્ય દેહ પાવન સહી,
હુધા તૃષા ચિંતા ભય ગદ દૂષણુ નહી;
જન્મ જરા રતિ અરતિ, શોક વિરમય નસે,
રાગદ્વેષ નિકા મદ, મોહ સબૈ અસે.

અમ વિના અમજલરહિત પાવન, અમલ એતિ સ્વરૂપજી,
શરણાગતનિહી અશુચિતા હરિ, કરત વિમલ અનૂપજી;
ઐસે પ્રભુકી શાંતિમુદ્રા, કેા નહવન જલતૈં કરૈં,
જસ ભકિત વશ મન ઉકિતતૈં હમ, લાનું દિંગ દીપક ધરૈં. ૫

તુમ તૌ સહજ પવિત્ર, યહી નિશ્ચય ભયો,
તુમ પવિત્રતા હેત, નહીં મજજન કયો;
મેં મલિન રાગાદિક, મલતૈં હ્રવે રહ્યો,
મહા મલિન તનમેં વસુ, વિધિવશ હુઃખ સહ્યો.

બીત્યો અનંતો કાલ યહ, મેરી અશુચિતા ના ગઇ,
તિસ અશુચિતાહર એક તુમ હી ભરહુ વાંછા ચિત કઇ;
અબ અષ્ટ કર્મ વિનાશ સબ મલ, -સસ રાગાદિક હરૈં,
તનરૂપ કારાગેહતૈં ઉદ્ધાર શિવવાસા કરૈં. ૬

મેં જાનત તુમ અષ્ટ કર્મ હરિ શિવ ગયે,
આવાગમન વિમુક્ત રાગવર્જિત ભયે;
પર તથાપિ મેરૌ મનરથ પૂરત સહી,
નથ પ્રમાનતૈં જાનિ, મહા સાતા લહી.

પાપાયરણ તજિ નહવન કરતૌ, ચિત્તમેં ઐસે ધરૈં,
સાક્ષાત્ શ્રી અરહંતકૌ, માનૌં નહવન પરસન કરૈં;
ઐસે વિમલ પરિણામ હોતૈં, અશુભ પરણતિ નાસતૈં.
વિવિધ અશુભ નસિ શુભળ'ધતૈં, હ્રવે શર્મ સબ વિધિ તાસતૈં. ૭

પાવન મેરે નથન, ભયે તુમ દરસતૈં,
પાવન પાનિ ભયે તુમ, ચરનનિ પરસતૈં,
પાવન મન હ્રવે ગયો, તિહારે ધ્યાનતૈં,
પાવન રેષના માની, શુભ્રમણ જાનતૈં.

પાવન બઈ પરબ્ધ મેરી, બધા મેં પૂરણ ધની,
મેં શક્તિપૂર્વક ભક્તિ કીની, પૂણી ભક્તિ નહીં બની;
ધન્ય ધન્ય તે બડભાગિ ભવિ, તિન નીવ શિવધરકી ધરી,
વર ક્ષીરસાગર આદિ જલમણિ, -કુંભ ભરિ ભક્તિ કરી. ૮

વિપ્લવ સઘન વન દાહન, દહન પ્રચંડ હો,
મોહ મહાતમ દલન, પ્રબલ મારતંડ હો;
બ્રહ્મા વિપ્લુ મહેશ, આદિ સંજ્ઞા ધરો.
જગવિજયો ચમરાજ, નાશ તાકો કરો.

આનંદકારણ દુઃખનિવારણ, પરમ મંગલમય સહી,
મોસો પતિત નહિં ઓર તુમસા, પતિત તાર સુન્યો નહી;
ચિંતામણી પારસ કંપતરૂ, એક ભવ સુખકાર હી,
તુમ ભક્તિનૌકા જે ચઢે, તે ભયે ભવઢાંધિ પાર હી ૯

દોહડો,

તુમ ભવઢાંધિ તરિ ગયે, ભયે નિકલ અવિકાર,
તારતમ્ય ઇસ ભક્તિકો, હમૈ ઉતારૈ શાર.
ઇતિ હરજસરાય કૃત અભિષેક પાઠ.

પંચામૃત-અભિષેક પાઠ ।

શ્રીજિનવર ચૈવીસ વર, કુનચ ધ્વાંતહર ભાન;
અમીતવીર્ય દગબોધમુખ, સુત તિષ્ઠા ઇહ ધ્યાન. ૯
નારાયણ જંદ.

ગિરીસ સીસ પાંડુપૈ, સચીસ ઇસ યાપિયો,
મહોત્સવો આનંદકંદકો, સબૈ તહાં કિયો. ૧

હમં સો શક્તિ નાહિં વ્યકત દેખિ હેતુ આપના,
યહાં કરેં જિનેંદ્રચંદ્રકી સુખિંબ ઘાપના. ૨
(પુષ્પાંજલિ ક્ષેપણ કરીને શ્રીવર્ણ પર જિનખિંબની સ્થાપના કરવી.)

મુંદરો છંદ.

કનકમણિમયકુંભ મુહાવને, હરિ મુછીર ભરે અતિ પાવને,
હમ મુવાસિત નીર યહાં ભરેં, જગત પાવન-પાંચ તરેં ધરેં. ૩
(પુષ્પાંજલિ ક્ષેપણ કરીને વેદીના ચારે ખુણે ચાર કલશોની સ્થાપના.)

હરિગીત છંદ.

શુદ્ધોપયોગ સમાન જમહર, પરમ સૌરમ પાવને,
આકૃષ્ટભૃંગસમૂહ ગંગ-સમુદ્રભવો અતિ ભાવનો;
મણિકનકકુંભ નિસુંભકિલ્વિષ, વિંમલ શીતલ ભરિ ધરોં,
શ્રમ સ્વેદ મલ નિરવાર જિન, ત્રયધાર દે પાંચનિ પરોં. ૪
(શુદ્ધ જલની ત્રણ ધારા જિનખિંબ પર કરવી.)

અતિ મધુર જિનધુનિસમ મુપ્રાણિત, પ્રાણિવર્ગ સ્વભાવસૈં,
બુધચિત્તસમ હરિચિત્ત નિત્ત, મુમિષ્ટ ઇષ્ટ ઉછાવસૈં,
તત્કાલ ઇંદુસમુત્થપ્રાસુક રત્નકુંભવિષં ભરો,
ચમત્રાસતાપનિવાર જિન, ત્રયધાર દે પાંચનિ પરોં. ૫

(હસ્તરસની ધારા)

નિષ્ટમક્ષિપ્તમુવર્ણમદ હમનીયં, જ્યૈં વિષ જૈનકી,
આયુષ્કા બલબુદ્ધિદા રક્ષા, મુ યૌં જિય-સૈનકી;
તત્કાલમંથિત, ક્ષીર-ઉત્થિત, પ્રાજ્ઞ મણિઝારી ભરોં,
લીજે અતુલબલ મોહિ જિન, ત્રયધાર દે પાંચનિ પરોં. ૬

(વૃત્તરસની ધારા)

શરદ્ધ શુભ મુહાટકદ્યુતિ, મુરલિ પાવન સોહનો,
ફલીબત્વહર બલ ધરન પૂરવ, પયસકલ મનમોહનો.

કૃત ઉષ્ણ ગોષ્ઠનતૈં સમાહૃત, ઘટ જટિત મણિમૈં ભરૈં,
દુર્બલ દશા મો ભેટ જિન ત્રય ધાર દે પાંચનિ પરૈં. ૭

(દુષની ધારા.)

ખર વિશદ જૈનાચાર્ય જ્યાં મધુરામ્લકર્કશતા ધરૈં,
શુચિકર રસિક મંથન વિમંથન નેહ દોનોં અનુસરૈં;
ગોઢધિ સુમણિ ભૂંજાર પૂરન લાયકર આગૈ ધરૈં,
દુખદોષ કોષ નિવાર જિન ત્રય ધાર દે પાંચનિ પરૈં. ૮

(દહીની ધારા)

દોહા.

સર્વૈષધી મિલાયકે, ભરિ કંચન ભૂંગાર,
યજ્ઞેં ચરણ ત્રયધાર દે, તાર તાર ભવતાર. ૯

(સર્વૈષધિની ધારા)

ધતિ પચામૃતાભિષેક પાઠ.

અથ દેવશાસ્ત્રગુરુકી ભાષા પૂજા ।

અરિશ્વિ છંદ.

પ્રથમદેવ અરહંત સુશ્રુત સિદ્ધાંત જૂ,
ગુરુ નિરઞ્ગ મહંત સુકિતપુર પથ જૂ;
ત્રીન રતન જગમાંહિ સો ચે ભવિ ધ્યાઇયે,
તિનકી ભકિતપ્રસાદ પરમપદ પાઇયે. ૧
પૂજાં પદ અરહંતકે, પૂજાં ગુરુપદ સાર,
પૂજાં દેવી સરસ્વતી, નિતપ્રતિ આદ્યપ્રકાર. ૨

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુસમૂહ ! અત્ર અવતર અવતર ! સંવૌષટ્,

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુસમૂહ ! અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ; ઠઃ ઠઃ;

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુસમૂહ ! અત્ર મમ સંનિહિતો ભવ ભવ વષટ્,

ગીતા છંદ.

સુરપતિ ઉરજનરનાથ તિનકર, વંદનીક મુપદ પ્રભા,
અતિ શોભનીક સુવરણ ઉજ્જવલ, દેખ છબિ મોહિત સભા;
બર નીર છીર સમુદ્રધટભરિ અગ્ર તમુ બહુવિધિ નચૂં,
અરહંત શ્રુત સિદ્ધાંત ગુરૂ નિરગ્રંથ નિત પૂજા રચૂં.

મલિનવસ્તુ હરલેત સળ, જલસ્વભાવ મલ છીન,
બાસો પૂજો પરમપદ, દેવ શાસ્ત્ર ગુરૂ તીન. ૧.

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યોઃ જન્મજરામૃતપુરિનાશનાથ જલ નિર્વાપા-
મીતિ સ્વાહા. ૧

જે ત્રિજગ ઉદરમંજાર પ્રાણી, તપત અતિ દુર્દર ખરે,
તિન અહિતહરન સુવચન જિનકે, પરમ શીતલતા ભરે;
તમુ બ્રમરલોલિત પ્રાણ પાવન, સરસ ચંદન ઘસિ સચૂં,
અરહંત શ્રુત સિદ્ધાંત ગુરૂ, નિરગ્રંથ નિત પૂજા રચૂં. ૨.

ચંદન શીતલતા કરે, તપતવસ્તુ પરવીન,
બાસો પૂજો પરમપદ, દેવશાસ્ત્ર ગુરૂ તીન. ૨

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યઃ સંસારતાપવિનાશનાથ ચંદન નિર્વાપા-
મીતિ સ્વાહા. ૨

અતિ બવસમુદ્રઅપાર તારણ, કે નિમિત્ત સુવિધિ ઠંઠ,
અતિ દૃઢ પરમપાવન જથારથ, બક્ષિત વર નોકા સહી;
ઉજ્જવલ અખંડિત શાલિ તંદુલ, પુજ ધરિ ત્રયગુણ જચૂં,
અરહંત શ્રુત સિદ્ધાંતગુરૂ નિરગ્રંથ નિત પૂજા રચૂં. ૩

તંદુલ સાલિ મુગધિ અતિ, પરમ અખંડિત બીન,
બાસો પૂજો પરમપદ, દેવ શાસ્ત્ર ગુરૂ તીન. ૩

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યોઃ પુણ્યપદપ્રાપ્તયે અક્ષતાન્ નિર્વાપામીતિ
સ્વાહા. ૩.

જે વિનયવંત મુજબ-ઉરમાં ખુજ-પ્રકાશન ભાનું છે,
 જે એકમુખચારિત્ર ભાષત, ત્રિજગમાદિ પ્રધાન છે;
 હાલિ કુંદ કમલાદિક પહુપ, ભવ ભવ કુવેદનસોં યચું,
 અરહંત શ્રુત સિદ્ધાંત શુર, નિરગ્રંથ નિત પૂજા રચું.
 વિવિધ જ્ઞાતિ પરિમલ મુખન, જામર જાસ આધીન,
 તાસોં પૂજોં પરમપદ, દેવ શાસ્ત્ર શુર તીન. ૪

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યઃ કામનાલુપિવસનાય પુણ્યં નિર્વપા-
 માતિ સ્વાહા. ૪.

અતિ સગલ મહ કંદપં બકો, ક્રુધા ઉરગ અમાન છે,
 દુરસહ ભવાનક તાસ નાશનકાં, સુ ગરુડ સુમાન છે;
 ઉત્તમ છહોં રસયુક્ત નિત નૈવેદ્યકરિ ધૃતમેં પચું,
 અરહંત શ્રુત સિદ્ધાંત શુર, નિરગ્રંથ નિત પૂજા રચું. ૫
 નાનાવિધ સંયુક્ત રસ, વ્યંજન સરસ નવીન,
 જાસોં પૂજોં પરમપદ, દેવ શાસ્ત્ર શુર તીન. ૫

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યઃ ક્રુધારોગવિનાશનાય ચરં નિર્વપામાતિ
 સ્વાહા.

જે ત્રિજગ ઉદય નાશ કીને, મોહતિમિર મહાબલી,
 તિહિં કર્મભાતી ગાનદીપ, પ્રકાશ જોતિ પ્રભાવલી;
 ઇંદ્રભાંતિ દીપ પ્રભલ, કંચનકે સુભાજનમેં યચું,
 અરહંત શ્રુત સિદ્ધાંત શુર, નિરગ્રંથ નિત પૂજા રચું. ૬
 સ્વપરપ્રકાશક જોતિ અતિ, દીપક તમકરિ હીન,
 જાસોં પૂજોં પરમપદ, દેવ શાસ્ત્ર શુર તીન. ૬

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યો મોહાંધારવિનાશનાય દીપં નિર્વપામાતિ
 સ્વાહા.

જો કર્મ ઈંધન દહન અગ્નિસમૂહ સમ ઉદત હસેં,
 વર પૂપ તામ્ર સુગંધતાકરિ સગલ પરિમલતા હસેં,

ઇહભાંતિ ધૂપ ચઢાય નિત, ભવજ્વલન માંહિ નહીં પચું,
અરહંત શ્રુત સિદ્ધાંત ગુરૂ નિરબંધ નિત પૂજા રચું. ૭
અગ્નિમાહિં પરિમલ ફહન, ચંદનાદિ ગુણુ લીન,
ભસીં પૂજી પરમપદ, દેવ શાસ્ત્ર ગુરૂ તીન. ૭

ૐ હી દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યોઽષ્ટકમંવિધ્વ સનાય ધૂપં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.
લોચન મુરસના ઘ્રાણુ ઉર, ઉત્સાહકે કરતાર હૈં,
મોપે ન ઉપમા ભય વરણી, સકલ ફલ ગુણુ સાર હૈં
સો ફલ ચઢાવત અર્ધ પૂરન, પરમ અમૃતરસ સચું,
અરહંત શ્રુતસિદ્ધાંત ગુરૂ નિરબંધ નિત પૂજા રચું. ૮
ને પ્રધાન ફલ ફલવિધેં, પંચકરણ-રસલીન,
ભસીં પૂજીં પરમપદ, દેવ શાસ્ત્ર ગુરૂ તીન. ૮

ૐ હી દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યો મોક્ષફલપ્રાપ્તયે ફલ નિર્વપામીતિ સ્વાહા
જલ પરમ ઉત્તમલ ગંધ અક્ષત, પુષ્પ ચરૂ દીપક ધરૂં;
વર ધૂપ નિરમલ ફલ વિવિધ, બહુ જનમકે પાતક હરૂં;
ઇહભાંતિ અર્ધ ચઢાય નિત ભવિ, કરત શિવપંકતિ મચું,
અરહંત શ્રુત સિદ્ધાંત ગુરૂ નિરબંધ નિત પૂજા રચું. ૯
વસુવિધિ અર્ધ સંલેખકૈં, અતિ ઉછાહ મન કીન,
ભસીં પૂજીં પરમપદ, દેવ શાસ્ત્ર ગુરૂ તીન. ૯
ૐ હી દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યોઽનર્થપદપ્રાપ્તયે અર્ધં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

અર્ધ જયમાસા.

દેવશાસ્ત્રગુરૂ રતન શુભ, તીન રતન કરતાર,
ભિન્ન ભિન્ન મહું આરતી, અલ્પં મુગુણુ વિસ્તાર. ૧
૫૬૬ ૭૮૬

ચઉકમંહી ત્રેસક પ્રકૃતિ નાશિ, છતે અષ્ટાદશ દોષ રાશિ,
ને પરમ મુગુણુ હેં અનંત ખીર, કહવતકે છ્યાલીસ ગુણુ ગંભીર;

શુભ સમવશરણ્યોભા અપાર, શત ઈંદ્ર નમત કર શીસ પાર,
 દેવાધિદેવ અરહંતદેવ, બદ્ધાં મનવચનતનકરિસુ સેવ. ૩.
 જિનકી ધુનિહૈ ઓકારરૂપ, નિરઅક્ષરમય માહિમા અનૂપ,
 દશ અષ્ટ મહાભાષા સમેત, લઘુભાષા સાત શતક સુચેત. ૪.
 સો સ્યાદ્વાદમય હસભંગ. ગણધર ગૂઘે બારહ સુ અંગ,
 રવિશશિ ન હર સો તમ હરાય, સો શાશ્વ નમૌ બહુપ્રીતિ લ્યાય.
 ગુરૂ આચારજ ઉવચ્ચ સાધ, તનનગન રતનત્રયનિધિ અગાધ,
 સસાર દેહ વૈરાગ્યધાર, નિરવાંછિ તપેં શિવપદ નિહાર. ૬.
 ગુણ છત્તિસ પચ્ચીસ આઠવીસ, ભવતારનતરન જિહ્વા ઇંદ્ર,
 ગુરૂકી મહિમા વરણી ન ભય, ગુરૂનામ જયો મનવચનકાય. ૭.

સોરઠા.

કીજે શકિત પ્રમાણુ, શકિત વિના સરધા ધરે,
 'દ્યાનત' સરધાવાન, અજર અમરપદ લોભવે. ૮.

ૐ હી દેવશાસ્ત્રગુરુભો મહાધર્મ નિર્વપામીતિ સ્વાહા

ઈતિ દેવશાસ્ત્રગુરૂની પૂજા

શ્રી વિઘ્નમાન વીસ તીર્થકરોનો અર્ધ.

ઉદ્ધત્યંદનતંદુલપુષ્પકચ્છેરુદ્ધીપમુધૂપફલાર્ધકઃ

ધવલમંગલગાનરવાકુલે જિનગૃહે જિનરાજમહં થજે. ૧

ૐ હી સીમ ધગુમમ ધરબાહુમંગલતસ્વયં પ્રણુવૃષભાનનઅન તવીર્થ-
 સગ્રપ્રભવિશાલકીર્તિવંજીત્યંદાનનચ દ્રગાહુભુજંગમધ્વરનેમિપ્રભવીર-
 સેનમહાભદ્રદેવશઅજિતવીર્યેતિ વિશતિવિઘ્નમાનતીર્થકરેભ્યોદ્યયં
 નિર્વપામીતિ સ્વાહા. ૧.

અકૃત્રિમ ચૈત્યાલયનો અર્ધ.

દૃત્યાકૃત્રિમચાર્યેભ્યનિલયાજિત્યં ત્રિલોકીગતાન્,

વંદે ભાવનભ્યંતરાન્દ્યુતિવરાન્કલ્યાણમરાન્સર્વજાન્;

સદ્ગંધાક્ષતપુષ્પદામચક્રકૈર્દીપૈશ્વ પૂષ્પૈઃ ફલૈરુ,
ગીરાદૈશ્વ ચન્ને પ્રજ્જ્વમ્ય શિરસા દુષ્કર્મણાં શાંતયે. ૨.

❧ હી કૃત્રિમાકૃત્રિમચેત્વાલ્લવસંજંધિજિનનિબેન્ધોઽર્થે નિર્વંપા-
મીતિ સ્વાહા. ૨

સિદ્ધોનો અર્થ.

ગંધાદયં મુપયો મજ્જુમતગણૈઃ સંજં વરં ચંદનં,
પુષ્પાશ્વં વિમલં સદક્ષતયથં રમ્યં ચક્રં દીપકં;
પૂષ્પં ગંધયુતં દદામિ વિવિધં શ્રેષ્ઠં ફલં લબ્ધયે,
સિદ્ધાનાં યુગપત્ક્રમાય વિમલં સેનોચ્ચરં વાંછિતં. ૩.
❧ હી સિદ્ધચક્રાધિપતયે સિદ્ધપરમેષ્ઠિને અનર્થપદપ્રાપ્તયે અર્થે
નિર્વંપામીતિ સ્વાહા. ૩.

સ્રોત્રલુહારણનો અર્થ.

ઉદ્ધતચંદનતંદુલપુષ્પકૈશ્વૈરુદીપમુપૂષ્પફલાર્ધકૈઃ,
ધવલમંગલગાનરવાકુલે જિનગૃહે જિનહેતુમહં ચન્ને. ૪.
❧ હી દર્શનવિશુદ્ધચારિણેઽશ્વકારણેન્ધ્રો અર્થે નિર્વંપામીતિ સ્વાહા. ૪

દશલક્ષણુ ધર્મનો અર્થ.

ઉદ્ધતચંદનતંદુલપુષ્પકૈશ્વૈરુદીપમુપૂષ્પફલાર્ધકૈઃ,
ધવલમંગલગાનરવાકુલે જિનગૃહે જિનધર્મમહં ચન્ને. ૫
❧ હી અર્હં-મુખમલસમુદ્ભવોત્તમક્ષમામાર્દવાજ્વલૈશ્વસત્પ-
સંચમતપરત્યાગાકિ ચન્નચ્છાદયર્થે દશલક્ષણિકધર્મેન્ધ્રો અર્થે નિર્વંપામીતિ
સ્વાહા. ૫

રતનત્રયનો અર્થ.

ઉદ્ધતચંદનતંદુલપુષ્પકૈશ્વૈરુદીપમુપૂષ્પફલાર્ધકૈઃ,
ધવલમંગલગાનરવાકુલે, જિનગૃહે જિનરતનમહં ચન્ને. ૬
❧ હી અષ્ટાગસમ્યગ્દર્શનાય અષ્ટવિધસમ્યગ્ગાનાય ત્રયોદશપ્રકાર-
સમ્યક્ચારિત્રાય અર્થે નિર્વંપામીતિ સ્વાહા. ૬

અથ ચતુર્વિંશતિજિનપૂજા ।

છંદ દ્વિત.

વૃષભ અજિત સભવ અભિનંદન, સુભતિ પદમ સુપાસ જિનરાય,
અંદ પુદ્ગલ શીતલ શ્રેયાંસ નભિ, વાસુપૂજ્ય પૂજિત સુરરાય;
વિમલ અનંત ધરમ જસ હિલવલ, શાંતિ કુંથુ અર મલ્લિ મનાય,
સુનિસુમત નભિ નૌમિ પાર્શ્વે પ્રભુ, વર્દમાન પદ પુષ્પ ચઢાય.

ૐ હ્રી શ્રીવૃષભાદિવીરગ્નચતુર્વિંશતિ જિનસમૂહ અત્ર અવતર,
અવતર, મંવૌપટ, ૐ હ્રી શ્રીવૃષભાદિવીરગ્નચતુર્વિંશતિજિનસમૂહ
અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ । ૬: ૬: । ૐ હ્રી શ્રીવૃષભાદિવીરગ્નચતુર્વિંશતિ-
જિનસમૂહ અત્ર મમ સન્નિહિતો જવ વપટ ।

અષ્ટક.

(ચાલ દ્વાનતગાયત્રી નંદીચરદ્વીપાષ્ટકની)

સુનિ મનસમ ઉજ્જવલ નીર, પ્રાસુક ગંધ ભરા,
ભરિ કનકકટોરી ધીર, હીનોં ધાર ધરા;
ચૌવીસો શ્રીજિનચઢ, આનંદકંઠ સહા,
પદ જજલ હનત ભવદેહ, પાવત મોક્ષમહી. ૧

ૐ હ્રી શ્રીવૃષભાદિવીરગ્નચતુર્વિંશતિ જિનસમૂહ અત્ર અવતર,
નિર્વપામિતિ સ્વાહા

ગોશીર કપૂર મિલચ, કેશરરંગ ભરી,
જિનચરણુલ દેત ચઢાય, ભવ આતાપ હરી. ચૌવીસો ૦
ૐ હ્રી શ્રીવૃષભાદિવીરગ્નચતુર્વિંશતિ જિનસમૂહ અત્ર અવતર,
તંદુલ સિત સોમસમાન, સુંદર અનિચારે,
મુકતાદલદ્રી કિનમાન, પુજ ધરોં પ્યારે. ચૌવીસો. ૩
ૐ હ્રી શ્રીવૃષભાદિવીરગ્નચતુર્વિંશતિ જિનસમૂહ અત્ર અવતર,
નિર્વપામિતિ સ્વાહા

વર કંજ કહ બ કરડ, સુમન સુગંધ ભરે,
 જિન અમ્મ ધરેં યુનમંડ, કામકલંક હરે. યૌવીસૌ. ૪
 ૭૦ હી શ્રીવૃન્દાવાદીરાનંદન્ય કામયાણુવિષ્વ સનાય પુણ્ય નિર્વં
 મનમોહનગોહક આદિ, સુંદર સઘ બને,
 રસપૂરિત પ્રાકુતવાદ, જજત છુધાદિ હને. યૌવીસૌ. ૫
 ૭૧ હી શ્રીવૃન્દાવાદીરાનંદન્ય ક્ષધ રોગવિનાશનાય નૈવેદ્ય નિર્વં
 તમખડન નીચ જગાચ, ધારૌ તુમ આજે,
 સભ તિમિરમોહ છ જાય, જ્ઞાનકલા જંગે યૌવીસૌ. ૬
 ૭૨ હી શ્રીવૃન્દાવાદીરાનંદન્ય મોહાન્ધકાર વિનાશનાય દીપ નિર્વં
 દશગધ હુલાસનમાહિ, હ પ્રભુ ખેવત હો,
 મિસધૂમ કરમ જરિ જાહિ તુમ પદ સેવત હો, યૌવીસૌ. ૭
 ૭૩ હી શ્રીવૃન્દાવાદીરાનંદન્ય મોહાન્ધકાર વિનાશનાય ધૂતિ નિર્વં
 શુચિ પદ્મ સરના ફલ ચાર સમ રિતુકે લપાયો,
 દેખત દગ મનકા ખ્યાર, પૂજત સુખ પયો, યૌવીસૌ. ૮
 ૭૪ હી શ્રીવૃન્દાવાદીરાનંદન્ય મેક્ષલપ્રાપ્ત્ય ફલ નિર્વં
 જલફલ આઠ શુચિ સાર, તાકો અર્ધ કરો,
 તુમકો અરપા ભવતાર, ભવતરિ મોક્ષ વરો, યૌવીસૌ. ૯
 ૭૫ હી શ્રીવૃન્દાવાદીરાનંદન્ય મેક્ષલપ્રાપ્ત્ય ફલ નિર્વં
 અર્ધ નિવ ॥ ૧૧૫ વાદ

જયમાલા.

ગાહા.

શ્રીમત તીરથ નાયપદ, નાય નાય હિતહેત,
 ગાવો હુણુમાલા જળ, અજરઅમરપદ દેત. ૧.

છંદ ચત્તાનક.

જયભવતમભજન જનમનક જન, રંજ દિનમનિ સ્વચ્છ કરા,
 શિવમથપરકાશક અરિયનનાશક, યૌવીસૌ જિનરાજ વરા. ૨.

છંદ પદ્ધતી.

જય રિષભદેવ રિષિમન નમંત, જય અશ્વિત ભુવવસુઅરિ તુરંત
 જય સંભવ ભવભય કરત ચૂર, જય અભિનંદન આનંદપૂર. ૩.
 જય મુમતિ મુમતિદાયક દયાલ, જય પદ્મ પદ્મદ્યુતિ તન રસાલ,
 જય જય મુખાસ ભવપાશનાશ, જય ચંદ ચંદતનદ્યુતિપ્રકાશ. ૪.
 જય પુષ્પદંત દ્યુતિદંત સેત, જય શીતલ શીતલ ગુનનિકેત,
 જય શ્રેયનાથ નુતસહસંભુજજ, જય વાસવપૂજિત વાસુપુજજ, ૫.
 જય વિમલ વિમલપદ્મદેવદાર, જય જય અનંત ગુનમન અપાર,
 જય ધર્મ ધર્મ શિવશર્ક દેવ, જય શાંતિ શાંતિ પુષ્ટી કરૈત. ૬.
 જય કુંચુ કુંચવાદિક રખેય, જય અર જિન વસુઅરિ છય કરેય,
 જય મહિ મહિ હતમોહમહિ, જય મુનિસુવત વ્રત સહહૃદ. ૭.
 જય નમિ નિત વાસવનુત સપેમ, જય નેમનાથ વૃષચક્રનેમ,
 જય પારસનાથ અનાથનાથ, જય વર્દમાન શિવનગરસાથ. ૮.

ચત્તાનંદ છંદ.

ચૌવીસ જિનંદા આનંદકુંડા, પાપનિકંદા મુખકારી,
 તિનપદ જુગચંદા ઉદય અમંદા, વાસવવદા હિતધારી. ૬.
 ઓ હી શ્રીવૃષભાદિયતુર્વિંશતિજિનેશ્વો મહાર્ષિ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

સોરઠા.

ભુક્તિમુક્તિદાતાર, ચૌવીસૌ જિનરાજ વર,
 તિનપદ મનવચ ધાર, ભે પૂજે સો શિવ ભૂઈ. ૧૦.
 ઈત્યાશોર્વાદઃ (પુષ્પાંજલિ ક્ષિપેત)

આરતી સંગ્રહ ।

ચોવીસ તીથે કરની આરતી.

અંબહર શ્રી જિનગિંબ મનોહર, ચોવીસ જિનકા કરે ભજન;
આજ દિવસ કંચન સમ ઉગીયો, જિનમંદિરમે ચલો સજન. ટેક
નહેવન સ્થાપના સહસ્રનામ પદ, અષ્ટ વિધાયૈન પૂજ રચન;
જયમાલા આરતી સુસ્વર, સ્તવન સામાયિક ત્રિકાલ પઠન.

અંબહર ૧.

જયજય આરતી મુરનર નાચત, અનહદ હુંહુંભી બાજ બજન;
રતનજડિત કર સ્થાલ મનોહર, જયોતિ અનુપમ મુખ તજન.

અંબહર ૨.

ઝણઝળ અજિત સંભવ મુખદાતા, અભિનન્દનકે નમૂં ચરણ;
સુમતિ પદ્મપદ્મ, દેવ મુખાશ્વૈ, ચંદ્રનાથ વપુ શુભ વરન.

અંબહર ૩.

પુષ્પકંત, શીતલ, શ્રેયાંસ નમી, વાસુપૂજ્ય ભવતાર તરન;
વિમલ, અનન્ત, ધર્મ, શાંતિ જિન, કુંથુ અંબહંત જન્મ મરણ.

અંબહર ૪.

અરે મહિ સુનિસુવત, નમિ નેમિ, પાશ્વનાથ હંત અષ્ટ કરમ;
નાથવંશ, ઉજત, કર સપ્તમ, આંતમ સન્મતિ દેવ ચરન.

અંબહર ૫.

સમવચરણકી અમણિત શોભા, બાર સલા ઉપદેશ ધરન;
છવ ઉદ્ધારક, ત્રિભુવનતારક, શય રંઠકી શય ચરન.

અંબહર ૬.

તીર્થે'કર ગુણમાલ કંઠકર, બપ જયો' નિત કરો કથન;
દેવ શાસ ગુરૂ વિનય કરો, યે તીન રતનકા કરો જતન.

અષ્ટહરં ૭.

મૂલ સંઘ પુસ્કરગચ્છ મંડન, શાન્તિસેન ગુરૂપાદ રચન;
ભવિજન ભાવે શિવમુખ પાવે, બગેરવાલ કહે લાડ રતન.

અષ્ટહરં ૮.

રૂપભનાથ સ્વામીની આરતી.

જય જય આરતિ આદિ જિનંદા,
નાભી રાયા મરૂદેવીકા નંદા. જય જયં
પહેલી આરતી પૂજા કીજે,
નરભવ પામીને લાડવો લીજે. જય જયં
દ્વિતી આરતિ દીન દયાળા,
ધુળેવ નગર જગ અજવાળ્યાં. જય જયં
ત્રીતી આરતિ ત્રિભુવન દેવ!,
મુરનર ઇંદ્ર કરે તોરી સેવા. જય જયં
ચોથી આરતી ચૌદશી પૂજા,
રીખવ જિનેશ્વર ઔર નહીં દૂજા. જય જયં
પચમી આરતી પુન્ય ઉપાયો,
મૂલચંદે રીખવ ગુણ ગાયો. જય જયં
આરતી કરતાં સ્મરણ કીજે.
જન્મ જન્મનો લાડવો લીજે.

પંચ પરમેષ્ઠીની આરતી.

પરમ નિરંજન શ્રી જિન રાયો; શારદા સદ્ગુર પ્રણમું પાય;
 પંચ પરમેષ્ઠી આરતી કરું સાર, જવસાગર ઉતારો પાર,
 આરતી કરું જિનરાજ તુભારી, મુક્તિ વધુવર જન સુખકારી;
 પહેલી આરતી અરહિ ત દેવા, સમોવમરણશત ઇંદ્ર કરે સેવા,
 છેતાલીસ ગુણ બીર જમાન લોકાલોક પ્રકાશન જ્ઞાન.
 દ્વિજ આરતી સિદ્ધ સ્વરૂપની રેખા, અલક નિરંજન જ્ઞાનમુ પેખા;
 જ્યોતિસ્વરૂપ લોક શિખરવી વાસા, અષ્ટગુણ રાજિત સિદ્ધ પ્રકાશા
 ત્રીજ આરતી આચાર આચારો, તપ જપ સંયમ કર્મ ક્ષયકારો,
 છત્રીસ ગુણ પંચાચાર પ્રતિ પાલે. અષ્ટ અંગ સાધુ માયા
 મમતા ટાલે આં
 ચોથી આરતી ઉવઝા ઉપદેશે, આયમ અધ્યાતમ વાણી પ્રકાશે,
 આપ પટે ઓરનકુ પઢાવે, પચવીસ ગુણધારી મેરે મન જાવે. આં
 પચમી આરતી પંચમી ગતિ સાધે, અઠાવીસ મૂલગુણ જે આશાધે
 સૌ સાધુ મેરે મન જાવે, ચમના પાંડિત જિન ગુણ ગાવે. આં

પાર્શ્વનાથની આરતી.

આરતી કરત શ્રી પાર્શ્વ પ્રભુડી. જન્મ બનારસ હૈ જિનકા,
 હોજી જન્મ બનારસ હૈ જિનકા, ધનન ધનન ધન વાજે-
 ઘાંટ ધન, ઐસા, ધ્યાન મેરે જિનવરકા—ટેક.
 જળ કમઠાસુર કોપ કિયો, જળ રયામ લટા વિજલ ચમકા,
 ગરડ ગાજે જળ મૂશલધારા, ભરડ લડકયા જળ સારા-
 આરતિ—૧.

ચરચર આસન કંપ્યો-સૂરકો, તળ ધરણીધર ચિત્ત ચમકા,
દેણિ મસ્તક હઠાર કિયે જળ, ગળક ભાયે જળ શિર ડંકા
આરતિ—૨.

ધરણીધર જલ દીસે આયે, પદાવતિકું સંગ લિયા,
પદાવતિને લિયે શીષપર, શેષનાગને છત્ર કિયા—
આરતિ—૩.

તળ પદાવતિ સળ શણગારે, યે યે નાચ કરે લહેકા,
માગરદી માગરદી ધુન મૃદંગ બજત હૈ, હુંકહિહુંકહિ બાજે
ડંકા. આરતિ—૪.

એણીપેર ગીત સંગીત આવે જળ, મંદ્રપ ગાન કરે પ્રભુકા,
જતિ અમરચંદ્ર પ્રભુ શુભ આવે, ભવિત સદૃશ ભયા ઉનકા.
આરતિ—૫.

નંદીશ્વરની આરતી.

જય ભાવન જિન દેવા, ભાવન જિન દેવા,
આરતિ કરું તુમ ચરણે (૨)

ભવજલ નદી નાવા, જયદેવ, જયદેવ—ટેક,
પ્રથમે જંબૂદ્વીપ, માતકી વર ખીન્ને (૨)
પુષ્કર પૂરવ શોભિત, પુષ્કર વર ત્રીન્ને. જયદેવ-૧.

ચોથો વારુણ દ્વીપ, પંચમ સોરવર (૨)
છટ્ઠો ધૃતવર શોભિત, સપ્તમ હંધુવર. જયદેવ-૨.

અષ્ટમ સોભે દ્વાપ, નંદીશ્વર નામા (૨)
મતિ હય તેરક તેરક, અધુતિમ જિન ધામા. જયદેવ-૩.

આંજન ભુષર એક, દક્ષિણ નમ આર (૨)
અજમતિ રતિકર પર્વત, તેરક ગિરી સાર. જયદેવ-૪.

એવં ચૈદિશી બાવન, પૃથ્વી ધર લંગા (૨)
 ગિરીપતિ જ્યેષ્ઠ જિનાલય, મહિમય જિન બિંગા. જયદેવ-૫.
 શુભ આપાદે કારતક શાસ્ત્રુલુ સુદી પક્ષા (૨)
 ઇંદ્રાદિક કરે પૂજા, અષ્ટાદિક દક્ષા. જયદેવ-૬.
 અષ્ટમ દિનથી મડિત, પૂનમ પરિચંતા (૨)
 જિન શુભસાગર આવે, પાવે મુર કાન્તા. જયદેવ-૭.

દશ ધર્મની આરતી.

જયદેવ, જયદેવ, જય જિનવર દેવા (જય જિનવર દેવા)
 આરતિ કરેં તુમ ચરણે, ભવ જલ નદિ નહાવા.

જયદેવ, જયદેવ. ટેકા

ઉત્તમ ક્ષમા માર્દવ, આજીવ સુખકારી, પ્રભુ (૨)
 સત્ય, શૌચ ને સંયમ, સદા હૃદય ધારી, જયદેવ.
 કર્મ રજે હલુવા, તપ દ્વાદશ કરતા, પ્રભુ (૨)
 જ્ઞાન અનુપમ આપી, અખૂટ ધન ધરતા, જયદેવ. ૩
 નવમે આકિંચિત્ય, ધર્મ વિમળ ધારી, પ્રભુ (૨)
 આદુલતા વિષ્ણુ સુખ લઈ, મમતા પરિહારી. જયદેવ. ૪
 અંતર બાહરથી, બ્રહ્મચર્ય ધરીને, પ્રભુ (૨)
 આત્મ સ્વરૂપે સ્થિર થઈ, નિજ સુખ અનુભવતાં. જયદેવ ૫

પંચ કેદઆલોકની આરતી.

પહેલી આરતી ગર્ભ કલ્યાણકી, પંદરે માસા રતન વર્ધનકી;
 આરતિ કીજે શ્રી જિનરાજ ચરણકી;
 શુભ પૂરણ સર્વે દુઃખ હરણકી. આરતી. ૧

બીજી આરતી જન્મ કલ્યાણકી,
 મતિ શ્રુતિ અવધિ એ ત્રીજી રતનકી. આરતી૦ ૨
 ત્રીજી આરતી તપ કલ્યાણકી,
 વેદ ધાતિયા કર્મ હરણકી. આરતી૦ ૩
 ચોથી આરતી કેવલ કલ્યાણકી,
 સમવશરણ ધનપતિએ રચનકી. આરતી૦ ૪
 પંચમી આરતી પંચ કલ્યાણકી,
 પંચ કલ્યાણક પ્રભુ ત્રીજી રતનકી. આરતી૦

મંગલ આરતી.

યાવિધિ મંગલ આરતી કીજે, પંચ પરમપદ બજી સુખ લીજે;
 પહેલી આરતી શ્રીજિનરાજ, ભવદધિ પાર ઉતારો ઝઝ, આઠ
 દ્વિજી આરતી સિદ્ધન કેરી, સ્મરણ કરતાં મિટે ભવ દેરી; આઠ
 ત્રીજી આરતી મુર ઝુનીંદા, જનમ મરણ દુઃખ દૂરી કરતા, આઠ
 ચોથી આરતી શ્રી ઉવઝાયા, દર્શન દેખતાં પાપ પ્રલાયા. આઠ
 પંચમી આરતી સાધુ તુમારી કુમતી વિનાશન શિવ અધિકારી આઠ
 છઠી ગ્યારા પ્રતિમા ધારી, શ્રાવક જનમ દયા અધિકારી; આઠ
 સાતમી આરતી શ્રીજિનવાણી, જાનત મુરખ મુગતકી ખાની, આઠ
 જે આ આરતી પઢેરે પઢાવે, સો નરનારી અમરપદ પાવે. આઠ

અથ શાંતિપાઠ, વિમજ્જન ભાષા ।

ચૌપાઈ ૧૬ માત્રા.

શાંતિનાથ મુખ શશિ ઉનહારી, શીલગુણવતસંયમધારી.
લખન એકસા આઠ બિરાજે, નિરખન નયન કમલદલ લાજે. ૧
પંચમ ચક્રવર્તિ પદધારી, સોલમ તીર્થ કર મુખકારી,
ઇન્દ્રનરેન્દ્રપૂજ્ય જિનનાથક, નમો શાંતિકિન શાંતિવિધાયક. ૨
દિવ્ય વિટપ પહુપનઠી વરપા, દુઢલિ આસન વાણી સરસા,
છત્રચમરભામવડલ ભારી, ચે તુવ પ્રાતિહાય મનહારી. ૩
શાંતિ જિનેશ શાંતિ મુખદ ઇ, જગનપૂજ્ય પૂજો શિરનાઇ,
પરમશાંતિ હીજે હમ સબકો, પદે તિન્હં, પુનિ ચાર સંઘકો. ૪

વસંતતિલકા.

પૂજો જિન્હેં મુકુટ હાર કિરીટ લાકે,

ઇન્દ્રાદિદેવ અરુ પૂજ્ય પદાખજ ભાકે;

સો શાંતિનાથ વરવંશ જગતપ્રદીપ,

મેરે લિયે કરહિં શાંતિ સદા અનૂપ. ૫.

મ પૂજકોકો પ્રતિપાલકોકો,

ચતીનકો ઓ ચતિનાથકોકો,

રાજા પ્રજા રાષ્ટ્ર મુદેશકો લે,

હીજે મુખા હે જિન શાંતિકો હે. ૬.

સંખરા.

હોવૈ સારી પ્રજાકો મુખ બલયુત હો, ધર્મધારી નરેશ,
હોવૈ વર્ષા સમૃદ્ધિ તિલ ભર ન રહે, વ્યાધિયોંકા અદેશ;
હોવૈ ચોરી ન ભારી મુસમય વરતૈ, હો ન દુઃખલ ભારી,
સારે હી દેશ કારેં જિનવર વૃષકો, જો સદા સૌખ્યકારી. ૭-

હોહા.

ધાતિકર્મ જિન નાશકરિ, પાયો કેવલરાજ,
શાંતિ કરો સબ જગતમે, વૃષભાદિક જિનરાજ.

મંદાકાંતા.

શાસ્ત્રોંકા હો પઠન મુખદા, લાભ સત્સંગતીકા,
સહવૃત્તોંકા મુજસ કહકે, દોષ દાંડું સભીકા;
બ્રોહ્મં ચ્યારે વચન કિતકે. આપકા રૂપ ક્યારે,
તોલોં સેઉ ચરન જિનકે, મોક્ષ ભોંલોં ન પાઉં. ૯.

અમર્યા.

તવપદ મેરે હિયમેં મમ હિય, તેરે પુનીત ચરણોંમેં,
તબલોં લીન રહો પ્રભુ, જબલોં પાયા ન મુક્તિપદ મૈને, ૧૦.
અક્ષરપદ માત્રાસે, દૂષિત ભે કછુ કહા ગયા મુજસે,
ક્ષમા કરો પ્રભુ સો સબ, કરૂણા કરિ પુનિ છુઠાઉં ભવદુખસે. ૧૧.
હે જગમધુ જિનેશ્વર, પાઉં તવ ચરણ શરણ બસિદારી.
મરણ સમાધિ મુકુલ્લભ, કર્મોંકા ક્ષય મુખોંધ મુખકારી. ૧૨.
પરિપુષ્પાંજલિં કિયેત.

અથ વિસર્જન પાઠ.

હોહા.

વિન જાને વા જાનકે, રહી દૂટ ભે કોય,
તુવ પ્રસાદતેં પરમગુરુ, સો સબ પૂરન હોય. ૧.
પૂજનવિધિ જાન્યો નહીં, નહીં જાન્યો આજ્ઞાન,
ઔર વિસર્જન હૂં નહીં, ક્ષમા કરો ભગવાન. ૨
મંત્રહીન ખનહીન હૂં કિયાહીન, જિન દેવ,
ક્ષમા કરૂં સખહુ મુજે, દેહુ ચરણકી સેવ. ૩
આયે ભે.ભે દેવગણ. પૂજે ભક્તિ પ્રમાણ
સો અબ ભવહુ કૃપાકર, અપને અપને જ્ઞાન. ૪
ધતિ શાંતિપાઠ વિસર્જન સમાપ્ત.

અથ ભાષા સ્તુતિપાઠ ।

- તુમ તરન તારન ભવનિવારન, ભવિકમન આનંદનો,
શ્રીનાભિનનંદન, જગત વંદન, આદિનાથ નિરંજનો. ૧
- તુમ આદિનાથ અનાદિ સેઈ, સેથ પદ પૂજા કરે,
કૈલાશગિરિપર રિપભ જિનવર, પદકમલ હિરદ ધરે. ૨
- તુમ અજિતનાથ અજીત જીતે, અષ્ટકમ મહાબલી,
ચહ વિરહ મુનકર સરન આયો, કૃપા કીજે નાથજી. ૩
- તુમ ચંદ્રવદન મુચંદ્રલચ્છન, ચંદ્રપુરી પરમેશ્વરે,
મહાસેનનંદન જગત વંદન, ચંદ્રનાથ જિનેશ્વરે. ૪
- તુમ શાંતિ પાંચ કલ્યાણ પુણી, શુદ્ધ મનવચકાચ જી,
હરભિક્ષ ચોસી પાપ નાશન, વિધન જાય પલાય જી. ૫
- તુમ બાલપ્રકાશ વિવેકસાગર, ભવ્યકમલ વિકાસનો,
શ્રીનેમિનાથ પવિત્ર દિનકર, પાપતિભિરવિનાશનો. ૬
- જિન તજી રાજીલ રાજ કન્યા, કામસૈન્યા વશ કરી,
ચારિત્રવથ ચઢિ બયે દ્વલંહ, જાય શિવરમણી વરી. ૭
- કદર્પ દર્પ મુસર્પ લચ્છન, કમઠ શઠ નિર્મઠ કિયો,
અશ્વસેનનંદન જગત વંદન, સકલ લઘ મગલ કિયો. ૮
- જિન ધરી બાલકપૈઠ દીક્ષા, કમઠ-માન વિકારકે,
શ્રી પાર્શ્વનાથ જિનેન્દ્રકે પદ. મૈં નમો શિર ધારકે. ૯
- તુમ કર્મઘાતા મોક્ષઘાતા, દીન જાની દયા કરે,
સિદ્ધાર્થનંદન જગત વંદન, મહાવીર જિનેશ્વરે. ૧૦
- ત્રય છત્ર સોહૈં મુર નર મોહૈં, વીનતી અવધારિયૈ,
કર જોડી સેવક વીનવૈ, આવાગમન નિરવારિયે. ૧૧
- અબ હોઠિ ભવ ભવ સ્વામિ મેરે, મૈં સદા સેવક રહોં,
કર જોરી ચોં વરદાન માંગોં, મોક્ષકલ જાવત લહોં. ૧૨
- જો ઝોકમાંહી ઝોક રાજૈ, ઝોકમાંહિ અનેકનો,
ઈક અનેકડી નહીં સંખ્યા, નમો સિદ્ધ નિરંજનો. ૧૩

लघु अभिषेकपाठ मंस्कृत ।

जल, इक्षुमस, घी, इष, हर्द, सर्षपधि यथेष्टी पयामृत
अभिषेक इत्यादि यन्त्रे नीचे दृश्य भोज्यं. अथवा आर्द्रमुक्त पाठ
वाचना न शारङ्गो देव तो लघु अभिषेक पाठ वांछीने पयामृत
अभिषेक इत्यादि.

श्रीमन्मन्त्रेन्द्रमन्त्रिणं जगत् त्रयेणं,

इत्यादि इति यन्त्रेन्द्रमन्त्रेन्द्रमुष्टपाठं भू,

श्रीमन्मन्त्रेन्द्रमुष्टपाठं मुष्टेन्द्रमुष्टपाठं-

श्रीनेन्द्रमन्त्रिणं विष्टेन्द्र- भयादयथाधि. १

आः श्रेष्ठक वाञ्छीने जिनमन्त्रेन्द्रमुष्टपाठं यथावती ज्येष्ठमे.

श्रीमन्मन्त्रेन्द्रमुष्टपाठं मुष्टेन्द्रमुष्टपाठं सद्यः सद्यः

पीठे मुष्टिपदं निधायस्थितं त्वन्पाठपदस्य;

इन्द्रोऽहं निजमन्त्रिणं विष्टेन्द्रमुष्टपाठं यथावतीत इष्टे,

मुष्टिपदं मुष्टिपदं यथावतीत इष्टे. २

आः श्रेष्ठक वाञ्छीने जिनमन्त्रेन्द्रमुष्टपाठं यथावतीत इष्टे तथा अनेक
(अथ अथवा यथावतीत) यथावतीत इष्टे. यथावतीत इष्टे.

सौम्यसंगतमधुनतज्जुतेन, संवर्णमानमिव गंधमनिधमाहै.

आः पयामि विष्टेन्द्रमुष्टपाठं यथावतीत इष्टे. यथावतीत इष्टे.

आः श्रेष्ठक वाञ्छीने अभिषेक इत्यादि यथावतीत इष्टे. यथावतीत इष्टे.
यथावतीत इष्टे. यथावतीत इष्टे.

ये सन्ति केचिदिह दिव्यकुलप्रसूता,

नागाः प्रनूतयन्त्यहर्षयुता विजोधाः

संरक्षयामि भूमिनेन मुष्टेन्द्र तेषां,

प्रक्षालयामि पुरः कनकस्य भूमिं. ४.

આ પ્રયોગે ભણીને અભિષેકને માટે જૂમિ કે પાજઠ પર જલ ચઢાવવું જોઇએ.

ક્ષીરાર્ણવસ્થ પથ્થ્રાં શુચિભિઃ પ્રવાહે,
પ્રક્ષાલિતં સુરવરૈયૈઃ ક્ષેત્રકવારમ્;
અત્યુદ્ધમુદ્યતમહં જિનપાદપીઠં,
પ્રક્ષાલયામિ ભવસંભવતાપહારિ. ૫.

પ્રતિમા વિરાજમાન કરવાતા સિંહાસનનું પ્રક્ષાલન કરવું.

શ્રીશારદાસુમુખનિર્ગતભીજવર્ણ,
શ્રીમંગલીકવચ્ચર્વજનસ્થ નિત્યં;
શ્રીમત્સ્વયં ક્ષયતિ તસ્ય વિનાશવિદનં;
શ્રીકારવર્ણલિખિતં જિનભદ્રપીઠે. ૬.

આ પ્રયોગે ભણીને સિંહાસનપર 'શ્રી' કાર લખવો.

ઇન્દ્રાગ્નિદણ્ડધરનૈઃકનપાશપાશ્વિ,
વાયૂનરેશશશિભૌલિદર્શીદ્રવ્ય-દ્રા;
આગત્ય યૂગમિહ સાનુચરાઃ સચિઃ,
સ્વં સ્વં પ્રતીચ્છત યલિં જિનપાભિષેકે. ૭.

નીચે લખેલા મંત્રો ભણીને અનુક્રમે દશ દિગ્પાલોને અર્ધ ચઢાવવો.

- ૧-ઓં આં કૌં હ્રીં ઇન્દ્ર આગચ્છ આગચ્છ ઇન્દ્રાય સ્વાહા,
- ૨-ઓં આં કૌં હ્રીં અગ્ને આગચ્છ આગચ્છ અગ્નયે સ્વાહા.
- ૩-ઓં આં કૌં હ્રીં યમ આગચ્છ આગચ્છ યમાય સ્વાહા,
- ૪-ઓં આં કૌં હ્રીં નૈઋત આગચ્છ આગચ્છ નૈઋતાય સ્વાહા.
- ૫-ઓં આં કૌં હ્રીં વરુણ આગચ્છ આગચ્છ વરુણાય સ્વાહા,
- ૬-ઓં આં કૌં હ્રીં પવન આગચ્છ આગચ્છ પવનાય સ્વાહા.

- ૭-ઓં આં કૈં હ્રીં કુબેર આગરછ આગરછ કુબેરાય સ્વાહા,
 ૮-ઓં આં કૈં હ્રીં ઐશાન આગરછ આગરછ ઐશાનાય સ્વાહા.
 ૯-ઓં આં કૈં હ્રીં ધરણીદ્ર આગરછ આગરછ ધરણીદ્રાય સ્વાહા.
 ૧૦-ઓં આં કૈં હ્રીં સોમ આગરછ આગરછ સોમાય સ્વાહા.

ઇતિ જિગ્ધાલ મંત્રાઃ

દધુજ્જવલાક્ષતમનોહરપુષ્પદીપૈઃ,
 પાત્રાપિતં પ્રતિદિનં મહતાદરેણુ;
 ત્રેલોક્યમંગલસુખાનલકામદાહ-
 ભારતિકં તવવિશેષવતારયામિ. ૮.

હહી, અક્ષત (ચોખ્ખા), પુષ્પ અને દીપ (દીવો) રકાળીમાં લઈ
 મંગલપાઠ તથા અનેક વાણંત્રો સાથે ત્રેલોક્યનાથ (તીર્થંકર) ની
 આરતી ઉતારવી જોઈએ.

યં પાંડુકામલશિલાગતમાદિદેવ-
 મસ્નાપથન્સુરવરાઃ સુરશૈલમૂર્ધનૈ,
 કલ્યાણમીશુરહમક્ષતતોયપુષ્પૈઃ,
 સંભાવયામિ પુર જ્યેષ્ઠ તદ્દીય જિમ્બં. ૯.

જળ, અક્ષત, પુષ્પ ચઢાવીને 'શ્રી' કાર લખેલે સ્થાને જિન-
 વિંબની સ્થાપના કરવી જોઈએ.

સત્પણ્ણવાચિંતમુખાન્કલધૈતરૂચ્ય,
 તાઆરકૂટઘટિતાન્ પથસા સુપૂર્ણાન્;
 સંવાદાતામિવ મતાશ્વતુરઃ સમુદ્રાન્,
 સંસ્થાપયામિ કલ્યાણાન્ જિનવૈદિકાંતે. ૧૦.

જળ ભરેલા અને ધુંદળ પાંદડાઓથી ઢાંકેલા સુવર્ણ, ચાંદી કે પીતળ આદિ ધાતુના ચાર કળકળાળા કંઠ કે સિંહાસનને ચારે ખૂણે સ્થાપન કરવા જોઈએ.

આભિઃ પુષ્પાભિરદ્વિભઃ પરિમલ્લખલુલૈ નામુના ચંદ્રનેન,
શ્રીદશપેયૈરમીભિઃ શુચિસદૃશયૈરૂર્ધ્વમૈભિરૂદૈ,
હૃદયૈરભિનિવેદ્યમંખલાવનમિર્મદૌપચદ્વિભઃ પ્રહીપૈઃ,
ધુપૈઃ પ્રાયોભિરેભિઃ પૃથુભિરપિ કૃત્તૈરેભિરીશં ચન્દ્રમિ. ૧૧.

જે હોં શ્રી પદ્મદેવાય શ્રી અર્ધત્વ પરમેશ્વિનેશ્વર નિર્વાપીતિ સ્વાહા.

દૂરાવનઅસુરનાથકિરીટકેટી,
સ લગ્નરત્નકિરત્તલવિધૂચરાંમિ;
પ્રસ્વેદતાપમલ્લમુક્તમપિ પ્રકૃષ્ટૈ-

લૈકત્યા જલ્લાજનપતિં ખલુધાભિષિંચે ૧૧.

ઓં હ્રીં શ્રીમતં ભગવંતં કૃપાલક્ષ્મણ વૃષભાદિ મહા-
વીરપથંત-અતુર્વિંશતિતીર્થંકરપરમદેવં આદ્યાનાં આલે
જ'ખૂંડીયે ભરતક્ષેત્રે આર્યખંડે.... નાગ્નિ નગરે માસાના-
મુક્તમે માસે.... માસે.... પક્ષે.... શુભદિને મુનિઆચિંકા આવક-
આવિઠાણાં સકલકર્મલ્લધાર્યં જલ્લેનાભિષિંચે, નમઃ ૧૩.

આ શ્લોક બાળી શ્રી જિન પ્રતિપાપર જળિના કલ્પશયી જળ
ચઢાવવું જોઈએ અને પ્રત્યેક ધારા વખતે 'ઉદક ચંદન' વગેરે શ્લોક
બોલી અર્ધ ચઢાવવો જોઈએ.

ઉત્કૃષ્ટવર્ણનવહેમરસાભિરામ,
દેહપ્રભાવલયસંજયલુપ્તલીપિઃ;
ધારાં પૃતસ્થ શુભમંધુલુપ્તપ્રાચાં,
વદેહવાં મુરલિસંસ્પૃષ્ણપ્રભુકતાં. ૧૩.

ઉપર લખેલા પુરા મંત્ર બણી મંત્રમાં 'જલેનાભિષિ'એ'ને બદલે
'ક્રુતેનાભિષિ'એ' બણી ધૃત (વી)ને કળય ચઢાવવો જોઈએ.

સંપૂર્ણ શારદશયાંકમરીચિબલ.

રયંદૈરિવાત્મ ચશસામિવ મુખવાહ;

ક્ષીરૈર્જિનાઃ શુચિતરૈરભિષિરંચમાનાઃ,

સંપાદયંતુ મમ ચિત્તસમીહિતાનિ, ૧૪.

ઉપરના મંત્રમાં 'જલેન'ની જગ્યાએ 'ક્ષીરૈષ્ઠાભિષિ'એ'
બણી દૂધના કળયથી અભિષેક કરવો જોઈએ.

દુગ્ધાબ્ધિષીચિપયસાંચિતદ્દેનરાશિ,

પાંડુત્વકાંતિમવધીરયતામતીવ;

દધ્નાં ગતાં જિનપતેઃ પ્રતિમા સુધારા,

સંપદતાં સપદિ વાંછિતસિદ્ધયૈ નઃ ૧૫.

ઉપર લખેલા મંત્રમાં 'જલેન' ની જગ્યાએ 'દધ્ના' બણીને દધિ
(દહી) ના કળયથી અભિષેક કરવો જોઈએ.

ભક્ત્યા લલાટતટદેશનિવેશિતોચ્ચૈ;

હસ્તૈસ્ચ્યુતાઃસુરવરાડસુરમત્યંનાયૈ;

તત્કાલ પીલિતમહેશ્વરસસ્ય ધારા,

સઘઃ પુનાતુ જિનભિંબજતૈષ્યુખમાન્. ૧૬.

ઉપરના મંત્રમાં 'જલેન'ની જગ્યાએ 'મહેશ્વરસેન' બણીને ધસુ-
રસના કળયથી અભિષેક કરવો જોઈએ.

સંસ્નાપિતસ્ય ધૃતદુગ્ધદધીક્ષુવાહૈ;

સર્વાભિરૈષધિભિરહંતકિંજલવલાભિઃ

ઉદ્ધતિતસ્ય વિવધાઅભિષેકમેલા,

ઝલેવકુકુમરસેનતટવારિપૂરૈઃ,

૧૭.

ઉપરના મંત્રમાં “જલેન” ની જગ્યાએ “સુમંજલેન” લખી સર્વોપધિના કળશથી અભિષેક કરવો જોઈએ.

દ્રવ્યૈરનદપધનચારચતુઃસમાધૈ,

સમાદવાસિતસમસ્તદિગંતશક્તૈઃ,

મિશ્રીકૃતેન પથસા જિનપુંગવાનાં,

ત્રેલોક્યપાવનમહં સ્વપનં કરશમિ. ૧૮.

ઉપરના મંત્રમાં ‘જલેન’ની જગ્યાએ ‘સુમંજલેન’ લખી કેશર કપુર વગેરે સુગંધી પદાર્થોથી તેવાર કરેલા જળથી અભિષેક કરવો જોઈએ.

ઇષ્ટૈરમનોરથશતૈરિવ ભવ્યપુંસાં,

પૂર્ણઃ સુવર્ણકલશૈર્નિખિલૈર્વસાનૈઃ;

સંસારસાગરવિલ્લંઘનહેતુસેતુ-

માપ્તાવયે ત્રિભુવનનૈકપતિં જિનેન્દ્ર. ૧૯.

ઉપર લખેલા મંત્રથી બાકીના સર્વે કળશોથી અભિષેક કરવો જોઈએ.

સુકિતશ્રીવનિતાકરૌદકમિહં પુણ્યાંકુરૌત્પાદકં,

નાગેન્દ્રત્રિદશેન્દ્રચક્રપદવીરાજ્યાભિષેકૌદકં;

સમ્યગ્જ્ઞાનચારિત્રદર્શનલતાસંવૃદ્ધિસમ્પાદકં,

કોર્તિશ્રીજયસાધકં તવ જિન ! સ્નાનસ્થ ગંધૌદકં.

આ શ્લોક વાંચી પોતાને શરીરે મધોદક લથાવવું જોઈએ.

પ્રતિ સંસ્કૃત અભિષેક સમાપ્ત.

દેવશાસ્ત્રગુરુપૂજા સ્વસ્તિમંગલવિધાન ।

ઓં જય જય જય, નમોસ્તુ નમોસ્તુ નમોસ્તુ,
જુમો અરહંતાણું, જુમો સિદ્ધાણું, જુમો આચરીયાણું,
જુમો ઉવજ્જાયાણું, જુમો લોચે સંવસાહુણું. ૧
આં હ્રીં અનાદિમૂલમ ત્રેલોક્યો નમઃ, (પુષ્પાંજલિ ક્ષેપણું)

ચત્તારિ મંગલં, અરહંતમંગલં, સિદ્ધમંગલ, સાહુમંગલં,
કેવલિપણ્ણતો ધમ્મો મંગલં, ચત્તારિ લોગુત્તમા, અરહંત-
લોગુત્તમા, સિદ્ધલેગુત્તશુત્તમા, સાહુલોગુત્તમા, કેવલિ-
પણ્ણતો ધમ્મોલોગુત્તમા, ચત્તારિ સરણું પંચજ્ઞામિ,
અરહંતસરણું પંચજ્ઞામિ, સિદ્ધસરણું પંચજ્ઞામિ, સાહુ-
સરણું પંચજ્ઞામિ, કેવલિલિપણ્ણતો ધમ્મોસરણું પંચ-
જ્ઞામિ, ઓ નમોઽહંતે સ્વાહા.

(પુષ્પાંજલિ ક્ષેપણું કરવી)

* * *
અપવિત્રઃ પવિત્રો વા, સુસ્થિતો દુઃસ્થિતોઽપિ વા,
ધ્યાયેત્પંચનક્ષત્રં, સર્વપાપઃ પ્રમુચ્યતે. ૧.
અપવિત્રઃ પવિત્રો વા, સર્વાવસ્થાં ગતોઽપિ વા,
યઃ સ્મરેત્પરમાત્માનં, સ જાહ્વાન્યંતરે શુચિઃ. ૨.
અપરાજિતમત્રોઽયં સર્વવિઘ્નવિનાશનઃ,
મંગલેષુ ચ સર્વેષુ, પ્રથમં મંગલં મતઃ. ૩.
ઐસો પંચ જુમોધાર્યા, સંવસાવપણ્ણાસિલ્લો,
મંગલાણું ચ સંવેસિં, પદમં હોષ મંગલં. ૪.
અહંભિત્યક્ષરં બ્રહ્મ, પ્રાચકં પરમેષ્ઠિનં
સિદ્ધયઃ કસ્ય સદ્ગુણીજં, સર્વતઃ પ્રજ્ઞમાચ્ચકં. ૫.

કર્માદકવિનિમુક્તા, મોક્ષલક્ષ્મી નિકેતન,
સમ્યક્ત્વાદિગુણોપેત, સિદ્ધચક્રં નમામ્યહં. ૬.
વિન્નોષાઃ પ્રલયં ચાતિ, શાકિની ભૂતપન્થ્યાઃ
વિષં નિવિંધતાં ચાતિ, સ્તૂતમાને જિનેન્દરાઃ ૭.

(પુષ્પાંજલિ ક્ષેપણ કરવી)

[જો પર્વના દિવસ હોય તો એ પ્રછી સહસ્તનામ બધી
૧૦ અર્ધ ચઢાવવા જોઈએ નહિં તો ત્રીયેનો પ્રતેક બધી એક
અર્ધ ચઢાવવો જોઈએ.]

ઉદકચન્દનતંદુલપુષ્પકે-

શ્રીસુદીપમુખપદ્માર્ચકે;

ધવલમર્ગલમાનરવાકુલે,

જિનગૃહે જિનનાથમહં થજે. ૭.

ૐ શ્રી શ્રી ભગવદ્ જિન સહસ્તનામેભ્યોઽર્ધં નિવં.

શ્રીમજ્જિનેન્દ્રમલિવંધ જગત્રચૈથં,

સ્વાદ્વાદનાયકમનંતચતુષ્પદ્યહં,

શ્રીમૂલસંધ સુદયાં મુરતૈકહેતુર-

જનેન્દ્રયસવિધિરૈષમયાઽભ્યધાયિ. ૮.

સ્વસ્તિ ત્રિલોકગુરવે જિનપુંગવાય,

સ્વસ્તિસ્વભાવમહિમોદયસુસ્થિતાય;

સ્વસ્તિ પ્રકાશસહજોન્નિર્જીતદ્ભયાય,

સ્વસ્તિ પ્રસન્નહૃદિતાદ્ભુતવૈભવાય. ૯.

સ્વસ્તિસુચ્છલદ્વિમલભૌધમુધાપ્લવાય,

સ્વસ્તિ સ્વભાવપરભાવવિભાસકાય;

સ્વસ્તિ ત્રિલોકવિતતૈકચિકુદ્ભવાય,

સ્વસ્તિ ત્રિકાલસકલાયતવિસ્તૃતાય. ૧૦.

द्रव्यस्य शुद्धिमधिकम् यथातुष्टं,
 भावस्य शुद्धिमधिकमधिकं तु कामः,
 अलक्षणानि विविधान्यवलोक्य वदन्;
 भूतार्थयज्ञपुष्टस्य केशभिः यज्ञः ११.

अर्हत्पुत्राद्युत्तमपावनानि,
 वस्तुनवनमभिलान्यमेकमेव,
 अस्मिन् न्यलक्षितमलकेवलमेव वदन्,
 पुष्ट्यं समग्रमहमेकमना षुडोभिः.

(पुष्पांजलि क्षेपण करवी)

श्री वृषभोः नमः स्वस्ति स्वस्ति श्रीअजितः,
 श्रीसंभवः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीअजिनन्दनः;
 ओमुमतिः स्वस्ति, स्वस्ति आपन्नमः;
 श्रीसुषार्वः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीयन्द्रमः;
 श्रीपुष्पदन्तः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीशीतलः;
 श्रीश्रेयांसः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीवासुपूज्यः;
 श्रीविमलः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीअनन्तः;
 श्रीधर्मः स्वस्ति, स्वस्ति श्री शातिः;
 श्रीकुसुः स्वस्ति, स्वस्ति श्री अरनाथः;
 श्रीमहिः स्वस्ति, स्वस्ति श्री मुनिसुवतः;
 श्रीनमिः स्वस्ति, स्वस्ति श्री नेमिनाथः;
 श्रीपार्श्वः स्वस्ति, स्वस्ति श्री वरुमानः

इति स्वस्ति मंगल विधानम् ।

શ્રી સિદ્ધપૂજા ।

અડિલ છંદ.

અષ્ટ કરમકરિ નહ અષ્ટ શુભ પાથકે,
અષ્ટમવસુધામાહિં વિરાજે ભથકે;
એસે સિદ્ધ અનંત મહંત મનાથકે,
સ વૌષટ આહ્વાન કરે હરપાથકે. ૧.

❧ હી સિદ્ધપરમેષિન્ ! અત્ર અવતર અવતર મંવૌષટ.
❧ હી સિદ્ધપરમેષિન્ ! અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ઠઃ ઠઃ.
❧ હો સિદ્ધપરમેષિન્ ! અત્ર મમ મન્નિર્મિતો જાત જાત વપટ.

છંદ ત્રિભંગી.

હિમવનતગંગા આદિ અજંગા, તીર્થ ઉતાંગા સુરવંગા,
આનિય સુરસંગા સલિલ સુરંગા કરિ મનચંગા ભરિ ભૂંગા;
ત્રિભુવનકે સ્વામો ત્રિભુવનનામી, અંતરજામી અભિરામી,
શિવપુરવિદ્યામો નિજનિધિ પામી, સિદ્ધજામી સિરનામી. ૧.

❧ હી શ્રી અનાદતપરાક્રમાય સર્વકર્મવિનિર્મુક્તાય સિદ્ધચક્રાધિ-
પતયે જય

હરિચંદન લાયો કપૂર મિલાયો, બહુ મહકાયો મન ભાયો,
જલસંગ ઘસાયો રંગ સુકાયો, ચરન ચઢાયો હરપાયો. ત્રિ. ૨

❧ હો શ્રી અનાદતપરાક્રમાય સર્વકર્મવિનિર્મુક્તાય સિદ્ધચક્રાધિ-
પતયે ચંદનં નિર્વપામીતિ સ્વાહા. ૨.

તંદુલ ઉજિયારે શશિદુતિહારે, કેમલ પ્યારે અનિયારે,
તુષપ્પહ્લનિકારે જલસુ પપ્યારે, પુંજ તુમારે દિગ ધારે. ત્રિ. ૩

❧ હી શ્રી અનાદતપરાક્રમાય સર્વકર્મવિનિર્મુક્તાય સિદ્ધચક્રા-
ધિપતયે અક્ષતાન્ નિર્વપામીતિ સ્વાહા. ૩.

સુરતરૂડી બારી, પ્રીતિવિહારી, કિરિયા ખ્યારી ગુલબારી,
જરિ કંચન ચારી ફૂલ સંવારી, તુમ પદ દારી અતિ સારી. ત્રિ.

ૐ હ્રી શ્રી અનાહતપરાક્રમાય સર્વકર્મવિનિર્મુક્તાય સિદ્ધયકા-
ધિપતયે પૂષ્પં નિર્વંપામીતિ સ્વાહા. ૪.

પદ્મવાન નિવાળે, સ્વાદ વિરાળે, અમૃત લાળે ક્ષુદ્ર લાળે,
બહુ મોહક છાળે, ઘેવર ખાળે, પૂજન કાળે કરિ તાળે. ત્રિ. ૫

ૐ હ્રી શ્રી અનાહતપરાક્રમાય સર્વકર્મવિનિર્મુક્તાય સિદ્ધયકા-
ધિપતયે નેવેલં નિર્વંપામીતિ સ્વાહા. ૫.

આપાપરભાસે જ્ઞાનપ્રકાશે, ચિત્તવિકાસે તમ નાસે,
ઐસે વિષ ખાસે દીપ ઉભાસે, ધરિ તુમ પાસે ઉદ્ધાસે. ત્રિ. ૬

ૐ હ્રી શ્રી અનાહતપરાક્રમાય સર્વકર્મવિનિર્મુક્તાય સિદ્ધયકા-
ધિપતયે દીપં નિર્વંપામીતિ સ્વાહા. ૬.

ચુંબક અભિમાલા ગંધ વિશાલા, ચંદન કાલા ગરૂખાલા,
તક્ષ ચૂર્ણ રસાલા કરિ તતકાલા, અમીઝવાલામં ડાલા. ત્રિ. ૭

ૐ હ્રી શ્રી અનાહતપરાક્રમાય સર્વકર્મવિનિર્મુક્તાય સિદ્ધયકા-
ધિપતયે ધૂપં નિર્વંપામીતિ સ્વાહા. ૭.

શ્રીફલ અતિભારા, પિસ્તા ખ્યારા, હામ છુહારા સહકારા,
રિતુ રિતુકા ન્યારા સત્ફલ સારા, અપરંપારા લે ખારા ત્રિ. ૮

ૐ હ્રી શ્રી અનાહતપરાક્રમાય સર્વકર્મવિનિર્મુક્તાય સિદ્ધયકા-
ધિપતયે ફલં નિર્વંપામીતિ સ્વાહા. ૮.

જલ ફલ વસુવંદા અરણ્ય અમંદા, જજ્જત અનંદાકે કંદા,
એટા જવફંદા સખ હુખફંદા, 'હીરાચંદા' તુમ બંદા. ત્રિ. ૯

ૐ હ્રી શ્રી અનાહતપરાક્રમાય સર્વકર્મવિનિર્મુક્તાય સિદ્ધયકા-
ધિપતયે અમ્બં નિર્વંપામીતિ સ્વાહા. ૯.

જયમાલા.

દોહા.

ધ્યાનદહવિધિદારૂ દહિ, પાયે પદ નિરવાન,
પંચભાવજીત થિર થયે, નમોં સિદ્ધ જગવાન. ૧.

ત્રોટક છંદ.

સુખ સમ્યક્દર્શન જ્ઞાન લહા, અગુરુ-લુપ્ત સૂક્ષ્મવીર્ય મહા,
અવગાહ અખાધ અધાયક હો, સખ સિદ્ધ નમોં સુખદાયક હો.
અસુરેન્દ્ર સુરેન્દ્ર નરેન્દ્ર જગે, ભુરનેન્દ્ર ખગેન્દ્ર મણેન્દ્ર જાગે
જર જામનમણ્યું મિટાયક હો. સખ૦ ૩.
અમલં અચલં અકલં અકુલં, અછલં અસલં અરલં અતુલં,
અરલં ભરલં શિવનાયક હો. સખ૦ ૪.
અજરં અમરં અધરં સુધરં, અઠરં અહરં અમરં અધરં,
અપરં અસરં સખ લાયક હો. સખ૦ ૫.
વૃષવૃંદ અમંદ ન નિંદ લહેં, નિરંદ અદંદ સુછંદ રહેં,
નિત આનંદવૃંદ વિધાયક હો. સખ૦ ૬.
ભગવંત સુસંત અનંત ગુણી, જયવંત મહંત નમંત મુની,
જગજંતુ તણે અધધાયક હો. સખ૦ ૭.
અકલંક અટંક શુભંકર હો, નિરંક નિશંક શિવંકર હો,
અભયંકર શંકર ક્ષાયક હો. સખ૦ ૮.
અતરંગ અરંગ અસંગ સદા, ભવલંગ અભંગ ઉતંગ સદા,
સરવંગ અવંગ નસાયક હો. સખ૦ ૯.
બ્રહ્મ મંડ જી મંડલમંડન હો, તિહુંદંડપ્રયંડ વિહંડન હો,
ચિદ પિંડ અખણ્ડ અકાયક હો. સખ૦ ૧૦.
નિરભોગ મુલોગ વિયોગ હરે, નિરભોગ અરોગ અસોગ ધરે,
અમલંજન વીક્ષણ ક્ષાયક હો. સખ૦ ૧૧.

જય લક્ષ્મ અલક્ષ્મ સુલક્ષ્મક હો, જય દક્ષક પક્ષક રક્ષક હો,
 પશુ અક્ષ પ્રતક્ષ ખપાયક હો. સખ૦ ૧૨.
 નિરભેદ અખેદ અછેદ સહી, નિરવેદ અવેદન વેદ નહીં,
 સખ હોક અલોક હિ જ્ઞાયક હો. સખ૦ ૧૩.
 અમલીન*અલીન અરીન હને, નિજલીન અધીન અછીન ખને,
 જમકો ધનધાત વચાયક હો. સખ૦ ૧૪.
 ન અહાર નિહાર વિહાર કખે, અવિકાર અપાર, ઉદાર સવે,
 જગજીવનકો મન ભાયક હો. સખ૦ ૧૫.
 અસમંધ અધંધ અરંધ ભયે, નિરખંધ અખંધ અગંધ ઠયે,
 અમનં અતનં નિરવાયક હો. સખ૦ ૧૬.
 અવિરૂદ્ધ અકુદ્ધ અબુદ્ધ પ્રભૂ, અતિ શુદ્ધ પ્રબુદ્ધ સમુદ્ધ વિભૂ,
 પરમાત્મ પૂરન પાયક હો. સખ૦ ૧૭.
 સખ ઇષ્ટ અભીષ્ટ વિશિષ્ટ હિતૂ, ઉતક્રિષ્ટ વારંષ્ટ અરિષ્ટ મિતૂ,
 શિવ તિષ્ઠત સર્વ સહાયક હો. સખ૦ ૧૮.
 જય શ્રીધર શ્રીવર શ્રીવર હો, જય શ્રાંકર શ્રીભર શ્રીઝર હો,
 જય વિદ્ધિ ગુણિદ્ધિ ખલાયક હો. સખ૦ ૧૯.
 દોહા.

સિદ્ધ સુગુણકો કહિ સંકે, જયો વિલસત નભમાન,

‘હીરાચંદ’ ત.૧૧ જજે, કરહું અપલ નિધાન. ૨૦.

ૐ હો અનાદ્યતપરાકમાય મહાકર્માગિનિર્મકતાય સિદ્ધચક્રાધિ-
 પતયે અનર્થપદપ્રાપ્તયે અર્થ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

અંકિત.

સિદ્ધ જજે તિનકો નહિ આવે આપહા,

પુત્ર પૌત્ર ધન ધાન્ય લહે સુખ સંપદા;

ઇન્દ્ર અન્દ્ર ધરણેન્દ્ર નરેન્દ્ર જી હોયકે,

જાવે મુકિતમઝાર કરમ સખ જોયકે. ૨૪.

ઈત્યાશીર્વાદાય પુખ્તજાલિ, ક્ષિપેત.

શ્રા નિર્વાણક્ષેત્ર પૂજા.

સોરઠા.

પરમ પૂજ્ય યૌવીન, જિહ્વં જિહ્વં યાનક શિવ ભયે,
સિદ્ધભૂમિ નિશ્ચલ, મનવચ્ચતન પૂજ્ય કરૈં. ૧.

ૐ હ્રીં ચતુર્વિંશતિતીર્થં કરનિર્વાણક્ષેત્રાણિ ! અત્ર અવતર અવતર
સંવેષ્ટ.

ૐ હ્રીં ચતુર્વિંશતિતીર્થં કરનિર્વાણક્ષેત્રાણિ ! અત્ર તિષ્ઠતિષ્ઠતઃકઃ

ૐ હ્રીં ચતુર્વિંશતિતીર્થં કરનિર્વાણક્ષેત્રાણિ ! અત્ર મમ સન્નિહિતાનિ
ભવત ભવત વષ્ટ.

ગીતા છંદ.

શુચિ છીરહૃદિ સમ નીર નિરમલ, કનકઝારીએ ભરૈં,
સંસારપાર ઉતાર રવામી, ભેરકર વિનંતિ કરૈં;
સમ્મેદગઢ ગિરનાર ચમ્પા, પાવાપુરી કૈલાસકોં;
પૂજેં સદા યૌવીન જિન, નિર્વાણભૂમિનિવાસકોં; ૧.

ૐ હ્રીં ચતુર્વિંશતિતીર્થં કરનિર્વાણક્ષેત્રેભ્યો બલં નિં ૧.

કેશર કપૂર મુગન્ધ ચંદન, સલિલ શીતલ વિસ્તરૈં,
ભવપાતકો સતાપ મેટો, ભેરકર વિનંતી કરૈં સમ્મે ૨.

ૐ હ્રીં શ્રીચતુર્વિંશતિતીર્થં કરનિર્વાણક્ષેત્રેભ્યો ચંદનં નિં ૨.

મોતી સમાન અખણ્ડ તાંદુલ, અમલ આનન્દ ધરિ તરૈં,
ઔગુન હરૈં ગુન કરૈં હમકો, ભેરકર વિનંતી કરૈં. સંમે. ૩.

ૐ હ્રીં શ્રીચતુર્વિંશતિતીર્થં કરનિર્વાણક્ષેત્રેભ્યો અક્ષતાન્ નિં ૩.

મુલ ફૂલરાસ સુવાસવાસિત ખેડ સળ મનકી હરૈં,
દુખધામકામવિનાશ મેષ, ભેરકર વિનંતી કરૈં. સંમે. ૪.

ૐ હ્રીં શ્રીચતુર્વિંશતિતીર્થં કરનિર્વાણક્ષેત્રેભ્યો પુષ્પં નિર્મળં ૪.

નેવજ અનેક પ્રકાર જોગ મનોગ ધરિ ભય પરિહરૈં,
થહ ભૂખદૂખન દાર પ્રભુજી, જોરકર વિનતી કરૈં. સં ૫.

ૐ હી શ્રીયતુવિંશતિતીર્થકરનિર્વાણક્ષેત્રેભ્યો નેવણં નિં ૫.
દીપકપ્રકાશઉભસ ઉજ્જવલ, તિમિરસેતી નહિં ઠરૈં,
સંશયવિમોહવિભરમ તમહર, જોરકર બિનતી કરૈં. સં ૬.

ૐ હી શ્રીયતુવિંશતિતીર્થકરનિર્વાણક્ષેત્રેભ્યો દીપં નિં ૫.
શુભ ધૂપ પરમ અનૂપ પાવન, ભાવ પાવન આચરૈં,
સખ કરમપુંજ જલાય દીન્યૌ જોરકર વિનતી કરૈં. સં ૭.

ૐ હી શ્રીયતુવિંશતિતીર્થકરનિર્વાણક્ષેત્રેભ્યો ધૂપં નિં ૭.
બહુશ્લ મંગાય ચઢાય ઉત્તમ ચાર ગતિસોં નિરવરૈં,
નિહચૈ મુક્તિશ્લ હેહુ મોકોં, જોરકર વિનતી કરૈં. સં ૮.

ૐ હી શ્રીયતુવિંશતિતીર્થકરનિર્વાણક્ષેત્રેભ્યો શ્લં નિર્વાપામીતિ
સ્વાહા. ૮.

જલ ગંધ અરછત ફૂલ ચર ફૂલ, દીપ ધૂપાયન ધરૈં
‘ધ્યાનત’ કરૌ નિર્ભય જગતસોં, જોરકર વિનતી કરૈં. સં ૯.

ૐ હી શ્રીયતુવિંશતિતીર્થકરનિર્વાણક્ષેત્રેભ્યો અર્ધ્યં નિર્વં ૯.

અથ ન્યમાણા.

સોરઠા.

શ્રી ચૌવીસ વિનેશ, ગિરિ કૈલાશાદિક નમોં,
તીરથ મહાપ્રદેશ, મહાપુરૂષ નિરવાણતૈં. ૧.

ચોપાઈ ૧૬ માત્રા.

નમોં સ્વપ્ન કૈલાસપહારં, નેત્રિનાથ ગિરનાર નિહારં,
વાસુપુત્ર્ય અંધપુર વહોં, સન્મતિ પાવાપુર અભિનન્દોં. ૨.

વંદોં અજિત અજિતપદકાતા, વંદોં સંલગ્ન ભવદુષ્પ્રધાતા,
 વંદોં અજિનંદન ગણનાયક, વંદોં સુમતિ સુમતિકે કાચક. ૩
 વંદોં પદમસુકિત પદમાકર, વંદુ સુપાસ આશપાસાહર,
 વંદોં ચંદ્રપ્રભ પ્રભુચંદા, વંદોં સુવિધિ સુવિધિનિધિ કંદા. ૪
 વંદોં શીતલ અધતપશીતલ, વંદુ શ્રિયાંસ શ્રિયાંસ મહીતલ,
 વંદોં વિમલ વિમલઉપયોગી, વંદોં અનંતઅનંતસુખલોગી. ૫
 વંદોં ધર્મ ધર્મ-વસ્તારા, વંદોં શાંતિ શાંતિ અન ધારા,
 વંદોં કુંથુ કુંથુ રખવાલ, વંદોં અર અરિહર ગુણમાલ. ૬
 વંદોં મહિ કામમલચૂરન વંદોં મુનિમુન્નત મતપૂરન,
 વંદોં નમિ જિનનમિનમુરામુર, વંદોં પાસપાસજમજગહર. ૭
 વીસો સિદ્ધભૂમિ જા હપન, શિખરસમ્મેદ મહાગિરિ જૂપર,
 એકવાર વંદોં જો કોઇ, તાહિ નરકપશુગતિ નહિ કોઇ. ૮
 નરપતિ નૃપ સુરશક કહાવૈ, તિહુંજગલોગલોગિશિવપાવૈ,
 વિષ્ણવિનાશન મંગલકારી, ગુણવિલાસ વંદોં ભવતારી. ૯
 ધત્તા.

જો તીરથ જાવૈ પાપ મિટાવૈ, ધ્યાવૈ ગાવૈ ભગતિ કરૈ,
 તાકો જસ કહિયે સંપતિ લહિયે, ગિરિકે ગુણકો ગુપ્ત ઉચરૈ. ૧૦.

ઓમ્ હ્રીં શ્રીચતુર્વિંશતિતીર્થકરનિર્વાણક્ષેત્રેભ્યો પૂર્ણાં. નિં.

ભુકિત સુકિત કાતાર, યૌવીસો જિનરાજ વર,
 તિન પદ મન વચ ધાર, જો પૂજે સો સિવ લહે.

ધત્વાશીર્વાદ.

શ્રીશાન્તિનાથ જિનપૂજા ।

મતગચંદ છંદ (શબ્દાલ્પગર તથા જમકાલંકાર)

આ ભવકાનનમેં ચતુરાનન, પાપપનાન ઘેરિ હમેરી,
આતમબાન ન માન ન કાન ન, બાન ન હોઈ સઠ મેરી;
તામઠ જાનન આપહિ હો, થહ જાન ન આન ન આનનટેરી,
આન ગહી શરનાગતકે અબ, શ્રીપતજી પત સખહુ મેરી. ૧.

ૐ હ્રી શ્રીશાન્તિનાથજિનેન્દ્ર ! અત્ર અવતર અવતર, સંરોપદ. ૧.

ૐ હ્રી શ્રીશાન્તિનાથજિનેન્દ્ર ! અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ. ક-ક: ૨.

ૐ હ્રી શ્રીશાન્તિનાથજિનેન્દ્ર ! અત્ર મમ સજિહિતો ભવ ભવ
વપટ. ૩.

અષ્ટક.

છંદ ત્રિભગી, અનુપ્રયાસક (માત્રા ૩૨ જગનવર્જિત)

હિમગિરિગતમંગા, ધાર અભંગા, પ્રાસુક સંગા, ભરિ ભૂંગા,
જરમરનમૃતંગા, નાશિ અધંગા, પૂજિ પદંગા મૃદુહિંગા;
શ્રીશાન્તિજિનેશં, નુતચકેશં, વૃષચકેશં, ચકેશં,
હનિ અરિચકેશં, હે ગુનધેશં, કથામૃતેશં, મકેશં. ૧.

ૐ હ્રી શ્રીશાન્તિનાથજિનેન્દ્રાય જન્મજરામૃતધુવિનાશનાથ જલ્દ
નિર્વાપીતિ. ૧

વર બાવનચંદન, કંદલીનંદન, ધનઆનંદન સહિત ધસેં,
ભવતાપનિકંદન, ઐરાનંદન, વંદિ અમંદન, ચક્રનવસેં; શ્રી. ૨

ૐ હ્રી શ્રીશાન્તિનાથજિનેન્દ્રાય ભવતાપવિનાશનાથ ચંદન
નિર્વાપીતિ. ૨.

હિમકરકરી લલજત, મલયમુચલજત,

અમ્બુજત જલજત, ભરિધારી,

દુષ્કારિદ ગજજત, સદપદસજજત,

ભવભય ભજજત અતિભારી. શ્રી૦ ૩

ૐ હ્રી શ્રીશાન્તિનાથજિનેન્દ્રાય અક્ષયપદપ્રાપ્તયે અક્ષતાન્
નિર્વંપામીતિ૦ ૩.

મંદાર સરોજ', કદલી ભોજ', પુંજ ભરોજ', મલયભર',
ભરિ કંચનચારી, તુમ દિગ ધારી, મહનવિહારી, ધીરધર'. શ્રી૦ ૪

ૐ હ્રી શ્રીશાન્તિનાથજિનેન્દ્રાય કામજાણુવિશ્વસનાય પુષ્પ
નિર્વંપામીતિ૦ ૪.

પકવાન નવીને, પાવન કીને, પટરસલીને, સુખદાઇ,
મનમોહનહારે, છુધા વિહારે, આગે ધારે શુન ગાઈ. શ્રી૦ ૫

ૐ હ્રી શ્રીશાન્તિનાથજિનેન્દ્રાય ક્રુધારોગવિનાશનાય નેવેઈ
નિર્વંપામીતિ૦ ૫.

તુમ જ્ઞાનપ્રકાશે, જ્ઞમતમ નાશે, જ્યેષ્ઠવિકાશે સુખરાશે,
દીપક ઉજિયારા, યાતૈ ધારા, મોહનિવારા, નિજ ભામે. શ્રી૦ ૬

ૐ હ્રી શ્રીશાન્તિનાથજિનેન્દ્રાય મોહાન્ધકારવિનાશનાય દીપ
નિર્વંપામીતિ૦ ૬.

ચન્દન કરપૂર', કરિ વર ચૂર', પાવક ભૂર', માહિ ભુર',
તસુ ધૂમ ઉડાવૈ, નાયત બાવૈ, અલિ શુંબાવૈ, મધુરમુર'. શ્રી૦ ૭

ૐ હ્રી શ્રીશાન્તિનાથજિનેન્દ્રાય અષ્ટકર્મદહનાય ધૂપ નિર્વં-
પામીતિ૦ ૭.

બાદામ ખજૂર', હાડિમ પૂર', નિંબુક ભૂર', લૈ આથો,
તાસેં પદ જલ્લો', શિવફલ સલ્લો', નિજરસરલ્લો',

ઉચ્ચથાથો. શ્રી૦ ૮

ૐ હ્રી શ્રી શાન્તિનાથજિનેન્દ્રાય મોક્ષસ્વપ્રાપ્તયે ક્ષય નિર્વં-
પામીતિ સ્વાહા. ૮.

વસુ દ્રવ્ય સૈવારી, તુમહિગ ધારી આનંદકારી, દમપ્રચારી,
તુમ હો ભવતારી, કરૂનાધારી, ચાતૈં ધારી, શરનારી. શ્રી. ૯
ૐ હ્રી શ્રી શાન્તિનાથજિનેન્દ્રાય અનંતપદપ્રાપ્તયે અર્ધ
નિર્વાણીતિ સ્વાહા. ૯

પંચકલ્યાણક.

સુંદરી તથા દુનિવિલગિત ૭૬

અસિત સાતથ ભાદવં જાનિયે, ગરભમંગલ તાદિન માનિયે,
સચિ કિયે જનની પદ અર્ચનં, હમ કરૈ ઇત ચે પદ અર્ચનં. ૧

ૐ હ્રી ભાદ્રપદકૃષ્ણસપ્તમ્યા ગર્ભમર્દૂલમણિતાય શ્રીશાન્તિનાથ-
જિનેન્દ્રાય અર્ધ નિં

જનમ જેઠ ચતુર્દશિ રથામ હૈ, સકલઈદ્ર મુ આગત ધામ હૈ,
અજપુરૈ ગજ સાજિ સખેં તર્ખેં, ગિરિ જજે ઇત મૈં જજિ
હોં અખૈં. ૨

ૐ હ્રી જ્યેષ્ઠકૃષ્ણચતુર્દશ્યા જનમર્દૂલપ્રાપ્તાય શ્રીશાન્તિનાથ-
જિનેન્દ્રાય અર્ધ નિં ૨.

ભવ શરીર મુક્તોગ અસાર હૈં, ઇમિ વિચાર તખે તપ ધાર હૈં,
જમર ચૌદશ જેઠ મુહાવની, ધરમહેત જજેં ગુન પાવની. ૩

ૐ હ્રી જ્યેષ્ઠકૃષ્ણચતુર્દશ્યા નિઃકલ્મશહૃદયમણિતાય શ્રીશાન્તિ-
નાથજિનેન્દ્રાય અર્ધ નિં

મુકલપૌષ દશૈં મુખરાશ હૈ, પરમ-કેવલ-જ્ઞાન પ્રકાશ હૈ,
ભવસમુદ્રકિધાન દેવકી, હમ કરૈં નિત મંગલ સેવકી. ૪

ૐ હ્રી પૌષશુક્લદશમ્યા કેવલગાનપ્રાપ્તાય શ્રી શાન્તિનાથ-
જિનેન્દ્રાય અર્ધ નિં ૪

અસિત ચૌદસ જેઠ હનેં જારી, ગિરિ સમેદયકી શિવ-તી વરી,
સકલઈદ્ર જજૈં તિત આઈકૈં, હમ જજૈં ઇત મસ્તક નાઈકૈં. ૫

ૐ હ્રી જ્યેષ્ઠકૃષ્ણચતુર્દશ્યાં મોક્ષમર્દૂલપ્રાપ્તાય શ્રીશાન્તિનાથ-
જિનેન્દ્રાય અર્ધ નિં ૫.

જયમાલા.

છંદ રસોદતા, ચંદ્રવત્સ તથા ચંદ્રવર્મ (વર્ષ ૧૧-લાટાનુપ્રાસ)
શાન્તિ શાન્તિયુન મંડિતે સદા, બાહિ ધ્યાવત સુખંડિતે સદા,
મેં તિન્દે ભગવતમંડિતે સદા, પૂજિ હોં કલુપહંદિને સદા. ૧
શ્રીચંદ્રેત તુમ હી દયાલ હો, હે જિનેશ જુનરત્નમાલ હો,
યેં અઝેં મુનુનદામ હી ધરેં, ધ્યાવતે તુરિત સુખિતી વરેં, ૨
છંદ પદ્ધરિ (૧૬ માત્રા)

જય શાન્તિનાથ ચિદ્રૂપરાજ, ભવસાગરમેં અદ્ભુત જહાજ,
તુમ તજિ સરવારસિદ્ધ યાન, સરવારથજીવ ગજપુર મહાન. ૧
તિત જનમ લિયે આનંદ ધાર, હરિ તતછિન આયે રાજદાર,
ઈંદ્રાની જય પ્રસૂતયાન, તુમકો કરમેં લે હરથ માન. ૨
હરિ ગોહ દેથ સો મોહ ધાર, સિર ચમર અમર હારત અપાર,
જિરિરાજ જય તિત શિલા પાંડ, તાપે યાપ્યે અભિષેક માંડ. ૩
તિત પંચમ ઉદધિ તનોં મુ વાર, મુર કર કર કરિ લ્યાયે ઉદાર,
તમ ઈંદ્ર સહસકર કરિ અનંદ, તુમ સિર ધારા હારથા મુનંદ. ૪
અથ ઘઘ ઘઘ ઘઘ ધુનિ હોત ચોર, ભભ ભભ ભભ ધધ

ધધ કલશશોર,

હમહમ હમહમ બાજત મૃદંગ, ઝનનન નન નન નન નૂપુરંગ. ૫
તન નન નન નન નન તનન તાન, ઘન નન નન ઘંટા

કરત કવાન,

તાથેઈ થેઈ થેઈ થેઈ થેઈ મુચાલ, જીત નાયત નાયત તુમહિ ભાલ. ૬
ચટ ચટ ચટ અટપટ નટલ નાટ, જંટ જંટ જંટ જંટ

નટ શટ વિશટ,

ધમિ નાયત રાયત ભયત રંધ, મુર લેત જહાં આનંદ સંધ. ૭

ઇત્યાદિ અતુલ મંગલ સુઠાટ, તિત બન્યો જહાં સુરગિરિ વિસટ,
પુનિ કરિ નિયોગ પિતુસદન આય, હરિ સૌખ્યો તુમ તિત

૧૪૬ ધા. ૮

પુનિ રાજમાહિં લહિ ચકરત, લોગ્યો છપ ઠ કરિ ધરમ જલન,
પુનિ તપ ધરિ કેવલરિક્ષિ પાય, ભવિ જીવનકો શિવમગ બતાવ
શિવપુર પહું ચે તુમ હે જિનેશ, ગુનમહિત અતુલ અનન્ત ભેષ,
મે ધ્યાવતુ હો નિત રીશ નાય, હમરો ભવબાધા હરિ જિનાય. ૧૦
સેવક અપનોં નિજ જાન જાન, કરૂના કરિ ભૌભય જાન જાન,
થહ વિધન મૂલ તરૂ ખડ ખડ, ચિતચિન્તિત આનંદ

મંડ મંડ. ૧૧

ઘટાનંદ છંદ (આત્રા ૩૨)

શ્રીશાન્ત મહતા, શિવતિવકતા, મુગુન અનંતા, ભગવન્તા,
ભવજમન હનતા, સૌખ્યઅનતા, કાતારં તારનવન્તા. ૧

ૐ શ્રી શ્રીશાન્તનાથજિનેન્દ્રાય પૂર્વાર્ધ નિર્વપાતીતિ સ્વાહા ૧

છંદ રૂપક સવયા (આત્રા ૩૨)

શાતિનાથજિનકે પદપંકજ, જો ભવિ પુજૈ મનવચકાથ,
જનમ જનમકે પાતક તાકે, તતછિન તજિકેં જાથ પલાથ,
મનવાછિત મુખ પાવૈ સૌ નર, થાયે ભગતિભાવ અતિ હાથ,
તાતૈ 'વૃન્દાવન' નિત બ દૈ, જાતૈ શિવપુરરાજ કરાથ. ૧.

ઇત્યાદિવાંઃ પુષ્પાજલિ ક્ષિપેત

અતિ શ્રીશાન્તનાથજિનપૂજ સમાપ્ત.

શ્રીવર્ધમાન (મહાવીર) જિન પૂજા ।

મત્તગયંદ.

શ્રીમત વીર હરે લવપીર, ભરે સુખસીર અનાકુલતાઈ,
કે હરિ અંક અરીકરદંક, નયે હરિપંકતિ મૌલિ સુઆઈ;
મૈં તુમકે ઇત થાપતુ હૈં પ્રભુ, ભકિત સમેત હિયે હરખાઈ,
હે કરુણાધનધારક દેવ, ઇહાં અખ તિષ્ઠહુ શીઘ્રહિ આઈ.

ૐ હ્રી શ્રીવર્ધમાનજિનેદ્રા! અત્ર અવતર અવતર, સંરૌપદ્.

ૐ હ્રી શ્રીવર્ધમાનજિનેદ્રા! અત્ર તિષ્ઠ કઃ કઃ

ૐ હ્રી શ્રીવર્ધમાનજિનેદ્રા! અત્ર મમ સન્નિહિતો લવ લવ વપદ્.

અષ્ટક.

કીરૈદધિસમ શુચિ નીર કંચનભૂંજ ભરૈં,
પ્રભુ વેગ હરૈ લવપીર, ચાતૈં ધાર કરૈ;
શ્રી વીર મહા અતિવીર, સન્મતિ નાયક હો,
શ્રી વર્ધમાન શુભધીર, સન્મતિદાયક હો. ૧.

ૐ હ્રી શ્રીમહાવીરજિનેન્દ્રાય જન્મજગમૃતપુવિનાશનાય જલં નર્વિં.

મલયાગિર ચંદન સાર, કેસર સંગ ઘસોં,

પ્રભુ લવ આતાપ નિવાર, પૂજત હિય હુલસોં. શ્રી વીર૦

ૐ હ્રી શ્રીમહાવીરજિનેન્દ્રાય લવાતાપવિનાશનાય ચંદન નર્વિં ૨.

તંદુલ સિત શશિસમ શુદ્ધ, લીનોં ચાર ભરી,

તમુ પુંજ ધરૈ અવિરૂદ્ધ, પાવોં શિવનમરી. શ્રીવીર૦

ૐ હ્રી શ્રીમહાવીરજિનેન્દ્રાય અક્ષયપદપ્રાપ્તયે અક્ષતાન્ નર્વિં ૩.

સુરતરૂકે સુમન સમેત, સુમન સુમન પ્યારે,

સો મનમથભંજન હેત, પૂજોં પદ ચારે. શ્રીવીર૦

ૐ શ્રીમહાવીરજિનેન્દ્રાય કામનાશુચિવિજનાય પુષ્પ નર્વિં ૪.

રસ રસજત સસજત સઘ, મલજત ચાર ભરી.
 પદ જલજત રસજત અઘ, લલજત ભૂખ અરી. શ્રીવીર૦
 ૐ હી શ્રીમદાવીરજિનેંદ્રાય કુષારોગવિનાશનાય નેવેલં નિર્વં ૫.
 તમખરિડત મરિડતનેહ, હીપક જોવત હો,
 તુમ પદતર હે મુખજેહ, જમતમ જોવત હોં. શ્રીવીર૦
 ૐ હી શ્રીમદાવીરજિનેંદ્રાય મોહાધિકારવિનાશનાય દીપં નિર્વં ૬.
 હરિ ચંદન અગર કપૂર, ચૂર મુગન્ધ કરા,
 તુમ પદતર જોવત ભૂરિ, આઠોં કમં જરા. શ્રીવીર૦
 ૐ હી શ્રીમદાવીરજિનેંદ્રાય અષ્ટકર્મવિશ્વસનાય ધૂપં નિર્વં ૭.
 રિતુદ્વલ કલવર્જિત લાય, કંચનચાર ભરોં,
 સિવ ફલહિત હે જિનરાય, તુમઢિમ લેટ ધરોં. શ્રીવીર૦
 ૐ હી શ્રીમદાવીરજિનેંદ્રાય મોક્ષફલપ્રાપ્તયે ફલં નિર્વં ૮.
 જલદલ જમુ સજિ હિમચાર, તનમન મોહ ધરોં,
 ગુણ ગાઢિં ભવહિતાર, પૂજત પાપ હરોં. શ્રીવીર૦
 ૐ હી શ્રીમદાવીરજિનેંદ્રાય અનર્થપદપ્રાપ્તયે અર્થં નિર્વં પામીતિ ૯.

પંચકલ્યાણક—રાગ ટપા.

મોહિ રાખો હો સરના, શ્રીવદ્દમાન જિનરાયણ, મોહિ૦
 ગરબ સાહ સિત છટું લિયો થિત, ત્રિશલાહિર અલ હરના,
 મુરમુરપતિ તિતસેવ કરી નિત, મેં પૂજોં ભવતરના. મોહિ૦
 ૐ હી આપાદગુહકપણ્યાં મહાં મંમલમડિતાય શ્રીમદાવીરજિનેંદ્રાય અર્ધં.
 જનમ ચતસિત તેરસકે દિન, કુરુડલપુર કનવરના,
 મુરગિર મુરગુરુ પૂજ રચાયો, મેં પૂજોં ભવહરના. મોહિ.
 ૐ હી ચેત્યુકલમોદરદા ભવમંચલપ્રાપ્તયે શ્રીચક્રપીરુજિન અર્ધં.

મંજસિર અસિત મનોહર કજાલી, લા દિવ તપ આચરજી,
નૃપ કુમારજી પતન પ્રિયો મેં પૂજેં તુમ ચરના. મોહિ. ૧
ૐ હી માર્ગશીર્ષકૃષ્ણશ્યામ્ તપેત મલમંડિતાય શ્રીમદ્દાવીરજિ. અર્ધ.
શુકલદશે વૈશાખ દિવસ અરિ, લાત બલુક કમ કરના,
કેવલકલિ અવિ ભવજર લારે, જાએં ચરન મુખ ભરના મોહિ.
ૐ હી વૈશાખશુકલદશ્યાં જ્ઞાનકર્યાણુપ્રાપ્તાય શ્રીમદ્દાવીરજિ. અર્ધ.
ઠાતિક ક્યામ આમાવસ શિવતિય, ખાવાપુરતેં પરના,
મનરેનિવૃંદ જાએં તિત બહુવિધ, મેં પૂજેં ભવ હરના. મોહિ. ૫
ૐ હી ઠાતિકૃષ્ણમાવસ્યાં મોક્ષમંત્રમંડિતાય શ્રીમદ્દાવીરજિ. અર્ધ.

જયમલા, છંદ હરિગીતા. ૨૮ માત્રા.

મનધર અસનિધર, ચક્રધર, હરધર, ગદાધર, વરવદા,
અર્ધ આપધર, વિદ્યામુખર, તિરસૂલધર સેવકિં સદા;
દુખહરન આનંદહરન તારન, તરન ચરન વચાલ હે,
સુકુમાલ ગુનમનિમાલ ઉત્તલ, ભાલ્યે જયમાલ હે. ૧

છંદ ચતુર્ગનંદ.

જય ત્રિશલાનંદન, હેવિદ્યુતવંદન, જગદાનંદન, અંદવરં,
અવતાપનિકંદન, તનકનમંદન, સહિત સુખંદન લયન ધરં. ૩

છંદ પ્રોતક.

જય કેવલભાગુકલાસનં, ભવિઠોઠવિકાશન કંઠનં,
જમલતમહારિપુમોહકરં, રજ જ્ઞાનરજાંવર ચૂરકરં. ૧
અર્ધાદિકમંજસરકિત હે, દુખહરકિતે નિત અકિત હે,
જમલકિંતુમી લલપકિત હે, તુમહી અનમલકિત હે. ૨

હરિવંશસરોજનકો રવિ હો, બલવંતમહંત તુમી કવિ હો, '
 હલિ કેવલધર્મ પ્રકાશ કિયો, જળલોં સોઈમારગરાજતિ થો. ૩
 પુનિ આપતને ગુણ માહિસહી, સુર મગ્ન રહેં જિતને સખહી,
 તિનકી વનિતા ગુન ગાવત હેં, લયમાનનિસો મન લાવત હેં. ૪
 પુનિ નાચત રંચ ઉમંગ ભરી, તુજ ભક્તિ વિષે પગ જોમ ધરી,
 જનનં જનનં જનનં જનનં, સુરલેલ તહાં તનનં તનનં. ૫
 ઘનનં ઘનનં ઘનઘંટ બજે, દમઢં દમઢં મિરઢંગ સજે,
 મનનાંમનગર્ભગતા મુગતા, તતતા તતતા અતતા વિતતા. ૬
 ધૂગતાં ધૂગતાં અતિ બાજત હેં, સુરતાલ રસાલ જી છાજત હેં,
 સનનં સનનં સનનં નભમેં, ઇંદ્રપ અનેક જી ધારિ ભ્રમેં. ૭
 કંઈ નારિસુ વીન બજાવતિ હેં, તુમરો જસ ઉજ્જલ ગાવતિ હેં,
 કરતાલવિષે કરતાલ ધરેં, સુરતાલ વિશાલ જી નાદ કરેં. ૮
 ઇંદ આદિ અનેક ઉછાહ ભરી, સુરભક્તિ કરે પ્રભુજી તુમરી,
 તુમહી જગજીવનકે પિતુ હો, તુમહી વિનકારનતેં હિતુ હો. ૯
 તુમહી સખ વિષ્ણુ વિનાશન હો, તુમહી નિજ આનંદભાસન હો,
 તુમહી ચિતચિંતનદાયક હો, જગમાંહિ તુમી સખ લાયક હો. ૧૦
 તુમરે પનમગ્નલમાંહિ સહી, જિય ઉત્તમ પુન્ય લિયો સખ હીં,
 હમકો તુમરી સરનાગત હેં, તુમરે ગુનમેં મન પામત હેં. ૧૧
 પ્રભુ મોહિય આપ સદા વસિયે, જળલોં વસુકર્મ નહીં નસિયે,
 તળલોં તુમ ધ્યાન હિયે વરતોં, તળલોં શ્રુતચિતન ચિત્તરતો. ૧૨
 તળલોં વ્રત ચારિત આહતુ હોં, તળલોં શુભલાખ મુગાહતુ હોં,
 તળલોં સતસંગનિ નિચ રહો, તળલોં મમ સંજમ ચિત્ત મહો. ૧૩

જખલો નહિ નાશ કરે અરિકો, શિવનારિવરે સમતાખરિકો,
યહ ઘો તખલો હમકો જિનજી, હમ અચતુ હૈ ઇતની મુનજી. ૧૪

ધરાનંદ.

શ્રીવીરજિનેશા નમિતા મુરેશા, નાગનરેશા ભગતિ ભરા,
'વૃદાવન' ધ્યાવૈ વિઘન નશાવૈ વાછિત પાવૈ શમં વરા. ૧૫

ૐ શ્રી શ્રીવર્ધમાનજિનેદ્રાથ મહાર્ધ નિર્વાપામીતિ સ્વાહા.

શ્રીસન્મતિકે જુગલપદ, જો પૂજૈ ધરિ પ્રીત,

વૃદાવન સો ચતુર નર, લહ મુકિત નવનીત ૧૬

ઇત્યાશીવાંક પરિપુષ્યાંજલિ ક્ષિપેત.

શ્રી સિદ્ધક્ષેત્રપૂજા ।

દાહા—સ્થાપના.

જહા જહા સ્થાનક સિદ્ધ ભથે, સિદ્ધભૂમિ નિસહીસ,
તે નિત પ્રત વદ્ધ સદા મન વચ તન કર શીસ.

ૐ હ્રી શ્રીસિદ્ધક્ષેત્રેભ્યો અત્રાવતારતર સર્વૌષઠ (આશ્વિનન)

ૐ હ્રી શ્રીસિદ્ધક્ષેત્રેભ્યો અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ઠ ઠ (સ્થાપન)

ૐ હ્રી શ્રીસિદ્ધક્ષેત્રેભ્યો અત્ર મમ સન્નિહિતો જપભવ વષઠ
(સન્નિધિસ્થાપન)

અષ્ટક.

શ્રીરોહધિવરનિમંજનીરૈ શીતલમંથપદ્મસુવીરૈ,

પૂજ્યામિ વરસિદ્ધસુક્ષેત્ર, મુરનરવિજ્યાધરતપવિત્ર.

ૐ હ્રી શ્રી સર્વસિદ્ધક્ષેત્રેભ્યો જહ નિં ૧.૩

नावनवद्वन्द्वमकुमवद्वन्द्वं, सुरभिःपुनरुक्तोक्तसुगन्धं,
पुन्याभि वरसिद्धसुक्षेत्रं, सुरनरविद्याधरतपवित्रं.

ॐ ह्रीं श्रीं सर्वसिद्धक्षेत्रेभ्यो वन्दनं नि० २.

शास्त्रिणैःप्रकृतकभक्षतसारैः, विज्ञानसरसभक्षपुण्ड्रसारैः,
पुन्याभि वरसिद्धसुक्षेत्रं, सुरनरविद्याधरतपवित्रं,

ॐ ह्रीं श्रीं सर्वसिद्धक्षेत्रेभ्यो वक्षतं नि० ३.

भालतिज्जति सुयंपठपट्टमैः, कुल्लग धौककृतसुसङ्गमैः,
पुन्याभि वरसिद्धसुक्षेत्रं, सुरनरविद्याधरतपवित्रं.

ॐ ह्रीं श्रीं सर्वसिद्धक्षेत्रेभ्यो पुष्पं नि० ४.

सर्गशठय बहुभोदकभक्षैः, हेमपात्रनिर्भल अतिस्वच्छैः,
पुन्याभि वरसिद्धसुक्षेत्रं, सुरनरविद्याधरतपवित्रं.

ॐ ह्रीं श्रीं सर्वसिद्धक्षेत्रेभ्यो नेत्रैः नि० ५.

रत्ननयैःतिदीपकवरदीपैः, नयैःतिरलोक्तप्रकाशितदीप्तैः,
पुन्याभि वरसिद्धसुक्षेत्रं, सुरनरविद्याधरतपवित्रं.

ॐ ह्रीं श्रीं सर्वसिद्धक्षेत्रेभ्यो दीपं नि० ६.

कालावद्वन्द्वपुनरुक्तसुगन्धैः, कर्माद्वन्द्वमकुमवद्वन्द्वं,
पुन्याभि वरसिद्धसुक्षेत्रं, सुरनरविद्याधरतपवित्रं.

ॐ ह्रीं श्रीं सर्वसिद्धक्षेत्रेभ्यो धूपं नि० ७.

नामनिष्कृताद्वन्द्वसुगन्धैः, नासाभिःत्रिपुरारक्षसैः,
पुन्याभि वरसिद्धसुक्षेत्रं, सुरनरविद्याधरतपवित्रं.

ॐ ह्रीं श्रीं सर्वसिद्धक्षेत्रेभ्यो श्वं नि० ८.

निर्वाणतपुष्पयुग्मैः, र्हीपपुष्पयुग्मैः,
पुन्याभि वरसिद्धसुक्षेत्रं, सुरनरविद्याधरतपवित्रं.

ॐ ह्रीं श्रीं सर्वसिद्धक्षेत्रेभ्यो जम्बू नि० ९.

જન્મભાષા.

સિદ્ધક્ષેત્રાણિ તીર્થાણિ, યાનિ સંત્યેવ ભૂતલે,
તાનિ વાહં પ્રવક્ષ્યામિ, રૂપયા જન્મભાષયા. ૧

કૈલાશે શ્રીઆદિજિનેન્દ્રં, મુનિજ્ઞસંજ્ઞનિર્વાણમહેન્દ્રં,
સિદ્ધક્ષેત્ર વરતીર્થપવિત્રં, પૂજ્યામિ કર્મક્ષયકરણં. ૨
સંમેઢાયલપર વીસ જિનેન્દ્રં, સંજ્ઞાતીત મહામુનિ ઇશં,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૩

વાસુપુજ્ય જમ્પાપુરીબતં, પંચકલ્યાણક શોગિત સાથં,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૪

શ્રીગિરનારમુનેમિજિનેશ્વર, કોઠીગોહોત્તરસાતસેમુનિવર,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૫

પાવાપુરીવર વીરમુનાથં, પદ્મસરોવર મુનિજનસાથં,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૬

પાવાગિર પંચકોઠીમુનીશમ્, રામપુત્રદોષ લાઠનરેશં,
સિદ્ધક્ષેત્રવરતીર્થપવિત્રં, પૂજ્યામિ કર્મક્ષયકરણં. ૭

વરદત્તાદિક ઉઠહો કોઠી, તારંગાવર મુકિત મુ ભેડી,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૮

આઠ કોઠ સેતુજે સિદ્ધા, પારુલ ત્રીન ધવલ પરસિદ્ધા,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૯

અજપથે સાત બલીભદ્રા, આઠ કોઠ તવ મુનિવર સિદ્ધા,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૧૦

દુર્ગીજિવ મુનિ કોઠી નવાણું, ધામ કનું મુખેવ મુ જનું,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૧૧

- સાઠા પાંચ કોઠ સોનાગિરિ, નંગ અનર્જી કુમારાદિકરે,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૧૨
- રેવાતીરે હસમુખ પુત્રે, સાઠીપાંચકોઠમુપવિત્રે,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૧૩
- પશ્ચિમભાગકુન્થલગિરી માનું, કુલદેશભૂષણમુનિજનકાનું,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૧૪
- શય જસોધર પાંચશત પુત્રે, દેશકુલકુંડુ સુકિતમુપવિત્રે,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૧૫
- ગુરુદત્તવરદત્તઋષિમણ્ડપંચ, રસહ દેહ ગિરિ મૌક્ષસુચંગ,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૧૬
- વડવાણી દક્ષિણગિરિ ચૂલ, ઇન્દ્રજીત કુંભકરણ સુમૂલ,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૧૭
- રેવાદક્ષિણ સિદ્ધવરકૂટ, સુકિત ગમા મુની કોઠીય જીઠ,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૧૮
- સંભુનાથ મુકેવલસાનિ, જીઠ કોઠ રેવા તિરેસુ માનિ,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૧૯
- મુકતાગિરિ મેઢાગિરી માનું જીઠ કોઠ મુનિ સુકિત મુઠાનું,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૨૦
- વિપુલાગિરી ભૂષણ મુનીશ, જ્યેષ્ઠાદ્ય ગણધર પરમેશ,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૨૧
- વિધાયલ સિદ્ધાયલકણ્ડ, ઋષિપર્વત પોયણ સુરમણ્ડ,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૨૨
- સેઠ મુદશન પટનાક્ષેત્ર, જમ્બૂસ્વામી મથુરાક્ષેત્ર,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૨૩
- સુપ્રતિષ્ઠ કુણ્ડલકિંમવાનું, વૃષભીપક દ્રોણ મતિમાનું,
સિદ્ધક્ષેત્ર ૦ ૨૪

सिद्ध अनन्तसु देवातीरे, स्वर्णभद्र भद्राक्षीक धीरे,
 " सिद्धक्षेत्र २५
 जहां जहां स्थानक मुनिवर सिद्धा, ते ते भावि वंद्मं शुभुरिद्धा,
 सिद्धक्षेत्र वर तीर्थपवित्रं, पूज्याभि कर्मक्षयकरणं. २६
 वत्ता.

जय सिद्धक्षेत्रं, पुन्यपवित्रं, मुनिजनवन्दित क्षयकरणं,
 ज्ये वन्दितभावे, दर्शनकाये, भाविक जन दुर्गातिहरणं-
 ॐ ही श्री सर्वसिद्धभूमिपूजार्थं नि
 ॐ ही सर्वसिद्धभूमिभ्यो नमः

आशोर्वादः

कुलम्.

दैव्यासे वृषलस्य निर्वृतिमहावीरस्य भावापुरे,
 सम्पायां वासुपूज्य स जिनपते सम्भेदस्यैर्द्धता;
 शेषाष्टाभपि योजयतिशिखरे नेमीश्वरस्यार्द्धतो,
 निर्वाण्य मुनयः प्रसिद्धविजया कुर्वन्तु वो भगवन्.

श्री लघु तत्त्वाथेसूत्रम् ।

ॐ नमः सिद्धेभ्यः ३

त्रैकाल्यं द्वयषट्कं नवपदसहितं, जीवषट्कायलेभ्याः ।

पंचान्ये चास्तिकायां व्रतसमितिगतिज्ञानचारित्र्यमेदाः ॥

इत्येतन् मोक्षमूलं त्रिभुवनमहितैः प्रोक्तमर्हद्विमीरीकैः ।

व्रत्येति, अर्थाति स्पृष्टवि च मतिमान् यः सर्वैस्तुदहतिः ॥१॥

सिद्धे ज्वप्य सिद्धे चट विष आराहणा फलं पश्ये ।
 बन्दिचा अरहंते, वोच्छ आराहणा कमसो ॥२॥
 उज्जोवणमुज्जोवण, निज्वाह साहणं च निज्जरणं ॥
 दंसणणाण चरितं, तवाणमाराहणा भणिया ॥

* * *

दृष्ट्वा चराचरं येन, केवलज्ञानचक्षुषा ।
 प्रणमामि महावीरं, वेदिकांते प्रचक्षते ॥
 अथातोऽर्हत्प्रवचने पातयाम्—

तत्र षट् जीविकायाः । पंच महाव्रतानि । पंचाशुव्रतानि ।
 त्रिणि गुणव्रतानि । चत्वारि शिष्टव्रतानि । तिस्रो गुप्तयः । पंच
 समितयः । इमविधो धर्मः । बौद्धमावनाः । द्वादशानुपेक्षाः ।
 द्वाविंशति वरिषदाः ।

इति श्री उत्तार्वसूत्रे अर्हत्प्रवचने प्रथमोऽध्यायः ॥१॥

सप्त तत्त्वानि । नव पदार्थाः । चतुर्विधो न्यासः । द्विविधाः ।
 सप्त नयाः । चत्वारि मानानि । पंचास्तिकायाः । षट् द्रव्याणि ।
 द्विविधाः गुणाः । पंच ज्ञानानि । त्रिणि अज्ञानानि । चत्वारि
 दर्शनानि । द्वादश प्रावश्चित्तानि । चतुर्विधो विनयः । द्वादश
 वैषादृत्यानि । पंचविधः स्वाध्यायः । चत्वारि ध्यानानि ।
 द्विविधः उत्सर्गः ।

इति श्री उत्तार्वसूत्रे अर्हत्प्रवचने द्वितीयोऽध्यायः ॥२॥

विनिर्दिष्ट कालः । षट्विधं कलशप्रसादं । अर्धशिविधः ।

द्विषसमुद्रवसुधसेवाः । पंचदश सेत्राणि । चतुस्त्रिंशत् पर्वताः ।
पंचदशकर्मभूमयः । त्रिंशद् भोगभूमयः । सप्तधातुमयाः सप्तवा
नरकाः । चतुर्दश कुलकराः । चतुर्विंशति तीर्थकराः । नव वासु-
देवाः । नव बलदेवाः । नव प्रतिवासुदेवाः । द्वादश चक्रवर्तिनः ।
एकादशा रुद्राः । नवनिधयः । चतुर्दशरत्नानि । द्विविधः पुद्गलः ।

इति श्री तत्त्वार्थसूत्रे अर्हत्पञ्चने तृतीयोऽध्यायः ॥३॥

देवाश्चतुर्णिकायाः । मवनवासिनो दशविधाः । व्यंस्तराः ।
अष्टविधाः । ज्योतिष्काः पंचविधाः । वैमानिकाः द्वादशविधाः ।
आत्मसद्भावः । पंचधो जीवगतिः । षट् पुद्गलमतयः । अष्टविध
आत्मसद्भावः । पंचविधानि शरीराणि । अष्टगुणाः सिद्धानां ।
षट् छेद्याः । द्विविधं श्रीलं ।

इति श्री तत्त्वार्थसूत्रे अर्हत्पञ्चने चतुर्थोऽध्यायः ॥४॥

त्रिविधो योमः । चत्वारः कषायाः । त्रयोदश पंचाश्रवाः ।
द्विविधः संवरः । द्विविधाः निर्जराः । पंच लब्धयः । चतुर्विधो
बंधः । पंच बंधहेतवः । अष्टौ कर्माणि । द्विविधाः । सिद्धाः ।

इति श्री तत्त्वार्थसूत्रे अर्हत्पञ्चने पंचमोऽध्यायः ॥५॥

मोक्षमार्गस्य नेतारं मेत्तारं कर्मभूमताम् ।

ज्ञातारं विश्वतत्त्वानाम्, वंदे तद्गुणलब्धये ॥

अथ नमोस्तु श्री अक्षयभक्तानाम् पूजाचार्यानुक्रमेण

सकलकर्मक्षयार्थं भावपूजावंदनास्तवसमेतं श्री श्रुतज्ञानभक्ति-
कायोत्सर्गं करोम्यऽहं । ॐ नमो अरहन्ताणं इत्यादि ।

(नववारं शुभोक्तारं भक्त्यनुष्ठानम्)

कोटिशतं द्वादश चैव कात्या, लक्षाण्यस्तीतिथधिकानि चैव ।
पचाशदष्टौ च सदस्रमंख्यामेतद् श्रुतं पंचपदं नमामि ॥१॥
अरहत भासित्यं, गणहर देवेहि गंधियं मम्मं ।
पणमामि भक्ति जुत्तां, सुदंसणाणमहोवरं शिरसा ॥२॥
अक्षरमात्रपदस्वरहीनं, व्यजनसंधिविवर्जितरेफम् ।
साधुभिरत्रहि मम क्षमिनव्यं, कोन विमुह्यति शास्त्रपमुद्रे ॥३॥
दशाध्याये परिलिख्य तत्त्वार्थे पठिते सति ।
फलं स्मादुपवासस्य, भाषितं मुनिपुणवैः ॥४॥
तत्त्वार्थसूत्रकर्तारं, गृहपिच्छोपलक्षितम् ।
वंदे गर्णीद्रसंयात, -मुमाम्बामी मुनीश्वरम् ॥५॥
जं सकइ तव कीरइ, जं चार्णं सकेइ तहेव सदहणं ।
सदहमाणो जीवो, पावइ, अजगमरं ठाणं ॥६॥
तव यरणं वयधरणं, संयमशरणं च मव्वजीवदयाकरणम् ।
अंते समाहिमरणं, चउगइदुःखं निवारेइ ॥७॥
पढमे चउक्क पढमं, पचमे जाण पुग्गलं तइय तच्च ।
छह सत्तमे सु आसव, अट्टमे बंध णायव्वो ॥८॥
णवमे संवरनिज्जर, दइमे मोक्खं विजाणेहि ।
इह सत्त तच्च भणियं, जिण पणित्तं दइ सूते ॥९॥

इति श्री श्रुतत्वार्षद्वयम् ।

જૈન તત્ત્વ ।

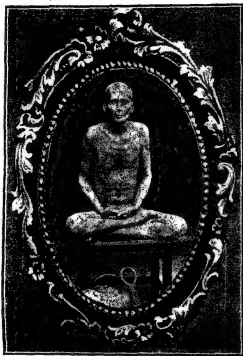
- જીવ ૨-સંસારી, સિદ્ધ.
- ધર્મરત્ન ૩-સમ્યક્દર્શન, સમ્યગ્જ્ઞાન, સમ્યક્ચારિત્ર.
- ગુપ્તિ ૩-મન, વચન, ક્રયા.
- રાહ્ય ૩-માયા, મિથ્યાત્વ, નિદાન.
- વિકથા ૪-શ્લીકથા, ભોજનકથા, ચોરકથા, રાજકથા.
- દાન ૪-આહારદાન, અભયદાન, ઔષધદાન, શાસ્ત્રદાન.
- અનુયોગ ૪-પ્રથમાનુયોગ, કરણાનુયોગ, ચરણાનુયોગ, દ્રવ્યાનુયોગ.
- ઇંદ્રિ ૫-રૂપશૈ, રસ, નાક, આખ, કાન.
- મહાવ્રત ૫-અહિંસા, સત્ય, અચૌય, બ્રહ્મચર્ય, પરિ-
શ્રદ્ધત્યાગ.
- સમિતિ ૫-ઇર્ચ્યા, ભાષા, એષણા, આદાનનિક્ષેપણ, પ્રતિષ્ઠાપના.
- મિથ્યાત્વ ૫-એકાંત, વિપરીત, વિનય, અંશય, અજ્ઞાન.
- આણુવ્રત ૫-અહિંસા, સત્ય, અચૌય, પરશ્રીત્યાગ, પરિશ્રદ્ધત્યાગ.
- ચારિત્ર ૫-સામાયક, છેદોપસ્થાપના, પરિહારવિશુદ્ધિ, સૂક્ષ્મસાંપરાય, યથાખ્યાત.
- ભતિ ૫-એકેંદ્રી, બેઇંદ્રી, ત્રણેઇંદ્રી, ચારેઇંદ્રી, પાંચેઇંદ્રી.
- જ્યોતિષદેવ ૫-સૂર્ય, ચંદ્રમા, શુક્ર, નક્ષત્ર, તારા.
- આવકેનાં નિત્યકર્મ-૬-દેવપૂજા, શુદ્ધપૂજા, સ્વાધ્યાય,
સંયમ, તપ, કાન.

રસ	૬-હઠી, રૂપ, શી, નિમક, (મીઠું), મીઠાઈ, તેલ.
લેશ્યા	૬-કૃષ્ણ, નીલ, કાપોત, પીત, પદ્મ, શુકલ.
દ્રવ્ય	૬-જીવ, પુદ્ગલ, ધર્મ, અધર્મ, આકાશ, કાળ.
કાય	૬-પૃથ્વીકાય, જલકાય, અગ્નિકાય, વાયુકાય, વનસ્પતિકાય, ત્રસકાય.
કાલ	૬-સુખમાસુખમા, સુખમા, સુખમાહુઃખમા, હુઃખમાસુખમા, હુઃખમા, હુઃખમાહુઃખમા.
અસન	૭-જીગર માંસ, હાર, વેશ્યા, શિકાર, યોરી, પરશી સેવન.
મૌન ધારણ કરવાના સમય	૭-જોજન, વમન, સ્નાન, શીસેવન, મલમૂત્રત્યાગ, સામાયક, જિનપૂજા આ સાત વખતે મૌન રાખવું.
તત્વ	૭-જીવ, અજીવ, આશ્રવ, ધન્ધ, સંવર, નિર્જરા, મોક્ષ.
ભય	૭-ઇંસલોકભય, પરલોકભય, મરણભય, વેદન્યામય, અક્ષરાભય, અગુપ્તિભય, અકરમાત્તભય.
ક્ષેત્ર	૭-ભરત, હૈમવત, હરિ, વિદેહ, રમ્યક, હૈરણ્યવત, ઐરાવત.
નરક	૭-રત્નપ્રભા, શર્કરાપ્રભા, વાલુકાપ્રભા, પંક-પ્રભા, ધૂમપ્રભા, તમપ્રભા, મહાતમપ્રભા.
મદ	૮-જ્ઞાન, પૂજા, કુલ, જાતિ, બલ, સમૃદ્ધિ, તપ, ઐશ્વર્ય, હાથા માણસોએ આ આઠ મદ તજવા.
કર્મ	૮-શ્યાનાવરણીય, હજીનાવરણીય, અંતરાય, યોગની, આહુ, નામ, યોગ, અને વેદનીય.

શ્રી ૧૦૦૮ શ્રી ગોમટસ્વામી.
(ખાદુખલિસ્વામી અવજીએદગોલા)

આશરે ૫૭ ફીટ ઈસી સવક્રમ અને પ્રાચીન લઘુ પ્રતિમાજી

પરમપૂજ્ય ચારિત્ર્યકવિ—
 ઓ ૧૦૮ ઓ આચાર્ય ઓ શાંતિસાગરજી મહારાજ.
 (દક્ષિણ)

આયુ બ્રાશરે વર્ષ ૭૮

નોટ—પહેલાના ૪ અઘાતિયા અને બીજા ૪ અઘાતિયા કર્મ કહેવાય છે.

દ્રીપ ૮—જમ્બુદ્રીપ, ધાતુકીદ્રીપ, પુન્કરવરદ્રીપ, વારૂણી-
વરદ્રીપ, ક્ષીરવરદ્રીપ, દુતવરદ્રીપ, ઇન્દ્રુવરદ્રીપ,
નન્દીચરદ્રીપ.

વ્યંતરદેવ ૮—કિન્નર, કિમ્પુરુષ, મહોરમ, ગંધર્વ, યક્ષ,
રાક્ષસ, ભૂત, અને પિશાચ.

મૂલગુણ ૮—ઉદ્ગમર, ઠહમ્બર, વડફલ, પીપલફલ પાકરફલ,
માંસ, મધુ (મધ), અને મદિરા (દારૂ).

નોટ—પહેલા પાચને ઉદ્ગમર કહે છે, અને બાકીના
ત્રણને મકાર કહે છે. કેાઈ કેાઈ આચાર્ય પાચ અણુવત
અને ત્રણ મકારને આઠ મૂલગુણ કહે છે.

ભક્તિ ૯—પાત્રને ઢેખીને બોલાવવા, જિયા આસનપર
બેસાડવા, ચરણ ધોવા, પૂજા કરવી, પ્રણામ
કરવા, મન શુદ્ધ રાખવું, વચન વિનયરૂપ
બોલવું, શરીર શુદ્ધ રાખવું, અને શુદ્ધ આહાર
આપવો.

નિધિ ૯—કાળ, મહાકાળ, પાંડુક, માનવ, નૈસર્ગ,
સર્વરત્ન, શંખ, પદ્મ અને પિંગલા.

ધર્મ ૧૦—ઉત્તમ ક્ષમા, ઉત્તમ માર્કવ, ઉત્તમ આજ્ઞવ,
ઉત્તમ સત્ય, ઉત્તમ શૌચ, ઉત્તમ સંયમ,
ઉત્તમ તપ, ઉત્તમ ત્યાગ, ઉત્તમ આક્રિયન્ય,
અને ઉત્તમ બ્રહ્મચર્ય.

કેવલકુમાર ૧૦-અમાં, દુર્માં, ભૂતમાં, કુમુમાં, ક્ષીરમાં,
જ્યોતિરંગ, ગૃહમાં, ભોજનમાં, સાધનમાં,
અને વસ્ત્રમાં.

ભવનવાસી દેવ ૧૦-અસુરકથાર, નાગકુમાર, વિદ્યુત્કુમાર,
સુપર્ણકુમાર, અગ્નિકુમાર, પવનકુમાર, મેઘ-
કુમાર, ઉદધિકુમાર, ક્રોધકુમાર, અને ક્રિક્કુમાર.

પ્રતિમા ૧૧-દર્શન, વ્રત, સામાયક, પ્રોષધોપવાસ, સચિત્ત-
ત્યાગ, રાત્રિભુક્તિત્યાગ, બ્રહ્મચર્ય, આરમ્ભ-
ત્યાગ, પરિગ્રહત્યાગ. અનુમતિત્યાગ ઉદ્દિષ્ટત્યાગ,

ભાવના ૧૨-અનિત્ય, અશરણ, સંસાર, એકત્વ, અન્યત્વ,
અશુચિ, આશ્રવ, સંવર, નિર્જરા, લોક,
બ્રાહ્મદુર્લભ, ધર્મ.

તપ ૧૨-અનશન, ઉનોદળ, વ્રતપરિસંખ્યાન, રસપરિ-
ત્યાગ, વિવિક્તશર્યાસન, કાયકલેશ,
પ્રાયશ્ચિત્ત, વિનય, વૈયાજત, સ્વાધ્યાય, વ્યુત્સર્ગ,
ધ્યાન.

નોટ—પહેલા છ બાદ્ય તપ ને બાકીના છ અન્તરંગ
તપ છે.

ચાસ્તિ ૧૩-પાંચ મહાવ્રત, પાંચ સમિતિ, અને ત્રણ ગુપ્તિ.

ગુણસ્થાન ૧૪-મિથ્યાત્વ, સાસાદન, મિશ્ર, અવિરત સમ્ય-
કત્વ, દેશવ્રત, પ્રમત્ત, અપ્રમત્ત, અપૂર્વકરણ,
અનિવૃત્તિકરણ, સૂક્ષ્મસંપ્રસવ, ઉપશાન્ત કપાય
વા ઉપશાન્તચેદક, ક્ષીણકપાય વા ક્ષીણ-
મોક, સર્વાંગ કૈવલી અને અધોગ દેવણી.

પ્રમાદ ૧૫-ચાર વિકલા, સ્નેહ, નિદ્રા, ચાર કષાય,
પાંચ ઇદ્રિય.

કષાય ૧૬-ક્રોધ માન, માયા લોભ આ કરેકના ચાર
ચાર પ્રકાર-અનંતાનુબંધી, અપ્રત્યાખ્યાન,
પ્રત્યાખ્યાન અને સંજવલન.

સ્વર્ગ ૧૬-સૌધર્મ, ઇશાન, સનતકુમાર, માહેન્દ્ર, પ્રસ, પ્રહોત્તર, લાંતવ, કાપિષ્ઠ, શુક, મહાશુક, સતાર,
સહસ્રાર, આનત, પ્રાણત, આરણ્ય ને અચ્યુત,

સોલહકારણ ભાવના ૧૬-દશનવિશુદ્ધિ, વિનયસંપત્તતા,
શીલવતશ્વનતિચાર, અભીક્ષુશાનોપયોગ,
સંવેગ, શક્તિતસ્ત્યાગ, શક્તિતસ્તપ, સાધુસ-
માધિ, વૈયાવૃત્ય, અર્હંદ્રલકિત, આચાર્યભક્તિ,
બહુશ્રુતભક્તિ, પ્રવચનભક્તિ, આવશ્યકાપરિ-
હાણિ, માગપ્રભાવના, પ્રવચનવાત્સલ્ય.

આવકના નિયમ ૧૭-લોજન, ષટ્સ, પાન (પીવાની વસ્તુ),
ચંદનાદિ વિલેપન, પુષ્પસુગંધ, તાંબૂલ, ગીત-
શ્રવણ, નાય, પ્રદ્યયર્થ, સ્નાન, વસ્ત્ર આભૂ-
ષણ, સવારી કરવી. શર્યા, ખેસવાના આસન
સચિત્ત વસ્તુ.

દોષ ૧૮-ક્રુધા, તૃષ્ણા, જરા, રોગ, જન્મ, મરણ, ભય,
અહ, અજ્ઞ, લેષ, મોહ, આશ્ચર્ય, હિદ્રા, ખેદ,
પ્રીતિ, શોક, ત્રિષ્ણા, પ્રસંગે.

આવકના નિયમ ૧૭-લોજન, ષટ્સ, પાન (પીવાની વસ્તુ),
ચંદનાદિ વિલેપન, પુષ્પસુગંધ, તાંબૂલ, ગીત-
શ્રવણ, નાય, પ્રદ્યયર્થ, સ્નાન, વસ્ત્ર આભૂ-
ષણ, સવારી કરવી. શર્યા, ખેસવાના આસન
સચિત્ત વસ્તુ.

દષ્ટિ, ગુણુઆદી, શ્રેષ્ઠપક્ષો, મિષ્ટવાદી, દીર્ઘ-
વિચારો, દાનવન્ત, શીલવન્ત, કૃતસ, તત્વસ,
ધર્મસ, મિથ્યાત્વરહિત, સન્તોષવન્ત, સ્વાદા-
દલાપી, અભક્ષ્યત્યાગી, પટ્કર્મ પ્રવીણ

પરિપક્ક ૨૨-લુપ્તા, તૃષ્ણા, શીત, ઉષ્ણ, ઈંદ્રિયમશક, નગ્ન,
અરતિ, શ્રો, ચર્યા, આસન, શયન, દુર્વ-
ચન, વધ, બંધન, ચાચના, અલાભ, રોગ,
તૃણરૂપશ્ચ, મલ, સત્કાર, પુરસ્કાર, પ્રજ્ઞા,
અજ્ઞાન, અદર્શન.

અભક્ષ્ય ત્યાગ ૨૨-પ ઉદ્દેખર, ૩ મકાર, બાકીના ચૌદ
ઓલા, બિહાલ, રાત્રિભોજન, બહુ બીજા,
વેંગણ, અથાણુ, અન્નવૃથા ફળ, કન્દમૂળ
માટી, વિષ, તુચ્છફળ, તુષાર (બરફ),
ચલિતરસ, માખણ.

નોટ—પ ઉદ્દેખર, ૩ મકાર, ૧૪ બાકીના મળી ૨૨
અભક્ષ્ય. શ્રાવકની ક્રિયા ૫૩:—૮ મૂલગુણ, ૧૨ મત, ૧૨
તપ, ૧ સમતાલાવ, ૧૧ પ્રતિમા, ૪ દાન, ૩ રત્નત્રય, ૧
જળ માળવાની ક્રિયા, ૧ રાત્રિભોજન ત્યાગ.

પાણી ગાળવાની વિધિ.

સુહૃત્ ગાલિતં તોયં, પ્રાસુકં પ્રહરદ્યથં;

ઉષ્ણોદકમહોસત્રિં, પશ્ચાત્સન્મૂછનં ભવેત.

અર્થ:—ગાળેલું પાણી એક સુહૃત્ પથંત (બે ઘડી)
અમકાજમાં લેવું અને પાણી ગાળીને તરત લેવું જ કેથર

વગેરે નાખેલું હોય તો તે પાણી બે પહેર (છ કલાક સુધી. વાપરી શકાય છે. પાકું કરેલું ઉન્હું પાણી ચોવીસ કલાક સુધી વાપરી શકાય છે, તે પછી તેમાં સમૂછાન જીવ પડે છે.

દર્શન વિધિ.

પ્રાતઃકાળમાં વહેલા ઉઠી ફરેક શ્રાવક શ્રાવિકાએ શુદ્ધ થઈને સામાયક કરવું. બાહ મન વચન તથા શરીરને પવિત્ર કરી દર્શન કરવા જવું. મંદિરમાં જતાં શુદ્ધ ધોએલા વસ્ત્ર પહેરી, ઘેરથી મનમાં પંચ પરમોદિનાં નામ હઈ પોતાની શક્તિ પ્રમાણે દ્રવ્ય (અક્ષત વિગેરે) લઈ જવું, પગે જોડા પહેરવા નહિ અને નીચી નજરે કોઈપણ અસાતના ન થાય તેવી રીતે જોઈએ જવું. મંદિરે જવા નિકળ્યા બાદ દર્શન કર્યા સિવાય પાછા ફરવું નહિ. મંદિરમાં પ્રવેશ કરતાંજ ઓં જય જય જય, નિઃસહિ નિઃસહિ નિસહિ, હુમો અરહન્તાણું ઇત્યાદિ મહામંત્ર બજાવવા. બાદ ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરી નમસ્કાર કરવા, પછી દ્રવ્ય ચઢાવવાને માટે બજાવું.

અક્ષતનો દોહરો.

તંદુલ ધવલ પવિત્ર અતિ, નામ સુ અક્ષત તાસ,
અક્ષતસો જિન પૂજતાં, અક્ષય શુભ પરકાશ.

ફળનો દોહરો.

જો જૈસી કરણી કરે, સો તૈસા ફળ હોય.
ફલ પૂજા જિનરાજકી, નિશ્ચય શિવફળ હોય.

ઉપર પ્રમાણે દ્રવ્ય ચઢાવ્યા પછી દેવદર્શન, સ્તુતિ, વિનંતિ વિગેરે બોલવી.

દેવ દર્શન.

ૐ જય જય જય, નિઃસહિ નિઃસહિ નિઃસહિ ।

નિમંગોહં જિનાનાં સદનમનુપમં ત્રિઃ પરિત્યૈતમક્તયા ।

સ્થિત્વા ગત્વા નિષિદ્ધચુચ્ચાળપરિણતોન્તઃ શ્વનૈદેસ્તયુગ્મં ।

માલે મંસ્થાપ્ય વુદ્ધ્યા મમ દુરિતહરં કીર્તયે શ્વકવંદ્યં ।

નિદા દૂરં સદાસં ક્ષયગહિતમમું જ્ઞાનમાનું જિનેદ્રમ્ ॥

અર્થ—હે પ્રભુ ! જયવંત હો, જયવંત હો, જયવંત હો.
સંગ રહિત એવો હું ભગવંતના અનુપમ મંદિરમાં જઈ
ત્રણ પ્રદક્ષિણા ફરી ભક્તિથી ઉભો રહી અંતરમાં સારા
પરિણામથી નિઃસહિ, નિઃસહિ, નિઃસહિ, નો ઉચ્ચાર કરી
હજવે, હજવે બે હાથ લલાટ ઉપર રાખી મારા પાપને
હરનારા, ઇંદ્રને વદન કરવા યોગ્ય, નિંદાથી દૂર રહેનાર,
સદા હિતકારી, ક્ષય રહિત અને જ્ઞાનના સૂર્યરૂપ એવા
જિનેદ્ર ભગવાનનું હું કીર્તન કરું છું.

એ પછી દર્શન-સ્તુતિ બોલવી.

અરજ કરતી વખતે બોલવાની સ્તુતિ.

ધન્ય થડી ! ધન્ય જાગ્ય ! આજનો દહાડો મારો જન્મમારો
સફળ થયો, મારી કાયા સફળ થઈ, મારા નેત્ર સફળ થયાં.
હે ભગવાન ! દૂરાચરણથી દૂર કરી મારે ચરણે ચલાવી
તમારી ચરણે લ્યો. જય બોલો પંચ પરમેષ્ઠી મહારાજકો
જય. એમ બોલી આજ નમસ્કાર કરવા. અભિષેક થયા બાદ
અધાદક વાદવું અને તેને માટે નીચેનો શ્લોક બોલવો:—

નિમંત્રણં નિમંત્રીકલ્પણં, પાવનં પાપનાશનમ્ ;
જિનજીવણકં વન્દે, અષ્ટકમ્-વિનાશકમ્ .

આરતિ વાંદવાનો શ્લોક.

આશિકા જિનરાજકી, લીજે શીષ ચઢાય,
ભવભવકે પાતક કટૈ, હુઃખ દૂર હો જાય.

નોટ—ઉપરનો શ્લોક બણીને આરતિ વાંદવી. પછી
જુમોકારની માળા ગણવી.

માળા ગણવાનો વિધિ.

૧૦૮+૨ ઢાણાની માળા લઈ સ્થિર ચિત્ત કરીને એકાંતે
જેસવું અને પંચ 'જુમોકાર મંત્ર' જોલાને માળાના દરેક ઢાણા
ગણવા. જો વખત ટુંકો હોય તો 'અરિહંત સિદ્ધ' અથવા
“ ઓં આસિઆઉસાય નમઃ ” એવી રીતે માળા જપવી.
જેટલી વારની સ્થિરતા હોય તેટલી ફેરવતી અને સત્
શાસ્ત્રનો “સ્વાધ્યાય” કરવો. સ્વાધ્યાય એ ધાર તપમાંનું
એક તપ છે. આપણે ગમે એટલું તપ કરીએ, પણ જ્ઞાન
વગર તે સઘળું નકામું છે. સ્વાધ્યાય પ્રારંભ કરતી વખતે
પ્રથમ મંગલાચરણ (ઐંકાર) બણવું.

શ્રી ચૈત્યાલય વંદના.

આદિ જિનેશ્વર પ્રથમે વંદું, વર્ધમાન ગુણ ગાઉં જો,
સકલ તીર્થંકર ગુણ ગુણ વંદિત, અતિત અનાગત ગુણ
ધ્યાઉં જો. ૧.
ગુરુ ગોતમ શારદા મન હોલાઉં, તીરથ સકલ ગુણ ગાઉં જો,
પંચ પરમ ગુરુ નિત્યે સમરૂં, પંચ પરમને કથાવું જો. ૨,

જાંબુદ્રીપ મનોહર સોહો, લાખ જોજન પરમાણુ જો,
 મધ્ય સુદર્શન મેરુ બીરાજે, વિધ્યાચળ તરબાણું જો. ૩.
 મંદિર ચંદન બાલેક શેલે, જોત્રી ચૈત્યાલય વડું જો.
 દેશ બત્રીસ કૈલાસ બીરાજે, રીખવદેવ નીરવાણું જો. ૪.
 શિખરદેશકી મધ્ય બીરાજે, સમ્મેદાયલપુર વડું જો,
 કમ્પં છત્રી નિર્વાણુપદ પહોચ્યા, વીશ તીર્થ કર વડું જો. ૫.
 ચપાપુરી વામુપુજ્ય જિનેશ્વર, પાવાપુરી વધ્ધમાતુ જો.
 નેમનાથસ્વામી ગીરનારે વડું, જાલવકુલ વચ્ચે જાતુ જો ૬
 કોઠી બહતર મુનીવર વડું, સાતસે કુની વડું જો.
 માગી-તુગો શિખર બીરાજે, મુનીવર કોઠ નવાણું જો ૭.
 ગજપથ શેત્રુજ વડું, કોટીશિલા તારંગા જો,
 સુકતાગીરી સોનાગીરી વડું, પાવાગઢ કુની વડું, જો ૮.
 બાણુગઢ ચૈત્યાલય વડું, અતીશય તીરથ વખાણું જો.
 અતરીક્ષ પદ્મકાણે મુનીવર, વડું રામદેવ શ્રો શાંતિ જો ૯.
 રેવા તીરે સિદ્ધ અનંતા, સિદ્ધ ક્ષેત્રપુર વડું જો,
 શંખ જિનેશ્વર છાયા વડું, કુંગરપુર વીરનાથ જો ૧૦
 રીખવદેવ હરી ધુમટ વડું, માણેકસ્વસ્વામી વડું જો.
 પાલી શાંતિ જિનેશ્વર વડું, ગોપાચળ કુની વડું જો ૧૧.
 અમીજરા શ્રો પાર્શ્વનાથ વડું, શારીંગાપુર મહાવીર જો,
 જામનીર આદિશ્વર વડું, ચિતામણી ઉજાણી જો. ૧૨.
 મક્ષી પાર્શ્વ જિનેશ્વર વડું, કુંડલગીરી વધ્ધમાણુ જો,
 અજાનગીરી ચૈતાલે વડું, સોમાપુર અબુરાવર જો. ૧૩.
 અંકલેશ્વર ઇલોરા વડું, વીખનહરા કષ્ટનેશ જો,
 જલાદિ દેશ ધુમટ વડું, સવા પાચશે કુની વડું જો. ૧૪.

નંદીશ્વર કુંડલગીરી વંદું, વિપુલાચલ ઠંપીલા વંદું,
રત્નાગીરી પદ્મપ્રભુ વંદું, જનમ કલ્યાણી કાશી જે. ૧૫.
ભીમનગરી અયોધ્યા વંદું, હસ્તનાગપુર વંદું જે,
વિપુલાચલ વાગ્દેશ્વર વંદું, દ્વારાવતી પુર વંદું જે. ૧૬.
રીખવદેવ ખાવનગજ વંદું, રાજગોરી ઝડવાણી જે,
કલ્પવૃક્ષ ચૈત્યાલય વંદું, ભેતિષ પંચ પરકારે જે. ૧૭.
વ્યહરમાન જિન વીસે વંદું, ત્રીન ચોવીસો વંદું જે,
આઠકોઠ ચૈત્યાલય વંદું, લાખ છપ્પન પુની વંદું જે. ૧૮
શેષ સત્તાણુ ચૈત્યાલય વંદું, ચારસે એકાસી વંદું જે,
નરનારી નીત વિનતિ ગાવે, મનવાંછિત ફલ પાવે જે. ૧૯.
મૂલ સંઘ ગુરૂ નામ એક શોભે, સકલકીર્તિ ગુરૂ વંદું જે.
તસપટ પટોદર નાયક શોભે, શાંતિકીર્તિ ગુરૂ વંદું જે ૨૦
નગર વિહારા સમક્ષ બિરાજે, માસ કારતક શુભ જાણું જે
હાસ બિહારી' વિનતિ ગાવે, નામ લેતા મુખ પામે જે. ૨૧

વિનતિ.

ધરજો વિનંતી ધ્યાન, જિનપતિ, ધરજો વિનંતિ ધ્યાન,
ભવજળ માંહી ભૂલો પડ્યો છું, નથી શુદ્ધ કે સાન—જિનપતિ.
મોહમાયાએ મુજપર કર્યું, દીસે છેક દળાણ—જિનપતિ.
હાય હજારો કુકર્મ કીધાં, થાઉં હું હેરાન—જિનપતિ.
અલ્પમતી સેવકની વિનતિ, ધરજો પ્રભુનું ધ્યાન—જિનપતિ.

સંસારનો અનિત્યતા.

સકલ જૈન બંધુ ભજો જિનરાજે, તજો આળ પંપાળ આયુષ્ય જાએ,
થોડા દિવસે દેહ વિશ્વસી જનારી, કહું રીતથી ચિત્ત જોજો વિચારી;
ઝરે મુવદો મુખથી માઈ માઈ, ભલા મિત્ર મારા નથી તે તમાઈ,
સરવ વહાલી વરણ મુકાને જવાનું, કહું રીતથી ચિત્ત જોજો વિચારી.

રજા ગર્ભમાં આપણે જાઈ જ્યારે, કીધું કર જોડી પ્રભુ આજે ત્યારે,
 નહિ ભક્તિ જુધું સદા સુખકારી, કહું રીતથી ચિત્ત જોજો વિચારી.
 સુધી તે અરજને દયા દીલ આણી, થઈ જ્યાં કૃપા કે છુલ્લુ દારપાણી,
 પછીથી પ્રભુને મુકયા છે વિસારી, કહું રીતથી ચિત્ત જોજો વિચારી.
 હશે ઘેર લક્ષ્મી અને અશ્વગાડી, નહિ સ્વર્ગ વાટે તે આવે અગાડી,
 તજો મોહને તો મજો સુખકારી, કહું રીતથી ચિત્ત જોજો વિચારી.
 મળી શુભ ભક્તિ લીઓ ખુલ્લવાવો, ફરીથી ન મળશે કદી આવો લ્હાવો,
 કરો જિન સેના આન સુખકારી, કહું રીતથી ચિત્ત જોજો વિચારી.
 સંવ પ્રાણીને દિન છે એક દેવો, સુધી શીખીને જિનના ચણું સેવો,
 કદી પલવારે ન મુકો વિસારી, કહું રીતથી ચિત્ત જોજો વિચારી.

સાત વારતું ગીત.

આદિનવારે દેવ હશું ન કરીએરે,
 નિત્ય ઉઠીને ધ્યાન પ્રભુજીતું ધરીએરે.
 સોમવારે શીળ નિરમળ પાળોરે,
 પંચદ્રીનો મહ, તપ કરી ગાળોરે.
 મંજળવારે મન થિર કરી રાખોરે,
 આઠે કરમના બંધ, તોડી નાંખોરે.
 બુધવારે બુધ ઉત્તમ નરનારીરે,
 સાંભળો પ્રભુજીની વાણી, સદા સુખકારીરે.
 શુક્રવારે ભાગ્યવંત સોભાગીરે,
 કરો ધરમના કાજ, સંસાર ત્યાગીરે.
 શુક્રવારે શુભ કરણી કીજેરે,
 કીજે સુપાત્ર કાન, દયા મન રંજેરે.
 શની તે વારે થીર આયુષ ઘટેરે,
 ભરજોબનના પૂર, તારે માથેરે.

સાતે વાર પૂરા થયા, મન રંગેરે,
હોણુનું ચોમાસું પૂર, રહો મન રંગેરે.
રતનકીર્તિની વાણી, ચિત્તમાં ધરજોરે
ભણે મુણે નરનાર, લીલા વરજોરે.

કાયારૂપી રેલગાડીની ગરબી.

મુરખો ગાડી દેખી મલકાવે, ઉમર તારી રેલતણી પેર જાવે;
સંસારરૂપી ગાડી બુનાવી, રાગદ્વેષ દો પાટા,
દેહ ડબા ને પળ પળ પૈડાં, તેમ ફરે આવખાના આંટારે-મુરખો.
કરમ ઈજનમા કષાય જુગની, વિષ વાયુ માંહે ભરીયું,
તૃષ્ણા ભુગળું આગળ કરીયું, ચારે બિતિ માંહે ફરીયું-મુરખો.
પ્રેમરૂપી આકાશ વળગાડયા, ડબે ડબે જોડયા ભાઈ,
પૂરવ ભવની ખરચી લઈને, ચેતન બેસાડે બેઠા માંહીરે-મુરખો.
કોઈએ ટીકીટ લીધી નરકતિર્યચની, કોઈએ લીધી મનુષ્ય રૂવા,
કોઈએ ટીકીટ લીધી સિદ્ધ ગતિની, પામ્યા તે અમૃત મેવારે-મુઠ
ઘડી ઘડી ઘડાયાજો વાગે, નિશદિન એમ વહી જાવે,
વાગે સીટી ને ઉપડે ગાડી, આડા અવળા માઈલ આવેરે-મુઠ
આયુષ્ય રૂપી આઠ્યું સ્ટેશન, હંસલો તે હાલુ હાલુ થાય,
પાપે ભરી પાકીટ લઈ જાતાં, કાળ કોટવાલ ત્યાં આવેરે.-મુઠ
ગાલી નરકમાં જમરાય પાસે, જઈને સોપ્યો તતકાજે,
આરંભ કરીને આવ્યો પરોણો, તેને કુંભીરે પાકમાં ઘાલોરે-મુઠ
લાખ ચોર્યાશી જીવયોનીમા, જીવડો તે ફરી ફરી આવે,
સદ્ગુરૂ શીખ જે ધર્મ આરાધે, તો પામે મુક્તિ દુવારે-મુઠ
સન આરાડે છયાસીના વરસે, આતમ ધ્યાન લગાઈ,
ગોપાળ ગુરૂના પુન્ય પસાયથી, મોહન ગાયે ભાવથી ગાડીરે-મુઠ

તીર્થંકરની માતાના ૧૬ સ્વપ્નાં ।

(આણી તીરે ગંગારે, પેલી તીરે જમનારે, એ રાગ)

પ્રથમ જિનેસર, (૨) પદ પ્રણમીશુરે, (૨)

શુર ગણધરનેરે (૨) ચરણે નમી કહું (૨)

ગરલ કલ્યાણક જિનતણાં—એ આંચલી.

ઈંદ્રની આસારે (૨) ધનપતિ આબ્યેરે (૨)

નગરી રચીરે અતિ નિરમલી—૧.

બારહ જોજન (૨) લખી કહીશુરે (૨)

નવ જોજન વિસ્તારમાં—૨.

ગઢ મોટાં મંદિર (૨) મધિમય સુંદર, (૨)

ખાંધકા જલ ભરી શોભતી—૩.

સાકેતાપુર છુદારે (૨) નાભી હૈ રાબરે- (૨)

મરૂદેવી તસ ઘેર ભામિની—૪.

રૂપની ખાણેરે (૨) ગુણ મણિ ધ્યાનોરે (૨)

સકલ કલા ગજ ભામિની—૫.

આજની રજનીરે (૨) પશ્ચિમ બાણુરે (૨)

ધનપતિ કેરા મન હરખસ્યું—૬.

એક દિન નિજપતિ (૨) કૌમલ સેજરે (૨)

સેજે મુતાં ગજ ભામિની—૭.

આજની રજનીરે (૨) પશ્ચિમ બાણુરે (૨)

સોલ સપનાં શુભ પેખીયાં—૮.

પહેલેરે સપનેરે (૨) ગજવર કીઠારે (૨)

ઐરાવત સમ શોભતો—૯.

- બીજેએ સપનેરે (૨) ધવલ ધોરંબોરે (૨)
 સિંહ દીઠોરે તીજે નીરમલો—૧૦.
- ચોથેએ સ્વપ્ને (૨) ચોથેએ લખમીરે (૨)
 સ્નાન કરતાંરે, પુષ્પમાલા દીઠી પાંચમે—૧૧.
- સહસ કિરણેએ (૨) સૂરજ દીઠોરે (૨)
 સાતમે ચંદ્ર પૂનમ તણો—૧૨.
- આઠમે મછલીરે (૨) કીડા કરતાંરે (૨)
 નવમે દીઠોરે ધડો જળ ભર્યો—૧૩.
- દશમે સરોવર (૨) જલ કરી પૂર્યોરે,
 સમુદ્ર દીઠો અગીઆરમે—૧૪.
- બારમેએ સપનેરે (૧) સિંહાસન દીઠોરે, (૨)
 વિમાન દીઠોરે એ તેરમે—૧૫.
- ચૌદમે અહિ સુખ (૨) ધૂમજ દીઠોરે, (૧)
 પંદરમે મણિ ઢગ શોભતો—૧૬.
- નિરધુમ અગનિરે (૨) સોલમે પેખોરે, (૨)
 ભગ્યાં મરૂદેવી ભામિની—૧૭.
- પરભાતે ઉઠીનેરે (૨) સ્નાન કરતાંરે (૨)
 વસ્ત્ર આભૂષણ પહેરી કરી—૧૮.
- હરખતે વહનેરે (૨) પીઠિ પાસે આઠ્યારે (૨)
 અઠધું આસન આપ્યું બેસવા—૧૯.
- વિનય કરીને કહ્યું (૨) કમલાંની જોડયોરે (૨)
 પીઉછ સુણો મુજ વીનતી—૨૦.
- પાછલી રજનીરે (૨) ભર નિદ્રારે (૨)
 સોળ સપના શુભ પેખીયાં—૨૧.
- તેહ તણાં ફલ સ્વામી (૨) મુજને પરકાશોરે (૨)
 સંશય રહે ન મુજ તણો—૨૨.

- અવધિજ્ઞાને કરી (૨) નરપતિ ભાખ્યુંદે (૨)
 પુત્ર હોશેદે તુમ મુંદરી....૨૩.
 તીર્થ કર ત્રણ (૨) લોકના સ્વામીદે (૨)
 તે તુમ ગભૈમાં અવતર્યા—૨૪.
 ફલ મુણી હરખ્યાં (૨) નિજ ઘેર આઠ્યાદે (૨)
 ચતુરનિકાય મુર આવીયા—૨૫.
 ભવનવાસીદે (૨) વ્યંતર દેવોદે (૨)
 જોતાંય વિમાનવાસી આવીયા—૨૬.
 કોઈ એક દેવીદે (૨) સ્નાન કરાવેદે, (૨)
 ગ ધોઈક જળ લાવીને—૨૭.
 વસ્ત્રાભૂષણ લઈ (૨) નિજ થાનક જાયદે (૨)
 છપન કુમારિકા સેવા કરે—૨૮.
 સેવા કરતાંદે (૨) રાત દિન જાયદે (૨)
 જેમ જનુનીનું મન રીઝવે—૨૯.
 શ્રી સ્ત્રી ધૃતિદે (૨) કીર્તિ એ નામોદે (૧)
 બુદ્ધિ એ લક્ષ્મી કુંવારિકા—૩૦.
 કોઈ એક દેવીદે (૨) સ્નાન કરાવેદે (૨)
 વસ્ત્રાભૂષણ કોઈ આપતાં—૩૧.
 કોઈ એક દર્પણ (૨) દાખતી મુંદરી (૨)
 કોઈ એક સિંહાસન ઠવે—૩૨.
 કોઈ એક શિરપર (૨) છત્ર પ્રરતાંદે (૨)
 કોઈ એક ચમર દારતાં—૩૩.
 કોઈ એક કોમલ (૨) સેજ બીજાવેદે (૨)
 કોઈ એક સુખવચ્ચિ કરે—૩૪.

એ વિધિ ૫૮ નવ (૨) માસ મુરામુર (૨)

આતા પિતાની સેવા કરે—૩૫.

સંવત અઠાસરે (૨) નવમા નીરખ્યારે (૨)

ભાદરવા સુદી સાતમ દીને—૩૬.

જગજીર્તિ ગુરે (૨) ચરણે નમી કહું (૨)

ગરબ કલ્યાણક જિન તણા—૩૭.

પાદત લાલજા (૨) ઇમ ઓચરેરે (૨)

સોલ સપન ચિત ધારણેરે—૩૮.

જે નરનારીરે (૨) લણેરે ભણાવેરે (૨)

સ્વર્ગ મુક્તિ મુખ પામશે—૩૯.

(સ્વર્ગસ્થ લલ્લુભાઇ રાયચંદ શાહ દ્વારા સંગ્રહીત)

પ્રાતઃકાલની પ્રાથના.

પીતરામ સર્વશ કિર્તકર, યિશુમણ્ડી અગ્ર પૂરે આશ
જ્ઞાનભાનુકા હિદય કરે અગ્ર, મિત્રપાતમકા હોય વિનાશ. ૧
જીવેકી હમ કરૂણા પાળે, જૂઠું વચન નહીં કહે કદા,
ચોરી કમલું ન કરિ હે સ્વામી, જલચયે વ્રત રખે સદા ૨
તુષ્ટા લોભ બહે ન હમારે, તોષ મુખા નિત પિયા કરે,
શ્રી જિનધર્મ હમારા પ્યારા, ઇચ્છા સેવા કિયા કરે. ૩
તક, ૭૬, વ્યાકરણ કલા સગ્ર, પઠે પઠાવે ચિત ઠેકર,
વિદ્યાશુદ્ધિ કરે હમ નિશ્ચિન, ગુરુજનકી અસિદ્ધ શ્રેકર. ૪
માતપિતાકી આજ્ઞા પાળે, ગુરુકી બહિત પ્રેરે શ્રેયે,
રહે સદા હમ કર્તાવ્ય તત્કર, સ્મરિત કરિ નિજ નિજ પ્રેરણે. ૫
હર અમલિં જૂઠી શીતિયાં, મુખક શીતિકા કરે કિસા,
મેલસિવાય અવલે હજ સગ્ર, ધર્મોચ્છતિકા કરે પ્રત્યર. ૬
મુખ કુખમે અમલુભાતા શ્રેયે, રહે અમલુભાત અદા તદ્વલ,
અમલુભાત સિદ્ધાન્ત તપસે, શક્તિ કરે નિજ અતમ બલ. ૭

અજ કમ' ને દુઃખ દેત હેં, હિનકે કાવકા કરે' ઉપાય,
નામ આપકા જરે' નિરંતર વિધન શોક સળહી મિટ જાય, ૮
દાય નેડકર શીવ નમાવે', હમ સગ લાઈ ખડે ખડે,
મહ સખ પૂરે આસ હમારી, ચરણુચરણુમે' આન પડે. ૯

મંત્રલ.

મરના જરૂર હોગા કરના ને ચાહો કરલો,
ફલ ઉસકા પાના હોગા, કરના ને ચાહો કરલો....ટેર.
પાયા મનુષ જનમ હૈ, જિસકા ન મોલ કમ હૈ,
જજ તક કિ તનમે' હમ હૈ, કરના ને ચાહો કરલો-૧
જીવન કે સાથ મરના, જોખનકા ફલ જુઢાપા,
ધનકા ભી નાશ હોગા, કરના ને ચાહો કરલો-૨
બોઓંગે બીજ જૈસા, ફલ પ્રાપ્ત હોગા વૈસા,
હોના હૈ વો હી હોગા, કરના ને ચાહો કરલો-૩
રોવોંગે વા હસોંગે, શીશોકો દેખકર તુમ,
પ્રતિબિમ્બ વૈસા હોગા, કરના ને ચાહો કરલો-૪
કરલો ભલાઈ ભાઈ, કરતે હો કયેં પુરાઈ,
દિન ચાર જીતા હોગા, કરના ને ચાહો કરલો-૫
કર કરકે છલ કપડ ને, લાખો રૂપય કમાએ,
સખ છોડ જાના હોગા, કરના ને ચાહો કરલો,-૬
અપને મજેડી ખાતિર, પરકે ગલે ન કાટો,
દુઃખ તુમકો પાના હોગા, કરના ને ચાહો કરલો-૭
ઉપકારકો ન ભૂલો, ને ચાહતે ભલાઈ,
ચે હી તો સાથ દેના, કરના ને ચાહો કરલો-૮
ગુલ કામ કરકે મરના, સમજો ઉચ્ચીકા જીના,
જીના ન ઝોર હોગા, કરના ને ચાહો કરલો-૯

જો આજ પ્રસન્ન કરના, કોડો ના કોડો કલપર,
સાથી ધરમ હી કોમા, કરના જો ચાહો કરહો-૧૦
હું ચોલ જગમિં સખકા, પર ચોલ ના સખકા,
ખાલક ચહ કહના કોમા, કલના જો ચાહો કરહો-૧૧

વૈરાગ્ય સાવના.

તેરી મેરી કરતા જન્મ ગયોરે, જન્મ ગયો કહુ મુખ ન રહ્યોરે,
ગર્ભવાસ તુને કાલ હીયો હૈ, બાહર આયો તમ બૂલ ગયોરે-તે.
ખાલકપન ખેલનમે ખોયો, જવાન હુવો વિષિકારત રહ્યોરે-તે.
વૃદ્ધ હુવો તખ કપન લાગ્યો, કબહુ ન લિયો તુને શ્રીલોકો નામરે-તે.
જ્ઞાન કહે જિનરાજ અરાધો, અષ્ટ કરમ બધ દૂર ટળેરે-તે.

શ્રી શાન્તિનાથ સ્તુતિ.

શ્રી શાન્તિ તુમ્હારી, છે ખલિકારી, જગ વિષે જિનરાજ-ટોક.
પુરો આશ હમારી, કંઈ સુખકારી, છે ખલિકારી-જગ. ૧
કુમુદ વાહિત આસન સુન્દર, ધૂપ ધૂપાદિની ધૂમ;
ઉઠી રહી અલખેલા સ્વામી, નાચું છમાછમ (રે)
ભાવ અંતર ખારી, જ્ઞાન સુધારી, છે ખલિકારી-જગ. ૨
રાગ શોક વિયોગ વિહારી, દેજો દર્શન દાન,
બાજત તાલ મુકંઠ સાથે, નિત્ય લગાવું તાન (રે)
પ્રભુ બક્ષિ વધારી, જયજયધારી, છે ખલિકારી-જગ. ૩
છત્ર ચમર અને ભાસંકલ, ઘલકે ઝાકે ઝમાલ,
શાન્તિ સંપ્રદાઈ શાન્તિ હૈલાલી, કરજો મંગલ માલ (રે)
માંગું મન વિચારી, વિજય ધારી, છે ખલિકારી-જગ. ૪

સીમંધરસ્વામીનું સ્તવન.

સીમંધરસ્વામી, હરશન હો મહારાજ;
 મારે અવર નહીં કોઈ કાજ, મારે રત્નત્રયનું જોઈએ રાજરે સી.
 વિદેહ ક્ષેત્રમાંહિ ભણ્યાશું, કોઈ ભવિજન કેરોરે વાસ.
 સ્ત્રીતા નદી ઉત્તર તટેરે, કોઈ ચોભા જગત વિખ્યાતરે—સી.
 અમોચરણ તહાં શોભતુંરે, કોઈ મારે જોજન વિસ્તાર;
 ૧ સીમંધર તહાં કેવલોરે, કોઈ વ્યહરમાન ગુણમાલરે—સી.
 આરા સભા તહાં શોભતીરે, કોઈ ચતુરવિધિ સંધ સોહાય;
 જિનવાણી તહાં ઉચરેરે, કોઈ જોજન માન પ્રમાણરે—સી.
 કાગલ લખ્યો તહાં પહોચે નહીંરે, કોઈ સદેશો નહીં લગાર;
 ભાવ સન્દેશો મોકલુંરે, કોઈ મનડુ તુમહારી પાસ—સી.
 ધાતિ કમં ક્ષય કારણે રે, કોઈ અવજ કરું છું મહારાજ;
 રત્ન રિદ્ધિ મુજ ખપ નથોરે, કોઈ દેવલોક નથો મુજ કાજરે—સી.
 સંવત અહારસો પંદરા, કોઈ અરજ કરું છું મહારાજ;
 પોષ અધારી ચોકાદશીરે, કોઈ વાંછિત પુરોની આશરે—સી.
 જહ નગર તહાં શોભતુંરે, તહાં તે દેવનું નામરે;
 કર જોડો સેવક કહેરે, કોઈ માગુ અવિચલ રાજરે—સી.

શ્રી મેરૂશિખરગિરી સ્તવન.

અરૂસ્વતી માતાને હું પાય લાશું, નિરઅંધ શુર પાસે યુદ્ધિજ માંશું.

મેરૂ શિખર ગિરી જિનરે ચૈતાલાં;

તે હું વન્દું ત્રણજ કાળ—મેરૂ શિખર.

પ્રથમ મેરૂ સુદર્શન ભણું,

વિજય બીજે ને ત્રીજે અવિચળ વખાણું—મેરૂ.

મહિર મેરૂ ચોથોરે બાણું,
 વિદ્યુત હૂં પાચમો વખાણું-મેરૂ શિખર.
 મેરૂ મેરૂ ફરતે સોળ સોળ ચૈત્યાલય,
 એ સીએ પ્રસાદે હું વન્દ આનંદે-મેરૂ શિં
 બાદરવા સુદી અજવાળીરે પાચમ,
 પાચ દિવસ પૂજા બણોરે ભાવિકજન, મેરૂ શિખર
 તાલ મૃદગ વીણા વાજિત્ર વાગે,
 થથા થઈ થઈ અવિચલ નાચે, મેરૂ શિખર
 શ્રી કુન્દકુન્દ ગુરૂ એણીપેરે યોલે,
 દેવ નહિ કોઈ જિનવર તોલે, મેરૂ શિખર
 ભાવ ભક્તિ કરી જે કોઈ આવે,
 સ્વર્ગ મુક્તિ તણા નિશ્ચય ફળ પાવે, મેરૂ શિખર

સીમધરસ્વામીનું સ્તવન.

ધન્ય ધન્ય ક્ષેત્ર મહા રિદેહજી ધન્ય કુડલપુરી ગામ
 ધન્ય છે ત્યાના માનવીજી નિત્ય ઉડી કરે પ્રણામરે
 સીમધર સ્વામી ક્યારે મહા રિદેહ આવીશ
 જ્વેન્તા જિનવર ક્યારે હું તમને વહીશ
 આહલીયાજી સન્દેશો કહેશો સીમધર સ્વામીને
 ભરતક્ષેત્રના માનવીજી નિત્ય ઉડી કરે પ્રણામરે સીમધર.
 સમોવથરજી દેવે રમ્યજી ચોસઠ ઈન્દ્ર નરેશરે
 સોના તણા સિદ્ધાસન બેઠા ચમર ફૂત ધરેશરે, સીમધર.
 મુદ્રાણી કાઢે ગુમડીરે જ્યા મોતીના ચોક પુરેશ
 લરી લરી લેસે લોસનજી જિનવર દેવે ઉપદેશરે, સીમધર.
 રામને વ્હાલો વોડલોજી, વેપારીને વ્હાણુ છે ધન
 અમને વ્હાલા સીમધર સ્વામી, જેમ સીતાને વ્હાણુ છે રામરે સીમધર.

નહિ માંત્રું હું રાજ રીદિછ. નહિ માંત્રું અન્ય કંડાર,
 હું માંત્રું પ્રભુજી એટલુંજ, દુઃખ પાસે આવતારે. સીમંધર.
 દેવે નહિ દીધી પાંખડીજી, હું કેમ કરી આપું હજુર,
 મુજરો હમરો માનજોજી, ઉમમતે પ્રભાતે સૂરે. સીમંધર.
 એવે સમે મેં સાંભળ્યુંજી, હવે કરવારેય પચખાણુ,
 બે કર જોડી વિનવેજી, વિનતડી ઉર ધારે. સીમંધર.

મનોરથ માળા.

શ્રી જિનવરરવામીને મન ધરી, શ્રી જિનવાણી નિશ્ચય કરી,
 સાર મનોરથ માળા ગાઈશું, ઓ જિનજી—૧
 અનાદિ કાળનેા જીવ રડગડયો, કૃત્યુર કૃદેવ કૃષર્મ ફરે,
 સત્ય મારગ વિના જીવ બાપડો, હો, ઓ જિનજી—૨
 કાળ લબ્ધી પામો કરી, શ્રી જિનવર ધર્મ ફરે ધરી,
 કરણી ફળ દર્શનમેં નિર્જરા ઓ જિનજી—૩
 સાત વ્યસન ક્યારે ટાળશું, અષ્ટ મૂલ્યુલ્ય ક્યારે પાળશું,
 તેરે વિધિ વરાગ્ય ક્યારે ચિંતવશું, હો, ઓ જિનજી—૪
 આવકનું મત આદરી, દાન પૂન ઉત્સવ કરી,
 નિરમન્ય પદ્ધતિ ક્યારે પામશું, ઓ જિનજી—૫
 તેરે પ્રકાર ચારિત્ર ધરી, ધોર મત તપ આદરી,
 ત્રિકાળ સામાયિક જોમ ધરી, બધ પરિકરી, ઓ જિનજી—૬
 મિરિ કોટર અટવી વને રહી, રહ્યા એકે રહ્યા મન સ્થિર,
 મન તણારે મેલ ક્યારે ટાળશું, ઓ જિનજી—૭
 શમરૂપે સદુ પરિકરિ, શત્રુ મિત્ર સમે ગણી,
 મોહ વેરીથી ક્યારે છૂતશું, ઓ જિનજી—૮
 શમરૂપે શમરૂપે દીવાવશું, બાષ્પ પરીવહ ક્યારે છૂતશું,
 સમતાનું સરોવર ક્યારે ઝીલશું, ઓ જિનજી—૯

ઉપશમ, વેદક, ક્ષાપક, અતિ નિરમળ સમકીર્ત
 એવુ ગુણુચ્ચાન ક્યારે પામશું, એા જિનજી—૧૦
 ક્ષાપક એણી અરોહિણી કરમ તણા મેલ ઘોષને,
 નિર્મળ ભાવ ક્યારે ભાવશું એા જિનજી—૧૧
 મુકલ ખ્યાન સદજ કરી, ધાતિયા કર્મને ક્ષમ કરી
 કેવલચાન ક્યારે પામશું એા જિનજી—૧૨
 જાગ્ય જીવેને બેધ આધરી, શેષ કર્મને ફરે કરી
 મોક્ષ નમરીરે ક્યારે પામશું એા જિનજી—૧૩
 એવા એવા મનોરથ જો બણે, તે નિષ્કે હીમુક્તિ રમણી વરે,
 એા જિવજી—૧૪

રાત્રિભોજન ત્યાગ સ્તવન.

રજની ભોજન સજની ક્યારે નવ કરોવે,
 રાતે જમતા જન્તુ પડે છે પાત્રમા
 તેથી લાગે જમનારાને પાપ બે—ટેક૦
 પાપથી નવ સચવાયે, જીવની કયા,
 જિનવાણીનો તેથી થાય ઉપાવ બે—રજની૦
 ફીડી આવે સુખમા મતિ લોપાય બે
 જી આવેથી રોગ જલન્દર થાય બે—રજની૦
 વમત કરાવે માખી સુખમા પેસતા,
 મકડી ખાતા કેઠ શરીરરે—રજની૦
 કાટો પીડા કરે ગળામા અતિ બધો,
 બીકુ તાકુ બીધે પીડા કાળે બે—રજની૦
 સ્વરનો ભાગ કરે છે વાર સુખથી પડવો,
 પીડા તેથી થાય પ્રસાર બે—રજની૦

હુંસ અને કેશવની કથા ગવાયછી,
રાત્રિ-ભોજન પર છે દ્રષ્ટાંત—રજનીં
શ્રદ્ધાન કરીને મનમાં ધરજો પ્રીતથી,
એ વ્રતથી પામો પુણ્ય મહત—રજનીં

શ્રી જિન ચૈત્યાલય વંદના.

આઠ કરોડ ને છપન લાખ, સતાણુ હજાર જાણેજ વળી,
મારસેં એકસી ભગવતના, તેજ કેકાણે છેજ કળી.
તે ચૈત્યાલય નવસેં કરોડ ને, પચવીસ કરોડજ ત્રેપન લાખ;
સતાવીસ હજારજ જાણો, નવસેં અડતાલીસજ લાખ.
જિનેશ્વરની છે પ્રતિમાછી, તેહને મારા છેજ સદાય,
ત્રિકાળે વદના છે હોસથી, કરૂં કરૂં હું નિત્ય વંદનાય.
નમી નમી લાગુ છું હું પાઞ્ચ, મનવચ્ચ કાય શુદ્ધ કરી,
સંવત યોગણીમે ચોપન ને, માસ નવમો અષાઠ ધરી.
વાર શુકર ને તીથી ખારમી, તેજ દીવસ મેં કર્યાં પ્રણામ.
કહે છે ભાઈદાસ સરવને, નમી નમીને કરો પ્રણામ.

દુમીલા છંદ.

સાત કરોડ ને બહોતર લાખ, પાતાળ વિષે જિન મંદિર જાણો.
મધ્ય લોકમેં ચોસે અઠાવન, વ્યંતર જોતીષકે અધિકાનો.
સસ ચોરાસી સહસ સતાણુ, ત્રેવીસ ઉરધ લોકમાં વખાણું,
એક એકમેં પ્રતિમા સત આઠ, નમું તીહુ જોગ ત્રિકાલ શયાણું.

શ્રી ચોવીસ તીથંકર પ્રભુનું સ્તવન.

પ્રણામ પ્રણામ પ્રણામ, કરો બંધુઓ પ્રણામ;
ચોવીસે જિનશબ્દને, કરો બેનીઓ પ્રણામ.

રૂપજ અજિત સંભવ અભિનંદન, સુમતિનાથ ભગવાન,
 પદ્મપ્રભુને ભાવે લગ્નજો, રક્ત વર્ણ છે વાન પ્રજ્ઞામ. ૧
 સુપાર્શ્વનાથ સમમા પ્રભુ, વીસ લાખ પૂરવતું આય;
 ચંદ્રપ્રભુ ને સુવધિનાથની, ઉત્તવળ વરણી કાય. પ્રજ્ઞામ. ૨
 શ્રીતળનાથ શ્રેયાંસ પ્રભુને, વંદું જો કરજોડ;
 રક્ત વર્ણના વાલ-પુલ્લ, પહોચાડે મનના કોડ. પ્રજ્ઞામ. ૩
 વિમળ અનંત ને ધર્મ મંદરમા, શાંતિનાથ જિનરાજ;
 કુંભુ અરણી સેવા કરનાં, સરસે સરિતાં કાજ. પ્રજ્ઞામ. ૪
 અહારમા પ્રભુ કંચન વર્ણના, સેવ્યાથી દુઃખ જાય;
 સુદર્શન રાજના કુંવર, જોલનાથ કહેવાય. પ્રજ્ઞામ. ૫
 મહીનાથ છે નીલ વરણના, સુનીસુવત છે રયામ;
 જોકવીસમા તીર્થકર કેરું, નેમીનાથ છે નામ. પ્રજ્ઞામ. ૬
 બ્રહ્મચારી પ્રભુ નેમીનાથની, જાંજન સમ છે કાય;
 પ્રાર્શ્વનાથ છે નીલ વર્ણના, સેવ્યાયાં સુખ થાય. પ્રજ્ઞામ. ૭
 ચોવીસમા પ્રભુ વીર જિજ્ઞહને, ચરણે નામી શીષ;
 જોક ધ્યાનથી ચિત્ત ધરીમે, શ્રી આરાધો જગદીશ. પ્રજ્ઞામ. ૮
 દો રાતા દો ધોળા નીલા, દોઝ પ્રભુ છે રયામ;
 સોજો જિનેશ્વર કંચન વર્ણના, પહોઆ મુક્તિધામ. પ્રજ્ઞામ. ૯
 દયા દાન બાળકો મળીને, માગે પ્રભુની પાસ;
 કરજોડી સેવક વીનવે છે, પૂરો હમારી આસ. પ્રજ્ઞામ. ૧૦

શ્રી શાંતિનાથ મહારાજને અરજ કરવા વિષે.

શાંતિ જિનેશ્વર અરજ સ્વીકારો,

જન્મ ચરણનો ફેરો નીવારો (જો રાગ) આંચણી.

કાંઠે ખનંતા ભવ માંહે લટકયો;
 તોય ન અગ્નિ આરો હમારો. શાંતિ ૧
 પૂર્વ પુનઃ કીધા હશે જિનશ્રી;
 કીઠો દેહાર થે' નાથ તમારો. શાંતિ ૨
 આજ મનોરથ અમારા ફળીયા;
 અક્ષય થયો હવે જન્મ હમારો. શાંતિ ૩
 આશા પૂર્ણ કરશેજ દેવા;
 બ્રાહ્મ તમારો અતિ દુખીયારો. શાંતિ ૪
 ભવજળ માંહે એવક ફૂલે છે,
 ક્ષીન કયાળુ તમે તો ઉગારો. શાંતિ ૫
 મોઠા વહેલા પ્રભુશ્રી તમારે;
 તાર્યા વિના નહિ છુટકો થનારો. શાંતિ ૬
 તો હવે વાર કરો શા કારણ;
 હંસત શ્રદ્ધાને જલદીથી તારો. શાંતિ ૭
 કયા કાન બાળકો મળી બોલે;
 ધુમ સાહેબ અમ પાર ઉતારો. શાંતિ ૮

પ્રભુપુજા વખતે ગાવાની ઘંટના.

દોહરા.

પ્રભુ દર્શન સુખ સંપદા, પ્રભુ દર્શન નવનીધ,
 પ્રભુ દર્શનથી પામીએ, સકળ પદારથ સિદ્ધ.
 જાવે જિનવર પૂજીએ, જાવે કીજે કાન,
 જાવે જાવના જાવીએ, જાવે કેવળ જ્ઞાન.
 તપત વસ્તુ શીતલ કરે, ચંદન શીતલ આપે,
 ચંદન સ્ત્રીજિન પૂજતાં, મટે થોડું સંતાપ.

વાંડી ચપો મોઝશ, પુરુષ જુ માળ પદેય,
રૂઠા જિનવર પૂજાએ, પાંચે જાંઝળીએ.
રાજા નચે પ્રજા નમે, વાણી ન હોયે કોય;
રૂઠા જિનવર પૂજતાં, પૂજનાં ફળ હોય.
તારંજે શ્રી અજિતનાથ, નેમ નમું જિરનાર;
ધૂળેવ વગર હીખવ નમું, વંદું જાવ શ્રીકાર.

શીચળ-શ્રાવ્ય.

શીચલ મુદ્રિકા ખરી પિયારી, જે પાળે નરનાર જો,
સોજ વરસના જન્મ સ્વામી; લીધો સંજમ ભાર જો;
નવાણું ઠરૌડ સોનેયા ઉછાળ્યા, શીલ તણા પરભાવ જો-શી. ૧
રથ વાળીને નેચ જિજ્ઞાસા, જઇ રથા ગઢ ચિરનાર જો.
પથુ છેડાવીને સંજમ લીધો, રાજુલ ચેલ્યાં તેણીવાર જો-શી. ૨
વિજ્યા શેઠ ને વિજ્યા.રાણી, પલંગ વચી તલવાર જો,
આખી અણીએ શીલવત પાલ્યું, ઉતરીયા ભવપાર જો-શી. ૩
મુદશન શેઠને શૂળીએ ચઢાવ્યા, મન સમર્થા નમોકાર જો
શૂળી શીટીને જિંદાસન ચયું, શીલતણા પરભાવ જો-શી. ૪
સતી સીતાને ઠલક ચઢાવ્યું, મોકલીયાં વનવાસ જો
ભજતી અંગી પાણી કીધું, શીલતણા પરભાવ જો-શી. ૫
એશ્રીને ઘેર આવિકા પરણાવી, મન સમર્થા જુમોકાર જો,
સાપ શીટીને ફૂલમાળા ચઇ, શીલતણા પરભાવ જો-શી. ૬
ચંપા પોળે તાળાં લીધાં, લીધાં દેવ મોરાર જો,
સતિ મુલદ્રાએ પોજ ઉઘાડી, શીલતણા પરભાવ જો-શી. ૭
નજરાજા ને દમયંતી રાણી, અર્ધાં વનમોકાર જો,
સાથે સરંધરી ઘેર પધાર્યા, શીલતણા પરભાવ જો-શી. ૮

કોશાને ઘેર સ્થુલીલદ્ર સ્વામી, રહ્યા ચોમાસા ચાર જો.
આખી અણીએ શીલવત પાલુ, ઉતરીયા ભવપાર જો-શી. ૯
કરજોડોને કવિજન જોદ્યા, જો અવશુણની વાર જો,
આચું શીલવત જે નર પાળે, ઉતરશે ભવપાર જો-શી. ૧૦

રાજુલભતિના સાત વાર.

હું નમુંરે નેમી જિનંદ, બઢ ઝીરનારોરે,
રાજી રાજુલ જુરે વાટ, સાતજ વારોરે (જો રાગ.)
સખી આદિતે અરિહંત, અથ ઘેર આવોરે,
મારા સ્વામ સદ્ગુણ નાથ, મનમાં આવોરે. હું વનું. ૧
સખી સોચે સોલ શકુચાર, સંજોએ અંજોરે,
મારા જુગલવનની સાથ, રમવું રંજોરે. હું વનું. ૨
સખો મંગલ શુભ જિન આજ, મંબલ ચારોરે,
મારો નવ ભવ કેરા ક્ષેડ, રવાય સંભાળોરે. હું નમું. ૩
સખી જુથ ઘેર આવો નાથ, જુલિના બળીયારે,
પ્રભુ એક સહજ ને આઠ, લલચ જરીયારે. હું નમું. ૪
સખી ગુરૂ ગીરવા ગુણવંત, શિવાદેવીનારે,
તાત સમુદ-વિજય કુલચંદ્ર, નેમ નળીનારે. હું નમું. ૫
સખી કુહરે સહેસાવન, ચાલો સજનીરે,
મારે સમય થયો પ્રજાત, વીલી રજનીરે. હું નમું. ૬
સખી સનીસર સંજમ લીધ, પ્રીત વધારીરે,
હોતુ પામ્યા પરમાનંદ, નેચ ને નારીરે. હું નમું. ૭
સખી મૂળચંદ કહે છે જોમ, આસા દુષશેરે,
જે કોઈ નિરમલ પાળે ઝીલ, ભવ જળ તરશેરે. હું નમું. ૮

નેમ રાજુલના બાર માસ.

પ્રથમ સરસ્વતી આરાધું, વળી વળી વસોદા માંડું,
બહુ શુભ નેમલના ગાઉંરે, સખિ જઈ નેમલને કહેજો;
કારતક મહિનો કેમ જાશે, સહેજલડી સુખ નહિ થાશે,
મંદિરીએ કેમ રહેવાશેરે. સખિ૦ ૧

મોગસર વનમાં જઈ વસીયા, ચારિત્રના છે રસિયા,
કામ થઈ દૂર જસીયારે. સખિ૦ ૨

ઉત્તમ મહા આંચો પોષે, મનમાંથી મેલો રાશે,
અઢાર દૂર કરો દોષે. સખિ૦ ૩

માહાત્મી માટી છે રાત્યો, ધ્યાનતણી કરજો વાતો,
નીત નીત જોઈ જહુપતી વાટોરે, સખિ૦ ૪

ફાગણે રંમ મેલો લોળી, ભરજો મૂલાખતણી ઝોળી,
બાણો કરમ તણી હોળારે. સખિ૦ ૫

ચૈતર તરૂવર બહુ ફળીયા, મન મોહનનું નવ મળીયા,
ટચલી આંખળી અનંત બળિયારે. સખિ૦ ૬

વૈશાખે પાકી છે દ્રાખો, આબા દાઢેમની સાખો,
શુકલ ધ્યાનના રસ ચાંખોરે. સખિ૦ ૭

જેઠ માસ કામ કરે કેરી, આવો સાહેબ રગ રેલી;
ટાણે વસિયા વન મેલીરે. સખિ૦ ૮

અષાઠે મેલ તણી ધારા, વીજ કરે છે ચમકારા,
સામું જુવો પ્રીતમ પ્યારારે. સખિ૦ ૯

શ્રાવણ સરવરીએ જરશે, કે નદીએ નીર ઘણું ભરશે;
બપૈયા પેઉ પેઉ કરશેરે. સખિ૦ ૧૦-

જાંઘરવો ભેરી ગાજ્યો, મોર કળા ઠંરી નાચ્યો;
 કામલણા જાણજી વાગેરે. સખિં ૧૧
 હજાન વિધાન આસો માસે, કે આગળ હીવાલી થાયે,
 સ્વામિ વિના કેમ રહેવાશેરે. સખિં ૧૨
 નવ આઠ્યા બારે માસે, કેવલ થઈ મુક્તિ ભરે,
 રાણુલમતિ સ્વર્ગે ભરે. સખિં ૧૩
 અંવત અઢાર અઠસઠ વરખે, ફાગણ સુધે ચૌદમ સરખે;
 અઢન વારે મન હરખેરે. સખિં ૧૪
 ગામ પ્રાતીજમા સારો, હુમઠ જાતે સરદારો,
 શાન્તીનાથાને હરખારો. સખિં ૧૫
 શ્રી ધર્મચંદ્રસૂરી આઠ્યા, બેઉ ચોગાસા મુખ પાઠ્યા,
 નેમ રાણુલના ગુણ ગાયારે. સખિં ૧૬

લાવણી.

મુણુ મુણુ જીવ મુગણુ મુગણુ, સમકિત શુદ્ધ રૂટે ધરના, (૨)
 કોધ માન માયા મદ મગ્ગર, લોક પાપ સખ દૂરી કરના. મું
 આ સસાર અસાર જગતમાં, સાર ન દીસે લોક સદુ, (૨)
 લખ ચારાસી ફેરા ફરતા, એજે ગુમાયો કાળ બદુ. મું
 માનવ ભવ દુર્લભ હે ભાઈ દુર્લભ આવક કુળ સારો, (૨)
 જૈન ધરમ મળવો તુજ દુર્લભ, જતન કરો મુખનો ગારો. મું
 શી ગુરુ શીખ ધરો મનમાલી, જાન શીયળ તપ ભાવ ધરી; (૨)
 કહે સઠલ શુભ માર્ગે ચલના, રહેજે ચિવ રમણી વરના.

ગયો વખત પાછો નહી આવવા વિષે.

ભેર ભેર નહી આવે, અવસર ભેર ભેર નહી આવે. (જો ટેક.)
 જુલુ જાણે ત્યુ કરલે બલાઈ, જનમ જનમ મુખ પાવે અં ૧

તન ધન જોખન સખહી જૂડો, પ્રાણ પલકમેં જાવે, અં ૨
તન છૂટે ધન હોણ કામકો, કામકું કૃપણ કહાવે. અં ૩
જાકા હીલમેં સાચ બસત કૈ, ત્યાકું જૂઠ ન જાવે. અં ૪
આનંદધન પ્રણ ચલત પંથમેં, સમરી સમરી મુણ જાવે. એં ૫

સ્તુતિનું ગાયન.

શી ગતિ થાશે હમારી, હાંહારે પ્રણ શી ગતિ થાશે હમારી,
આર દુષ્ટ ચારી જેડે પડયા છે, કોષ માન મોહ કારી. હાં.
વળી માલા મારે છે મૂજને, વેરી જો અમ કેરા ભારી. હાં,
તે કારણ તુમ શરણે આવી, વીનતહી અવધારી. હાં.
તુમ વિના તે સર્વેં દુષ્ટો, જાએ કેમ નિવારી. હાં.
આ જગતમાં દેવ ઘણા છે, બ્રહ્મા કૃષ્ણ મોરારી. હાં.
પીર પેશંબર ને વળી માતા, જોયા જગતમાં ધારી. હાં.
તે સર્વેંમાં તુજને દેખું, શુણ શુણના ભાંડારી. હાં.
તુમ વિના દૂજો નહી સ્વામી, દુનિયામાં તારણ હારી. હાં.
માટે હમાણુ દુષ્ટોને કાઢી, દેખાડશે શિવ નારી. હાં.
દાન દયાના બાળ મળીને, એટલી અરજ શુભારી. હાં.

લાવણી.

હીસો જિનરાજ જયકારી, નમે આ સમાજ અતિભારી;
સાખી.

અદ કમં જેડે પડયાં, મુક્ત કરો જિનરાજ,
કાપી પાપ અમાપ આપ, તુમ પદવી આ સમાજ;
નમે તુજને ચારી પારી, સમાજ આ અતિ ભારી. 'હીં ૬

સાખી.

છવ તુજ મૂર્તિ મન રમી ગમી અતી ચિત માય,
આ સેવકો તારજો, જાણીને અમ બાય,
દેશે આપ મતી સારી, કરીને આપ કૃપા ભરી દી૦ ૧
સાખી.

તુજ મૂર્તિ દર્શન વિના, નહી સમક્રીત નહી સુખ
શોભ લક્ષ્મી નહી પામશે તે જિન આગમ રીત,
તેથી નમે બાળ આવારી, લેજે પ્રભુ તુ અમ તારી દી૦ ૧

લાવણી-ઓરછવમા ગાવાની

ધન ધનરે શોષડીઈ મારે આજનુરે,
મે તો મુખડુ જોયુરે જિનરાજનુરે,
બહાલાના વઢનપર વારી કોટીક ચદ્રમારે,
પ્રભુને નિશઠિન વાણુ છુ ખમારે ધન૦
પ્રભુતુ મુખડુ જોતા રહ લાગશેરે,
હુ ખ જન્મ મરણતુ લાગશે ધન૦
વહાલો મનના માન્યા તે મુખ આપશેરે,
કરી પોતાનો અક્ષય પદ થાપશેરે ધન૦
ગાઓ ગીત જ્ઞાન તાન સોહામણારે,
મુર શશિને સદાએ વધામણારે ધન૦

સુનિના ગુણુ વિષે

પાપ પથ પરિહરે, શોભ પથે પગ ધરે,
અભિમાન નહી કરે, નિહાકો નિવારો, હે,
સસરોકો છોડે જગ, આજસ નહી, હે મનુ, [૨
જ્ઞાની સાથે રાખે રગ, મોટો ઉપકારી હે.

મન માંહી નિરમલ, સેઠે અંઝકો જલ,
ઠાટે હે ઠરમ દલ, નવ તત્વ પારી છે.
સંજમકો કરે ખપ, બારે ભેડે રાખે તપ,
ઐસે મુનિરાજકું, વંદના હમારી છે.

લાવણી.

પૂજેને ધર્મ કુમાર, ભવીજન પૂજેને ધર્મ કુમાર;
નવજી પિલેપન કુસુમે કરીને, જલ થંડન મનોહાર. ભવીં
ધૂપ દીપ નૈવેદ્ય ધરીને, અવિચળ પાંચી સુખવાસ. ભવીં
આજ સમાજ અતી ઉમંગે, ગુથે ગુણનો રાસ. ભવીં
તુમ અંડળી તુમ પાસે માગે, ભવો જીવ જુરમે આત્મ. ભવીં

શ્રી રૂપકાદેવસ્વામીનું પ્રખ્યાતીકૃત.

આજ તો વધાર્ધ રાજ નાલીકે દરબારરે, મરૂ દેવી બેટા બાયા;
રીખવ કુમારરે. આજ તો વધાર્ધ
અયોધ્યામાં ઝોચ્છવ હુવો, ઘેર ઘેર મંગળ માળરે,
ઘનન ઘનન ઘંટજ વાજે, દેવ કરે થેમ્મ થેમ્મકારરે. આં
દંદ્રાણી સર્વ મંગલ જાવે, લાવે મોતનકી માળરે,
ચંદવ ચરચે પાયે પૂજે, પ્રભુજી જીવો ચિરકાળરે. આં
નાભી રાજા દાનજ દેવે, વરસે અખંડા પારરે,
શહેર નયર પુર પાટજી દેવે, દેવે ગર્થ ભંડારરે. આં
હાથી દેવે સાથો દેવે. દેવે રથ તુખારરે,
હીર ચીર સરખંજ પીતાંબર, દેવે સર્વ શણગારરે. આં
જીજી ભુવનકો દિનકર પ્રગટયો, ઘેર ઘેર મંગલ માલરે,
કેવળ કોમળ રૂપ નિરંજન, આદેશર દીધાલરે. આં

શ્રી ગણેશ સ્તોત્ર સંગ્રહ.

સરસ્વતી સ્વામી તમ પામે લાગું, જુદિ વલ્લેરી ચેમમ્ મામ્,
 સારું કરે તું સારદા, માય, બ્રૂમ્મો અક્ષર આણે તું ઠાપ;
 રીખવ જિનેશ્વર લાગું છું પાપ, સેવા કરું તુમ દુલેવના રામ,
 આદીનાથ સમર્થ અરિહંત દેવા, નરનારી કરે તમારી સેવા.
 સાક્ષાં વરખાં ને આંખડીએ અવતાર, દુઃખ ના લાગે રતીએ લમાર,
 રીખવજી કરે કહું છું સલોકો, એક મનથી સંલગ્નને લોકો.
 ખડક દેશમાં ખુમાર ગામ, જીનું નગર ને ઉત્તમ ઠામ,
 જિનેશ્વની પ્રતિમા મ્હેચ્છે જાંબી, જાંબી મુરતી ને નવખંડ કોપા.
 મુકી ભરમા ને ભરખજ લીધો, હવે નહીં આતું આણેજ ઠામ,
 સાચાં સખનાં તે સેવકને દીધાં, છિંકરે સેવક સુતેગ જાગે.
 સવા નવ મણી લાપલી ભરદાવો, સાધા મેળવી બ્રૂર્ધમા ભંડારો,
 નવમા દીવસે ઉપાડી જોજો, સાધા મળે તો સાચાં વચનો.
 અરકતનાં પરતક દેખાડી દીધા, ત્યાથી ખીરાળ્યા ધુળેવ માંદી,
 વધ્યો મહિમા ને તેજ અપાગ, અરમલીઆ મરમલીઆ મરદ મુછાળા.
 દેશ દેશોના સંધજ આવે, નીત નવેરી પૂજા લણાવે,
 મન મોહું છે મંડપ ચદતાં, પાપ છૂટે છે પાંસળીએ નમતાં.
 ધર્મ ધર્યું છે મંડપ મહિ, સામો મેધો ને જલજતા વહીયા,
 મરદો કેશરથી પૂજે જગદીશ, રતનનાં તોરણ બાંધ્યાં છે દાર.
 સોવનનાં હંડા ઝળકે છે ચાર, આખેરી પ્રતળી ચંલજ માંદી,
 મર્મ આવે તે વાપજી સામજીનો, લડારે આવે તે નામે ચદાવો.
 બાવન જિનવરનું દેહરૂં ચણાવો, સલાટના મન હરખ ન માય,
 જોળામાં ચોખા હાથમાં ઝરી, કુદારો પુરે આશ્વ હમારી;
 રીખવજી કરે દરબારે ચઢીયા, મહારાજને સેવી દરશન કરિયા.

પરનારીની સઝાય.

મુણ ચતુર મુળાણ પરનારીસું મીન કણુ નવ કીજીએ,
 મારા વહાલાજી દેખી પીયારી નાર કે હરખ ન કીજીએ.
 હારે જીવ સાંજ પડે દિન આયમે, તારો જીવ ભમરાની
 પેરે ભમે, તને ઘરનો ધંધો નવ ગમે. મુણુ
 હારે તું પહેલો મ્હેચ્છ દ્વિતીને તારૂં સવે લેશે લૂટીને;
 પછી રહેશે હૈયું કૂટીને. મુણુ
 હારે તને પ્રેમનો પ્યાલો પાઇને, તારૂં સરવે લેશે વાહીને,
 તને કરશે જોખું ખાઇને. મુણુ
 હારે તું બેઠો મૂછો મરડીને, તારૂં કાળજી ખાસે કરડીને,
 નહી મૂકે માંસ આંતરડાને. મુણુ
 હારે તું પર મંદિરમાં પેસીને, તું પર સજ્યાએ બેસીને,
 તું નારી ભોગવે ઢાસીને. મુણુ
 હારે જેણે પરનારીસું મન મોહ્યું, તેણે માતપિતાનું પણ જોયું,
 તેણે મનુષ્ય જન્મનું પણ જોયું. મુણુ
 એવી શીખામણુ દીધીજ ઘણી, ત્યારે સમજ્યો પોતાનોજ ઘણી,
 ત્યારે પરનારી તેણે નજ ગણી. મુણુ
 જેણે પોતાનું ઘર સંભાળ્યું, જેણે નિજ નારીશું મન વાળ્યું,
 તેણે પાપ સઘળું પખાળ્યું. મુણુ
 એવી શીખામણુ બળી જે ગાયે, તેના જન્માન્તરનાં પાપ જાણે,
 બળી જીવ તેનો મુખીયો જાણે. મુણુ

સરસ્વતી આરતી.

વિમલ કૈવલ ગોષ્ઠ વિધાયિની,
સમય સાર મહિ કિલ દેવતા,
હૃતતઃ તમઃ પ્રસરે; મહિ દોષિતૈઃ,
ભગવતિમાહ તમ પરિપૂજ્યતે.

દર્શન ભાવના.

પ્રભુ દર્શન મુખ સંપદા, પ્રભુ દર્શન નવ નીધ,
પ્રભુ દર્શનથી પામીએ, સકળ પદારથ સીધ;
ભાવે જિનવર પૂજીએ, ભાવે દીજે દાન,
ભાવે ભાવના ભાવીએ, ભાવે કૈવળ જ્ઞાન,
રૂપભનાથ અષ્ટપદે, નેમનાથ ગિરનાર,
સમેઠ શીખરજી ઉપર, વીસ જિન મુખકાર;
વાસ-પૂજ્ય અંપાપુરી, પાવાપુરી મહાવીર,
હાથ ભેડી પ્રભુમું સદા, સિદ્ધ ગયા ગંભીર.

ચોવીસ જિન સ્તવન.

શ્રી જિનેશ્વરો, પ્રભુજી કૃપા કરો, ચરણ શરણ સ્મરણ કરેઃ
ભવ પીડા હરો.

રૂપભ અજિત સંલવ અભિનંદન, મુખતિ પદ્મ મુપાર્શ્વ,
અંદ્ર પ્રભુ સુવિધી શીતલજિન, આપો અવિચળ વાસ. શ્રી.
એવાંસ વાસપુજ્ય વિમળજિન, અનંત ધર્મ જિણુંદ,
શાંતિ કુંથુ અર મલ્લી પ્રભુ, મુનિમુક્ત જિનુંદ, શ્રી.
નમી નેમી ને પાર્શ્વનાથજી, મહા વીર મહાવીર,
કર્મ ખપાવો કૈવલ પામ્યા, ચોદ રાજના શીર. શ્રી.

*

*

*

મહીમા મંગલ મહી મંગલમાં, મંગલ કરો મહારાજ;
શિવ-સુખ સેવક નમે નિરંતર, સાથે જૈન સમાજ.

દર્શનવિધિ.

ત્રણવાર પ્રહક્ષિણા કરી ત્રણ વાર નીચે નમી નમસ્કાર
કરવા. ફરતા જવું તેમ તેમ નમસ્કાર કરતા જવું. એ
પછી આગળ બાજક ઉપર અક્ષત વીગેરે દ્રવ્ય શક્તિ
સુજળ ચઢાવવાં

સિદ્ધ શક્યા કરવી અને ઉપર શક્તિ પ્રમાણે
દ્રવ્ય ચઢાવવું.

દર્શન, જ્ઞાન, ચારિત્ર એ રીતે અક્ષત
વગેરે ચઢાવવા. દેવ ગતિ, મનુષ્ય ગતિ
તિર્થ ગતિ, ને નરક ગતિઓ, એ ચારે
ગતિનો સાધિઓ કરી અક્ષત

• • • • • વિગેરે ચઢાવવું.

પંચ પરમેષ્ટીનાં પાંચ પાંચ વાર નામ
બોલી અક્ષત ચઢાવવા.

• • • • •

શ્રી પ્રથમાનુયોગ, શ્રી કરણાનુયોગ, શ્રી
ચરણાનુયોગ, શ્રી દ્રવ્યાનુયોગ કહી ચઢાવવું.

• • •

શ્રી દર્શન જ્ઞાન. શ્રીચારિત્ર જ્ઞાન, ને શ્રી
સમક્ષિત જ્ઞાન.

પછીથી સ્તુતિ કરવી. તથા વંદનાઓ સ્તવન સભ્ય
વગેરે શ્રદ્ધાંપૂર્વક બોલી આનંદ સાથે ઉમંગનો વધારો
કરવો. ઘંટ વગાડવો. દેવ અગર શાસ્ત્ર બીજે સ્થળે હોય
ત્યાં તથા શુર હોય તો ત્યાં દર્શન કરવાં.

શુભાકાર મંત્ર વિધિ.

- ૧ ઓઃ અક્ષરોત્તો નામ્ય.
 - ૨ સિદ્ધ યે અક્ષરોત્તો નામ્ય.
 - ૩ અરહંત ચાર અક્ષરોત્તો નામ્ય.
 - ૪ અ, સિ, આ, ડ, સા, ય નમઃ પાંચ અક્ષરોત્તો નામ્ય.
 - ૫ અરહંત સિદ્ધ ઓ અક્ષરોત્તો નામ્ય.
 - ૬ અરહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય } સોળ અક્ષરોત્તો નામ્ય.
- ઉપાધ્યાય, સવ્વસાધુભ્યા નમઃ
- ૭ નમો અરહંતાણં । નમો સિદ્ધાણં । નમો આચાર્યાણં ।
 નમો ઉવચ્ચત્તાયાણં । નમો લોચે સવ્વસાધુણં એ પાંચીસ
 અક્ષરોત્તો નામ્ય છે.
- ઉપર મુજબ સારી રીતે મંત્ર તપ થાય છે. તેમાં સમય
 પ્રમાણે વખતને અનુસરી શુદ્ધ મન-વચન-કાયાએ કરી પદ્માસન કે
 અર્ધ પદ્માસન કરી શુદ્ધ જપમાળા જપવી.
- પછી વખત પ્રમાણે પૂજન તથા શાસ્ત્રસ્વાધ્યાય જરૂર કરવો.

રૂપભનાથ સ્વામીનું સ્તવન

પ્રભુ રૂપભસ્વામી, અંતરંગમી, મોક્ષના ધામી, વંદું હું વારંવાર.
 પ્રભુ હાથજ જોડી, માનજ મોડી, કાયા સંકોચી, વંદું હું વારંવાર.
 ધુલેવ નગરીમાં આપ બિરાજ્યા, પ્રથમ રૂપભ જિનેશ,
 રીસ હરીને, ક્ષય કરીને, કર્મ કીધાં છે નિબેદરે, પ્રભુ.
 શશિની પેરે શીતલકારી, નાભિરાવા વ્રજ તાત,
 ચહઅ અષ્ટ લક્ષણ તમારી, મહેલવી વ્રજ અતરે, પ્રભુ.

કપાલ દંડ બંધને તોડી, આપે કર્યા છે દૂર,
થિવ-નારિના પ્રથમ સ્વામી, આવ્યો છું આપ દબરે;
દ્રવ્ય ભાવથી પૂજન કરશે, જે દ્રાહ નર ને નાર,
થિવ-નારિ તેને વહેલી મળશે, તે ઉતરે ભવ પારે. પ્રશ્ન૦
સોવનકીર્તિ ગુર પ્રતાપે, કનકકીર્તિ ગુણ ગાય,
શ્રી આદિશ્વર નયણે નરખી, હેયે દરખ ન માયરે. પ્રશ્ન૦

શ્રી દર્શન વિનતિ.

પ્રથમ નમું હું શારદા માય, મન શુદ્ધે પ્રણમું ગુર પાય,
ચૈત્યાલય વંદન વિધિ સાર, ભાળું આગમને અનુસાર. ૧
જિન સ્થાનક વંદન મન ધરી, એકજ પ્રોપથ ફળ જાવરી,
ઉભો થાય વંદનને કાજ, છઠ્ઠો લાભ કહ્યો જિનરાજ. ૨
અક્ષત લઇ જળ પગલાં બરે, ત્રેલાનું ફળ પોતે કરે,
અરથ પંથ જવ નર સંચરે, ચઉ પ્રોપથ ફલ નિત જાવરે. ૩
ત્રણ ભાગ મારગ જળ જાય, દશ ઉપવાસ તણું ફળ થાય,
ચૈત્ય શિખર વર હીસે જહા, દ્વાદશ પાવે તે તહા. ૪
ચૈત્ય -દ્વાર તવ હીસે સાર, પક્ષ ઉપવાસ ફળ તેણીવાર,
જિન પૈડી નિજ પગલાં બરે, માસ ખમણ ફળ તવ અનુસાર. ૫
જિન ચૈત્ય માંહી સંચરે, ખદ માસા તપ તે આચરે,
જળ દ્રષ્ટિ દેખે જિનરાજ, વરસ એક લપ સારે કાજ. ૬
કરજોડી પ્રણમે જિન પાય, ખદ વીસી તપનું ફળ થાય,
ત્રણ પ્રવક્ષણા જવ નર કરે, વરસ સહસ્ર તપ ફળ વરે. ૭
જળ જિન પૂજે અષ્ટ પ્રકાર, વરસ સહસ્ર ફલ તપ નિરધાર,
નિજ કરજોડી સ્તવન જે કરે, તે સઘળા પાતિક પરિહરે. ૮

આરતી સઘલી આરત હરે, મંગલ આરતી મંગલ કરે,
 મધ્યાહ્ને જિન પૂજા કરે, સકલ સંપદા તેહને વરે. ૯
 ચાર પહોર રચનીનું પાપ, પ્રહર ઉઠીને હરત સંતાપ,
 સંધ્યા કાળની પૂજા કહી, જન્મ મરણ ટાળે તે સહી. ૧૦
 જિન પૂજા જે નિત પ્રતિ કરે, તે નર મન વાંછિત ફળ વરે,
 જિન દર્શનનું નિશ્ચે જ્ઞાન, તસ મન વંચિત પૂજે આસ. ૧૧
 છત્ર ચમર નિંહાસન કરે, તે નર સુર સંપદા આદરે,
 ઘંટા ચંદ્રોપક જે દીએ, તે ત્રિભુવન માંહી જસ લીએ. ૧૨
 જિન ભુવને પૂજે જે ઠોઠ, બેલાનું ફલ પામે સોઠ,
 સસ ગુણ છે વીલેપન તણું, સહસ ગુણ માળાનું ગણું. ૧૩
 પંચામૃતની ધારા કરે, તે નર સુરપદ્મી અનુસરે,
 મન શુદ્ધ જે જપમાલા ગણે, તે નર સઘલા પાતિક હણે. ૧૪
 મુલલિત વચને ગાએ ગીત, તેમાં પાપ હરે લયભીત,
 નાટિક જિનવર આગળ કરે, નર ભવ ફેરા તે પરિહરે. ૧૫
 સફગુરને નીત કરે પ્રણામ, તસ મન વાંછિત સીજે કામ,
 પ્રીતિ કરી જિન આગળ મુણે, તે નર સઘળા પાતિક હરે. ૧૬
 જૈન ધર્મ પાળીને સદા, તે નર દુઃખીઆ નવ રહે કદા,
 પ્રહ ઉઠીને જિનપ્રદ નમે, તે નર સઘળો પાતિક ગમે. ૧૭
 જે નર દાન સુપત્રે દીએ, તે નર ભોગ ભૂમિ સુખ લીએ.
 જે નર પ્રોષધ કરે ઉપવાસ, નિળાડ કમળ છૂટે સવી નાસ. ૧૮
 જિન વદનનું કહ્યું વિધાન મુણજે, શ્રાવક ચતુર સુબાણ,
 શ્રીભૂષણ ગુરૂ પદ આધાર, પ્રહસાન સાગર કહે સાર. ૧૯

પાર્શ્વ પ્રભુ સ્તવન.

પ્રભુજી પ્રેમે આવ્યોરે, પ્રભુજી પ્રેમે આવ્યોરે,
 માફં આશુષ એળે જાય, પ્રભુજી પ્રેમે આવ્યોરે;
 ધર્મ જ્ઞાનમાં ધ્યાન ન આપ્યું, પછી પસ્તાવો થાય,
 કેશર ચંદન ફૂલ અણી, થકી કરેં પુજાયરે. પ્રભુજી
 સ્તુતિ સ્તવન આરતી કરેં, નાચું થેઈ થેઈ કાર,
 બહાંચ બહી ચિંતામણ સ્વામી, ઉતારો ભવ પાર;
 સંસાર સાગર માંહી ઝુકાવ્યું, જીંદગી કેરેં જહાજ,
 પાર્શ્વ પ્રભુજી પાર ઉતારો, રહે ધરમની લાજ. પ્રભુજી

મંગલ આરતી.

યહ વિધિ મંગલ આરતી કીજે, પંચ પરમપદ ભજી મુખ લીજે,
 પહેલી આરતી શ્રી જિનગજ, લવલધિ પાર ઉતારો જહાજ;
 દૂજી આગતી સિદ્ધન કેરી, સગરજી કરતાં મિટે ભવ ફેરી,
 ત્રીજી આરતી મુર મુનીશ, જનમ મરણ દુઃખ ફેરી કરતાં.
 ચોથી આરતી શ્રી ઉવઝાયા, દરશન દેખતાં પાપ પ્રલાયા,
 પંચમી આરતી સાધુ પુમારી, કૃમતિ વિનાશન શિવ અધિકારી;
 છઠી ગ્યારા પ્રતિમા ધારી, શ્રાવક જનમ દયા અધિકારી.
 સાતમી આરતી શ્રી જિન વાણી, જનન સ્વર્ગ મુક્તિકી ખાતી,
 બે આરતી પઢેરે પઢાવે, સો નરનારી અગર પદ પાવે.

પદ.

ધડી ધન આજકી ચે હી, સરા સખ કાજ મો મનકા.
 ગયે અલ દૂર સખ ભજકે, લખી મુખ આજ જિનવરકા;
 વિપત નાસી સકલ મેરી, ભરે લંકાર સમ્પતિકા,
 મુઘાકે મેઘહુ વરસે, લખી મુખ આજ જિનવરકા.

सध परतीति यह मेरे, सही हो देव देवनके,
 करी मिथ्यात्वकी टोरी, लप्पा भुज आज जिनवरका;
 बिरह बैसा मुना में तो, जगतके पार करनेका,
 नवल आनन्द हुं पायो, लप्पा भुज आज जिनवरका.

शास्त्र-स्वाध्यायतुं आरंभिके भंगलाचरण्य.

ॐकार ।

ओंकारं बिन्दुमयुक्तं, नित्यं ध्यायन्ति योगिनः ।
 कामदं मोक्षदं चैव ओंकाराय नमो नमः ॥ १ ॥
 अविरलशब्दघनोच्चप्रक्षालितमकलभूतलमलकलङ्का ।
 मुनिभिरुपासिततीर्था मरस्वती इत्यु ना दुष्तिना ॥ २ ॥
 अज्ञानाज्ञानावाणां ज्ञानाज्ञानाज्ञाना ।
 चक्षुरुन्मलित येन दस्मै श्रीगुप्ते नमः ॥ ३ ॥
 ॥ श्रीपरमगुरवे नमः परम्पर्याचार्यगुरवे नमः ॥

सकलकलुषविघ्नशक्तं, श्रेयसां परिवर्धकं, धर्मसम्बन्धकं,
 मन्त्रजीवमनः प्रतिबोधकाकं पुण्यप्रकाशक, पापप्रकाशक-
 मिदं शास्त्रं श्री नामधेयं,
 अस्य मूलग्रन्थकर्तारः श्री सर्वज्ञदेवास्तदुत्तरग्रन्थकर्तारः श्री
 गणधरदेवाः प्रतिगणधरदेवास्तेषां वचनानुसारमासाद्य आचार्य
 श्रीकुन्दकुन्दाद्याम्नायी श्री विरचितं,
 ओतारः सावधानतया श्रुष्वन्तु ।

મંગલ મગધાન વીરો, મંગલ મૌતમો મળી ।

મંગલ કુન્કુન્દાદ્યા જૈનધર્મોઽસ્તુ મંગલમ્ ॥ ૧ ॥

સર્વમંગલમાંગલ્યં સર્વકલ્યાણકારકં ।

પ્રધાનં સર્વધર્માણાં જૈનં જયતુ શાસનમ્ ॥ ૨ ॥

* મંગલમય મંગલ કરન, વીતરાગ વિજ્ઞાન,
નમો તાહી જાતે જાયે; અરહંતાદિ મહાન,
જીવ દયા શુભ વેલડી, રોપી રૂપજ જિનેશ,
શ્રાવક કુલ મંડપ ચઢી, સૌથી ભરત નરેશ.
આદિ અંત ઇસ ધર્મકો, સુખી હોત જો જીવ.
તાહી મન વચ કાયસું, સેવો બળ્ય સદૈવ;
ધર્મ કરત સંસાર સુખ, ધર્મ કરત નિર્વાણ,
ધર્મ પંથ સાધન વિના, નર તિર્થંથ સમાન.
પાપી દુષ્ટિ જીવકો, ધર્મ કથા ન સુહાય,
કોઈ ઉઘે કોઈ રહી પડે, કોઈ ઉઠી ઘેર જાય.

આવકેનાં નિત્ય ષટ્કર્મ.

દેવપૂજા ગુરુવાસ્તિઃ સ્કાધ્યાયઃ સંયમસ્તપઃ ।

દાનં ચેતિ ગૃહસ્થાનાં ષટ્કર્માણિ દિને દિને ॥

અર્થઃ—૧ જિનેશ્વર ભગવાનની પૂજા, ૨ નિર્ગ્રંથ મુનિની
સેવા કરવી, ૩ શાસ્ત્રનું પઠન શ્રવણ કરવું, ૪ સામાયક તથા
જ્યોત્સનાર જપવા, ૫ વ્રત ઉપવાસાદિક કરવા, ૬ ચાર પ્રકારના
સંધ અગર સતપાત્રને દાન આપવું, એ છ કર્મ આવકે હંમેશાં
કરવાં જોઈએ.

જમોકાર મંત્ર.

જમો અરહંતાણં,

જમો સિદ્ધાણં,

જમો આદરીયાણં,

જમો ઉવજ્ઞાયાણં,

જમો લોષ સઘ્વમાહૂણ ॥૧॥

અર્થ—અરહંતોને નમસ્કાર હો, સિદ્ધોને નમસ્કાર હો,
આચાર્યોને નમસ્કાર હો ઉપાધ્યાયોને નમસ્કાર હો તથા
લોકમાં સર્વે સાધુઓને નમસ્કાર હો.

એમો પંચ જમોયાગો, મઠપાવણજામણો ।

મંગલાણં ચ સઘ્વેસિ, પઠને ફોફ મંગલં ॥૨॥

અર્થ—આ પાંચ નમસ્કાર મંત્ર સર્વે પાપેનો નાશ
કરનાર છે અને સર્વે મંજળોમાં પહેલું મંજળ છે.

વર્તમાન ચોવીસ તીર્થંકરોનાં નામ.

૧—ઋષભનાથજી,	૨—અજિતનાથજી,
૩—સંજવનાથજી,	૪—અભિનન્દનનાથજી,
૫—સુમતિનાથજી,	૬—પદ્મપ્રભુનાથજી,
૭—સુપાર્શ્વનાથજી,	૮—ચંદ્રપ્રભુનાથજી,
૯—પુષ્પકન્તનાથજી,	૧૦—શીતલનાથજી,
૧૧—શ્રેયાંસનાથજી,	૧૨—વાસુપુલ્કનાથજી,

૧૩—વિમળનાથજી,	૧૪—અનન્તનાથજી,
૧૫—ધર્મનાથજી,	૧૬—શાંતિનાથજી
૧૭—કુન્થુનાથજી,	૧૮—અરનાથજી
૧૯—મલ્લિનાથજી,	૨૦—મુનિસુવ્રતનાથજી
૨૧—નમિનાથજી,	૨૨—નેમિનાથજી,
૨૩—પાર્શ્વનાથજી,	૨૪—મહાવીરનાથજી,

આમાથી ઋષભને આદિનાથ, પુષ્પદંતને સુવિધિનાથ અને મહાવીરને શ્રો વર્દમાન, સન્મતિ, આતિવીર અને વીર પણ કહે છે.

ચોવીસ તીથંકરોનાં ચિહ્ન.

૧-બળદ, ૨-હાથી, ૩-ધાડો, ૪-વાદરો, ૫-ચક્રો, ૬-કમળ, ૭-સાધાઓ, ૮-ચક્ર, ૯-મગર, ૧૦-કર્પવૃક્ષ, ૧૧-ઝેડો, ૧૨-પાડો, ૧૩-સુવર, ૧૪ સાદુડી, ૧૫-ગંગા, ૧૬-હગ્ગ, ૧૭-બકરો, ૧૮-માછલી, ૧૯-કળશ, ૨૦-કાચળો, ૨૧-રાત્રી કમળ, ૨૨-દાંખ, ૨૩-સર્પ, ૨૪-સિંહ,

સાત વ્યસન.

શુતં માંસં સુરા વેશ્યા, સ્વેદં ચૌર્યં પરાંગના ।

મહા પાપાનિ સપ્તાનિ, વ્યમનાનિ ત્યજેદ્દુષાઃ ॥

અર્થ—૧. જીવા (જીવાર), ૨ માંસ, ૩ દારૂ, ૪ વૈશ્યા, ૫ ચિકાર, ૬ ચોરી, ૭ પરત્ની, એ સાત વ્યસન સેવવાથી નરક ગતિ થાય છે, માટે તેને તજી દેવાં જોઈએ.

જનોઇ પહેરવાનો મંત્ર.

ૐ નમઃ પરમશાંતાય કાંતિકગાય પવિત્રીકૃતાઈ રત્નત્રય-
સ્વરૂપં યજ્ઞોપવીતં દધામિ મમ માત્ર પવિત્ર મવતુ । અઈ નમઃ સ્વાહા ॥

ચાંદન લગાવવાનો મંત્ર.

અઈતેતિ લલાટે ચ, મિદ્ધે ચ હૃદયે તથા ।

આચાર્યઃ શોભતે કઠે, પાઠકે દક્ષિણે મુજે ॥

સાધુશ્ચ વામમાગેષુ પંચસ્થાને પ્રકીર્તિતે ॥

અર્થ—અહીં તનો કપાળે, રુદ્રનો હૃદયે (છાતીએ);
આચાર્યનો કઠે (ગળે), ઉપાધ્યાયજીનો જમણા તરફની
ભુજાએ (હાથે) અને સાધુજીનો ડાબી તરફ એ રીતે
પંચસ્થાને કેશરના લેપન કરવા જોઈએ. અને જનોઇ
પહેરવી (પ્રલોક બાણીને) અગર કેશરની જનોઇ પછી
કેટલાક કરે છે.

શ્રી છુમ્બોકાર મંત્રનો મહિમા.

સરસ્વતિ માત નમું નિત સાર, શ્રી શુર્યચરણ કમલ અનુહાર;
નોકાર તણેા વિસ્તારજ કહું, સુખજો બવિચન હૃદયે સહું. ૧
શુદ્ધ શરીર વસ્ત્ર શુદ્ધ કરી, શુદ્ધ જગ્યા એકાતે ધરી;
પદ્માસન કાઉસરગે ધરી, પૂર્વ ઉત્તર મૂળ આહરે. ૨
મન વચ કાયા સ્થિરતા ધરી, પચ પદનો સ્મરણ કરી,
નોકારવળીનો મણકો એક, તે મૂકો નિશ્ચે વિવેક. ૩

એ પંચ પદ કહ્યા પ્રમાણ, નમોકાર મંત્ર પૂર જાણ;
 પાંત્રીસ અક્ષર પાપજ હરે, સોલ અક્ષર સખ ભય નીસ્તરે. ૪
 ખટ અક્ષર ને પંચ જે જપે; ચઉ અક્ષર સખ પાપજ ખપે
 જે સિદ્ધના ને એક ઈંકાર, સમરંતા સુખ લહે અપાય ૫
 અપરાજિત એ મંત્રજ જાણ, એના ગુણનાં કરે વખાંણ;
 અમારો શ્રાવક મન વચ કાય, તે ઘેર નિશ્ચે નવવિધિ થાય. ૬
 એક વાર નોકારજ જપે, પાપ સાત સાગરનાં ખપે
 જેને જેહ ફલ્યું તે સાર, તે કહેતાં ન લાભે પાર. ૭
 શેઠ સુદર્શન પ્રત્યક્ષ જાણ, શૂલી સિદ્ધાસનજ પ્રમાણ,
 સીતા સતી અગ્નિ જળ હોય, શ્રીપાલજી હરીયે તરો સોય. ૮
 સુભદ્રાને શિર કલંક અપાર, જલ કાઢી છાંટયા પુર દાર,
 કાચે સુતર ચાલની કરી, નમોકાર શીલ મહિમા ધરી. ૯
 પાર્શ્વનાથ મંત્ર આપ્યો નાગ, થયા ધરણેંદ્ર પદ્મવતિ ભાગ;
 અંજનચોર પાપી અતિ ઘેર, તતક્ષણ મુક્તિ વર્યો તે ચોર. ૧૦
 જીવકશેઠને વચને સાર, કૃતરો મરી થયો દેવકુમાર,
 વૃષભ સાંભળીને નમોકાર, મુખીવ હો ગયો મુક્તિ દુવાર. ૧૧
 બંદરને નવકારજ સુણ્યો, સુપ્રતિષ્ઠ ઠેવલી હો ગુણ્યો;
 ચારૂદત્ત નવકારજ દિયો, બકરો મરી સ્વર્ગે દેવ હુવો. ૧૨
 હથિણી જીવ તણો તે સાર, સીતા સતી હોઈ નિરાધાર,
 એહનો મહિમા જગમાં અપાર, પશુ સરિખા તરો ગયા સંસાર. ૧૩
 જૂત પ્રેત રાક્ષસ હુંકાર, ઠાકીની સાંકીની સહી વિકરાલ,
 સમરંતા સુખ લહે અપાર, મન દહ કરી જપતા નમોકાર. ૧૪
 દિગંબર ગચ્છએ શૃંગાર, જાદુચંદ્ર સાગર કહે સાર.
 ભણે ગણે તિર્ણ કાલ ઉદાર, તે ઘેર હોશે જય જયકાર. ૧૫

શ્રી જિન ભગવાન આગળ નેકી પોકાર.

નિરંજન નિરાકાર જ્યોતિસ્વરૂપ, ચિંતામણી પાર્શ્વનાથ,
ખાતા વિધાતા જિનધર્મ ખડે જાઓ મહેરબાન.

મૌન રહેવાના સાત પ્રકાર.

મોજને વખને સ્નાને, મૈથુને મલમોચને ।

સામાયિકે જિનાર્ચાય, ગૃહ્યતાં મૌનસપ્તકં ॥

અર્થ—૧. ભોજન કરતાં મૌન રહેવું, ૨. ઉલટી થાય
તે વખતે મૌન રહેવું, ૩ સ્નાન કરતા મૌન ધરવું, ૪.
વિષય ભોગ કરતા મૌન રહેવું, ૫. શૌચ (ખડો પેશાબ)
વિધિમાં મૌન રહેવું, ૬. સામાયિક કરતી વખતે મૌન
ધરવું, ૭. જિન પૂજન કરતી વખતે બોલવું નહીં, એવો
રીતે સાત વખતે મૌન ધરવું—કોઈની સાથે વાત કરવી નહીં.

દાન, શીલ, તપ અને ભાવનાનું ફળ.

દાનં દુર્ગતિનાશાય. શીલં સદ્રતિકારણં ।

તપઃ કર્મચિનાશાય, ભાવના મક્ષનાશ્ચિની ॥

અર્થ—૧. દાનથી દુર્ગતિનો નાશ થાય છે, ૨. શીલથી
સારી ગતિ થાય છે (ઉત્તમ ગતિમાં જાય છે.) ૩ તપ
કરવાથી કર્મનો નાશ થાય છે, ૪. ભાવનાથી ભવનો
નાશ થાય છે (એટલે જન્મ મરણનો નાશ થઈ મોક્ષ
પ્રાપ્ત થાય છે.

નવ ગુપ્ત સ્તોત્રક.

આયુર્વિત્તં ગૃહચ્છિદ્રં મંત્ર મૈથુનમૌષધમ્ ।

દાનામાનાપમાનં ચ નવ ગુપ્તં ચ કાર્યતે ॥

અર્થ—આયુષ, ધન, ઘરની છાની વાત, મંત્ર, મૈથુન, ઔષધ દાન, માન ને અપમાન એ નવ વાત ગુપ્ત રાખવી.

સ્તુતિ.

પ્રભુ આળ્યા ઉમંગે ત્હારા, દર્શને ચરણની સેવા કાજ,
અમે શરણુ તમારી, લીધી છે ભારી, તારને શ્રી કરણાલ. (ટેક)
હીન બાળકો અરજ કરે છે, ભવહિ પાર ઉતાર.
ચૈ ગતિ બ્રમતાં પાર ન આળ્યો, પામ્યા ન શાંતિ લગાર. પ્રભુ
આત્માર્થી અમે સર્વ શ્રાવકો, માંગીએ બુદ્ધિ અપાર,
બને ધર્મમાં કુશલ બનીને, પામીએ ભવનો પારરે. પ્રભુ
તારા ચરણની સેવા કરતાં, પુણ્યે પાપ ઠેલાય,
સુખ સમ્પત્તિ સહેજે મળે છે, તેમા ફેર ન થાય રે. પ્રભુ
માટે ભવિજન સુ ઉદ્યોગે, લાગવું નિત્યે સાર,
હયા ધર્મને આંગે ધરીને, પરનો કરો ઉપકાર રે. પ્રભુ

સ્તુતિ.

કેણુ ઉતારે પાર, પ્રભુ વિના કેણુ ઉતારે પાર.
ભવહિ અગમ અપાર, પ્રભુ વિના કેણુ ઉતારે પાર,
કૃપા તિહારીતે હમ પાચો, નામ મન્ત્ર આધાર ॥પ્રભુ॥ ૧.
લીકો તુમ ઉપદેશ દિયો હૈ, સબ આસ્નકો, સાર ॥પ્રભુ॥ ૨.

હલકે જોયા લેશે નિકસે, જૂડે તે ચિર ભાર ॥પ્રભુ॥ ૩.
 ઉપકારીકા નાહીં વિસરીએ, એહ ધર્મ અધિકાર ॥પ્રભુ॥ ૪.
 ધર્મપાલ પ્રભુ તુમ મેરે તારક, કયોં ભૂલું ઉપકાર ॥પ્રભુ॥ ૫.

પ્રાર્થના.

અરજ સુણો મહારાજ, હયાળુ પ્રભુ અરજ સુણો મહારાજ. ॥ટેકા॥
 મહિલા મંડળની ઉત્તતિ કરવા, શક્તિ છે મુજમાં અપાર,
 હયાળુ પ્રભુ ॥૧॥

આપ પ્રસાદે વ્યક્તિ થાવા, વન્દું હું વારંવાર, હયાળુ પ્રભુ ॥૨॥
 નિજ અનુભવની સિદ્ધિ કરવા, મનમાં છે શુદ્ધ વિચાર,
 હયાળુ પ્રભુ ॥૩॥

પરવસ્તુનો મોહ છેડીને, કરીશું નિજતું લાન, હયાળુ પ્રભુ ॥૪॥
 શીલ આબૂષણ અંગે સજવા, ધાય શ્રાવિકા તૈયાર,
 હયાળુ પ્રભુ ॥૫॥

કળા કુશળ ઉદ્યોગ શીખીને, પરનો કરે ઉપકાર,
 હયાળુ પ્રભુ ॥૬॥
 જૈન ભાલિકા અરજ કરે છે, સર્વેનું થાઓ કલ્યાણ,
 હયાળુ પ્રભુ ॥૭॥

શ્રાવકની નિત્ય ક્રિયા.

સકલ સંઘની જોનીઓ તમે સાંભળો રે, ॥ટેકા॥
 શ્રાવક નિત્ય ક્રિયાને ચિત્તે ધારજો રે. ॥સકલા ૧
 વહેલાં ભેટીને જુમીકાર બોલજો રે.
 પછી કરનો જોવાર આરંભજો રે. ॥સકલા ૨

વહન યોગ કરીને શુદ્ધ રાજ્યને રે,
 સ્વચ્છ મનોથી આજ શોભાવ્યો રે. ॥ સકલ ॥ ૩
 દેવ ઉદ્યોગ કરીને યાચો જાવના જો,
 આદ્ય દ્રવ્ય લઈને લાવો જાવના જો. ॥ સકલ ॥ ૪
 માતા પિતા વડિલ સ્વામી સર્વને રે,
 જય જિનેન્દ્ર કરીને મન મોડજો રે. ॥ સકલ ॥ ૫
 ધર્મ રાજ્યો વાંચો ને વંચાવશો રે,
 ઇંદ્રિય મન કરીને વિષય હાળજો રે. ॥ સકલ ॥ ૬
 મતા નિયમ પાળીને તપ ધારજો રે,
 શક્તિ માર્ગે કાન આર આપજો રે. ॥ સકલ ॥ ૭
 શુદ્ધ વસ્તુઓથી સોજન બનાવીજો રે,
 છવ હિંસાદિ પાંચ પાપ ટાળજો રે. ॥ સકલ ॥ ૮
 ઘર કામમાં કુશળતા વાપરજો રે,
 ચતુર નારી ભૂષણ યઇ મહાલજો રે. ॥ સકલ ॥ ૯
 જૈનધર્મી શ્રાવિકા નામ ધારજો રે,
 એવી વિનંતી આનંદે ઉરે આણુજો રે. ॥ સકલ ॥ ૧૦

પંચપરમેષ્ઠીની આરતી.

મન વચ તન કર શુદ્ધ પંચપદ, પૂજો ભવિજન સુખદાઇ,
 સખ જિન મિલકર દીપ ધૂપ લે, કરહુ આરતી શુભ માઇ. —ટેકા

+

+

+

પ્રથમહિ કી આરકંત પરમશુરે, જોતીસ અતિશય સહિત વસે;
 પ્રાતિહારી કમ્પ આલુલ-સપ્તપદ્ય, સહિત સમવસતસાંહિ કસે,
 શુભા, શુભ, સખ, જન્મ, જન્મ સુતિ, સેવ્ય સેવક-સહિ અશતિ મહા,

વિસ્મય, ખેદ, સ્વેદ, મદ, નિદ્રા, રાગ, દ્વેષ, મિલ થોડ હતા,
ઇન અઘાઠશ દોષ રહિત નિત, ઇન્દ્રાદિક પૂજન આઇ-સખ. ૧

*

*

*

ફળે સિદ્ધ સદા સુખ-દાતા, સિદ્ધ-શિલાપર રાજત હેં,
સમ્યગ્દર્શન જ્ઞાન વીથ અરૂ, સૂક્ષ્મપણાકર છાજત હેં,
અગુરૂ લઘુ અવગાહન શક્તિ ધર, બાધા વિન અશરીરા હેં,
તિનકા સુભારણુ નિત્ય ઠિયે તે, શીઘ્ર નશત ભવ પીરા હેં;
યાકારણુ નિત ચિત્ત શુદ્ધકર, જાજહું સિદ્ધ શિવકે રાઇ—મખ. ૨

*

*

*

ત્રીજે શ્રી આચાર્ય પરમગુરૂ, છત્તીસ ગુણકે ધારી હેં,
દશન જ્ઞાન ચરણ તપ વીરજ, પંચાચાર પ્રચારી હેં;
દ્વાદશ તપ દશ ધર્મ ગુપ્તિ ત્રય, મદ આવરયક નિત પાલેં,
સખ મુનિજનકો પ્રાયશ્ચિત હે, મુનિવતકે દૂષણ ટાલેં,
ઐસે શ્રી આચાર્ય ગુરૂનકી, પૂજા કરિયે ચિત્ત લાઇ—સખ. ૪

*

*

*

ચૌથે શ્રી ઉવઝાય ચરણ પંકજ રજ, મુખદા ભવિજનકો,
આરહ અંગનુ પૂર્વ ચતુર્દશ, પદે પદાવે મુનિગણકો;
મુનિકે સખ આચરણુ આચરે, દ્વાદશ તપકે ધારી હેં,
સ્વાદાદ મુખકારી વિદ્યા, સખ જગમેં વિસ્તારી હેં,
ઐસે શ્રી ઉવઝાય ગુરૂનકે, ચરણ કમલ પૂજહું બાઇ—સખ. ૪

*

*

*

પંચમી આરતિ સર્વ સાધુકી, આઠવીસ ગુણમૂલ ધરેં,
પંચ મહામત પંચ સમિતિ ધર, ઇન્દ્રિય પાંચોં કમન કરેં;
મદ આવરયક કેશ-લોચ, ઇકવાર ખડે ભોજન કરતે,
દાતણુ જ્ઞાન ત્યાગ જૂ સોવત, યથાજાત મુદ્રા ધરતે;
આ વિધિ 'પન્નાલાલ' પંચપદ, પૂજત ભવદુઃખ નશ ભઇ—સખ. ૫

આઠ કર્મનું પદ.

શી ગતિ થાશે અમારી, એ પ્રભુજી શી ગતિ થાશે હમારી,
અષ્ટ કર્મનાં દુઃખ છે ભારી, મોક્ષને હેય નિવારી

એ પ્રભુજી ૦ ૧

જ્ઞાનાવરણી જ્ઞાનને ઢાંકે, દર્શનાવરણી દર્શ.—એ ૦ ૨
વેદની કર્મ છે બહુ ભારી, પીડા આપે અપારી —એ ૦ ૩
મોહની કર્મથી મોહ પ્રકાશે, સાર અસાર ન ભાસે —એ ૦ ૪
આયુ કર્મની બેડી છે ભારી, પુરૂં થયે ક્ષીર જાય.—એ ૦ ૫
પદ્મ કર્મ નામ તે જાણું, અશુભ નામે દુઃખજ માનું—એ ૦ ૬
સપ્તમ કર્મ જોત્ર તે જાણું, જીવ ને નીચ પ્રમાણુ—એ ૦ ૭
અષ્ટમ કર્મ અંતરાય જાણું, છે તે વિદ્ય કરનારું—એ ૦ ૮
નમૂં હું તો કર્મજ કાપો, અજર અમર પદ આપો—એ ૦ ૯

સાચંકાળની પ્રાર્થના.

જયજિનેશ કરૂણાનિધિ સ્વામી, મહિલાઓ કર રહીં પુકાર,
અવતર અવતર શ્રી જિન સ્વામી, સંભવષટ્ હમ રહેં વિચાર.
તિબ્બો તિબ્બો શ્રી જિનદેવા, ઠં ઠં હૃદય બિરાજો આપ,
વષટ્ ક્યાર વિનતી હમ કરતે, શીલવનકી રાખો લાજ.
હે સર્વજ્ઞ ! જ્યોતિમય શુભમણિ, મહિલાઓ પર કરહુ દયા,
કૃપા નિશા અંધિયારી કારી, સત્ય જ્ઞાન રવિ છિપા દિયા;
ક્રોધ માન અરૂ માયા તૃણા, ચક્ર ભટ માર ફિરે ચર્હુ ઝોર,
લૂટ રહેં જમ જીવનકો ચક્ર, દેખ અવિદ્યાતમકા જોર.
મારગ હમકો સૂઝે નહીં; જ્ઞાન વિના સળ અંધ ભયે,
જટમે આપ બિરાજો સ્વામી, મહિલાઓ સળ બધી બધી.

ચતુષ્પદશક જન મૂલ હર્ષક, ઘટ કટ અંતરવામી હો,
 શ્રીજિન ધર્મ હમારા ખમારા, ઇસકે તુષ્ટ હી સ્વામી હો.
 ઘોર વિપત્તિ આન મડે હે', હમરા એકા પાર કરો,
 શિક્ષાકા હો ઘર ઘર આદર, શિલ્પકલા સંચાર કરો.
 માત મિતા અરુ ગુરુજનકી હમ, સેવા નિશ્ચિન ક્રિયા કરે,
 સ્વાસ્થ્ય વજરર સુખ હે' પરકો, આશિષ સખકી લિયા કરે.
 આતમ શુદ્ધ હમારા હોવે, પાપ મેલ નહીં ચઢે કલા,
 વિદ્યાકી હો ઉન્નતિ હમમેં, ધર્મધ્યાન હુ બઢે સલા.
 દોષ કર બેઢે મહિલા ઠાડી, કરેં પ્રાર્થના મુનિષે તાત,
 સુખસે વીતે રચન હમારી, જિનમતકા હો શીશ પ્રભાત.

ગઝલ (રાષ્ટ્રિય ગીત.)

બને' હમ હિંદકે યોગી, પ્રેરે'ગે ધ્યાન ભારતકા,
 ઉઠાકર ધર્મકા ઝંડા, કરે'ગે ગાન ભારતકા.—ટેક.
 ગલેમેં શીલકી માલા, પહિનકર સાતકી કદની,
 પકડકર ત્યાગકા ઢંડા, રખે'ગે માન ભારતકા—૧
 જલાકર કાષ્ટકી હોલી, ઉઠાકર ઇષ્ટકી ઝોલી,
 જમા કર સંતકી ટોલી, કરેં ઉત્થાન ભારતકા—૨
 તજેં સખ લોકકી લબ્ધ, તજેં સુખ ભોગકી સબ્ધ,
 હમ અપના માંસ અરુ મબ્ધ, કરેં કુરબાન ભારતકા—૩
 ન હૈ ધન માનકો ઇચ્છા, ન હૈ સંસારકી ઇચ્છા,
 ન હૈ સુખ ભોગ આકાંક્ષા, થહેં સન્માન ભારતકા—૪
 સ્વર્ગમેં તાત ભારતકા, હૈ મુખમેં જ્ઞાન ભારતકા,
 નસોમેં પ્રેમ ભારતકા, કિયમેં આજ ભારતકા—૫

હમારે જન્મકા જાજીક, હમારે મિલકા મારજ,
હમારે સ્વર્ગકા કારણ, યહી ઉદ્ધાન આસ્તક—૬
યહી છવાતમા સબકા, યહી હૈ આતમા સબકા,
યહી પરમાત્મા સબકા, વિજય નિશાન આસ્તક—૭

દીવાળીનું ગીત.

મારે દિવાળી રે થઇ આજ, જિન મુખ જોવાને,
સર્વા સર્વા રે સેવકના કાજ, જવ દુઃખ જોવાને—ટેક૦
મહાવીર સ્વામી મુગતે પહોંત્યા, ગૌતમ કેવળજ્ઞાનરે;
ધન અમાસ ધન દિવાળી, મારે વીર પ્રભુ નિરવાણુ—જિન. ૧
ચારિત્ર પાઠ્યા નિરમળા ને, ટાઠ્યા વિષય કષાધ રે,
એવા મુનિને વંદીએ તો, ઉતારે જવ પાર—જિન. ૨
બાકુલનો આહાર લીધો વીર જિને, તારી ચંદનબાળારે,
કેવળ પ્રભુ મુગતે પહોંત્યા, પામ્યા જવનો પાર—જિન. ૩
એવા મુનિને વંદીએ જો, પંચમ જ્ઞાનને ધરતા રે,
સમવસરજી દેઇ દેશનારે, પ્રભુ તાર્યા નર ને નાર—જિન. ૪
ચૌવીસમા જિનેશ્વર ને, સુકિત તણા દાતાર રે,
કરજોડી જવ એમ જણે રે, મહારો દુનિયા ફેરો ટાળ—જિન. ૫

શાસ્ત્રોત્તમન (પ્રભાવતી)

કેવલિકન્થે વાહુમથ જંગે, જગદંગે અથ નાથ હમારે,
સ્ત્રી સ્વરૂપે મંજલરૂપે, મનમંદિરમેં તિથ હમારે. ॥૮૬॥
જંબૂસ્થાળી ગૌતમ જણધર, હુચે સુધર્મા પુત્ર તુમહારે,
જગતે જવર્ધા પાર હુચે કરકે, કે ઉપદેશ બહુત જન તારે. ॥૧॥
કુંડકુંડ જલકંઠ કેમ અફ, વિલામર્મદ આદિ મુનિ આરે,
તજ કુલકુલ અંદ્રમારે શુભ, શિક્ષાશ્રુત કે સ્વર્ગ સિધારે. ॥૨॥

તુને ઉત્તમ તત્ત્વ પ્રકાશે, જગકે જમ સખ ક્ષય કર ઠારે,
તેરી જ્યોતિ નિરખ લક્ષ્યવશ, રવિશશિ છિપતે નિલ વિચારે. ॥૩॥
ભવભય પીડિત વ્યથિત ચિત્ત જન, જખ જો આએ શરણ તિહારે
છિનભરમે ઉનકે તખ તુમને, કર્ણકરિ સંકટ સખ ઠારે. ॥૪॥
જખતક વિષય કષાય નશ નહિ, કર્મશયુ નહિ જાય નિવારે,
તખતક 'જ્ઞાનાનંદ' રહુ નિત, સખ જીવનતે સમતા ધારે. ॥૫॥

શાસ્ત્ર—ભકિત.

[શાસ્ત્રજ વાંચ્યા પછા બોલવાની]

અકેલા હી હું મેં, કરમ સખ આયે સિમટિ કેં,
લિયા હું મેં તેરા શરણ, અખ માતા સદશિકે;
જમાવત હું મોકોં, કરમ દુઃખ દેતા જનમકા,
કરો ભકિત તેરી, હરો દુઃખ માતા જમનકા.—૧
દુઃખી હૂઆ ભારી, જમત ફિરતા હું જગતમેં,
સહા જાતા નહીં, અકલ લખરાનો જમનમેં;
કરો કયા મા મોરી, ચલત વશ નહીં મિટનકા,
કરો ભકિત તેરી, હરો દુઃખ માતા જમનકા.—૨
સુનો માતા મોરી, અરજ કરતા હું દરદમેં,
દુઃખી જાનોં મોકોં, ડરપ કર આયો શરનમેં;
કૃપા ઐસી કીજે, દરદ મિટજાવે મરનકા,
કરો ભકિત તેરી, હરો દુઃખ માતા જમનકા.—૩
પિલાવે જો મોકોં, મુખુધિકર પ્યાલા અમૃતકા,
મિટાવે જો મેરા, સરવ દુઃખ સારા ફિરનકા;
પરો પાવાં તેરે, હરો દુઃખ સારા ફિકરકા,
કરો ભકિત તેરી, હરો દુઃખ માતા જમનકા.—૪

સવૈયા.

મિથ્યા-તમ નાશવેકો જ્ઞાનકે પ્રકાશવેકો,
આપા-પર ભાસવેકો ભાનુસી વખાની હૈ;
છહોં દ્રવ્ય બનવેકો બંધવિધિ ભાનવેકો,
સ્વપર પિછાનવેકો પરમ પ્રમાની હૈ—૫
અનુભોં બતાચવેકો જીવકે જતાચવેકો,
ઠાહુ ન સતાચવેકો ભવ્ય ઉર આની હૈ;
જહાં તહાં તારવેકો પારકે ઉતારવેકો,
સુખ વિસાતરવેકો યે હી જિન—વાણી હૈ—૬
હોહા.

યહ જિનવાણી કી શુતિ, અદ્વય બુદ્ધિ પરમાન,
પનાલાલ બિનતી કરે, કે માતા મોહિ જ્ઞાન—૭
હે જિનવાણી ભારતી, તોહિ જપોં દિનરૈન,
જો તેરા શરના ગહે, સો પાવે સુખ ચૈન—૮
જા વાણીકે જ્ઞાનતેં, સૂજે લોકલોક,
સો વાણી મસ્તક ચઢો, સદા હેત હોં ધોક.—૯

શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર.

નરેન્દ્રં ક્ષુદ્રેન્દ્રં સુરેન્દ્રં અધીશં, શતેન્દ્રં સુ પૂર્ણે ભર્ણે નાથ શીશં,
મુર્તીન્દ્રં, ગણેન્દ્રં નમોં ભેડિ હાથં, નમો દેવદેવં સદા પાર્શ્વનાથં.
ગજેન્દ્રં મૃગેન્દ્રં, ગદ્ધા તૂ છુઠાવે, મહા આગતેં નાગતેં તૂ બચાવે,
મહા વીરતેં સુહર્મે તૂ જિતાવે, મહા શેગતેં બંધતે તૂ છુઠાવે.
હુઃખી હુઃખહર્તા સુખી સુખ કર્તા, સદા સેવકોંકો મહાનંદ ભર્તા,
હરેચંદ્ર રાક્ષસ ભૂતં પિશાચં, વિષં ઠાંકિની વિઘ્નકે ભય અવાચં.
હરિદ્રીનકો દ્રવ્યકે જ્ઞાન દીને, અપુત્રીનકોં તૂ ભલે પુત્ર દીને,
મહાસંકટોંસે નિકારે વિધાતા, સબે સંપદા સર્વકોં દેહિ દાતા;

મહા ચૌરકો વજરકો. લય નિવારે, મહા પૌનકે પુંજતે તું ઉળારે,
મહાકોષ્ટી અશિકો. મેઘ-ધારા, મહાલોભ શૈલેશકો વજર બારા.
મહામોહ અધેરકો. જ્ઞાન જ્ઞાન, મહા કમંઠંતારકો દે. પ્રધાન,
કિયે નાજ નાજિન અધોલોક્સ્વામી, હર્યો માન તૂ દૈત્યકો હો અકામી.
તુહી-કલ્પવૃક્ષં તુહી કામધેનં, તુહી તિલ્ય ચિતામણી નાજ ક્યેનં,
પશૂ નકંકે દુઃખતે તૂ છુડાવે, મહાસ્વર્ગતે સુક્રિમૈં તૂ જસાવે.
કરે લોહકો હેમપાષાણુ નામી, રઠે નામ સો ક્યોં ન હો મેઘગામી.
કરે સેવ લાકો કરે દેવ સેવા, સુને વૈન સોહા લહે જ્ઞાન મેવા.
જપે જપ તારો નહીં પાપ લાગે, ધરે ધ્યાન તારે સમે દોષ બાગે,
વિના તોહી જાને ધરે જાવ ધનેરે, તુમ્હારી કૃપાતે સરં કાજ મેરે.

દોહરા.

જલ્પધર ઇંદ્ર ન કર સકે, તુમ વિનતી. જગજન,
'ધ્યાનત' પ્રીતિ નિહારકે, કોજે આપ. સમાન.

શ્રી જિન ચૈત્યાલયકી વંદના.

આઠ કરોડ છપ્પન લાખ સત્તાણું હજાર ચારસો
એકયાસી જિનેશ્વરના શાશ્વતાં જિન ચૈત્યાલયો છે તે મધ્યે
નવસો કરોડ પચવીસ કરોડ ત્રેપન લાખ સત્તાવીસ હજાર
નવસે અડતાળીસ જિનેશ્વરજીની અનંતા અનંત કાળની
અકૃત્રિમ પ્રતિમાણ છે તે સર્વેને ત્રિજાળ વંજનાએ ત્રણ
પ્રકરિણાએ મારા મન વચન કાયાએ કસી નમિશ્વરુ છે.

દોહરા.

જાણ ચિન્તુ તળ સહસ્રે દેશ, લાખકાં જગત કસૈય.
કેહાં કેહી આતાં દેશ, તળ જિનવજ્ર લોકો.
જ્ઞાન અણુ, કેહાં પન નહીં, સમક્ષિત અણુ, નહીં સુખ.
લક્ષિત સમા આશા નહીં, લોભ સમા નહીં દુઃખ.

જિનરાજની સૂત્રા.

સામે જાએ જિનરાજ, ભવિષ્ય તમે જાવે જાએ જિનરાજ, એ ટેક.
મૃગ તૃણાવત આ ભવસાગર, ઝાઝવા જલને સમાજ, ભવિં
માતૃપિતા મૃત બંધવ ધ્યારા, સળહી સ્વાસ્થ્યકે સાજ, ભવિં
આ સંસાર અસાર નિવંતર, એમ જાણી કર કાજ, ભવિં
જેમ પાણી પરપોટો હોવે, તેમ કાળને કાંઈ ન લાજ, ભવિં
કાળચક્રની મત બહુ ન્યારી, જેમ ચીડીઆ પર બાજ, ભવિં
કર્મરૂપી વૈરી બહુ દુઃખ દે છે, દુષ્ટને નહીં છે લાજ, ભવિં
જિનેશ્વર પ્રભુ દુઃખ હરનારા, અર્જ સુણો જિનરાજ, ભવિં
મોતીલાલ કહે અંધ પ્રસારક, મંઠળને તારો સમાજ, ભવિં
બાકરોજ નગરે અતિ આનંદે, ગાયે શુભ હુમ આજ, ભવિં

સૂતકની વિધિ.

સૂતકમાં દેવ શાસ્ત્ર ગુરૂની પૂજા પ્રક્ષાલ કરવાની તેમજ
મંદિરના બિછાનાં, વસ્ત્ર વગેરેનો સ્પર્શ કરવાની મનાઈ છે.
સૂતકનો સમય પૂર્ણ થયા પછી પૂજન વગેરે કરી પાત્રદાન
કરવું જોઈએ.

૧. જન્મનું સૂતક ૧૦ દિવસનું મનાય છે.
૨. જો સ્ત્રીનો ગર્ભપાત (પાંચમા છઠ્ઠા મહીનામાં) થાય તો
જેટલા મહિનાનો ગર્ભપાત હોય તેટલા દિવસનું
સૂતક મનાય છે.
૩. અમુલિ (સુવાળી) સ્ત્રીને ૪૫ દિવસનું હોય છે. કોઈ
કોઈ ૪૦ દિવસ થયું આવે છે. અમુલિ અમાન. ૬ મહિનો
મુમી અમુલિ હોય છે.

૪. રજસ્વળા સ્ત્રી ચોથે દિવસે સોજન વગેરે બનાવવા માટે શુદ્ધ થાય છે. વ્યભિચારણી સ્ત્રીને તો નિત્યજ સુતક રહે છે.
૫. મરણ્ય (મૃત્યુ) નું સુતક ત્રણ પેઢી સુધી ૧૦ થી ૧૨ દિવસનું બનાય છે. ચોથી પેઢીમાં છ દિવસ, પાંચમી છઠ્ઠી પેઢી સુધી ૪ દિવસ, ૭ મી પેઢીમાં ત્રણ દિવસ, આઠમી પેઢીમાં ૨૪ કલાક અને નવમી પેઢીમાં સ્નાન માત્રથી શુદ્ધિ થાય છે.
૬. જન્મ તથા મૃત્યુનું સુતક ગોત્રના મનુષ્યોને પાંચ દિવસનું હોય છે. ત્રણ દિવસના બાળકનું એક દિવસ ને આઠ વર્ષ સુધીના બાળકના મૃત્યુનું સુતક ૩ દિવસનું બનાય છે.
૭. પોતાના કુટુંબમાં કોઈ મૃહત્યાગીનું સમાધિમરણ કે કોઈ કુટુંબનું લકાઈમાં મરણ થાય તો ૧ દિવસનું સુતક માનવું.
૮. જો પરદેશમાં આપણા કોઈ કુટુંબીનું મૃત્યુ થાય ને ૧૨ દિવસ પહેલાં ખબર મળે તો બાકીના દિવસોનું સુતક ને ૧૨ દિવસ પુરા થયે ખબર મળે તો સ્નાન માત્રથી શુદ્ધિ છે.
૯. બાય, લેસ, ઘોડી વગેરે પશુ આપણા ઘરમાં પ્રસૂતિ થાય તો ૧ દિવસ સુતક ને બાહર થાય તો સુતક નહિ. ઠાસ ઠાસી તથા પુત્રીની પ્રસૂતિ ઘરમાં થાય તો ૧ દિવસનું સુતક, બહાર થાય તો નહિ. પણ ઘરમાં તેનાં મરણનું સુતક ત્રણ દિવસ પાળવું જોઈએ. ઘર

બહાર નહીં. જો કોઈ આત્મ પાણી શસ્ત્રાદિથી આત્મ-
ધાત કરે તો તેનું મુતક છ મહિનાનું થાય છે.

૧૦. પ્રસૂતિ થયા પછી ભેંસનું ૧૫ દિવસ સુધી, ગાયનું
૧૦ દિવસ સુધી ને બકરીનું ૬૫ ૮ દિવસ સુધી
અશુદ્ધ હોય છે.

નોટ:—દેશ ભેદથી મુતક વિધિમાં ઓછું વધારે પણ
થાય છે, છતાં શાસ્ત્રની પરીપાટી મેળવીને મુતક માનવું
જોઈએ.

(આદિપુરાણને આધારે બૃ. જિનવાણી સંગ્રહ ઉપરથી.)

મેરી માવના ।

જિસને રાગદ્વેષકામાદિક, છતે સખ જગ જાન લિયા,
સખ છવોંકો મોક્ષમાર્ગ'કા, નિષ્પૃહ હો ઉપદેશ દિયા;
બુદ્ધ, વીર જિન, હરિ, હર, બ્રહ્મા, યા ઉસકો સ્વાધીન કહો,
ભક્તિ-ભાવસે પ્રેરિત હો યહ, ચિત્ત ઉસીમે' લીન રહો—૧

* * *
વિષયોંકી આશા નહિ જિનકે, સામ્ય-ભાવ ધન રખતે હૈં,
નિજ-પરકે હિત-સાધનમે' જો, નિશદિન તત્પર રહતે હૈં;
સ્વાર્થત્યાગકી કઠિન તપસ્યા, વિના ખેદ જો કરતે હૈં,
ઐસે જાની સાધુ જગતકે, દુઃખસમૂહકો હરતે હૈં—૨

* * *
રહો સદા સતસંગ ઉન્હીકા, ધ્યાન ઉન્હીકા નિત્ય રહો,
ઉનહીં જૈસી થયાંમે' યહ, ચિત્ત સદા અનુરક્ત રહો;

નહીં સતાઉં કિસીં જીવકો, જૂઠું કાપી નહીં કહા કરું,
પરધન-વનિતા પર ન લુભાઉં, સંતોષામૃત પિયાં કરું—૩

x

x

x

અહંકારકા ભાવ ન રકખું, નહીં કિસીં પર કોષ કરું,
દેખ દુસરોંકી બઢતીકો, કબી ન ઇર્ષા-ભાવ ધરું;
રહે ભાવના ઐસી મેરી, સરલ-સત્ય-વ્યવહાર કરું,
બને જહાંતક ઇસ જીવનમેં, ઔરોંકા ઉપકાર કરું—૪

*

*

*

મૈત્રી ભાવ જગતમેં મેરા, સખ જીવોંસે નિત્ય રહે,
દીન-દુખી જીવોં પર મેરે, ઉરસે કરૂણાસોત વહે;
દુઝન-ફર-કુમાર્જરતોંપર, ક્ષોભ નહીં મુઝકો આવે,
સામ્યભાવ રકખું મેં ઉનપર, ઐસી પરિણતિ હો જાવે—૫

*

*

*

ગુણીજનોંકો દેખ હૃદયમેં, મેરા પ્રેમ ઉમઠ આવે,
બને જહાં તક ઉનકી સેવા, કરકે યહ મન સુખ પાવે;
હોઈ નહીં કૃતમ્ન કબી મેં, દ્રોહ ન મેરે ઉર આવે,
શુભ-અહમુકા ભાવ રહે નિત, દષ્ટિ ન દોષોં પર જાવે—૬

*

*

*

કોઈ પુરા કહો યા અમ્મા, લક્ષ્મી આવે યા જાવે,
લાખો વર્ષોં તક જીવે યા, મૃત્યુ આજ હી આજાવે;
અથવા કોઈ કેસા હી જાય, યા લાલચ દેને આવે,
દૌતીથી પ્રિયામળાસે મેલ, કબી ના પહોં ડિગમેં પાવે—૭

*

*

*

હોકર મુખમે' મત્ર ન ફેલે, દુઃખમે' કહી ન લખરાવે,
પર્વત-નદી-સ્થાન-ભયાનક, ખટવીસે નહીં ભય આવે;
રહે અટોલ-અકંપ નિર-તર, મહ મન દહતર બન આવે,
ઇષ્ટ વિચેગ-અનિષ્ટ જોગમે', ત્રાહનશીલતા દિખાવે—૮

* * *

મુખી રહે સખ જીવ જગતકે, કોઇ કહી ન લખરાવે,
વૈર-ભાવ-અભિમાન છોડ જગ, નિત્ય નથે મંગલ આવે;
ધર ધર ચર્ચા રહે ધર્મકી, દુષ્ટ ન દુષ્ટકર હો આવે',
જ્ઞાન ચરિત ઉત્તતકર અપના, મનુજ જન્મદેહ સખ પાવે'—૯

* * *

ઇતિ-ભીતિ વ્યાપે નહીં જગમે', વૃષ્ટિ સમય પર હુઆ કરે,
ધર્મનિષ્ઠ હોકર રાજ ભી, ન્યાય પ્રભાકા ક્રિયા કરે;
રોગ-મરી-દુર્ભિંસ ન ફેલે', પ્રભા શાન્તિસે બિયા કરે,
ધરમ અહિંસા ધર્મ જગતમે', ફેલ સર્વહિત ક્રિયા કરે—૧૦

* * *

ફેલે પ્રેમ પરસ્પર જગમે', મોહ દર પર રહા કરે,
અપ્રિય કટુક કઠોર ચળ નહિ', કોઇ મુખસે કહા કરે;
બનકર સખ 'મુગવીર' હૃદયસે, દેશોચ્છતિરત રહા કરે',
વસ્તુસ્વરૂપ વિચાર પુછીસે, સખ દુખ-સંકટ સહ કરે'—૧૧

જૈન ઝંડા ગાયન ।

(૧)

(કવિશ્રી કલ્યાણકુમારજી ‘શશિ’ કૃત)

સ્વસ્તિક ચિહ્ન વિભૂષિત પ્યારા, ઝંડા ઊંચા રહે હમારા,
સ્વસ્તિક ચિહ્ન ઇસમે દરશાયા, ચહ તીર્થ કરને અપનાયા.

ઋષભદેવને ચહ ફહરાયા,
અનેકાન્તકી નિર્મલ ધારા, ઝંડા ઊંચા રહે હમારા—૧
સ્વાદવાહ સન્દેશ સુનાકર, પરમ અહિંસા ધર્મ બતાકર;

વીર પ્રભુને ઇસે ઉડાકર,
દુનિયાભરમેં યથા વિસ્તારા, ઝંડા ઊંચા રહે હમારા—૨
પ્રથમ જૈન સમ્રાટ્ વીર વર, ચન્દ્રગુપ્તસે સમર ધુરન્ધર;

ઇસ ઝડકે નીચે લડકર,
સિદ્ધ્યુક્તકા ગર્વ નિવારા, ઝંડા ઊંચા રહે હમારા—૩
જગ વિજયી અકલંક અખંડિત, પૂજ્ય સમન્તભદ્રસે પહોડત;

કરતે રહે ઇસે અભિમણિડત,
અપને વિદ્યા-બલકે દ્વારા, ઝંડા ઊંચા રહે હમારા—૪
સખમેં પ્યાર બઢાનેવાલા, સખકો જલે લગાનેવાલા;

વિશ્વ-પ્રેમ દરસાનેવાલા,
સમ્યગ્દર્શનકા ઉજિયારા, ઝંડા ઊંચા રહે હમારા—૫
ચહ ઝંડા હાથોમેં લેકર, કર્મક્ષેત્રમેં બઢો નિરન્તર;

ઊંચા રખો પ્રાણુ લી દેકર,
જૈનધર્મકા વિજય સિતારા, ઝંડા ઊંચા રહે હમારા—૬

ખતલાતા યહ ફરફરકર, છુના તુમ સીજો મર મરકર;
જિન્હા રહા ન કોઈ ઠરકર,
ભરો વીરતાએ જગ આરા, જંડા ઊંચા રહે હમારા—૭
વીરો ઇસકે નીચે આઓ, ઇસકો દુનિયાંમે ફરસાઓ;
'શશિ' કિરણે જગમે ફેલાઓ,
વીરો યહ ઉત્થાન તુમહારા, જંડા ઊંચા રહે હમારા—૮

(૨)

(શ્રો. સૌં કમલાદેવી જૈન કોવિદ રચિત)

જૈન જણા હમારા યે ખારા,
વીર ઋષભેશને ઇસકો ધારા.
વીરકા ચિહ્ન હૈ સિંહ વીરા, આદિ જિનકા બના બૈલ ધીરા,
ઠું મેં પંચ પરમેષિ જ્ઞાની, ચિહ્ન સ્વચિતક હમારી નીજ્ઞાની;
શાંતિ સુખ શૌચકા હૈ ઇશારા,
જૈન જણા હમારા યે ખારા—૧

+ + +
ઇસકે નીચે સભી બન્ધુ આઓ, ભેદ કલ્પિત જગતકે ભુલાઓ,
જૈન જંડેકા આધાર પાયા, સિંહ ગોને ભી વૈર ભુલાયા;
શાંતિ ઉસકો મિલી જિસને ધારા,
જૈન જણા હમારા યે ખારા—૨

+ + +
વીરનર નારિયો મિલકે આઓ, જૈન જંડેકા ઊંચા ઉઠાઓ,
શાન ઇસકી નહીં બને પાયે, પ્રાણુ ચાહે ભલે હી યે બાયે;
છાયા શીતલ હૈ ઇસકી અપારા,
જૈન જંડા હમારા યે ખારા—૩

જિનજીવી વાણી.

સીમંધર સુખથી ફૂલ્યાં ખરે, જોની કુંકુંડ ગૂથે માળ રે,
જિનજીવી વાણી લલી રે.

વાણી લલી મન લાગે રણી, જેમાં સાર સમય સિરતાજ રે,
જિનજીવી વાણી લલી રે....સીમંધર૦

ગૂંથ્યાં પાહુંડ ને ગૂંથ્યું પંચાસ્તિ, ગૂંથ્યું પ્રવચનસાર રે,
જિનજીવી વાણી લલી રે.

ગૂંથ્યું નિયમસાર, ગૂંથ્યું સ્થાવ્યસાર, ગૂંથ્યો સમયસારનો સાર રે
જિનજીવી વાણી લલી રે....સીમંધર૦

સ્વાદુવાદ ઠેરી મુવાસે બરેલો, જિનજીનો ઝંકારનાદ રે,
જિનજીવી વાણી લલી રે.

વંડું જિનેશ્વર, વંડું હું કુંકુંડ, વંડું જો ઝંકારનાદ રે,
જિનજીવી વાણી લલી રે....સીમંધર૦

હુંડે હળે, મારા ભાવે હળે, મારા ધ્યાને હળે જિનવાણુ રે,
જિનજીવી વાણી લલી રે.

જિનેશ્વરદેવની વાણીના વામરા, વાળે મને દિનરાત રે,
જિનજીવી વાણી લલી રે....સીમંધર૦

કાલિદાસ

પરમપૂજ્ય તીર્થક્ષેત્ર શ્રી સમ્બેદશિખરજી.

श्रीगिरिनाथस्तीका नरक

अथ लघु सहस्रनामस्तोत्रम् ।

नमस्त्रैलोक्यनाथाय, सर्वज्ञाय महात्मने ।
 वक्ष्ये तस्यैव नामानि, मोक्षसौख्याभिलाष्ये ॥ १ ॥
 निर्मलः शाश्वतो शुद्धो, निर्विकारो निरामयः ।
 निःशरीरो निरांतको, शुद्धसूक्ष्मो निःज्जनः ॥ २ ॥
 निष्कलङ्को निरालम्बो, निर्ममो निर्मलोत्तमः ।
 निमयो निरङ्कारो, निर्विकारो निरुक्तयः ॥ ३ ॥
 निर्दोषो निरुजः शान्तो, निर्मयो निर्ममः शिवः ।
 निस्तरङ्गो निराकारो, निःकर्मो निकलः प्रभुः ॥ ४ ॥
 निर्वादो निरुपज्ञानी निरागो निर्धनो जिनः ।
 निःशब्दो प्रतिमश्रेष्ठो, उत्कृष्टो ज्ञानगोचरः ॥ ५ ॥
 निःसङ्गो प्राप्तकैवल्यो, नैष्ठिकः शब्दवर्जितः ।
 अनघो महापूतात्मा, जगत्शिखरशेखरः ॥ ६ ॥
 निःशब्दो गुणसम्पन्नः, पापतापप्रणाशनः ।
 सोपयोगो शुभं प्राप्तः, कर्मद्योतबलावहः ॥ ७ ॥
 अजरो अमरो सिद्धः, अर्चितो अक्षयो विभुः ।
 अमूर्तो अच्युतो ब्रह्मः, विष्णुरीशः प्रजापतिः ॥ ८ ॥
 अर्निद्यो विश्वनाथाश्च, अजो अनुपमो भवः ।
 अप्रमेयो जगन्नाथः, बोधरूपो जितात्मकः ॥ ९ ॥
 अव्ययो सकलाराराध्यो, निष्कलो ज्ञानलोचनः ।
 अछेद्यो निर्मलो नित्यः, सर्वसङ्कल्पवर्जितः ॥ १० ॥

अजयोः सर्वतोभद्रः निःकृपायोः मयस्तकः ॥
 विश्वनाथः स्वयंबुद्धः वीतरागो जिनेश्वरः ॥ ११ ॥
 अन्तको सहजानन्दः आवागमनगोचरः ।
 असाध्यः शुद्धचैतन्यः कर्मनोकर्मवर्जितः ॥ १२ ॥
 अन्तको विमलज्ञानी निष्पृहो निःप्रकाशकः ।
 कर्मजीतो महात्मानम् लोकत्रयशिरोमणिः ॥ १३ ॥
 अव्याबाधो वरः शुभ्र विश्ववेदी पितामहः ।
 सर्वमृत्तितो देवः सर्वलोकशरण्यकः ॥ १४ ॥
 आनन्दरूपो चैतन्यो भगवान् त्रिचगद्गुरुः ।
 अनन्तानन्तधो शक्तिस्तुताव्यक्ताव्ययात्मकः ॥ १५ ॥
 अष्टकर्मविनिर्मुक्तो सप्तधातुविवर्जितः ।
 गारवादित्रयो दूरः सर्वज्ञानादिसंयुतः ॥ १६ ॥
 अभवः प्राप्तकैवल्यो निर्वाणो निरुपेक्षिकः ।
 निकलो केवलज्ञानी मुक्तिसौख्यप्रदायिकः ॥ १७ ॥
 अनामयो महाराध्यो वन्दो ज्ञानपावमः ।
 सर्वो शस्वत्सुखावाप्तः मिनेन्द्रो मुनिसंस्तुतः ॥ १८ ॥
 अणुनः परमज्ञानी विश्वतत्त्वप्रकाशकः ।
 प्रबुद्धो भगवान्नाथ ! प्रशस्तपुण्यकारकः ॥ १९ ॥
 शंकरः सुगतो रुद्रः सर्वज्ञो मदनान्तकः ।
 ईश्वरोऽनुक्ताधीशो सच्चितो पुरुषोत्तमः ॥ २० ॥
 सद्योजात महारमानं विमुक्तो मुक्तिवल्लभः ।
 योगीन्द्रोऽनादिसंस्थितो निरहो ज्ञानवर्धनः ॥ २१ ॥

सदाशिवः चतुर्वक्त्रः सत्यसौख्यत्रिपुरातकः ।
 त्रिनेत्रो त्रिजगत्पूज्यः अष्टमूर्तिः कल्पमणकः ॥ २२ ॥
 सर्वमाधुर्जनैर्वन्द्यः सर्वपापविवर्जितः ।
 सर्वदेवाधिको देवः सर्वभूतहितकरः ॥ २३ ॥
 सर्वसाधु स्वयं वेद्यो प्रसिद्धो पापनाशनः ।
 तनुमात्र चिदानन्दः चेतन्यो चैतवैभवः ॥ २४ ॥
 सकलातिशयो देवः मुक्तिस्थो महतामहः ।
 मुक्तिकार्याय सन्तुष्टो निरागो परमेश्वरः ॥ २५ ॥
 महादेवो महावीरो महामोहविनाशकः ।
 महाभावो महोदामी महामुक्तिप्रदायकः ॥ २६ ॥
 महाज्ञानी महायांगी महातपो महात्मकः ।
 महाधिको महावीर्यो महापतिः पदस्थितः ॥ २७ ॥
 महापूज्यो महाबन्धो महाविघ्नविनाशकः ।
 महासौख्यो महापुंसो महामहिमहृत्पुत्रः ॥ २८ ॥
 मुक्तामुक्तिर्निरोधो च एकानैकविनिश्चलः ।
 सर्वद्वन्द्वविनिर्मुक्तो सर्वलोक आराधकः ॥ २९ ॥
 महासुरो महाधीरो महादुःखविनाशकः ।
 महामुक्तिः महावीरो महद्दो महर्गुरुः ॥ ३० ॥
 निर्मोहो मारविध्वंसो निरकम्पो विषयच्युतः ।
 भगवन्तो गतत्रान्तो शान्तिकल्याणकारकः ॥ ३१ ॥
 परमात्मा परानन्दः परं परम आत्मकः ।
 प्रमोक्षः परं तेजः परमसत्यं परं महः ॥ ३२ ॥

प्रसूतोऽनन्तविज्ञानः साक्षात् निर्वाणसंस्तुतः ।
 नाकृतिर्नाश्वरोऽवर्णः व्योमरूपो जितात्मकः ॥ ३३ ॥
 व्यक्ताव्यक्तकसद्बोधः संसारच्छेदकारकः ।
 नरबन्धो महाराध्यः कर्मजित् धर्मनायकः ॥ ३४ ॥
 बोधयन् सुजगद्वन्धो विश्वात्मनरकान्तक ।
 स्वयम्भू भव्य पूज्यात्मा पुनीतो विमवस्तुतः ॥ ३५ ॥
 वर्णातीतो महातीतो रूपातीतो निरञ्जनः ।
 अनन्तज्ञानसम्पन्नः देवदेवो सनायकः ॥ ३६ ॥
 वरेण्यमवविध्वंशी योगिनां ज्ञानगोचरः ।
 जन्ममृत्युजरांतको सर्वविघ्नहरो हरः ॥ ३७ ॥
 विश्वदृक् भव्यसम्बन्धः पवित्रो गुणसागरः ।
 प्रसन्न परमाराध्यो लोकालोकप्रकाशकः ॥ ३८ ॥
 रत्नगर्भो जगत्स्वामी इन्द्रवन्द्यः सुरार्चितः ।
 निःप्रपञ्चो निरांतको निःशेषकेशनाशकः ॥ ३९ ॥
 लोकेशो लोकसंसेव्यो लोकालोकप्रकाशकः ।
 लोकोत्तमो नृलोकेशो लोकाग्रशिखरस्थितः ॥ ४० ॥
 नामाष्टकसहस्राणि ये पठन्ति पुनः पुनः ।
 ते निर्वाणपदं यान्ति मुच्यन्ते नाऽत्र संशयः ॥ ४१ ॥

इति लघुसहस्रनाम सम्पूर्णम् ।

પ્રાતઃ કાલકી પ્રાર્થના ।

ૐનમઃ સિદ્ધેઃ । ૐનમઃ સિદ્ધેઃ । ૐનમઃ સિદ્ધેઃ ।

ૐ જય જય જય । નમોઽસ્તુ નમોઽસ્તુ નમોઽસ્તુ ॥ ૧ ॥

જમો અરહંતાણં, જમો સિદ્ધાણં, જમો આદીયાણં ।

જમો ઉવઙ્ગાયાણં, જમો લોષ સઘ્વસાદૃષ્ય ॥

+

+

+

જય જિનેશ ! કરૂણા-નિધિ સ્વામી બાલકજન કર રહે પુકાર,
અવતર અવતર શ્રીજિનસ્વામી, સંવૌષટ્ હમ રહે વિચાર. ૧

તિષ્ઠો તિષ્ઠો શ્રીજિનદેવા ! ઠઃ ઠઃ હૃદય બિરાજે આજ,
વષટ્ ઉચર વિનતી હમ કરતે, શરણાગતકી રાખો લાજ. ૨

+

+

+

ચત્તારિ મંગલઃ-અરહંત મંગલ, સિદ્ધે મંગલં, સાહુ મંગલં,
કેવલિપ્પણત્તો ધમ્મો મંગલં । ચત્તારિ લોગુત્તમા-અરહંત
લોગુત્તમા, સિદ્ધ લોગુત્તમા, સાહુ લોગુત્તમા, કેવલિ પ્પણત્તો
ધમ્મા લોગુત્તમા । ચત્તારિ સરણ પવ્વજ્ઞામિ-અરહંત સરણ
પવ્વજ્ઞામિ, સિદ્ધ સરણ પવ્વજ્ઞામિ, સાહુ સરણ પવ્વજ્ઞામિ,
કેવલિ પ્પણત્તો ધમ્મો સરણ પવ્વજ્ઞામિ, । ૐ સર્વ શાન્તિઃ
કુરુ કુરુ સ્વાહા ।

+

+

+

પીતરાગ સર્વેશ દિતંકર, શિશુગણકી અબ પુરો આશ,
જ્ઞાન જાનુકા ઉદય કરો અબ, મિથ્યા-તમકા હોય વિનાશ. ૧
ભવેંકી હમ કરૂણા પાલેં, જૂઠ વચન નહીં કહું કદા,
ચોરી કબલું ન કરિ હૈં સ્વામિનૂ ! બ્રહ્મચર્ય મત રખેં સદા, ૨
તૃષ્ણા લોભ બદે ન હમારા, તોષ-મુષા નિત પિયા કરેં,
શ્રી જિનધર્મ હમારા પ્યારા, ઇસકી સેવા કિયા કરેં. ૩

તકે, છન્દ, વ્યક્તિ, કલા સખ, પદે પદાવેં ચિત્ત દેકર,
 વિદ્યા-વૃદ્ધિ કરેં હમ નિશ્ચિન, ગુરુજનની આશિશ લેકર. ૪
 માત પિતા કી આજ્ઞા પાલેં, ગુરુકી ભક્તિ ધરેં ઉરમેં,
 રહેં સદા હમ કર્તવ્ય તત્પર, ઉન્નતિ કર નિજ નિજ પુરમેં. ૫
 દૂર ભગાવેં પુરી રીતિયાં, સુખદ રીતિયાં કરેં પ્રચાર,
 મેલ મિલાપ બઢાવેં હમ સખ, ધર્મોન્નતિકા કરેં વિચાર. ૬
 સુખ દુઃખમેં હમ સમતા ધારે, રહેં અચલ જિમિ સદા અટલ,
 ન્યાય માર્ગકો લેશ ન ત્યાગેં, વૃદ્ધિ કરેં નિજ આતમ બલ. ૭
 અષ્ટ-કર્મ જો દુઃખ હેતુ હેં, ઉનકે ક્ષયકા કરેં ઉપાય,
 નામ આપકા જપેં નિરન્તર, વિદ્ય શોક સખ હી દર જાય. ૮
 હાથ જોડ કર શીશ નમાવે, બાલક જન સખ ખડે ખડે,
 ચહ સખ પૂરેં આશ હમારી, ચરણ શરણમેં આન પડે. ૯

x

x

x

આબ્હાનન ઇત્યાદિક જાનો, ભક્તિ ભાવ ઉરમેં ધરકે.
 મન ઉત્તિષ્ઠ પ્રતિ ક્ષમા માગકર, વિદ્યા આપકો હમ કરતે. ૧

વિનતી.

અહો જગત-ગુરુદેવ ! સુનિયો અર્જ હમારી;
 તુમ પ્રભુ હીન દયાલ, મેં દુઃખિયા સંસારી. ૧
 ઇસ ભવ-વન કે માંહિ, કાલ અનાદિ ગમાયો;
 અમત ચતુર્જાતિ માંહિ, સુખ નહિં દુઃખ બહુ માયો. ૨
 'કર્મ'-મહારિપુ જોર, એક ન કામ કરેં જી;
 અન આને દુઃખ દેહિં, કાહુ સે નાહિં રહેં જી. ૩

કબહૂં ઇતર નિગ્રેહ, કબહૂં નરક દિખાવેં;
 સુર, નર, પશુ ગતિ માહિં, બહુ વિધિ નાચ નચાવેં. ૪
 પ્રભુ ! ઇનકા પરસંગ, ભવ ભવ માહિં યુરે જી;
 જો દુઃખ હીને દેવ ! તુમ સે નાહિં છિપે જી. ૫
 એક જન્મ કી ખાત, કહિ ન સકું સુનિ સ્વામી;
 તુમ અનન્ત પર્યાય, જાનત અન્તરજામી. ૬
 મેં તો એક અનાથ, યે મિલ દુષ્ટ બનેરે;
 કિયો બહુત બેહાલ, સુનિયો સાહબ મેરે, ૭
 જ્ઞાન મહાનિધિ લૂટ, રંક નિબલ કર કારો,
 ઇનહી તુમ મુઝ માંહિ, હે પ્રભુ ! અન્તર પારો. ૮
 પુન્ય પાપ મિલ દોય, પાપન બેડી કારી;
 તન કારાગ્રહ માંહિ, મૂંઢ દિયા દુઃખ ભારી. ૯
 ઇનકા નેક બિગાર, મેં કુછ નાંહિ કિયો જી;
 બિન કારણ જગબંધુ, બહુ વિધિ વૈર લીયો જી. ૧૦
 અબ આયો તુમ પાસ, સુનકે સુજસ તિહારો;
 નીતિ નિપુન જગ રાજ, કીજૈ ન્યાવ હમારો. ૧૧
 દુષ્ટન દેહુ નિકાલ, સાધુન કો રખ લીજૈ,
 વિનવૈ બૂધરહાસ, હે પ્રભુ ! હીલ ન કીજૈ. ૧૨

દોહા.

તીન લોક તિહુ કાલમેં, તુમ સમ દેવ ન કોય,
 યહી સુ વર મોહિ હીજિયે, ચરન સરન મુખ દિખ. ૧

अद्याष्टकस्तोत्र ।

अद्य मे सफलं जन्म नेत्रे च सफले मम ।
 त्वामद्राक्षं यतो देव हेतुमक्षयसम्पदः ॥ १ ॥
 अद्य संसारगम्भीरपागावारः सुदुस्तरः ।
 सुतरोऽयं क्षणेनैव जिनेन्द्र तव दर्शनात् ॥ २ ॥
 अद्य मे क्षालितं गात्रं नेत्रे च विमले कुते ।
 स्नातोऽहं धर्मतीर्थेषु जिनेन्द्र तव दर्शनात् ॥ ३ ॥
 अद्य मे सफलं जन्म प्रशस्तं सर्वमङ्गलम् ।
 संसारार्णवतीर्णोऽहं जिनेन्द्र तव दर्शनात् ॥ ४ ॥
 अद्य कर्माष्टकज्वालं विधूतं सकषायकम् ।
 दुर्गतेर्विनिवृत्तोऽहं जिनेन्द्र तव दर्शनात् ॥ ५ ॥
 अद्य सौम्या ग्रहाः सर्वे शुभाश्चकादशस्थिताः ।
 नष्टानि विघ्नजालानि जिनेन्द्र तव दर्शनात् ॥ ६ ॥
 अद्य नष्टो महाबन्धः कर्मणां दुःखदायकः ।
 सुखसङ्गं समापन्नो जिनेन्द्र तव दर्शनात् ॥ ७ ॥
 अद्य कर्माष्टकं नष्टं दुःखोत्पादनकारकम् ।
 सुखान्मोधिनिमग्नोऽहं जिनेन्द्र तव दर्शनात् ॥ ८ ॥
 अद्य मिथ्याबन्धकारस्य हन्ता ज्ञानदिवाकरः ।
 उदितो मच्छीरेऽस्मिन् जिनेन्द्र तव दर्शनात् ॥ ९ ॥
 अद्याहं सुकृती भूतो निर्धृताशेषत्मवः ।
 सुवनत्रयपूज्योऽहं जिनेन्द्र तव दर्शनात् ॥ १० ॥
 अद्याष्टकं पठेद्यस्तु गुणानन्दितमानसः ।
 तस्य सर्वार्थसंखिडिर्जिनेन्द्र तव दर्शनात् ॥ ११ ॥

दर्शनस्तोत्र ।

दर्शनं देव देवस्य, दर्शनं पापनाशनं ।
दर्शनं स्वर्गसोपानं, दर्शनं मोक्षमाधनं ॥ १ ॥
दर्शनेन जिनेन्द्राणाम्, साधूनां वन्दनेन च ।
न चिरं तिष्ठति पापम्, छिद्रहस्ते यथोदकम् ॥ २ ॥
वीतरागमुखं दृष्ट्वा पद्मरागसमप्रमम् ।
अनेकजन्मकृतं पापं, दर्शनेन विनश्यति ॥ ३ ॥
दर्शनं जिनसूर्यस्य, संसारध्वान्तनाशनम् ।
बोधनं चित्तपद्मस्य, समस्तार्थप्रकाशनं ॥ ४ ॥
दर्शनं जिनचन्द्रस्य, सद्दर्शामृतवर्षणं ।
जन्मदाहविनाशाय, वर्धनं सुखवारिधेः ॥ ५ ॥
जीवादितत्त्वं प्रतिपादकाय, सम्यक्त्वमुख्याष्टगुणाश्रयाय ।
प्रशान्तरूपाय दिगम्बराय, देवाधिदेवाय नमो जिनाय ॥ ६ ॥
चिदानन्दैकरूपाय, जिनाय परमात्मने ।
परमात्मप्रकाशाय नित्यं सिद्धात्मने नमः ॥ ७ ॥
अन्यथा शरणं नास्ति, त्वमेव शरणं मम ।
तस्मात्कारुण्यभावेन, रक्ष रक्ष जिनेश्वर ॥ ८ ॥
नहि त्राता नहि त्राता, नहि त्राता जगत्त्रये ।
वीतरागत्परो देवो, न भूतो न भविष्यति ॥ ९ ॥
जिने भक्तिर्जिनेभक्तिर्जिनेभक्तिर्दिने दिने ।
सदा मेऽस्तु सदा मेऽस्तु, सदा मेऽस्तु भवे भवे ॥ १० ॥

जिनधर्मविनिमुक्तो मा भवं चक्रवर्त्यपि ।

स्याच्चेटोऽपि दग्धोऽपि जिनधर्मानुवासितः ॥ ११ ॥

जन्मजन्मकृतं पापं जन्मकोटिमुपार्जितं ।

जन्ममृत्युजरारोगं हन्यते जिनदर्शनात् ॥ १२ ॥

अद्यामवत्सफलता नयनद्वयस्य,

देवत्वदीयचार्णांबुजवीक्षणेन ।

अद्य त्रिलोकतिलक प्रतिभासते मे,

संसारवारिधिरयं चुलुकप्रमाणं ॥ १३ ॥

७५२ प्रभाषे जेक जे दर्शन जेदीने साष्टांग नमस्कार
करवा. पछी पूजन भाटे अक्षत (थोभा) यढाववा होय तो
नीचेने श्लोक तथा भंत्र लखीने ते यढाववा.

अक्षत (थोभा) यढाववानो श्लोक ने भंत्र.

अपारसंसारमहासमुद्र-प्रोत्ताणे प्राज्यतरीन्सुमकत्या ।

दीर्घाक्षताङ्गेर्ध्वलाक्षतोर्ध्व-जिनेन्द्रसिद्धान्तयतीन् यजेऽहम् ।

ॐ ह्रीं अक्षयपदप्राप्तये देवशास्त्रगुरुभ्यो अक्षत न् निर्वपामि स्वाहा ।

पुण्य (कूल) यढाववानो श्लोक ने भंत्र.

विनीतमव्याज्विविधसूर्यान्-वर्षान् सुचर्यान् कथनैकधुर्यान् ।

कुन्दारविन्दप्रमुखप्रसूनै-जिनेन्द्रसिद्धान्तयतीन् यजेऽहम् ॥

ॐ ह्रीं कामशाणविघ्नसनाय देवशास्त्रगुरुभ्यो पुण्यं निर्वपामि स्वाहा ।

इण यढाववानो श्लोक ने भंत्र.

क्षुब्धद्विलम्बमनसाऽप्यगम्यान्, कुवादिवादाऽस्खलितप्रभावान् ।

फलैरलं नाक्षफलाभिसरै-जिनेन्द्रसिद्धान्तयतीन् यजेऽहम् ॥

ॐ ह्रीं देवशास्त्रगुरुभ्यो मोक्षफलप्राप्तये फलं निर्वपामि स्वाहा ।

અથ ચંદ્રાવવાનો શ્લોક ને અંત.

સદ્ધારિયન્ધાક્ષસપુષ્પજાતૈ નૈવેદ્યદીપામલધ્રુવધ્રુવૈઃ ।

ફલૈર્વિચિત્રૈર્વૈર્ધનયુગ્મયોગ્યાન્ જિનેન્દ્રસિદ્ધાન્તયતીન્ યજ્ઞેઽહમ્ ॥

ૐ હીં અનર્થ્યગદપ્રાપ્તયે દેવશાસ્ત્રગુરુમ્યોઽર્ચ્ય સમર્પયમિ સ્વાહા ।

એ પછી ઠવિ હોલતરામ કૃત સ્તુતિ કે બુધજન કૃત ।
સ્તુતિ બહુવી જોધયે જે આજળ આપેલી છે.

શ્રી કવિવર માગવન્દજી કૃત—

મહાવીરાષ્ટકં સ્તોત્રમ્ ।

યદીયે ચૈતન્યે, મુકુર હવ માવાશ્વિદચિતઃ ।

સમં ભાન્તિ પ્રૌઞ્યવ્વયજનિલમન્તોઽન્તરહિતાઃ ॥

જગત્સાક્ષી માર્ગપ્રકટનપરો માનુરિવ યો ।

મહાવીરસ્વામી નયનગથગામો ભવતુ મે (નઃ) ॥ ૧ ॥

અતામ્ર ચચક્ષુઃ કમલયુગલં સ્પંદરહિતં ।

જનાન્કોપાવાયં પ્રકટયતિ વામ્યન્તરમપિ ॥

સ્ફુટં મૂર્તિર્યસ્ય પ્રશ્નમિતમધી વાતિવિમલા ।

મહાવીરસ્વામી નયનપથગામી ભવતુ મે (નઃ) ॥ ૨ ॥

નમન્નાકેન્દ્રાલીમુકુટમણિમાખાલજટિલં ।

લસત્પાદામ્બોજદ્વયમિદં ચદીયં તનુમૃતં ॥

મવજ્વાલાશાન્ત્યૈ પ્રભવન્તિ જલં વા સ્મૃતમપિ ।

મહાવીરસ્વામી નયનપથગામી ભવતુ મે (નઃ) ॥ ૩ ॥

यदर्चाभावेन प्रसूदितमना दर्दं इह ।
 क्षणादासीत्स्वर्गा, गुणगणसमृद्धः सुखनिधिः ॥
 लभन्ते सद्भक्ताः शिवसुखममाजं किमु तदा ।
 महावीरस्वामी, नयनपथगामी भवतु मे (नः) ॥ ४ ॥

कनत्स्वर्णामासोऽप्यपगततनुर्ज्ञाननिबद्धो ।
 विचित्रात्माप्येको, नृशतिवरसिद्धार्थनयः ॥
 अजन्मापि श्रीमान्, विगतभवरागोद्भुतगतिर् ।
 महावीरस्वामी, नयनपथगामी भवतु मे (नः) ॥ ५ ॥

यदीया वाग्गंगा, विविधनयकल्लोलविमला ।
 वृहज्ज्ञानाम्भोमिर्जगति जनतां या स्नपयति ॥
 इदानीमप्येषा, बुधजनमगलैः परिचिता ।
 महावीरस्वामी, नयनपथगामी भवतु मे (नः) ॥ ६ ॥

अनिर्वोद्रेकस्त्रिभुवनजयी कामसुभटः ।
 कुमारावस्थाया-मपि निजबलाद्येन विजितः ॥
 स्फुल्लितमानन्दप्रशमपदराज्याय स जिनः ।
 महावीरस्वामी, नयनपथगामी भवतु मे (नः) ॥ ७ ॥

महामोहातङ्क-प्रक्षमनापराकस्मिकभिषग् ।
 निरापेक्षो बंधुर्विदितमहिमामङ्गलकरः ॥
 शरण्यः साधूनाम् भवभयभृतामुत्तमगुणो ।
 महावीरस्वामी, नयनपथगामी भवतु मे (नः) ॥ ८ ॥

મહાવીરાણકં સ્તોત્રં મક્ત્યા માગેન્દુના કૃતમ્ ।

યઃ પઠેન્દ્રુણાચ્છાપિ, સ યાતિ પરમાં ગતિમ્ ॥

દોહા ।

મહાવીર અણક રચૌ, માગચન્દ્ર રુચિ ઠાન ।

પઠ સુને જે આવસો, તે પાવે નિરવાન ॥

શ્રી નેમણના ખાર મહીના.

ચંદ્રતરે ચિતા ઘણીરે જીવ, સાલે હંધડા માંચ,

આઠ જવની પ્રીતડી રે, ઘેર મેલ્યા રાજુલ નાર;

નેમણ આવેને ઘેર આવજ.

વૈશાખે વનમાં રહ્યાં, કાંઈ પાકી કાઠમ દ્રાક્ષ,

નેમ વિન જ્યે કાણુ કહે, કે તમે ચાખો રાજુલ નાર. નેં

જેઠે મેઠી છાંયડી. સરવ મલ્યો વનવાસ;

કેશર ભરી તલાવડી, માંહી રમતો સહીઅર સાથ, નેં

અસાઠ આવી ઉમટો, ને વીજળીઓનો ચમકાર;

ઘડી ઘડી પેઠે સાંભરે, મને આ દુઃખ મનમાં થાય. નેં

શ્રાવણ વરસે સરવરી ને, નદીએ નીરમલ નીર;

તોરણથી પાછા વલ્યા, તેમ જ્યે ન ઘટે રીત. નેં

ભાદરવો ભેરી ગાજીઓ, ને વરસો હીવસ ને રાત;

સાંભળો કે જ્યો નેમણ, મારો સહસાવનમાં વાસ. નેં

આસો માસો નિરમલો ને, ભેવા સરખી રાત;

રાજુલ કહે જ્યો નેમણ, ને આવેને આપ ઘેર. નેં

કારતક માસ હીલાવડી તે, ઘેર ઘેર મંગળ ચાર;

સેવ મુંવાળી ને. લાપડી, ચાર જમવાનાં નાશ. નેં

માજશર મન મોહી રહું, ને વરસોઃ હીમસ ને રત; ગલાલ પ્રદયાર મુનિ એમ બણે, તમે મુણુએ નર ને નાર. ને૦
 પોસી કાયા સોસીએ, ને કઠડા જોળન નાર; બર જોળન પેઠે ઘેર નથી, મારો એળે ગયો અવતાર. ને૦
 મહા મહીને મન મોહી રહું, ને સેજ તળાઈ ને ખાટ; રાણુલ કહે નેમજી વીણુ, જુના હીસે આવાસ. ને૦
 ફાગણુ માસ ફરકોઓ ને, ઘેર ઘેર ફાગ ગવાય; ઓઢવા સારૂ ઓઢણા, માંહો અળોલ ગુલાલ. ને૦
 બાર માસ તો પુરા થયા ને, પહોંચી મનની આશ; ગલાલ પ્રદયારી એમ બણે, કે તમે મુણુએ નર ને નાર. ને૦

કુજણુસનો વેપાર નહીં કરવાનો સવૈયો.
 હાડ, લોહ, લકડ રૂ, ચામ કેસ સીંગ ફીરી,
 હીંગ તેલ લુણુ તીલ, સાજી રાગ જાણીએ;
 ફોટકડી નીલ સાણુ, લાખ ચોર કમુંબલ,
 સહક વિષ આદિ કરી, કાચ ન આંણીએ.
 વિધ્યો અજ ઇન આદિ, વેચે નહીં શ્રાવક જન,
 ધામે ત્રસ જીવ ઘાત, અનંતા હાનિ હૈ;
 અખ ઇતનેતે વણુજ ન કરે મહાજન;
 તાકે કહુ નામ કહું, બવ્ય જીવ ધારો હૈ,

કુજાતિથા વેપાર નહીં કરવાનો સવૈયો.
 કસાઈ ચંડાલ ઓરે, લુહાર ઢેડઃ અચમાલ;
 ધેખી, ઘેખી ચેરિર બહિલ, લાધરી એમ જાણીએ;
 સંકલ્યા કાળજી કમ ફાંસો, અનંતજીવ છીંચ;
 અદિ ઇતનેતે વિવણુજનનાં નીચાં અજાણીએ.

બાકે હિંસા હોય બધી, તાનસો દેવે નહી,
ઇતને બતા ન કરે, અજણ અહણ કરે;
જો બહુત દ્રવ્ય ધરે, પડે અતિ આશ્ચર્યે,
તાકે નામ શ્રાવક, નિશ્ચે મન બાણીએ.

કાયા નગરીનું પદ.

કાયા નગરીમાં જીવ વણબરો, હવથ પોકીને ચાલણહારો,
પથ ઈંદ્રી પોઠી મન વાળો, મન નાથક ચલાવે તીમ ચાલો;
તારા પોઠીની બાધી છે કાઠ, પ્રકૃતિ એકસો ચાલીસ ને આઠ,
મન વચન કાયા ત્રણ સાથી, લાલ પોઠ પોતાની ગાઠી.
સરવ સાથી મળીને ચાલ્યા, તે તો લક્ષ ચોરાસીમા મહાલ્યા,
અનંત કાળ ગયો ઈમ જમતા, મન ભાર ભરો મન ગમતો;
હું તો ભમી ભમીને થાક્યો, સદ્ગુરુને ધણે જઈ લાગ્યો,
સ્વામી આઠ કરમ મને વલગ્યા, કહો તે કેમ થાશે અલગા.
વલગી સદ્ગુરુ બોલ્યા વાણી, પાળો જીવ દયા ધરમ બાણી,
દેવ શાસ્ત્ર ગુરુની કરો સેવા, જેમ પામે અવિચલ પદ હેવા;
દીક્ષા લેઇને ધરજો ધ્યાન, જેમ પામે કેવળ જ્ઞાન,
શ્રાવક કહે જે વારવાર, જેમ પામે સુખ જંગાર.

ગુરુજીના સાત વાર.

કહું અગુર નર મુણ સતગુરુ સર્ગી;
સાત વારકે લોક બતાવું, હૈયે સમજ લેખી;
દીતકાર કહે દેવ ધર્મ ગુરુ કર લ્યો પીછાણો,
કુર્મો કુષ્મં તલને, પહોંચે મિનસાણી. કહું

સોમવાર કહે સોમ નજર કરી, પાળો જીવ જયણા,
 છકાય જીવકી આરંભ મિટાવો, અભય દાન દેના. કહું.
 મંગળવાર કહે મનજ્યા જનમ કર, નર દુલ્લેખ પાયા,
 ચાર ગતિ ચોરાસી લક્ષમેં, આતમા ઉર ભાયા. કહું
 ગુધવાર કહે ગુજરે પ્રાણી, અધીર આ સંસારરે,
 આપને જાતાં વાર ન લાગે, દેખી લોભાણા. કહું.
 શુક્રવાર કહે જ્ઞાન સહીતે, શુદ્ધે મન લાવો,
 દયા ધર્મ મત પાળીને, દોષ બહાર ટાળો. કહું.
 શુક્રવાર કહે સુકરીત કર લ્લેવો, ક્રોધ લોભ ટાલી,
 પંચ મહાવ્રત શીલવ્રત પાલીને, હોભએ સંજમ ધારી. કહું.
 શનીવારે તો ઘરરે જીવડા, અનંત ભવ લેવો,
 આઠ કરમને ક્ષય કરીને, મોક્ષ પદ પામે. કહું.
 સાત વારકો ભેદ બતાવું, હૈયે સમજ લેના. કહું

સીમંદરસ્વામીનું સ્તવન.

સીમંદર સ્વામી દર્શન દો મહારાજ,
 મારે અવર નહી કાંઈ કાજ, મારે રત્નત્રયનું ભેદએ રાજરે;
 સીં (એ આંચળી)

વિદેહ ક્ષેત્ર માંદિ બાણીએરે, કી ભવિક જિન કેરો વાસ,
 સીતા નદી ઉત્તર તટરે, શોભા જગત વિખ્યાતરે. સીં
 સમોસરણ તીહાં શોભતુંરે, બાર ભોજન વિસ્તાર,
 સીમંદર તીહાં કેવલીરે, વહેરમાન શુભમાલરે. સીં
 બાર સભા તીહાં શોભતીરે, ચતુરવિધિ સંજ સોહાય,
 જિન વાણી તીહાં ઉચરેરે, ભોજન માણુ પ્રમાણુરે. સીં

કામદ લખ્યો પોંચે નહીરે, સંદેશો નહીં લગાર,
ભાવ સંદેશો મોકલુંરે, મનડું તમારી પાસરે. સીં
ધાતીઆ કમં ક્ષય કારણેરે, અરજ કીધી મહારાજ,
રાજ રિદ્ધીનો મુજ ખપ નહીરે, દેવલોક નહીં મુજ કાજરે. સીં
સંવત ૧૮૫૪ નારે, અરજ કીધી મહારાજ,
પોષ અધારી એકાદશીરે, વાંછિત પુરો મોરી આશરે. સીં
ઇંડર નગર તીહાં શોભતુંરે, શ્રી સંભવનાથનો વાસ,
ઠર જોડી સાંકલ કહેરે, વાંછિત પુરો મોરી આશરે. સીં
સીમંદરસ્વામી દર્શન ઘો મહારાજ, મારે અવર નહીં કંઈ કાજ,
મારે રતનત્રયનું જોઇએ રાજરે. સીં

શ્રી રૂપભનાથસ્વામીનું સ્તવન.

પ્રભુ રૂપભસ્વામી, અંતરજામી, મોક્ષના ધામી, વંદું હું વારંવાર,
પ્રભુ હાથજ જોડી, માનજ મોડી, કાયા સંકેતી વંદું હું વારંવાર;
ધુલેવ નગરીમાં આપ ગિરાજયા, પ્રથમ રૂપભ જિનેશ,
રીસ હરીને, ક્ષય કરીને, કમં કીધાં છે નિજેદરે. પ્રભુ
શશિની પેરે શીતલકારી, નાભિરાયા તુજ તાત,
સહસ્ર અષ્ટ લક્ષણ તમારાં, મરૂદેવી તુજ માતરે. પ્રભુ
કષાય દંડ બંધને તોડી, આપે ક્યાં છે દ્રર,
શિવ-નારીના પ્રથમ સ્વામી, આળ્યો છું આપ હંજુરરે. પ્રભુ
દ્રવ્ય ભાવથી પૂજન કરશે, જે કોઈ નર ને નાર,
શિવ-નાર તેને વહેલી મળશે, તે ઉતરે ભવ પારરે. પ્રભુ
સોવનકીર્તિ ગુરૂ પ્રતાપે, કનકકીર્તિ ગુણ આપ,
શ્રી આદીશ્વર નયણે નિરખી, હેયે હરખ ન માયરે. પ્રભુ

લઘુ પ્રતિક્રમણ ।

ૐ નમઃ સિદ્ધધ્મઃ ૩

ચિદાનંદૈકરૂપાય, જિનાય પરમાત્મને ।

પરમાત્મપ્રકાશાય, નિત્યં સિદ્ધાત્મને નમઃ ॥

ઈતર નિગોદ સાત, લાખ, નિત્ય નિગોદ સાત લાખ, પૃથ્વીકાય સાત લાખ અપકાય સાત લાખ, તેજિકાય સાત લાખ, વાયુકાય સાત લાખ, વનસ્પતિકાય દશ લાખ, બે ઈન્દ્રિય દોઢ લાખ, ત્રી ઈન્દ્રિય દોઢ લાખ, ચૌ ઈન્દ્રિય દોઢ લાખ, નરકગતિ ચાર લાખ, દેવગતિ ચાર લાખ, તિર્થંચ ગતિ ચાર લાખ, મનુષ્ય ગતિ ચૌદા લાખ, એવં કાયે ચૌરાસી લાખ, માતાપક્ષે પિતાપક્ષે એકમેા સાડે નીચ્ચાનવે લક્ષ કુલ કોટી લક્ષ સુક્ષ્મ બાહર પર્યાપ્ત અપર્યાપ્ત લઘિ પર્યાપ્ત કોઈ જીવનની વિરાધના કરી હોય, રાગદ્વેષ કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુઃકડં.

પંચ મિચ્છાત્ત, બાર અવિરત, પંદર યોગ, પચ્ચીસ કપાય, એવં સત્તાવન આસ્રવ કરી પાપ લાગ્યું હોય-(આંચલી) તરસ મિચ્છામિ દુઃકડં. ત્રીન દંડ, ત્રીન શલ્ય, ત્રીન ગર્વ કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુઃકડં.

રાજ કથા, યોગ કથા, સ્ત્રી કથા, બોબ્બન કથા કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુઃકડં.

ચાગ આત્મધ્યાન, ચાર રોદધ્યાન કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુઃકડં.

આચાર અનાચાર કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુઃકડં.
પંચ મિચ્છાત્ત કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુઃકડં.
પંચ આસ્રવ કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુઃકડં.
પંચ છટ્ટા, પ્રત છટ્ટા, ત્રસ જીવનની વિરાધના કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુઃકડં.

સમ વ્યસન સેવે કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુઃકડં.

સમ લય કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુઃકડં.

અષ્ટ મૂલ્યુષુ મતના અતિચાર કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.

દશ પ્રકારના બહિરંગ પરિગ્રહ કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.

ચૌદ પ્રકારના અંતરંગ પરિગ્રહ કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.

પંદરા પ્રમાદ કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.
પચ્ચીસ કપાય કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.
પંચ વ્વતીચાર કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.
મારે સમક્ષ નહીં કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.
રોદ્ર પરિણામના દુચિંતવન કરીને પાપ લાગ્યું હોય તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.

હિંહતા, હાલતા, બેહતા ચાલતા, સૂતા, બેસતા, માર્ગને વિષે જાણે, અજાણે, દીડે અણુદીડે કંઈ પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.

સુક્ષ્મ બાહર કોષ જીવ ચંપાયો હોય, બય પામ્યો હોય, ત્રાસ પામ્યો હોય, વેદના પામ્યો હોય, હેદના પામ્યો હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.

યતિ સર્વે મનિ આર્જિકા આવક આવિકા સર્વે પ્રકારે નિંદા કરી હોય, કરાવી હોય, સાબળી હોય, સંભળાવી હોય પરાઈ નિંદા કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.

દેવગુરુ શાસ્ત્રનેા અવિનય થયો હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.
નિર્માદ્ય દ્રવ્યનું પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.

બ્રાહ્મણ પ્રકારના સામાયિકના હોય લાગ્યા હોય તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.
પંચ દ્વિદ્રવ્ય વ છઠ્ઠા વિષય મન કરીને પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.

જાણે અણુજાણે કંઈ પાપ લાગ્યું હોય-તરસ મિચ્છામિ દુકકડં.

મારે કોષ સાથે રામ નહીં, દેવ નહીં, વેર નહીં, મન નહીં, માયા નહીં, મારે સમસ્ત જીવ સાથે હિતમ ક્ષમા, કર્મક્ષયનતા, સમાધિમરણ, ચારોં ગતિકા દુઃખ નિવારણ હો. ઇતિ લઘુ સામાયિક પ્રતિક્રમણ, જીલ્લયુક કાનો માત્રા ક્ષમા.

સંપૂર્ણ.

૨૪ તીર્થંકરોના વર્ણ, લાંછન ને ગણધર.

તીર્થંકર.	વર્ણ.	લાંછન.	ગણધર.
૧-રૂપભનાથજી	હેમવર્ણ	બળદ	૮૪
૨-અજીતનાથજી	હેમવર્ણ	ઢાથી	૯૦
૩-સ ભવનાથજી	હેમવર્ણ	ઘોડો	૧૦૫
૪-અભિન દત્તનાથજી	હેમવર્ણ	વાદરો	૧૦૩
૫-સુમતિનાથજી	હેમવર્ણ	ચક્રવો	૧૧૬
૬-પદ્મપ્રભુજી	રક્તવર્ણ	કમળ	૧૧૧
૭-સુપાર્શ્વનાથજી	હરિતવર્ણ	સાથીયો	૯૫
૮-ચ દ્રાવ્યજી	ચેતવર્ણ	ચ દ્ર	૬૩
૯-પુષ્પદ તનાથજી	ચતવર્ણ	મમર	૮૮
૧૦-સીતલનાથજી	હેમવર્ણ	વૃક્ષ	૮૧
૧૧-ત્રેવાંસનાથજી	હેમવર્ણ	ઝેડો	૭૭
૧૨-વાસુપુરુષજી	રક્તવર્ણ	પાડો	૬૬
૧૩-વિમલનાથજી	હેમવર્ણ	સુવર	૫૫
૧૪-અનંતનાથજી	હેમવર્ણ	સાહુડી	૫૦
૧૫-ધર્મેનાથજી	હેમવર્ણ	વ૦જ્ઞ ૩	૪૩
૧૬-શાન્તિનાથજી	હેમવર્ણ	હરણ	૩૬
૧૭-કૃત્યુનાથજી	હેમવર્ણ	બકરો	૩૫
૧૮-અરહનાથજી	હેમવર્ણ	માછલી	૩૦
૧૯-મલ્લીનાથજી	હેમવર્ણ	કળશ	૨૮
૨૦-મુનિસુવ્રતનાથજી	સ્વામવર્ણ	ઢાચળો	૧૮
૨૧-નમિનાથજી	હેમવર્ણ	રાતુ કમળ	૧૭
૨૨-નેમિનાથજી	સ્વામવર્ણ	શ ખ	૧૧
૨૩-પાર્શ્વનાથજી	હરિતવર્ણ	સર્પ	૧૦
૨૪-મહાવીરપ્રભુજી	હેમવર્ણ	સિંહ	૧૧

સ્વર્ગીય કવિવર વૃંદાવનજી કૃત—

શીલમાહાત્મ્ય ।

જિનરાજ દેવ દીજિયે સુઝ દીનપર કરૂણા,
ભવિવૃન્દકો અખ દીજિયે, ઇસ શીલકા ચરણા. ટેક૦

શીલકી ખારામે' જો, સ્નાન કરૈ હૈં,
મલકર્મકો સો ધોયકે, શિવનારિ ખરૈ હૈં,
વતરાજસોં બેતાલ, ખ્યાલ કાલ ઠરૈ હૈં,
ઉપસર્ગવર્ગ ધોરકોટ કષ્ટ ટરૈ હૈં. જિન૦ ૧.

તાપ દાન ધ્યાન બપ જપન, જોગ અચારા,
ઇસ શીલસે સખ ધર્મકે, અંદકા હૈ ઉભારા;
શિવપંથ અંથ મંથકે નિર્મંથ નિકારા;
ખિન શીલ કોન કર સકે સંસારસે પારા. જિન૦ ૨.

ઇસ શીલસે નિર્વાણુ નગરકી હૈ અવાદી,
ત્રેસઠશલાકા કોન, ચે હી શીલ સવાદી;
સખ પૂજ્યકે પદવીમે' હૈ પરધાન ચે ગાદી,
અઠઠશસહસ્ર ભેદ ભણે વેદ અવાદી. જિન૦ ૩

ઇસ શીલસે સીતાકો હુઆ આગસે પાની,
પુરદાર ખુલા ચલનિમે' બર કૂપસો પાની;
નૃપ તાપ ટરા શીલસે રાની દિયા પાની,
ગંગામે' ગ્રાહસોં ગચી ઇસ શીલસે રાની. જિન૦ ૪.

ઇસ શીલહીસે સાંપ સુમનમાલ હુઆ હૈ,
દુઃખ અંજનાકા શીલસે ઉદાર હુઆ હૈ;

થઈ સિન્ધુમેં શ્રીપાલકો, આધાર હુઆ હૈ,
 વપ્રાકા પરમ શીલહીસે પાર હુઆ હૈ. જિન૦ ૫.
 દ્રોપદિકા હુઆ શીલસે અમ્બરકા અમારા,
 જા ધાતુદીપ કૃષ્ણને સગ કષ્ટ નિવારા;
 જળ ચન્દના સતીકી, વ્યથા શીલને ટારા,
 ઇસ શીલસે હી શક્તિ વિશલ્યાને નિકારા. જિન૦ ૬.
 વહ કોટશિલા શીલસે લક્ષ્મણને ઉઠાઇ,
 ઇસ શીલસે હી નાગ નથા કૃષ્ણ કન્હાઇ;
 ઇસ શીલને શ્રીપાલજીકી કોઠ મિટાઇ,
 અરૂ રૈનમૈંજૂપાકો લિયા શીલ બચાઇ. જિન૦ ૭.
 ઇસ શીલસે રનપાલ કુંઅરકી કટી ઘેરી,
 ઇસ શીલસે વિષ શેઠકે નન્દનકી નિઘેરી;
 શૂલીસે સિંહપીઠ હુઆ સિંહ હી સેરી,
 ઇસ શીલસે કર માલ સુમન માલ ગલેરી. જિન૦ ૮.
 સમન્તભદ્રજીને અહો શીલ સમ્હારા,
 શિવપિંડતૈ જિનચન્દ્રકા પ્રતિબિમ્બ નિકારા,
 સુનિ માનતુંગજીને ચહી શીલ સુધારા,
 તબ આનકે ચક્રેશ્વરી સબ બાત સમ્હારા. જિન૦ ૯.
 અકલંકદેવજીને ઇસી શીલસે લાઇ,
 તારાકા હરા માન વિજય બોહસે પાઇ;
 ગુરૂ કુન્દકુન્દને ઇસી શીલસે જાઇ,
 ગિજ્ઞાનરૂપે પાપાણુકી દેવીકો પુલાઇ. જિન૦ ૧૦.
 ઇત્યાદિ ઇસી શીલકો મહિમા હૈ ઘણેરી,
 વિસ્તારકૈ કહ્યેમેં બહી કોયગી દેરી

પલ એકમે સખ કષ્ટકો થહ નષ્ટ કરેરી,
 ઇસહીસે મિલે રિદ્ધિ સિદ્ધિ વૃદ્ધિ સખેરો જિન૦ ૧૧.
 વિન શીલ ખતા ખાતે હૈ સખ કાછકે દીલે,
 ઇસ શીલ વિના તત્ર મત્ર જત્ર હી કીલે,
 સખ દેવ કરે સેવ ઇસી શીલકે હીલે,
 ઇસ શીલહીસે ચાહે તો નિર્વાણપદી લે જિન૦ ૧૨.
 સમ્યક્ત્વસહિત શીલકો, પાલે હૈ જો અન્દર,
 સો શીલ ધર્મ હોય હૈ કલ્યાણકા ચન્દર,
 ઇમસે હુએ ભવપાર હૈ, ફુલ કોલ ઓ બન્દર
 ઇસ શીલથી મહિમા ન સકે ભાષ પુરન્દર જિન૦ ૧૩.
 જિસ શીલકે કહનેમે થકા સહસવદન હૈ,
 જિસ શીલને ભય પાયા ભગા ફૂર મદન હૈ,
 સો શીલ હો ભવિવૃન્દકો કલ્યાણપ્રદન હૈ,
 દશ પઠ હો ઇમ પઠસે નિર્વાણસદન હૈ
 જિનરાજ દેવ હાજિયે મુજ દીનપે કરૂણા,
 ભવિવૃન્દકો અખ દીજિયે ઇસ શીલકા શરણા ૧૪.

ઈતિ શાલમાહાત્મ્ય.

અથ શીલાધિકાર.

સવૈયા ૧ માત્રાકી.

સો અપયયકો ડક બજાવત, લાવત ફુલ કલક પરધાન
 સો ચારિતકો દેત જલાણુલિ, ગુનબનકો ઠાવાનલ ઠાન;
 સો શિવપન્થકિ વાર બનાવત, આપતિ વિપતિ મિલનકો ધાન,
 ચિન્તામણિ સમ્માન જજ જો નર, શીલરતન નિજ કરત

૨૧૭૬ છંદ.

કુલ કલંક ફલમલહિ, પાપમલપંક પખારહિ,
 ફાણુ સંકટ ફરહિ, જગત મહિમા વિસ્તારહિ;
 સુરગ મુકતિ પદ રચહિ, મુકૂતસંચહિ કર્ણારસિ,
 સુરગન બંદહિ ચરન, શીલગુણ કહત બનારસિ—૨

મત્તમયંદ.

તાહિ ન વાલ ભુજંગમઠો ભય, પાનિ ન વૌરૈ ન પાવક બલૈ,
 તાકે સમીપ રહેં સુર કિજર, સો શુભ રીત કરૈ અમ્મ ટાલૈ;
 તામ્મ વિવેક બદૈ ઘટ અંતર, સો સુરકે શિવકે મુખ માલ,
 તાકિ મુકીરતિ હોય તિહૂં જગ, બે નર શીલ અખંડિત પાલે—૧

પદ્મપદ.

અગ્નિ નીરસમ હોય, માલસમ હોય ભુજંગમ,
 નાહર મૃગસમ હોય, કુટિલ ગજ હોય તુરંગમ;
 વિષ પિયૂષસમ હોય, શિખર પાવાન ખંડ મિત,
 વિધન ઉલટ આનંદ હોય, રિપુ પલટિ હોય હિત.
 હીલાતલાવસમ ઉદધિજલ, ગૃહસમાન અટવી વિકટ,
 ઇંદ્રવિધિ અનેક દુઃખ હોહિ મુખ, શીલવંત નરકે નિકટ—૧૮

દોહા.

નિજ ગુણ આતમરામકા, શીલ વરત પહિયાન,
 તીન લોકકી સંપદા, મિલૈ, શીલમેં આન.—૧
 કેવલ પદ યાસેં મિલૈ, શિવમંદિરકા રાજ,
 શીલવરત યાતેં ભવિક, સખવૃત્તનિ સિરતાજ.—૨
 સખ સંપતિ ઇસ જગતમેં, મિલતી ભવભવમાંહિ,
 શીલરતન પર્યાય નર, ફલ્ગુભ મિથ્યા નાંહિ.—૩

એસે દુર્લભ રત્નકો, કર મહીન દગ્ગહીન,
ચત્ત સહિત પાલે નહીં, તે પાવેં ભવ દીન.—૪
બારબાર જામન મરણ, અદ્ય આયુ તનહીન,
દુઃખ અપાર ભોગેં સદા, શીલવિના ત્રિય દિન.—૫
કલ્પવૃક્ષ ચિન્તામણી, અરૂં પારસ પાખાન,
સખ ગુણ તેરા તુઝ વિષે, શીલવ્રત ધરિ ધ્યાન.—૬
સુરપતિ સેવા કરત હેં, નામ બાધ વશ થાય,
શીલવ્રત અતિચારચ્યુત, જો પાલેં સુખકાથ.—૭
વિન્ધ્યાચલ અટવી વિકટ, ભવન પુરંદર ધાય,
શીલવ્રત નરકે નિકટ, સકટ સર્વ વિલાય.—૮

ચોપાઈ.

શીલવ્રત નરનારી કાથ, સેવા તાસ કરો ભવિલોચ,
બાકે શીલ તને પરભાવ, મિટૈં સહજ પરભાવ કુભાવ —૯
દોહા.

શીલવ્રતકે ગુણનકો, કવિ કો સકૈં વખાણ,
જો ધારૈં છુલ્લવ્રત નર, લહેં પરમ કલ્યાણ.—૧૦

ત્રેપન ક્રિયા વિનતિ.

શી જિન ચરણ કમલ નમી, નમું ભારતી માથ;
ત્રેપન ક્રિયા વિસ્તાર સુણો, જેમાં મુખ બહુ થાય.
વિપુલાચલ ગીરી આવીઆ, મહાવીર જિનરાય;
મોતમ સહિત સોહામણા, પૂજે એણિકરાય.
પાથ પૂજી શુરૂ સ્તવન કરી, પૂછે પૃથ્વી ઇંચ;
શ્રાવકતાણી ત્રેપન ક્રિયા, સુજને કહો જગદીશ.

મોતમસ્વામી જોલાઆ, વર મધુરી વાણી,
 પ્રથમ મૂલગુણ આઠ ધરો, તે કહું વખાણી.
 મધ માંસ મધુ વરણ્યે, તો હોય સુખની ખાણ,
 પંચ ઉદ્ધમર ફલ પરિહરો, તેમાં છે બહુ પ્રાણ.
 આ આઠે શુભ મૂલગુણ, ધરીએ મનતણે રંગ;
 ખાર વરત મુથો મગધપતિ, કરીએ તેહ અલંગ.
 અહિંસા મન પહેલું કહું, બીજું સત્ય સુવિચાર;
 અચોરી મન ત્રીજું બણું, ચોથો ધ્રુવ અવતાર.
 પરિગ્રહ સખ્યા પાંચમે, નહિં લોભ લભાર;
 એ પાંચે મત પાળીએ, તો હોય સ્વર્ગનું દ્વાર.
 શુભમન ત્રણ દંઠ લોગિએ, દ્વિમત દેશમન બાણ;
 અનર્થદંઠ ન કીજીએ, જેમાં જીવની હાણ.
 ચાર શિક્ષામત જિન કહ્યા, સોમાર્ગક કીજે,
 પર્વ દિવસ પ્રોવધ સહિત, ઉપવાસ ધરીજે.
 જોગોપજોગ સંખ્યા કરો, અતિથી ભાગ તણજે;
 એ ખારે મન પાળવા, જેથી સુખ પામીજે.
 ખાર લેહ તપ અનુસરો, બાહ્યાભ્યંતર જોય;
 અનશન ઊનાદર કરો, મત પરીસંખ્યા હોય.
 રસપરિત્યાગ વિવિક્ત, શય્યાસન શય્યા ધરિજે;
 કાય કદેશ બહુ પરિહરો, સંસાર તરીજે.
 પ્રાયશ્ચિત્ત વલી વિનયમુ, વૈયામત કરીજે;
 સ્વાધ્યાય ઉત્સર્ગ ધ્યાન ધરો, જેમ માનવ અવતરીજે.
 ઉપશમ ભાવ કરો ઘણોએ, તો સીજે બહુ કાજ;
 કોષ લેખાદિક પરિહરો, જેમ પામે અવિચલ સજ.

દર્શન મત સામાયિક, પ્રોવધ વખાણો;
 સચિત્ત રાત્રિભોજન તળે, પ્રહાર્યથ મન ચિત્ત આણો.
 આરંભ પરિશ્રદ્ધ અનુમોદના, ઉચ્છિદ્ધ આહાર ન લેવો;
 એકાદશ પ્રતિમા ધરો, ગુરૂ નિર્ગન્ધ સેવો.
 દાન ચાર નિત દીજિએ, અભય ઔષધ આહાર;
 શાસ્ત્રદાન અતિ નિર્મલા, જિનવર વાણી વિશાલ.
 જલ ગાળો છવ જતન કરો, નિશીભોજન ટાળો;
 સમકિત જ્ઞાન તે નિર્મલો, શુભ ચારિત્ર પાળો.
 ત્રેપન ક્રિયા સુખદાયિની, નિત નિત સંભારો;
 સ્વર્ગ મુક્તિ હેલાં લહો, નિજ કુલ અજવારો.
 તપ કરવા તણી વિધી કરું, સુષ્ટો શ્રેષ્ઠિક વિચાર;
 પ્રથમ પડવે ઉપવાસ કરો, બીજદિન બે સુખકાર.
 ત્રણ ત્રીજ ને ચોથો ચાર, છઠ બાર પ્રકાર;
 અષ્ટમી અષ્ટ સોહામણી, એકાદશી અગ્નીઆર.
 બારસી બાર કરો વર્ણી, પામો ભવતણે પાર;
 એ તપ એણીપેર દીજિએ, કહે વીર કુમાર.
 એ તપ ભાવના ભાવતાં, સંપન્ને મુરનર સિદ્ધ;
 રાગ શોક સંતાપ ટળે, અનુક્રમે કેવલ સિદ્ધ.
 શ્રી વિદ્યાનંદી ગુરૂ ગુણ લીનો, મંજુ-ભૂષણદેવ;
 લક્ષ્મીચંદ્ર મુરલલિત અંગ, કરે સોજન સેવ.
 વીરચંદ્ર વિદ્યાવિલાસ, ચંદ્રવદન મુર્તિદ્ર;
 જ્ઞાનભૂષણ ગણધર સમા, દીઠે હોય આનંદ.
 પ્રભાચંદ્ર સૂરિ એમ કહે, જિનશાસન શણગાર;
 આ વિનતિ બે બણે સુણે, તે ઘેર જય જયકાર.

कविबर वृन्दावनजी इवित—

संकटहरण विनती ।

हो दीनबन्धु श्रीपति करुणानिधानजी ।
 अब मेरी विधा क्यों ना हरो बार क्या लगी ॥ टेक ॥
 मालिक हो दो जहानके जिनराज आप ही ।
 ऐबो हुनर हमारा कुछ तुमसे छिपा नहीं ॥
 बेजानमें गुनाह मुझसे बनगया सही ।
 ककरीके चोरको कटार मारिये नहीं ॥ हो दीन० ॥ १ ॥
 दुख दर्द दिलका आपसे जिसने कहा सही ।
 मुश्किल कहर बहरसे लई है भुजा गही ॥
 सब वेद औ पुगणमें परमाण है यही ।
 आनन्द कन्द श्री जिनेन्द्र देव है तुही ॥ हो दीन० ॥ २ ॥
 हाथी पै चढ़ी जाती थी सुलोचना सती ।
 गंगामें गिरा देने गही गजराजकी गती ॥
 उस वक्तमें पुकार किया था तुम्हें सती ।
 मय टारके उबार लिया हे कृपापती ॥ हो दीन० ॥ ३ ॥
 पावक प्रचण्ड कुण्डमें उमण्ड जब रहा ।
 सीतासे शपथ लेनेको तब रामने कहा ॥
 तुम ध्यान धार जानकी पग धारती तहां ।
 तत्काल ही सर स्क्ल हुआ कमल लहलहा ॥ हो दीन० ॥ ४ ॥
 जब चीर द्रौपदीका दुआसनने था गहा ।
 सब ही समाके लोग थे कहते हहा हहा ॥

उस वक्त भीर पीरमें तुमने करी सहा ।
 पढ़दा ढका सतीका सुयश जक्तमें रहा ॥ हो दीन० ॥ ५ ॥
 श्रीपालको सागर विषे जब सेठ गिराया ।
 उनकी रमासे रमनेको आया वो बेहया ॥
 उम वक्तके संकटमें सती तुमको जो ध्याया ।
 दुख दन्द फन्द भेटके आनन्द बढ़ाया ॥ हो दीन० ॥ ६ ॥
 हरिषेणकी माताको जब सौत सताया ।
 रथ जैनका तेरा चले पीछे यों बताया ॥
 उस वक्तके अनशनमें सती तुमको जो ध्याया ।
 चक्रेश हो सुत उसकेने रथ जैन चलाया ॥ हो दीन० ॥ ७ ॥
 सम्पत्त शुद्ध शीलवति चन्दना सती ।
 जिसके नगीच लगती थी जाहिर रती रती ॥
 बेड़ीमें पड़ी थी तुम्हें जब ध्यावती इती ।
 तब वीर धीरने हरी दुख दन्दकी गती ॥ हो दीन० ॥ ८ ॥
 जब अंजना सतीको हुआ गर्म उजारा ।
 तब सासने कलंक लगाकर चरसे निकारा ॥
 बन बर्गके उपसर्गमें सती तुमको चितारा ।
 प्रभु भक्तियुक्त जानके मय देव निवारा ॥ हो दीन० ॥ ९ ॥
 सोमासे कहा जो तू सती शील विशाला ।
 तो कुम्भमेंसे काढ़ भला नाग ही काला ॥
 उस वक्त तुम्हे ध्यायके सती हाय जब डाला ।
 तत्काल ही बह नम्र हुआ फूलकी माला ॥ हो दीन० ॥ १० ॥

जब कुष्टरोग था हुआ श्रीपाल राजको ।
 मैना मती तब आपकी पूजा इलाजको ॥
 तत्काल ही सुन्दर किया श्रीपालराजको ।
 वह राजरोग भाग गया मुक्तिराजको ॥ हो दीन० ॥११॥
 जब सेठ सुदर्शनको मृषा दोष लगाया ।
 रानीके कहे भूपने शूली पै चढ़ाया ॥
 उस वक्त तुम्हें सेठने निज ध्यानमें ध्याया ।
 शूलीसे उतार उसको मिहामनपै बिठाया । हो दीन० ॥१२॥
 जब सेठ सुभन्नाजीको बापीमें गिराया ।
 ऊपरसे दुष्ट फिर उसे वह मारने आया ॥
 उस वक्त तुम्हें सेठने दिल अपनेमें ध्याया ।
 तत्काल ही जंजालसे तब उसको बचाया ॥ हो दीन० ॥१३॥
 एक सेठके घरमें किया दागिदने डेरा ।
 भोजनका ठिकाना भी न था सांझ सबेरा ॥
 उस वक्त तुम्हें सेठने जब ध्यानमें घेरा ।
 घर उसकेमे तब करदिया लक्ष्मीका बसेरा ॥ हो दीन० ॥१४॥
 बलि वादमें मुनिराजमौ जब पार न पाया ।
 तब रातको तलवार ले शठ मारने आया ॥
 मुनिराजने निज ध्यानमें मन लीन लगाया ।
 उस वक्त हो प्रत्यक्ष तहां देव बचाया ॥ हो दीन० ॥१५॥
 जब रामने हनुमन्तको गढ़ लंक पठाया ।
 सीताकी खबर लेनेको बिलकीर सिखाया ॥

मग बीच दो मुनिराजकी लख आगमें काया ।
 झट वारि मृसलधारसे उपमर्ग बुझाया ॥ हो दीन० ॥१६॥
 जिननाथ ही को माथ नवाता था उदारा ।
 खेरेमें पड़ा था वह कुम्भकरण बिचारा ॥
 उस वक्त तुम्हें प्रेमसे संकटमें चिनारा ।
 रघुवीरने सब पीर तहां तुम्हें निवारा ॥ हो दीन० ॥१७॥
 रणपाल कुंवरेके पढी थी पांवमें बेगी ।
 उस वक्त तुम्हें ध्यानमें धयाया था सबेरी ॥
 तत्काल ही सुकुमारकी सब झड पढी बेगी ।
 तुम राजकुमारकी सभी दुख दन्द निवेगी ॥ हो दीन० ॥१८॥
 जब सेठके नन्दनको डया नाग जु कारा ।
 उस वक्त तुम्हें पीरमें धरधीर पुकारा ॥
 तत्काल ही उस बालका विष भूरि उतारा ।
 वह जाग उठा सोके मानो सेज सकारा ॥ हो दीन० ॥१९॥
 मुनि मानतुङ्गको दई जब भूपने पीरा ।
 तालेमें किया बन्द मरी लोह जंजीरा ॥
 मुनीशने आदीशकी थुति की है गभीरा ।
 चक्रेशरी तब आनके झट दूर की पीरा ॥ हो दीन० ॥२०॥
 शिवकोटिने इठ था किया सामन्तभद्रमों ।
 शिवपिण्डकी वन्दन करो शंको अमद्रसों ॥
 उस वक्त स्वयम्भू रखा गुरु मान भद्रसों ।
 जिन चन्दकी शक्तिमा ब्रह्म ममदी सुन्दरों ॥ हो० ॥२१॥

छेने तुम्हें आनके फल आम चढ़ाया ।
 मेंडक छे चला फूल मरा भक्तिका भाया ॥
 तुम दोनोंको अभिराम स्वर्गधाम बसाया ।
 हम आपसे दातारको लख आज ही पाया ॥ हो० ॥२२॥
 कपि श्वान मिह नेबला अज बैल विचारे ।
 तिर्यच जिन्हें रंच न था बोध चितारे ॥
 इत्यादि को सुगधाम दे शिवधाममें धारे ।
 हम आपसे दातारको प्रभु आज निहारे ॥ हो दीन० ॥२३॥
 तुम ही अनन्त जन्तुका भय भीर निवार ।
 बेदो पुराणमें गुरु गणधरने उचारा ॥
 हम आपकी शरणामतिमें आके पुकारा ।
 तुम हो प्रत्यक्ष कल्पवृक्ष इच्छिताकारा ॥ हो दीन० ॥२४॥
 प्रभु भक्त व्यक्त भक्त जक्त मुक्तके दानी ।
 आनन्द कन्द वृन्दको हो मुक्तिके दानी ॥
 मोहि दीन जान दीनबन्धु पातक भानी ।
 संसार विषम क्षार तार अन्तरजामी ॥ हो दीन० ॥२५॥
 करुणा निधान बानको अब क्यों न निहारो ।
 दानी अनन्त दानके दाता हो संपारो ॥
 वृष चन्द नन्द वृन्दका उपसर्ग निवारो ।
 संसार विषमक्षारसे प्रभु पार उतारो ॥
 हो दीन बन्धु श्रीपति करुणा निधान जी ।
 अब मेरी विधा क्यों ना इरो बार क्या लगी ॥ २६ ॥

श्री पार्श्वनाथ पूजा ।

कवित्त छन्द (मात्रा २१) ।

प्रानत देवलोकते आये, वामादे उर जगदाधार ।
अश्वसेन सुतनुत हरिहर हरि, अंक हरिततन सुखदातार ॥
जरतनाम जुगबोधि दियो जिहि, भुवनेसुरपद परम उदार ।
ऐसे पारसको तजि आरस, चापि सुधारस हेत विचार ॥ १ ॥

ॐ ह्रीं श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्र ! अत्र अवतर अवतर । संवीषद् ।

ॐ ह्रीं श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्र ! अत्र तिष्ठ तिष्ठ । ठः ठः ।

ॐ ह्रीं श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्र ! अत्र मम सन्निहितो भव भव । वषद् ।

अष्टक ।

प्रमिताक्षर ।

सुरदीरघिकाकनकुंभ भरो, तव पादपद्मतर धार करों ।
सुखदाय पाय यह सेवत हों, प्रभुपार्श्व सार्श्व गुन बेवत हों ॥१॥

ॐ ह्रीं जन्मजरामृत्युविनाशनाथ श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्रेभ्यो नमः
निर्वपामीति स्वाहा ।

हरिमंघ कुंकुम कर्पूर बसों, हरिचिह्न हेरि अरचों सुरसों ।
सुखदाय पाय यह सेवत हों, प्रभुपार्श्व सार्श्वगुन बेवत हों ॥२॥

ॐ ह्रीं श्री अवतारविनाशनाथ श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्रेभ्यो नमः
निर्वपामीति स्वाहा ।

हिमहीरनिरजसमानशुचं, वरपुञ्ज तंदुल तवाग्र मुचं ।

सुखदाय पाय यह सेवत हों, प्रभुपार्श्व सार्धगुन बेवत हों ॥३॥

ॐ ह्रीं अक्षयपत्रप्राप्तये श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्रेभ्यो अक्षतान् निर्व-
पामीति स्वाहा ।

कमलादिपुष्प धनुपुष्प घरी, मदभञ्जहेतु टिग पुञ्ज करी ।

सुखदाय पाय यह सेवत हों, प्रभुपार्श्व सार्धगुन बेवत हों ॥४॥

ॐ ह्रीं कामबाणविध्वंसनाय श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्रेभ्यः पुष्प
निर्वपामीति स्वाहा ।

चक्र नव्यगव्य रससार करों, घरि पादपद्मतर मोद मरों ।

सुखदाय पाय यह सेवत हों, प्रभुपार्श्व सार्धगुन बेवत हों ॥५॥

ॐ ह्रीं क्षुद्रोगनिवारणाय श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्रेभ्यो नैवेद्य निर्व-
पामीति स्वाहा ।

मनिदीपज्योत जगमग्गमई, टिगधारतें स्वपरबोध ठई ।

सुखदाय पाय यह सेवत हों, प्रभुपार्श्व सार्धगुन बेवत हों ॥६॥

ॐ ह्रीं मोहान्धकारविनाशनाय श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्रेभ्यो दीप
निर्वपामीति स्वाहा ।

दशगंध स्तेय मन माचत है, वह धूपधूपमिसि नाचत है ।

सुखदाय पाय यह सेवत हों, प्रभुपार्श्व सार्धगुन बेवत हों ॥७॥

ॐ ह्रीं अष्टकर्मवहनाय श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्रेभ्यो धूप निर्वप-
मीति स्वाहा ।

फलपक शुद्ध रसजुक्त लिया, पदकंठ पूजत हों खोलि दिया ।

सुखदाय पाय यह सेवत हों, प्रभुपार्श्व सार्धगुन बेवत हों ॥८॥

ॐ ह्रीं मोक्षफलप्राप्तये श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्रेभ्यः फलं निर्वपा-
मोति स्वाहा ।

जलभादि साजि सब द्रव्य लिया, कनधार धार नुतनृत्य किया ।
सुखदाय पाय यह सेवत हौं, प्रभुपार्श्व सार्धगुन बेवत हौं ॥९॥

ॐ ह्रीं अन्तर्यामिनासवे श्रीपार्श्वनाथजिनेन्द्रेभ्यो अर्घं निर्वपा-
मोति स्वाहा ।

पञ्चकल्याणक ।

लक्ष्मीधरा ।

पक्ष वैशाखकी श्याम दूजी मनो ।

गर्भकल्याणको घौस सोही मनो ॥

देव देवेन्द्र श्रीमातु सेवै सदा ।

मैं जजों नित्य ज्यों विघ्न होवै बिदा ॥

ॐ ह्रीं वैशाखकृष्णद्वितीयायां गर्भागमंगलप्राप्ताय श्रीपार्श्व-
नाथजिनेन्द्राय अर्घं नि० ।

पौषकी श्याम एकादशीको स्वजी ।

जन्म लीनों जगन्नाथ धर्म ध्वजी ॥

नाक नागेन्द्र नागेन्द्र पै पूजिया ।

मैं जजों ध्यायकें भक्त धारों दिया ॥

ॐ ह्रीं पौषकृष्णैकादश्यां जन्मसंगलप्राप्ताय श्रीपार्श्वनाथजिने-
न्द्राय अर्घं नि० ।

कृष्ण एकादशी पौषकी पावनी ।

राजको त्याग वैराग धार्यो बनी ॥

ध्यान चिद्रूपको ध्याय साता मई ।

आपको मैं जजों भक्ति मावैं लई ॥

ॐ ह्रीं श्रीगुरुगोपायना तपोमंगलमहिताय श्रीपार्श्वनाथ-
जिनेन्द्राय नमः ॥

चतकी चौथि श्यामा महाभावनी ।

तादिना घातिया घाति शोभा बनी ॥

बाह्य आभ्यन्तरे छन्द लक्ष्मीधरा ।

जैति सर्वज्ञ मैं पादसेवा करा ॥

ॐ ह्रीं श्रीगुरुगोपायना तपोमंगलमहिताय श्रीपार्श्वनाथ-
जिनेन्द्राय नमः ॥

सप्तमी शुद्ध शोभै महासावनी ।

तादिना मोच्छ पायो महाभावनी ॥

ब्रह्म सम्मेदते सिद्धराजा भये ।

आपको पूजते सिद्धराजा ठये ॥

ॐ ह्रीं श्रीगुरुगोपायना तपोमंगलमहिताय श्रीपार्श्वनाथ-
जिनेन्द्राय नमः ॥

जयमाला ।

रोहा (समकालधरा) ।

पाश धर्म गुनराश है, पार्श्वधर्म हरतार ।

पाशधर्म निजवास घो, पार्श्वधर्म घरतार ॥ १ ॥

नगरवनारसि जन्म लिय, बंध इच्छाक महान ।

आधु कथ छततुं तन, इस्त सुनौ परमान ॥ २ ॥

बहरी छन्द ।

जय भीषर भीकर भीजिनेछ ।

तुव गुन मन फणि गावस अशेष ॥

जय जय जय आनंदकंद चंद ।

जय जय मविपंकजको दिनंद ॥ ३ ॥

जय जय शिवतिय बल्लभ महेश्व ।

जय ब्रह्मा शिवशंकर गनेछ ॥

जय स्वच्छचिंदग अनंगजीत ।

तुव ध्यावत मुनिगन सुहृदमीत ॥ ४ ॥

जय गरभागममंडित महंत ।

जगजनमनमोदन परम संत ॥

जय जनममहोच्छव सुखदधार ।

मविसारंगको जलधर उदार ॥ ५ ॥

हरिगिरिवरपर अभिवेक कीन ।

झट टांडव निरत अरंभदीन ॥

बाजन बाजत अनहद अपार ।

को पार लहत बरनत अवार ॥ ६ ॥

हमहम हमहम हमहम मृदंग ।

धननन नननन घंटा बधंग ॥

छमछम छमछम छब छुन्नवंट ।

टमटम टमटम टंकोर तंट ॥ ७ ॥

झननन झननन नूपुर झंझोर ।

झननन तनेवन बम झमझोर ॥

सनननन ननननन गगनमाहि ।

फिरिफिरिफिरिफिरिफिरिकी लहांहि ॥८॥

ताथेह थेह थेह थेह धरत पाव ।

चटपट अटपट झट त्रिदशराव ॥

करिकें सहस्र करको पसार ।

बहुमांति दिखावत भाव प्यार ॥ ९ ॥

निजमगति प्रगट जित करत इंद्र ।

ताकों क्या कहि सकि हैं कविंद्र ॥

जहँ रंगभूमि गिरीराज पर्मे ।

अरु समा ईश तुम देव शर्मे ॥ १० ॥

अरु नाचत मजवा भगतिरूप ।

बाजे किन्नर वज्रत अनूर ॥

सो देखत ही छबि बनत वृंद ।

मुखसों कैसे वरनै अमंद ॥ ११ ॥

धनबड़ी सोय धन देव आप ।

धन तीर्थकर प्रकृती प्रताप ॥

इम तुमको देखत नयनद्वार ।

भनु आज मये भवसिंधु पार ॥ १२ ॥

पुनि पितासौं पि हरि स्वर्गजाव ।

तुम मुखसमाज भोग्यौ जिनाय ॥

फिर तपधरि केवल ज्ञान पाय ।

धरमोपदेश है शिव सिधाय ॥ १३ ॥

हम सरनागत आये अवसर ।

हे कृपामितु गुन अमल धार ॥

मो मनमें तिष्ठहु सदाकाल ।

जबलों न लहों शिवपुर रसाल ॥ १४ ॥

निरवान थान सम्मेद जाय ।

‘ वृन्दावन ’ वंदत शीस नाथ ॥

तुम ही ही सब दुखदंद इर्न ।

ताते पकरी यह चर्नचर्न ॥ १५ ॥

पत्तार्नद ।

जयजय सुखसागर, त्रिभुवन आगर,

सुजस उजागर. पार्श्वपती ।

वृन्दावन ध्यावत, पूज रचावत,

शिवधलपावत, शर्म अती ॥ १६ ॥

ॐ हों पार्श्वनाथजिनेन्द्राय महार्थ निवपामोति स्वाहा ।

कवित्त (मात्रा ३१) ।

पारसनाथ अनाथनिके दित, दारिदगिरिको वज्रसमान ।

सुखसागरवर्द्धनको शशिमम, दैमकषायको मेघमहान ॥

तिनको पूजै जो भविप्रानी, पाठ पढ़ै अति आनंद आन ।

सो पावै मनवांछित सुख सब, और लहै अनुक्रमनिरवान ॥ १७ ॥

इत्याशीर्वादः परिपुष्टाः क्षितिं क्षिपेत् ।

इति श्रीपाञ्चनाथ जिनपूजा समाप्त ।

कवि भूधरदासजी कृत-वारह भावना ।

राजा राणा छत्रपति, हाथिनके असवार ।
 मरना सबको एक दिन, अपनी अपनी वार ॥ १ ॥
 इल बल देवी देवता, मात पिता परिवार ।
 मरती बिरियां जीवको, कोई न राखनहार ॥ २ ॥
 दाम बिना निर्धन दुःखी, तृष्णावश धनवान् ।
 कहीं न सुख संसारमें, सब जग देख्यो छान ॥ ३ ॥
 आप अकेला अवतरे, मरे अकेला होय ।
 यों कबहुं इस जीवको, साथी सगा न कोय ॥ ४ ॥
 जहां देह अपनी नहीं, तहां न अपना कोय ।
 घर संपति पर प्रकट ये, पर हैं परिजन लोय ॥ ५ ॥
 दिपे चाम चादर मड़ी, हाड़ पीजरा देह ।
 भीतर या सम जगतमें, और नहीं घिन मोह ॥ ६ ॥
 मोह नींदके जोर, जगवासी घूमे सदा ।
 कर्म चोर चहुं ओर, सरबस लूटें सुधि नहीं ॥ ७ ॥
 सतगुरु देव जगाय, मोह नींद जब उपशमै ।
 तब कुछ बने उपाय, कर्म चोर आवत ककै ॥ ८ ॥
 ज्ञान दीप तप तेल भर, घर शोधै भ्रम छोर ।
 या विधि बिन निकसे नहीं, बैठे पूरव चोर ॥ ९ ॥
 पंच महाघन संचरण, समति पंच परकार ।
 प्रबल पंच इन्द्रिय विजय, धार निजरा सर ॥ १० ॥
 चौदह राज उतंग नभ, लोक पुरुष संठान ।
 तामे जीव अनादिसे, भरमत हैं बिन ज्ञान ॥ ११ ॥
 जाचे सुरतक देय सुख, चिन्तत चिन्ता रैन ।
 बिन जाचे बिन चितये, धर्म सकल सुख देन ॥ १२ ॥
 धनकन कंसन राजसुख, सबै सुलभकर जान ।
 दुर्लभ है संसारमें, एक बघारय ज्ञान ॥ १३ ॥

वीर सेवा मन्दिर

पुस्तकालय

२४

काल न०

ज्ञानमो

लेखक

ड० इन्द्र सागर ।

दीर्घक

लाम्पु जिन् वानी संस्कृत ।

२१२८